

+

Ad usum R^{di}. Martini Thurneri
Pastoris in Börkirchen, paratus ē
hic liber 5. Cal. Septemb. A^{o.} 97.
Vno floreno, et 40. crucif.

VITÆ ROMANORUM PONTIFICUM A D. PETRO USQUE AD CLEMENTEM VIII.

EX PLATINAE HISTORIA in Epitomen redactæ, ac iuxta Onuphrij Panuinij Eremitæ Augustiniani censionem ordinatæ.

His præter alia accesserunt eorundem Pontificum Imagines ad viuum expressæ, labore & industria IOANNIS A GLANO *Leodicensis incisæ.*

LEODII
Ex Officina Henrici Houij
Anno M. D. XCVII.

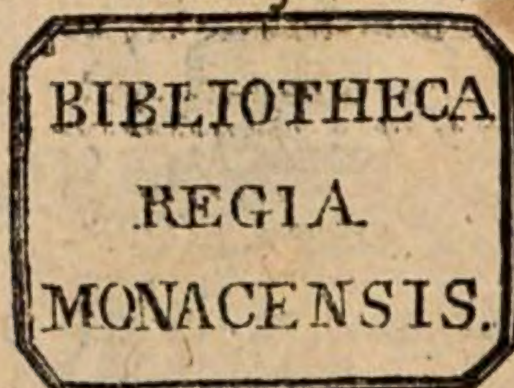
HVIC OPVSCVLO AD MAIOREM PERSPICVITATEM PRAEMITTVNTVR.

Primùm leges in creando Rom. Pontifice.

Forma & ordo ab illustrissimis Cardinalibus in Pontificis electione seruari solitus, ex Panuinij ad Gregorium Decimum & Clementem Quintum annotationibus.

Index fidelissimus omnium Pontificum, Conciliorum generalium, & Schismatum, annos & durationem cuiusque assignans.

Tabula omnium Pontificum ordine Alphabetico,

SER^mo^ PRINCIPI
ERNESTO
ARCHIEPISCOPO ET
ELECTORI COLONIENSI
Episcopo & Principi Leodicensi, Monasteriensi, Hildisheimensi, Frisigen: Administrat: Stabulensi: Comiti Palatino Rheni, Duci vtriusque Bauariæ, VVestfaliæ, Angariæ, Bullonij: Marchioni Franchimontano: Comiti Lossen: Longien: Hornen: Dom. suo clementissimo.

ETVS lex Persarum fuit, Reges, Heroës, & Principes viros, sine aliquo munere non esse salutãdos, legis Persicæ instituto prouocatus, C. T. imagines ac vitas Pontificum Romanorum, à me & sculptas, proximasque veritati redditas, & scriptas & compositas adfero, operis argumẽtum, quod vt dignitati tuæ cõsentaneum, ita patrocinij tui tutelam à te iure suo deposcit, olim olea Palladi, lyra Apollini, spicæ Cereri, muneraque alia Dijs conuenientia dicabãtur, vouebantur, offe-

 rebantur,

rebantur, ſic maiorum exemplo homines quibus gliſcit animus, Principes, & Mœcenates ſuos literis vel monumentis decorare, quod cuique conueniat propius deſpiciunt. Videmus Hectorem ab Aiace, baltheo, enſe verò Aiacem ab Hectore donatum, ego, vt par eſt, Ser^mo Electori, Antiſtiti, Heroi & Hero meo clementiſſimo, Romanæ Eccleſiæ filio (cuius & Legia filia) & fortiſſimo adſertori, atque aſſiduo vindici, Pontificia hæc dico, voueo, offero, hoc vnũ demiſsè poſtulans, vt qua ſolet alienos labores humanitate, pari, meos ſuſcipere non grauetur. Quod ſi C. T. opus meum probari ſciam, à paucis ſanè Ser^me Princeps metuam improbari, ſperans euẽtnrum quod de Domitio Seuero ſcripſit olim Apollinaris: *Hic ſi te probet, omnibus placebis.* Leodici 6. Id. Decemb. 1596.

V. C. addictiſſimus clientulus

Ioannes à Glano Leodius.

IN HAS ROMANORVM PONTIFICVM EFFIGIES,

Ioan: Polit: Leod: I.C:

ASpicis ingentem fato consistere ROMAM,
Perq; tot assultus tollere ad astra caput?
CAESARIBVS Sedem illa dabat sublimis, & idem
Imperio limes Vrbis & Orbis erat.
Illa tamen subijt crudelia iussa Neronum,
Et timuit vires sanguinolenta suas
Sanctior auspicijs rerum nunc vertitur ordo
Et summo attingit vertice Roma Deos.
Quæ prius intumuit populis dominata superbis
Nunc animas humiles ducit ad astra potens.
Cernito tot Patrum viuos læto agmine vultus
Sculptoris quas dat, nobilis arte manus!
Ille diu Gallos Latias lustrauit & vrbes
Virtutum iuuenis carpere doctus iter.
PONTIFICES saluete sacri quos Numine dextro
Constituit terris prouida cura Dei.
Non interrupto succeditis ordine CHRISTO
Vnus amor vobis, LEX, DEVS, vna FIDES.
Vos penes Imperium Sacrorum, & summa potestas,
Vos penes ætherei pandere regna poli.
Exere septenos veneranda AVSONIA montes
Diceris patribus terra beata tuis:
Hinc etiam maior tibi LEGIA gloria surget,
Sic tua & artificis fama perennis erit.

AD

AD LECTOREM

PLACVIT ſemper illud, candide lector, ſapientiſsime dictum, plena ingenui pudoris res eſt per quem profeceris agnoſcere. Nos in hoc qualicunq; cudendo opere, Thomam Coſtum Neapolitanum & Academicum Florentinum, qui Italico ſuo ſermone argumentum hoc proſecutus eſt, tanquam viæ ducem ſecuti ſumus, & ad eius ordiné, methodú, breuitatemq́; quantum licuit induſtriam noſtram attemperauimus. Verùm quia vir ille doctiſsimus Italis ſuis, quibus fere Pontificia omnia ſunt comperta & explorata, idiomate vernaculo ſcribit, ob idque preſsius quandoq; & ſuccinctius: viſum nobis eſt fuſa magis oratione vti res poſtulat deſcribere. Ad inſtitutú noſtrum etiam & ſcopum in quem collineamus, ſpectare iudicamus nonnulla ab eodem auctore prætermiſſa, vel breuiter admodum tractata, addere vel explicare, nimirum ea quę Romani Pontificis maieſtatem, auctoritatem, eminentemq́ue & ſupremam in Eccleſia dignitatem exaggerant. Cùm enim Ioannes à Glano inciſas à ſe Pontificum icones in lucem edere vellet, vitam cuiuſque illi attexere voluimus, vti noſtrates, & maximè rudiores Eccleſiæ Romanæ prerogatiuam cernant: quippe

quæ

quæ vt ante D. Hieronymus epiſtola ad Damaſum ſcribens: Profligato à ſobole mala patrimonio, apud Romanum Pontificem ſolùm incorrupta ſeruatur hæreditas; & quicunque extra Eccleſiam Romanam agnum comederit, profanus eſt.

Sola enim eſt Eccleſia Romana, quæ de continua ſucceſsione Epiſcoporum gloriari poteſt. Magnum proinde ex tot Pontificum continua ſerie capient Chriſtiani documentum, vt ſtudioſius & propenſius ſub Eccleſiæ Romanę obediẽtia & diſciplina ſeſe cõtineant.

Hic ſuccedentium Pontificum cõtinuam legent ſeriem, eorum mores, decreta, concilia, ætates, ſchiſmata, variaſque Eccleſiæ viciſsitudines. Quæ res magno, ni fallor, erit argumento, rudioribus præſertim qui facile dolis hæreticorum deluduntur, irretiuntur, & à vera religione auertuntur: eoque magis quod apud rudem plebeculam, quæ plus auctoritatis & fidei oculo quàm intellectui, plus opinioni quã Religioni tribuit; de quolibet Pontifice cuius vita & mores ceu in tabella hîc ſpectanda proponuntur, poſſumus illud Poëtę adijcere:

Sic oculos, ſic ille manus, ſic ora ferebat.

Hîc primos eos intuebuntur naucleros, qui D. Petri in vaſtiſsimo & procelloſo hoc mari nauiculam direxerunt. Hic primos vinitores intelligent, qui vineam, id eſt Eccleſiam à Iudæa tranſplantatam in Græcia, & in omni Eu-

stopa inseruerunt, quę etiam nunc magno cum diuini honoris incremento, & hominũ profectu in extremas orbis oras propagatur. Intelligent quibus ceremonijs Deum colebant & placabant, quibus sacramentis culpas suas expiabant, & Deum sibi demerebãtur, quibus sacrificijs Deo litabant prisci illi Pontifices, quorum labore & vigilantia Religio plantata & propagata est. Etsi deinceps eorum animis insederit adhuc vlla dubitatio aut scrupulus, audiant Diuum Ambrosium sermo. de SS. Nazario & Celso.

Magni periculi res est post Prophetarum oracula, post Apostolorum testimonia, post martyrum vulnera, veterem fidem quasi nouellam discutere, & post tot manifestos duces si in errore permanes, & post morientium sudores otiosa disputatione contendas. Est equidem verum, resque adeò manifesta, vt nemo posit inficiari, inter Pontifices aliquos fuisse qui à sanctitate quæ Pontificiæ dignitati hæreditaria esse debebat desciuerunt & degenerarunt. Sed ea res magnam non habet admirationem. Nam vti mellifluus ait Leo, hæreditas in indigno hærede perseuerat. Discimus etiam hinc verum esse quod ait Crispus Salustius, quæcunq; sunt orta, cadere & aucta senescere. Nec quicquam fore tam sanctè institutũ, tam solidè stabilitum quod aliquando non consenescat, interitumq; patiatur. Deinde imperiũ

ijsdem

ijsdem artibus retineri intelligimus, quibus initium partum est. Nam S. Sedes Apostolica inter tot tamq́; barbaros & immanes persecutores, nulla armorũ vi, nullis externarum rerũ præsidijs fulta, sed insigni pietate & præstante doctrina tantum subnixa creuit, & ad tam sublime fastigium peruenit, vt teste B. Leone longius præsideret religione diuina quã dominatione terrena, & quamuis Roma multis aucta victorijs, longe lateq́; fines imperij protulerit, minus tamen est quod illi bellicus labor subdidit, quàm quod pax Christiana subiecit: & bene B. Prosper contra Pelagianos cecinit:

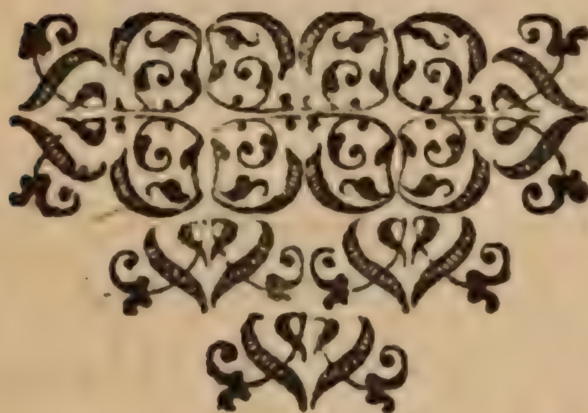
Sedes Roma Petri quæ pastoralis honoris
Facta caput mundi, quicquid non possidet armis
Religione tenet.

At dum virtutis studium deferbuit, seueriorq́; disciplina per luxum & molliciem eliminata est, Diuini honoris zelus ambitioni, syncera electio turpi suffragiorum nundinationi cessit, tum Apostolica sedes magis fuit vt ita dicam, occupata quàm possessa, onerata potius quàm honorata, & quæ supra modum accensa lucere debuit ad subditorum eruditionem extincta nihil præter tetri odoris fumum exhalauit ad multorum offensionẽ & infectionem. Insuper ex hac morum varietate verũ esse constabit quod sapienter dici cõsueuit: *non viro magistratum, sed magistratui virum* decus & auctoritatẽ conferre. Etenim Ro-

mani Pontifices qui sanctitatem egregiamque eruditionem pietati coniunctam retinuerunt, vniuersæ Ecclesiæ magno fuerunt adiumento, Principibus viris in vtraque forma præsidio, Clero honori, impijs & facinorosis formidini. Qui verò à diuinarum legum iugo colla subduxerunt, omnemque vitæ splendorem inani fastu & turpi luxu deturpauerunt, illi regibus & principibus fuêre contemptui, Clero inuisi, populo exosi & ridiculi, Deo sic disponente vt testatum faceret quàm ex diametro sibi opponerentur & ab officio longè recederent. Postremò, vt breuiter dicam, tam varij inter summos Pontifices meritorum gradus, nostræ vtilitati, & sanctorum Pontificum dignitati magnum afferet momentum. Nam sicut in tabella candor nigrorem deprimit, & ab aspectu nostro longius abiungit: vice versa à nigrore candor eleuatur, ac velut è tabella prosiliens obtutibus nostris se subijcit & ostentat, ita in tam longa tot sæculorum serie, plurimi in summo illo gloriæ & honoris theatro Pontifices præfulsere, quorum vitam heroicam egregios pro Catholica Ecclesia labores, & præclara facinora dum intuemur acriter oculos nostros perstringunt & deriuent, ne aliorum turpitudiné spectemus, aut vt eam quàm minime moremur. Ex aduerso si in vitiosi Pontificis vitam oculus noster incurrat, tum naturæ nostræ ad vitium pronitatem non tam damna-

damnamus quàm admiramur integerrimam tot ſanctorum Pontificum virtutem & animi magnitudinem, qui quanquam, vt vult Bernardus, periclitatur caſtitas in delitijs, humilitas in diuitijs, pietas in negotijs, veritas in multiloquio, caritas in hoc ſæculo: Sic tamen ſapienter vitæ ſuæ rationes & conſilia temperarũt, vt in ſe ipſis conſiſterent, non infra ſe deijci, nec ſupra ſe attolli, nõ euadere in longius, non extendi in latius potuerunt. Hinc poſt quoſdã faſtuoſos & impuræ vitæ Pontifices, illuſtriores redduntur noſtro ſæculo Pij, Gregorij, & Clementes.

LEGES

LEGES PRAECIPVAE QVAE IN COMITIIS ET electione Romani Pontificis obseruari debent. Ex Onuphrij ad Gregorium Decimum annotationibus.

I. *VT noui Pontificis comitia habeantur, loco idoneo, vbi Pontifex pracedens cum sua curia residens, causarumq́; & literarum Apostolicarū audientiam habens, mortuus fuerit. Quod si in villa, pago, aut oppido obierit & propterea cōmodè ibidem comitia haberi nequierint, in vrbe in cuius diocesi villa, pagus vel oppidum fuerint, habeantur, nisi interdicta sint. Quo casu in proximiore vrbe non interdicta ipsa electio fieri debet. Si verò ipsa audientia alio loco fuerit, tunc non vbi Papa obierit, sed vbi eadem audiētia fuerit, futuri Pontificis creatio habeatur Gregorius X. & Clemens V.*

II. *Vt mortuo Pontifice, comitia nō habeantur, nisi ad minus decē dierū spatio interiecto quo tēpore, & Cardinales absentes, expectari, et nouēdialia demortui Pōtificis per Cardinales præsentes celebrari debēt.*

III. *Vt Cardinales oēs quauis ratione à cōclaui absentes, nullū ferendorū suffragiorū ius habere poßint.*

IIII. *Vt non solùm Cardinales absentes, sed & omnes cuiusuis ordinis & conditionis homines in Romanum Pontificem creari poßint.*

V. *Vt finitis nouemdialibus, sacrisq́; die decimo ritè sancto spiritui factis omnes Cardinales, qui adsunt*

(siue

(siue absentes venerint, siue non) in palatio, in quo mortuus Pōtifex habitabat, loco tuto vndique clauso, ac optimè custodito, quod conclaue vocant, recludantur, cum duobus tantùm, vel, vt nunc consuetudo est, tribus, aut quatuor famulis, qui eis necessaria subministrent, quo in loco comitia habeantur. Nec alicui præterea fas sit locum ingredi, vel egredi, nisi infirmitatis causa, certisq; quibusdā hominibus, quorū opera in conclaui existentibus maximè est necessaria. Is porrò locus conclauis nullum intermedium parietem habeat, sed omnes Cardinales in cellulis suis laneis distinctis pannis ipsum inhabitent in communi.

VI. Vt locus & portæ conclauis diligentissimè custodiantur, si Romæ electio habeatur, primùm à prætorianis, deinde à regulis Romanis, & oratoribus principum sacramento prius astrictis, demum in loco ostio conclauis proximiore ab Episcopis, & conseruatoribus vrbis. Si autem extra vrbem comitia hæc habentur, à loci eiusdē dominis temporalibus, eodē iuramēto fidelitatis obligatis. Quorum munus est cōclaue custodire, & diligenter cauere, ne quid conclaui inferatur, seu exportetur, quo minus legitima suffragia ferri poßint atque singula scrutari, quæ vel cibi, vel alterius rei causa inferuntur ad eos, & prouidere, ne quid detrimēti patiantur Cardinales, omnibusq; ipsorū nutibus presto esse ac eligere Pontificē differētes ad maturandū arctare. Milites verò prætoriani, ac reguli Romani conclaue ab omni impreßione tutū reddere debet.

VII. Vt Cardinales conclaui egredi nulla ratione poßint, nisi Romano Pontifice creato, quod si re infecta

egreßi

egreßi fuerint ab his qui conclauis custodiæ præsunt, iterum ingredi cogi debent.

VIII. *Vt Cardinalibus venientibus post ingressum conclauis, & ante Papæ creationem, potestas sit conclaue ingredi, & cum cæteris suffragia ferre, nullusq́; Cardinalis quauis occasione, aut prætextu etiam excommunicationis vinculo innodatus, ab electione ipsa arceri poßit.*

IX. *Vt post triduum ingreßus conclauis, nisi Pontifex renuntiatus fuerit, Episcopi, reguli Romani, & qui conclauis custodiæ præsunt, maximam in epulis, & cibis quæ Cardinalibus inferuntur rationem habeant, & illis non nisi ferculum vnum inferri permittant.*

X. *Vt in comitijs habendis sub anathematis pœna, nulli fas sit aut largitione vti, aut quicquam polliceri, aut prensare, siue ambiendo, animos Cardinalium sibi in noua creatione deuincire. Quo interim tempore Cardinalibus nulli alij negocio vacandi ius potestasq́; sit, vt electio maturetur.*

XI. *Vt nemo Romanus Pontifex renunciari poßit, nisi duarum partium ex tribus Cardinalium in conclaui præsentibus integra suffragia tulerit.*

XII. *Vt mortuo Romano Pontifice, omnes Ecclesiastici magistratus & officia statim cessent, atque à muneribus suis vacent, præter Pœnitentiarium maiorem, minoresq́; & Camerarium S.R.E. quorum munera etiam mortuo Papa perdurant. Ex libro 1. Constitutionum Clementis V. Pontificis, titul. de electione & electi potestate. cap. Ne Romani.*

FOR-

FORMA ET ORDO AB ILLVSTRISSIMIS CARDINALIBVS IN ELECTIONE Romani Pontificis seruari solitus: Ex Panuinij ad Clementem V. annotationibus.

PATRES Conclaue ingreßi diem integrum sequentem formandis legibus impendunt, ad sanam Romani Pontificis administrationem maxime necessarijs, quibus patrum quisque subscribens iureiurando votoq; promittit obtemperaturum se illis, si Pontifex factus fuerit, his actis, stato quodam die prima comitia indicuntur. Mane autem diei patres omnes induti pallijs à summo deorsum apertis, quas croccias vocant, in capellam vbi corpus Christi asseruatur conueniunt. Ibi diuina Spiritus Sancti ritè sacra celebrantur. Quibus absolutis, suo locò disponunt se per subsellia. Quisque autem quem eligere decreuit in codicillo ante describit, huncq; suo annulo obsignat. Inde tres ex patribus ad altare ascendentes, Decanus videlicet, presbyterorum, & Diaconorum primi, calicem in quo eo die sacra facta sunt, ad medium altaris constituunt custodes ipsi omnium, ac inspectores astantes; Post hæc eodem ordine procedunt & reliqui Patres, atque ante altare in genua procidentes, codicillum sigillatim in calicem dimittunt. Id autem postquam ab omnibus factum est, tres illi quos dixi calicem ipsum ad cæteros inferius

ferius

ferius consedentes, sublatum altius ostendunt, consistentes in subselliorum medio, vnde spectari & audiri à circumstantibus possunt: numerant mox codicillos, quorum, vt conuenisse numerus inuenitur, singuli à Decano aperiuntur, & leguntur, ac Diacono proximo pronuntiandi traduntur. Patrum quisque papirum tenens, ac pugillare, quos quisque eligit, chirographo annotatus. Nullus autem ex Alexandri III. constitutione pro Pontifice haberi potest, nisi qui duarum partium ex Cardinalibus integra suffragia tulerit. Qui numerus si ex codicillis adimpletur, tum Pontifex creatus est: sin minus liberum est cuique quem voluerit Patrum, non electum à se scripto, voce eligere, quæ electionis ratio accessus appellatur. Rarum est quempiam ex solis codicillis eligi, vocum accessio, conficere totum opus solet. Alius est quoque creandi Pontificis mos, qui per odorationem dicitur. Hoc autem est, cùm duæ partes Cardinalium non expectato, vt vocant, scrutinio, sed voce tenus omnium consensu & voluntate quempiam ex Cardinalibus in Romanum Pontificem salutant, atque venerantur.

INDEX

BREVIS ET EXACTVS OMNIVM PONTIFICVM,

Conciliorum Generalium, & Schismatum, aßignans in quem Christi annum, vnumquodque eorum inciderit, quot annos durauerit. Item interregni cuiusque Pontificis interuallum.

Annus Christi	Num. & ordo Põtifi.		Anni.	mẽses.	dies
44	1	Petrus Galilæus, & Apostolorum Corephæus.	24	5	12
57	2	Linus Etruscus Volaterranus ; viuente Petro.	11	3	12
68	3	Clemens Romanus post Petrum.	9	4	26
77	4	Cletus Romanus.	6	5	3
		vacauit sedes			
84	5	Anacletus Græcus Atheniensis.	12	2	10
		vacauit			13
96	6	Euaristus Hæbræus Bethleemitanus.	13	3	
		vacauit			19
109	7	Alexander Romanus	7	5	19
		vacauit			25
117	8	Sixtus Romanus.	9	10	9
		vacauit			2

Annus Christ	Num. & ordo Pontif.		Anni	mẽses	dies
127	9	Thelesphorus Anachoreta Græcus.	10	8	28
		vacauit			7
138	10	Hyginius Græcus Athenienſis	4		
		vacauit			3
142	11	Pius Aquileienſis	11	5	27
		vacauit			13
154	12	Anycetus Syrus	9	8	24
		vacauit			17
163	13	Soter Fundanus	7	11	18
		vacauit			21
171	14	Eleutherus Græcus Nicopolitanus.	15		13
		vacauit			5
186	15	Victor Aphricanus	12	1	28
		vacauit			12
198	16	Zephyrinus Romanus	20		17
		vacauit			6
218	17	Calyxtus Romanus	5	1	13
		vacauit			6
223	18	Vrbanus Romanus	7	7	5
		vacauit			23
231	19	Pontianus Romanus	5	5	2
		vacauit			1
236	20	Anterus Græcus		1	
		vacauit			9
237	21	Fabianus Romanus	14		11
		vacauit		5	21
251	22	Cornelius Romanus	2	2	3

vacauit

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni.	mẽſes	dies
		vacauit		2	5
		SCHISMA I.			
252		Nouatianus Romanus ſchiſmaticus contra Cornelium			
253	23	Lucius Romanus	1	3	13
		vacauit		1	5
255	24	Stephanus Romanus	2	3	24
		vacauit		1	12
257	25	Syxtus Athenienſis	1	10	23
259		vacauit		11	15
260	26	Dionyſius Græcus Monachus	10	5	5
270		vacauit			5
271	27	Fœlix Romanus	4	5	
		vacauit			5
275	28	Eutichianus Etruſcus.	8	6	4
		vacauit			8
283	29	Caius Dalmata	12	4	6
		vacauit		2	8
296	30	Marcellinus Roman.	7	9	26
		vacauit		2	2
304	31	Marcellus Romanus	5	6	21
		vacauit			20
310	32	Euſebius Græcus	1	7	27
		vacauit			7
311	33	Melchiades Africanus	3	2	
314		vacauit			17
315	34	Sylueſter Romanus	20		4
336		vacauit			15

Prima

Annus Christ	Num.& ordo Pontif.		Anni	mẽses	dies
325		*Prima Synodus vniuersalis Nicææ celebrata 318. Episcoporũ*			
336	35	Marcus Romanus.		8	20
		vacauit			20
336	36	Iulius Romanus	14	5	16
		vacauit			25
351	37	Liberius Romanus	15	4	17
		vacauit			6
		SCHISMA II.			
355		Fœlix 2. Romanus sedit in schismate contra Liberium.	10	3	11
366	38	Damasus Hispanus	13	2	10
		vacauit			17
366		Vrsicinus Romanus sedit in schismate contra Damasũ post mortem Liberij & Fœlicis.	1	1	23
		Secunda Synodus vniuersalis Constantinopoli 150. *Episcoporum.*			
384	39	Siricius Romanus	13	1	25
		vacauit		1	15
398	40	Anastasius Romanus	4		21
		vacauit			10
402	41	Innocentius Albanus	15	2	21
		vacauit			22

Zosimus

Annus Christi	Num. & ordo Pontif.		Anni.	menses.	dies
416	42	Zosimus Græcus	2	4	7
418		vacauit			1
419	43	Bonifacius Romanus	4	9	28
423		vacauit			9
		SCHISMA III.			
419		EVlalius Romanus in schismate contra Bonifacium		3	7
423	44	Cælestinus Romanus	8	5	3
432		vacauit		1	11
430		*Tertia Synodus generalis Ephesi 20. Episcopor.*			
432	45	SYxtus 3. Romanus	7	11	
		vacauit		1	11
440	46	Leo Magnus Roman.	20	11	2
		vacauit			7
451		*Quarta Synodus generalis Calcedone* 630. *Episcoporum.*			
461	47	HIlarius Sardus	6	3	10
		vacauit			10
467	48	Simplicius Tiburtin.	15	6	23
		vacauit			6
483	49	Fœlix secundus dictus 3. Romanus	8	11	17
		vacauit			5
492	50	Gelasius Aphricanus	4	8	19
		vacauit			5

Annus Christi	numer. & ordo Pont.		anni.	menses.	dies
496	51	Anastasius secundus Romanus	1	11	24
		vacauit			2
498	52	Symmachus Sardus	15	7	28
514		vacauit			
		SCHISMA IIII.			
498		Laurentius Romanus in schismate contra Symmachum.	1		
514	53	Hormisda Frusinoniꝰ in Campania	9		17
		vacauit			5
523	54	Ioannes Etruscus	2	9	6
		vacauit		1	27
526	55	Fœlix 3. dictus 4. Samius	4	2	18
		vacauit			3
530	56	Bonifacius secundus Romanus	1		2
		vacauit		3	5
		SCHISMA V.			
530		Dioscorus Romanus in schismate contra Bonifacium			
532	57	Ioannes secundus cognominatꝰ Mercurius Romanus.	2	4	28 6
		vacauit			6
534	58	Rusticus Agapitus Romanus		11	19
				vacauit	

Annus Chriſti	Num. & ordo Pontif.		Anni.	meſes.	dies
535		vacauit ſedes ex morte Agapiti vſq; ad ordinationẽ Syluerij		6	25
535	59	Syluerius Campanus à conſecratione ſua	1	5	2
		SCHISMA VI.			5
537	60	Vigilius Romanus creatus in ſchiſmate contra Syluerium	17	6	29
		vacauit		3	5
553		*Quinta Synodus vniuerſalis, & ſecunda Conſtantinopolitana* 165. *Epiſcoporum.*			
155	61	Pelagius Romanus	5	10	28
		vacauit		4	15
161	62	Ioannes tertius Romanus	12	11	26
574		vacauit		10	19
575	63	Benedictus Romanus.	4	1	29
		vacauit		4	
579	64	Pelagius ſecundus Romanus	10	2	10
		vacauit		6	25
590	65	Gregorius Magnus monachus	13	6	10
		vacauit		5	17
604	66	Sabinianus Etruſcus	1	5	24
		vacauit		11	25

Annus Christ	num. & ordo Pont.		anni	mẽses	dies
607	67	Bonifacius 3. Romanus		8	27
		vacauit		10	3
608	78	Bonifacius 4. Marsus	6	8	11
		vacauit		4	23
615	69	Adeodatus Romanus	3	10	27
	70	vacauit		1	16
619		Bonifacius 5. Neapolitanus	3	10	
		vacauit			13
622	71	Honorius Capuanus	12	11	7
		vacauit	1	7	18
637	72	Seuerinus Romanus	1	2	4
		vacauit		1	22
638	73	Ioannes 4. Dalmata	1	9	18
		vacauit		1	14
640	74	Theodorus Hierosolimitanus	6	5	28
		vacauit		4	1
647	75	Martinus Tardertinus	6	1	28
		vacauit		8	28
654	76	Eugenius Romanus	2	9	14
		vacauit		1	17
657	77	Vitalianus Seguinus	14	5	29
		vacauit		2	14
672	78	Adodatus Romanus Monachus	4	2	15
		vacauit		4	6
676	79	Donus Romanus	2	5	10
		vacauit		2	28
679	80	Agatho Siculus Mo-			

nachus

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni	meses	dies
		nachus	2	6	
182		vacauit		7	
680		*Sexta vniuersalis Synodus, & tertia Constantinopolitana 289. Episcoporum.*			
682	81	LEo 2. Siculus		10	19
		vacauit		11	21
684	82	Benedictus 2.		10	27
		vacauit sedes ex morte Benedicti dicti secundi vsq; ad creation. Ioannis Quinti		2	9
685	83	Ioannes 5. Syrus Antiochenus	1		9
		vacauit		2	18
686		Petrus Archipresbyter Romanus sedit aliquot diebus.			
		SCHISMA VII.			
		Theodorus presbyter Romanus sedit in schismate contra Petrum aliquot diebus, vtroq; verò expulso, creatus fuit Conon			
686	84	Conon natꝰ in Thracia		11	
		vacauit		2	25

Theodo-

Annus Christi	numer.& ordo Pont.		anni	mēses	dies
		Theodorus presbyter aliquot diebus sedē occupat.			
		SCHISMA VIII.			
		Paschalis Archidiaco sedit in schismate aliquot diebus cōtra Theodorū, vtroq; autē destituto creatur Sergius.			
687	85	Sergius Syrus Antiochenus	13	8	23
		vacauit		1	20
701	86	Ioannes 6.Græcus	3	2	14
		vacauit		11	18
705	87	Ioannes 7.Græcus.	2	7	17
		Non vacauit sedes			
707	88	Sisinnius Syrus.			20
		vacauit		11	16
707	89	Constantinus Syrus	8	1	20
		vacauit		1	10
716	90	Gregorius 2. Roman.	14	10	22
		vacauit		1	3
731	91	Gregorius 3.Syrus	10	8	24
		vacauit			2
741	92	Zacharias Græcus	10	3	15
		vacauit			8
752	93	Stephanus 2.Romanus			4
		vacauit			1
757	94	Stephanus 3,dictus 2.	5		29

vacauit

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni	mẽses	dies
		vacauit			22
757	95	Paulus Romanus	10	1	
		vacauit	1	1	7
		SCHISMA IX.			
757		Theophilactus Roma. Archidiacon. in ſchiſmate contra Paulum.			
767		Conſtantin. Nepeſinus laicus, vi & contra canones intruſus à laicis ſedit.			
		SCHISMA X.			
768		Philippus Roman. in ſchiſmate creatus à laicis cõtra Cõſtantinũ ſedit diebus 5. & ambobus exploſis creatus fuit.			
768	96	Stephanus 4. dictus 3. Siculus monachus	3	5	27
		vacauit			9
772	97	Hadrianus Romanus. Non vacauit Eccleſia 7. *Synodus vniuerſalis quæ fuit & 2. Nicæna 350. Epiſcoporum.*	23	10	17
796	98	Leo 3. Romanus	20	5	10
		vacauit			20
816	99	Stephanus 5. dictus 4.		6	23
		vacauit			2

Paſchalis

Annus Christi	numer. & ordo Pont.		anni.	mēses.	dies
817	100	Paſchalis Roman. monachus	7	3	17
		vacauit			4
824	101	Eugenius 2. Romanus	3	6	24
827		vacauit			1
		SCHISMA XI.			
824		Zinzinus Romanus creatus in ſchiſmate cōtra Eugenium ſedit aliquot dies.			
827	102	Valentinus Romanus		1	10
		vacauit			3
828	103	Gregorius 4. Roman.	16		
		vacauit			15
844	104	Sergius 2. Romanus	3	2	3
		Non vacauit			
847	105	Leo 4. Romanus	8	3	6
		vacauit			16
855	106	Benedictus 3. Roman.	2	8	16
		vacauit			15
		SCHISMA XII.			
855		Anaſtaſius 3. Romanus creatus in ſchiſmate contra Benedictum, ſedit aliquot dies.			
858	107	Nicolaus Magnus Romanus	9	6	20
		vacauit			7
867	108	Hadrianus 2. Roman.	4	11	12
872		vacauit			12

Octaua

Annus Christi	numer. & ordo Pont.		anni.	mēses.	dies
		Octaua Synodus vniuersalis, quæ fuit quarta Constantinopolitana 300. Episcopor.			
872	109	Ioannes 8. Romanus	10		2
882		vacauit			3
		Nona synodus vniuersalis, & quinta Constantinopolit. 383. Episcoporum.			
882	110	Martinus Gallesius	1	1	
		vacauit			2
884	111	Hadrianus 3. Roman.	1	3	19
		vacauit			3
885	112	Stephanus 6. dictus 5. Romanus	6		9
		vacauit			5
891	113	Formosus Portuensis	4	6	18
		vacauit			2
		SCHISMA XIII. Sergius 3. Romanus in schismate contra Formosum sedit aliquot dies			
895	114	Bonifacius 6. Roman.			
		vacauit			15
896	115	Stephanus 7. dictus 6.			5
		Romanus	1	2	19
		vacauit			3
897	116	Romanus Gallesius		4	23

vacauit

Annus Chriſt	num. & ordo Pont.		anni	mẽſes	dies
		vacauit			1
897	118	Ioannes 9. Tyburtinus monachus	1		11
		vacauit			1
897	119	Benedictus 4. Roman.	3	6	15
		vacauit			6
902	120	Leo Quintus		1	19
		Non vacauit ſedes			
		SCHISMA XIIII.			
902	121	Chriſtophorꝰ Roman. in ſchiſmate contra Leonem ſedit		7	
		Non vacauit			
902	122	Sergius 3. Romanus	7	3	16
		vacauit			5
910	123	Anaſtaſius 3. Romanus	2	1	22
		vacauit			27
912	124	Lando Sabinus		6	22
		vacauit			26
913	125	Ioannes 10. Rauennas	15	2	15
		vacauit			1
928	126	Leo ſextus Romanus		6	15
		vacauit			1
928	127	Stephanus octauus dictus ſeptimus Roma.	2	8	15
		vacauit			2
930	128	Ioannes 11. Romanus	4	10	15
		vacauit			1
935	129	Leo 7. Romanus	3	6	10
		vacauit		1	

Stephanus

Annus Christ.	Num. & ordo Pōtif.		Anni	mẽſes	dies
939	130	Stephanus 9. dictus 8. Romanus	3	4	15
		vacauit			10
942	131	Martinus ſecundus Romanus	3	6	14
		vacauit			3
946	132	Agapitus Romanus 2.	9	7	10
		vacauit			12
956	136	Ioannes 12. Romanus.	8	4	6
		Non vacauit			
963	134	Leo octauus Romanus	1	5	12
965		vacauit		6	14
		SCHISMA XV.			
964		Benedictus 5. Roman. in ſchiſmate contra Leonem.		1	10
965	335	Ioannes 13. Romanus		11	5
		vacauit			13
972	136	Donus 2. Romanus			
		Non vacauit			
972	137	Benedictus 5. dictus 6. Romanus	1	6	
		vacauit			10
974	138	Bonifacius 7. Roman.	1	1	12
		vacauit			6
975	139	Benedictus 6. dictus 7. Romanus	9	1	10
984		vacauit			15
		SCHISMA XVI.			
975		Bonifacius 7. & Be-			

nedictus

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni.	mēses	dies
		nedictus 6. & Ioannes 14.			
984	140	Ioannes 14. Tinuensis		8	
		Non vacauit			
965		Bonifacius 7. ab Ioanne 14. pulsus de nouo rexit Ecclesiam		4	6
		vacauit Ecclesia			10
985	141	Ioannes 15. Romanus	9	6	10
		vacauit			1
995	142	Ioannes 16. Romanus		4	1
		vacauit			6
995	143	Gregorius 5. Saxo	2	1	3
998		vacauit	8		10
		SCHISMA XVII.			
995		Ioannes 17. Græcus in schismate creatus cōtra Gregorium		10	
998	144	Syluester 2. Vasco	4	6	12
		vacauit			25
1003	145	Ioannes 17. Romanus		4	25
		vacauit			19
1003	146	Ioannes 18. Romanus	5	8	
		vacauit			30
1009	147	Sergius 4. Romanus	2	9	12
		vacauit			8
1012	148	Benedictus 7. dictus 8. Tusculanus	11	8	21
		vacauit			1
1024	149	Ioannes 19. Tuscula-	8	9	9

nus

Annus Chriſti	Num.& ordo Pontif.		Anni	mẽſes	dies
		nus, & frater Benedicti			
		vacauit			2
1032	150	Benedictus 8. dictus 9.	12	4	20
		SCHISMA XVIII.			
1045		Silueſter 3. Romanus in ſchiſmate contra Benedictum.		1	19
1045		Ioannes 20. Romanus creatus in ſchiſmate Tribus his Pontificibus exauctoratis & deſtitutis fuit electus	1		21
1045	151	Gregorius 6. Roman.	1	7	20
		vacauit			4
1047	152	Clemens 2. Saxo		9	15
		vacauit		9	7
1048	153	Damaſus 2. Bauarus			23
		vacauit		6	3
1049	154	Leo 9. Lotharingus	5	2	8
		vacauit		10	24
1055	155	Victor 2. Bauarus	2	3	16
		vacauit			4
1057	156	Stephanus 10. dictus 9. Lotharingus monachus		7	28
		vacauit			6
1058		Benedictus 9. dictus 10. Romanus		9	20
		Non vacauit			

Annus Christi	numer. & ordo Pont.		anni.	meses.	dies
1059	157	Nicolaus 2. Sabaudus	2	6	25
		vacauit		3	
1061	158	Alexander 2. Mediolanensis	11	6	22
		Non vacauit			
		SCHISMA XIX.			
1061		Honorius 2. Parmensis creatus in schismate contra Alexandrum.	5		
1073	159	Gregorius 7. Etruscus.	12	1	3
		vacauit	1		
		SCHISMA XX.			
1080		Clemens 3. Parmensis in schismate contra Gregorium, & successores.	21		
1086	160	Victor 3. Beneuentanus monachus.	1	3	24
		vacauit		5	23
1088	161	Vrbanus 2. Gallus monachus.	11	4	18
		vacauit			14
1099	162	Paschasius 2. Etruscus Monachus	18	5	9
1118		vacauit			3
1101		Albertus Atellanus in schismate creatus post Clementem 3. contra Paschalem 2.		4	

Theodo-

Annus Christ	num. & ordo Pont.		anni	mẽses	dies
1102		Theodorus Romanus in ſchiſmate		3	15
1102		Sylueſter 3. Roman. in ſchiſmate poſt Theodorum, contra Paſchalem 2.			
1118	163	Gelaſius 2. Caietanus Monachus	1		5
		vacauit Eccleſia			2
		SCHISMA XXI.			
1118		Gregorius 8. Hiſpan⁹ creatus in ſchiſmate contra Gelaſium	3		
1119	164	Calixtus 2. Burgundus	5	10	13
1124		vacauit			1
1123		*Synodus vniuerſalis, Lateranenſis* 997 *Epiſcoporum.*			
1124	165	Honorius 2. Bononienſis	5	2	3
1130		vacauit			1
		SCHISMA XXII.			
1124		Calixtus 2. Romanus creatus in ſchiſmate contra Honorium			1
1130	166	Innocentius 2. Romanus	13	7	8
		vacauit			1
		SCHISMA XXIII.			
1130		Anacletus 2. creatus			

Annus Christ	num. & ordo Pont.		anni	mẽſes	dies
		in ſchiſmate contra Innocentium 2.	8		
		vacauit ſedes aliquot diebus			
1138		Victor 4. Roman. creatus in ſchiſmate poſt Anacletum cõtra Innocentium.	5		
1139		*Synodus vniuerſalis, Lateranenſis mille Epiſcoporum.*			
1143	167	CAEleſtinus ſecundus Tuſcus			13
		vacauit			12
1144	168	Lucius 2. Bononienſis.		11	4
		vacauit			1
1145	169	Eugenius 3. Piſanus monachus	8	4	12
		vacauit			1
1153	170	Anaſtaſius 4. Roman. monachus	1	4	24
		vacauit			1
1154	171	Hadrianus 4. Anglus monachus	4	8	28
		vacauit			3
1159	172	Alexander 3. Senenſis.	21	11	23
		vacauit			1
		SCHISMA XXIIII.			
		Victor 4. Romanus creatus in ſchiſmate			

contra

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni	mẽses	dies
		contra Alexandrũ 3.	4	7	
1164		Paschalis 3. Cremensis in schismate	5		
1169		Calixtus 3. Hungarus in illo schismate.	7	5	
1180		*Synodus vniuersalis Lateranensis* 280 *Episcoporum.*			
1187	173	LVcius 3. Lucensis Nõ vacauit sedes	5	2	28
1185	174	Vrbanus 3. Mediolan.	1	10	25
		vacauit			1
1187	175	Gregorius 8. Beneuẽtanus		1	27
		vacauit			10
1188	176	Clemens 3. Romanus.	3	2	26
		vacauit			3
1191	177	Cælestinus 3. Roman.	6	9	11
		Non vacauit.			
1198	178	Innocentius 3. Anaguinus	18	6	9
1216		vacauit			1
1215		*Synodus vniuersalis Lateranensis* 412. *Episcoporum.*			
1216	179	HOnori9 3. Rom.	10	8	
		vacauit			1
1227	180	Gregorius 9. Anaguinus	14	5	
		vacauit		1	1

1241	181	Cælestinus 4. Mediolanensis			17
		vacauit	1	8	15
1243	182	Innocentius 4. Genuensis	11	5	14
1254		vacauit			13
1245		*Synodus vniuersalis Lugduni in Gallia*			
1254	183	Alexander 4. Anaguinus.	6	5	5
		vacauit		3	3
1261	184	Vrbanus 4. Trecensis Gallus	3	2	4
		vacauit		4	2
1265	185	Clemens 4. Narbonensis Gallus	3	9	25
		vacauit	2	9	2
1271	186	Gregorius 10. Placent.	4	4	10
1276		vacauit			10
1274		*Synodus vniuersalis Lugduni quæ & Lugdunensis secunda est.*			
1276	187	Innocentius 5. Burgundus Dñicanus		5	1
		vacauit			19
1276	188	Hadrianus 5. Genuensis		1	7
		vacauit			25

Ioannes

Annus Christi	Num. & ordo Pontif.		Anni	mẽses	dies
1276	189	Ioannes 20. dictus 21.			
		Lusitan⁹ Vlixponẽsis		8	8
		vacauit		6	4
1277	190	Nicolaus 3. Romanus	2	8	29
		vacauit		6	
1281	191	Martinus 2. dictus 4.			
		Turonensis Gallus.	4	1	7
		vacauit			4
1285	192	Honorius 4. Roman.	2		2
		vacauit		10	18
1288	193	Nicolaus 4. Picentinus			
		ordinis Minorum	4	1	14
		vacauit	2	3	2
1294	194	Cælestinus 5. Eremita			
		Esemiensis		5	7
		vacauit			10
1294	195	Bonifacius 8. Roman.	8	9	18
		vacauit			11
1300		Hic Pontificũ primus fuit qui Iubilæum instituit & celebrauit			
1303	196	Benedictus 9. dictus 11. Ternisanus Dominicanus		8	6
		vacauit		10	[illegible]
1305	197	Clemens 5. Burdegalensis Vasco	8	10	16
1314		vacauit	2	3	17
1311		*Synodus vniuersalis Viennæ.*			

Annus Christi	num. & ordo Pont.		anni.	meſes	dies
1316	198	Ioannes 21. dictus 22. Cadurcenſis Gallus.	18	3	28
1334		vacauit			16
		SCHISMA XXV.			
1327		Nicolaus 5. ordinis Minorum creatus in ſchiſmate contra Ioannem 21.	3	3	14
1334	199	Benedictus 10. dictus 12. Tholoſus Gallus.	7	4	6
		vacauit			11
1342	200	Clemens 6. Lemonicenſis Gallus monachus.	11	7	
1352		vacauit	10	7	
1350		Hic Pontifex celebrat ſecundum Iubilæum.			
1352	201	Innocentius 6. Lemonicenſis Gallus.	9	8	26
		vacauit		1	15
1362	202	Vrbanus 5. Lemonicenſis Gallus monachus.	8	2	25
		vacauit			10
1370	203	Gregorius 11. Lemonicenſis Gallus	7	2	27
		vacauit			12
1378	204	Vrbanus 6. Neapolit.	11	6	5
		vacauit			19

Hic

Annus Christi	numer. & ordo Pont.		anni.	mēses.	dies
		Hic Pontifex celebrauit 3. Iubilæum.			
1378		SCHISMA XXVI.			
		Clemens 7. Gebēnensis creat⁹ in schismate contra Vrbanū 6.	15	11	18
		vacauit			12
1389	205	Bonifacius 9. Neapolitanus.	14	11	
		vacauit			15
1400		Hic Pontifex 4. celebrauit Iubilæum.			
1394		Benedictus 11. dictus 13 Hispan. in schismate post Clementem 7. cōtra successores Vrbani 6.	30		
1404	206	Innocētius 7. Sulmon.	2		21
		vacauit			32
1406	207	Gregorius 12. Venetus.	8	7	5
		Hoc exauctorato in concilio Pisano vacauit			20
1409		*Synodus vniuersalis Pisana.*			
1409	208	Alexander 5. Cretensis ordinis Minorum.		10	8
		vacauit			13
1410	209	Ioannes 22. dictus 23. Neapolitanus	5		15

Annos Christi	num. & ordo Pont.		anni.	mẽses	diẽs
1415		Hoc Pontifice Constantiæ à patribus destituto vacauit	2	5	10
1414		*Synodus vniuersalis Constantiæ.*			
417	210	Martinus 3. dictus 5. Romanus	13	3	10
		vacauit			11
1424		Clemens 8. Hispanus in schismate post Benedictum 12.	4		
1431	211	Eugenius 4. Venetus ordinis Canonicorũ Regularium	15	11	21
		vacauit			11
1439		*Synodus vniuersalis Florentiæ.*			
		SCHISMA XXVII.			
1439		Fœlix 4. Allobrox Eremita creatus in schismate contra Eugenium	9	5	
1447	212	Nicolaus 5. Sarzanensis	8		19
1455		vacauit			14
1450		Hic Pōtifex celebrauit 5. Iubilæum			
1455	213	Calixtus 3. Valentinus Hispanus	3	4	
		vacauit			12
1458	214	Pius 2. Senensis	5	11	27

Annus Christ	Num.& ordo Pōtifi.	INDEX	Anni	mēses.	dies
		vacauit			16
1464	215	Paulus 2. Venetus	6	10	26
		vacauit			14
1471	216	Sixtus 4. Genuensis Saonensis	13		4
1484		vacauit			16
1475		Hic Pontifex celebrauit 6. Iubilæum.			
1484	217	Innocētius 8. Genuēsis	7	10	24
		vacauit			16
1492	218	Alexander 6. Valentinus Hispanus	11		8
1503		vacauit		1	3
1500		Hic Pontifex celebrauit 7. Iubilæum.			
1503	219	Pius 5. Senensis			26
		vacauit			14
1503	220	Iulius 2. Saonensis	9	3	21
1513		vacauit			18
1512		*Synodus vniuersalis Lateranensis.*			
1513	221	Leo 10. Florentinus	8	8	20
1521		vacauit		1	7
1522	222	Adrianus 6. Batauus Teuto	1	8	6
		vacauit		2	4
1523	223	Clemens 7. Florentin.	10	10	7
1534		vacauit			17
1525		Hic Pontifex celebrauit 8. Iubilæum			

Annus Christi	Num. & ordo Pontif.		Anni.	mẽses.	dies
1534	224	Paulus 3.Romanus	15		28
		vacauit		2	29
1550	225	Iulius 3.Aretinus.	5	1	16
1555		vacauit			17
1550		Hic Pótifex celebrauit 9. Iubilæum			
1555	226	Marcellus 2.Politianus Etruscus.			21
		vacauit			22
1555	227	Paulus 4.Neapolitan.	4	2	27
1559		vacauit		4	7
1560	228	Pius 4.Mediolanensis.	5	11	15
1565		vacauit			29
1566	229	Pius 5. Alexandrinus.	6	3	16
		vacauit			11
1572	230	Gregorius 13. Bonon.	12	10	27
1575		Hic Pontifex celebrauit 10.Iubilæum			
		vacauit			13
1585	231	Sixtus 5. ex Marchia Anconitana	5	4	3
		vacauit			18
1590	232	Vrbanus 7. Romanus.			13
		vacauit		2	9
1590	233	Gregorius 14. Mediolanensis		14	10
		vacauit			13
1591	234	Innocentius 8.Bonon.		2	1
1591		vacauit		2	1
1592	235	Clemens 8.Florentin.			

FINIS.

CATHALOGVS ROMANORVM PONTIFICVM, SECVNdum ordinem Alphabeticum.

Cle-

FINIS.

DE IESV CHRISTO SALVATORE NOSTRO.

IESVS CHRISTVS Dei viuentis filius, pietatis affectu commotus & inflammatus erga genus humanum (quod primi parentis inobedientia & præuaricatione damnationi obnoxium manebat) carni molestijsque eius superuestiri deliberauit; vt illud in liberta-

tem iterũ assereret, è cælis idcirco ad terras descendit, & per operationẽ Spiritus sancti in vtero immaculatæ virginis, ex purissimis sanguinis guttis incarnatus est: quod per internuncium antea futuræ matri indicari curarat. Exinde in Bethleẽ terra Iuda in vili & lacero stabulo nascitur, pro natalitio thalamo antiquũ præsepe, sed deinceps splendorẽ & maiestatẽ, ex tribus miraculis eodẽ tempore patratis sortitus est, quod scilicet Virgo integra & inuiolata permanẽs, mater verè facta, sit, per creaturã creator ęditus, ac tertiò Deus homo factus deitatẽ nõ amisit. Accidit hoc à creatione mũdi anno 199. super quinque millia: septingẽtesimo quinquagesimo secũdo ab vrbe cõdita: Imperij Augusti Cæsaris quadragesimo secũdo. Ab oriẽte tres magi seu potiùs reges sapiẽtissimi, ad adorandũ & muneribus donandũ, decimo quarto post eius natiuitatẽ die superuenerunt: ex quorũ relationibus Iudæorũ regẽ natum Herodes intelligẽs, dolos quibus eũ (quod regno pelli timeret è mediò tolleret animo cogitare cœpit. Verum spõsus virginis Ioseph ab Angelo admonitus, vt ilico fugam caperet, cum ipsa & puero in Aegyptũ secessit, vbi septẽnio vsque ad mortẽ Herodis cõmoratus est, inde Hierosolymã reuersus Nazaretũ petijt. Vbi hic puer educat⁹ est, vnde & nomẽ Nazareni sumpsit. Duodecimũ annũ, natus Hierosolymis in celebri cætu Doctorũ, in templo cõgregato disputans repertus est, quo in loco euidentissima diuinitatis suę

signa

ſigna coram omnibus exhibuit, emicante ſapiẽtia, quæ tam teneram ætatem multis paraſangis ſuperabat. Ex illò tempore, ad trigeſimũ ætatis ſuæ annum incognitus vixit, & tũc à ſuo præcurſore Ioãne Baptiſta in Iordanis flumine Baptiſmum ſuſcepit, vox patris è nubibus intonuit quę ipſum eſſe Dei filiũ aſſeruit. Cõtinuis tribus ſubſequentibus annis populo monita ſalutis æternæ annuncians, admiranda opera & ſtupenda miracula perpetrauit, quæ ab Euangeliſtis in libros redacta ſunt, ijſque multo plura edidit quæ Ioannes Euangeliſta propter infinitatem ſcriptu impoſsibilia affirmat. Numerum Diſcipulorum inter quos eos quos Apoſtolos vocamus, ſelegit, tenuis conditionis & rudes, at intentionis melioris. Per ſpiritũ ſanctũ cęlitus miſſum, ſapientiã & virtutem pluſquam humanam & naturalem recæperunt. Poſtea principibus Iudæorum inuidiæ ſtimulis agitatis, comprehenſus per Pontiũ Pilatũ Iudeæ præſidẽ loco Tiberij Cæſaris, poſt multas iniurias acceptas, verberaque inflicta ad extremum in Crucem actus inter duos latrones medius mortuus eſt. Eius necis quemadmodum & natiuitatis, totiuſque vitæ decurſus prænuncij fuerunt Prophetæ & Sybillæ. Paſsionis tempore cæli ipſi inſolitis & inuiſitatis prodigijs commiſsi ſceleris ſigna manifeſta dederunt. Nam à ſexta vſq; ad nonã ſol tenebris obductus ſplẽdorem dare exhorruit, tellus contremuit, petrę ſciſſæ, velum in duas partes diuiſum eſt. Multa quo-

que monumenta reserata, reddiderunt, quos cō-tegebant mortuos qui palam multis se conspiciendos præbuerunt: Amotus à Cruce & sepultus tertia die à morte excitatus est, vti ipse viuens discipulis prædixerat, cum quibus postquam diebus quadraginta conuersatus est, in cælū propria virtute visibiliter adscendit. Hæc est vita, & finis secutus; qui cum natura Deus esset nostram ceu prædictum est, carnem assumpsit, atque seipsum in ligno crucis Deo patri offerens in holocaustum, æterni sacrificatoris & pōtificis maximi munere perfunctus est, diuinamque irā, quæ in humanū genus meritò exacuta erat, emolliuit Sacerdotium hoc & Pontificatum, propter nos, nostramque salutē instituēs, Apostolis, & Petro, maximè (cui claues eminentissimæ potestatis ligandi atque soluendi tradidit) commisit, & delegauit, à quibus hæc eadem potestas ad subsequentes successores ad hodiernū vsque diem dimanauit. Nos aspirāte & excitante fauore diuino, quos Sūmus ipse rex & sacrificator, cuius meminimus, habuerit vicarios, obiter enucleabimus, remque ab ipso Petro ordiemur.

PETRVS

PETRVS PONTIFEX PRIMVS. Anno 44.

PEtrus Princeps Apostolorum in Galilæa natus in Bethsaidæ oppido. Huic inter cæteros Christus dixit: Tu es Petrus & super hanc Petrã ædificabo Ecclesiam, plenariamque potestatem claudendi & aperiẽdi regnũ cęlorum tribuit. In prouinciarũ diuisione inter Apostolos facta post acceptũ Spiritum sanctũ, Petro Pontus Galatia, Bithinia, Cappadocia obuênit, cuius occasione iuxta Antiochiam in sua sede Pontificia septem annis resedit. Stabilitis & cõfirmatis Asiæ Ecclesijs, & reiectis eorũ opinionib⁹ qui circũcisioné retẽtam volebant, Imperij Claudij anno secũdo

Romam venit, vt ciuitas throno Pontificali cohoneſtaretur, quæ toti orbi imperitabat, ibidem ſpectante & audiente populo grauis cum Simone Mago (qui præſtigijs animos hominum dementabat) ipſi eſt exorta diſputatio hic in aëre volans, orationis Petri vi, & acrimonia, præceps in terram delapſus eſt. Populum Romanum verbo & doctrina inſtantiſsimè erudiebat in eius gratiam Marco vt Euangeliũ ſcriberet, curam dedit. Huius ratione, aliorumque bonorũ operũ intuitu, maximam apud omnes veneratione̋ cum eſſet cõſecutus Neronis odium & indignitationem incurrit, cuius vt impio furori cæderet ex verbe egreſſus & pœnè miliario profectus, Chriſto venit obuiam, cuius monitis iterum in vrbem iter reflexit. Cum iam martyrium ſibi imminere animaduertent Pontificatũ Cleme̋ti tradidit, ac poſtea Neronis ſententia cũ Paulo damnatus Martyrio conſummatus eſt. In Crucem agi pedibus in cælum erectis petijt, indignum exiſtimans eodem modo quò Chriſtus mortuus eſt, vitã terminare. Eius corpus in Vaticano prope Neronis hortos conditum fuit. In pontificatu viginti quinque annis vixit.

LINVS I. PONTIFEX SECVNDVS. Anno 57.

LInus natione Tuſcus ſuaſu Clemẽtis Pontificatum ſuſcepit, vndecim Epiſcopos & duodeuiginti presbyteros creauit. Is geſta S. Petri maximè verò diſputationem quam cum Simone Mago habuit annotauit. Fœminis inhibuit vt non niſi velatis capitibus Eccleſias ingrederentur. Vitam ſanctiſsimis inſtitutis laudabilẽ duxit, multos à dæmone liberauit, mortuos ad vitam reuócauit. Saturnini Cóſulis mandato caput ipſi abſciſſum eſt, cuius tamen filiam à dæmonio vexatam incolumen reſtituerat maleficio beneficij memoriam ſepeliens. Petri ſucceſſor eadẽ

cũ ipſo ſepultura honoratus eſt. Vndecim annis & aliquot menſibus Pontificatum geſsit. Eius temporibus Romam venit celeberrimus ille Hiſtoriographus Ioſephus, qui libros de antiquitate Iudęorum compoſuit; Eodem etiam tẽpore Philo Iudæus magni nominis & famæ Philoſophus in pretio erat.

CLE-

CLETVS I. PONTIFEX TERTIVS. Anno 68.

LIno ſucceſsit Cletus Romanus, eximiæ pietatis & ſanctitatis præſul. Temporibus Tyti & Veſpaſiani pontificatũ inijt, qui Romæ confecto bello iudaico triumpharunt. Is morũ & doctrinæ cõmendatione ab omnibus eſt in magna æſtimatione habitus. Duodecim annis plus minuſue Põtificatũ adminiſtrauit, ordinatis viginti quinq; Præsbyteris, martyrij corona ſub Domitiano, honoratus eſt. Eius corpus in Vaticano apud S. Petrum conditum eſt. Huius temporibus florebat Lucas Euãgeliſta, Philippus Apoſtolus Hieroſolymis martirij palmã conſecutus eſt.

CLEMENS I. PONTIFEX QVARTVS. Anno 77.

CLemens Romanus, licet à S. Petro succes-sor delectus esset, tantæ tamen modestiæ fuit, vt Lino & Cleto primas dederit, eo tempore Domitianus internicioni datus est. Apostolus & Euangelista Ioãnes insulã Pathmos exilio suo celebrem reddidit. Scripsit Clemens aliquot Epistolas, quæ vsque in hodiernum diem leguntur. Traianus imperator fideles persequẽs, ipsum in insulam relegauit, vbi duo millia Christianorum, qui ob eandem causam exilio mulctati erant inuenit. Ipsis aquæ penuria laborantibus, miraculosè fontem limpidissimum impetrauit.

petrauit. Quo ſtupefacti prodigio plurimi ad fidem conuerſi ſunt. Qua re excandeſcens Traianus eum in mare proijci imperat. In Pontificis officio nouem annis & paulò plus ſedit, Preſbyteros decẽ, Diaconos duos, quindecim Epiſcopos conſecrauit, ſeptem notarios inſtituit, qui vitas & facta Martyrum ſcriptis mandarent. Poſt mortem eius viginti duobus diebus ſedes vacauit.

ANACLE-

ANACLETVS I. PONTIFEX QVINTVS. Anno 83.

ANacletus natione Græcus Clementem in Pontificatũ ſecutus magnis laboribus Eccleſiam promouere & confirmare ſalutiferis pijſque inſtitutionibus niſus eſt. Ne religioſi barbam aut comam nutrirent ſanxit, neuè Epiſcopi à paucioribus quàm à tribus Epiſcopis conſecrarentur, neque clerici clam ſed publicè ſacris initiarentur. Creſcente fidelium numero tertiam Traianus in Chriſtianos perſecutionem exercuit, in qua prẹter cẹteros Martyrium ſubijt temporis illius clariſsimũ lumen Ignatius Epiſcopus Antiochenus, & Simõ Epiſcopus Hieroſolymi-

ſolymitanus. Vixit in Pontificatu nouem annis & aliquot menſibus, creatis quinque presbyteris, Diaconis tribus & ſex Epiſcopis Martyrio finem ſuis, vitæ & Pontificatui impoſuit. Vacauit ſedes dies tredecim.

EVARI-

EVARISTVS I. PONTIFEX SEXTVS. Anno 96.

EVaristus Græcus, patre tamen Iudæo natus, Romæ titulos presbyteris diuisit. Instituit septem Diaconos qui Episcopo prædicante adstarent, & vt populi accusationes aduersus Episcopum reciperent. Eo tempore viri aliquot doctrina & sanctitate cõspicui floruerũt, inter quos Papias episcopus Hieropolitanus Ioãnis auditor, Quadratus Apostolorũ discipulus. Septẽ presbyteros, duos diaconos, Episcopos quinque ordinauit. Vbi pontificatũ nouẽ annis & decẽ mensibus administrauit, Martyrio coronatus obijt sub Imperatore Adriano. Vocauit sedes nouemdecim diebus.

ALEXANDER I. PONTIFEX SEPTIMVS. Anno 109.

ALexander Romanus in memoriam dominicæ paſsionis particularia verba canoni miſſæ adiecit. Sanxit præterea vt in conſecratione ſanguinis aliquid aquæ vino admiſceretur & vt hoſtia ex Azymo conficeretur, aquæ quoque luſtralis vſum inſtituit. Presbyteros quinque Diaconos tres, Epiſcopos ſex creauit. Ad extremum decem annis & menſibus ſeptẽ in pontificati cõſummatis, martyriũ cũ Euentio & Theodoro perpeſſus eſt. Eodem tempore duæ nobiles Saphica Antiochena, & Sabina Romana martyrij pálmam conſecutæ ſunt.

SIXTVS I. PONTIFEX OCTAVVS. Anno 117.

SIxtus natione Romanus, instituit vt res diuinis vsib⁹ addictę nõ nisi per cõsecratas personas tractarẽtur vt corporale ex purissimo linteo fieret, in Sacrosancto Missæ officio adiunxit Sãctus, Sãctus, Sãctus, & plurimas easque vtiles institutiones, introduxit. Gallis religionis Catholicę Doctorẽ postulãtibus Peregrinum Romanũ ciuem misit, à quo fidei dogmatibus imbuerẽtur, qui cum eis fidem prædicasset, & in ea confirmasset, Romamque reuersus esset, vitæ martyrio finẽ imposuit. Simili ratione ipse Sixtus diem finiuit

finiuit extremum. Poſtquam tribus ordinationibus vndecim Presbyteros, totidem diaconos, quatuor Epiſcopos creaſſet. Pontificatum decénio & circiter quatuor menſes obtinuit.

TELESPHORVS I. PONTIFEX 9. Anno 127.

ANtonini Pij temporibus Teleſphorus natione Græcus, inſtituit, vt Quadrageſima obſeruaretur, vt in die Natiuitatis tres miſſæ dicerētur. Eidem, Gloria in excelſis Deo, adiecit. Mēſe Septembri quinque Pręsbyteros, octo diaconos, Epiſcopos tredecim ordinauit. Poſtquam autem vndecim & quatuor plus miniſuè menſibus Pontificatum rexit, martyrium in fidei profeſsione fortiter ſubijt. Eodem tēpore Inſtinus & Photinus Epiſcopi paſsi ſunt.

HYGI-

HYGINVS I. PONTIFEX 10. Anno 138.

TElesphoro in Pōtificatum succeſsit Hyginus natione Græcus plurimas ſanctiones ſaluberrimas adinuenit. Inter cęteras vt in Sacramento Baptiſmatis vnus patrinus & vna ſuſceptrix adhiberetur. Qui mos adhuc hodie ex canonibus introductus perſeuerat. Is Pontificatū quatuor annis & tribus mēſibus adminiſtrauit, quibus expletis mortuus eſt, conſecratis quindecim Præsbyteris, quinque Diaconis & ſex Epiſcopis. Eius ætate Polycarpus, Smyrnæ, Melython, Sardinenſis, & Theodorus, Antiochēſis, Epiſcopi in Eccleſia floruerunt, qui doctrina & ſanctimonia cæteris præluxerunt.

PIVS I. PONTIFEX II. Anno 142.

PIus Aquileienſis natione, conſilijs & hortatu Hermetis ordinauit vt Paſcha die Dominico celebraretur, pœnas ijs inflixit quorũ culpa & negligentia Venerabile Sacramentum Eucharistiæ è manibus decideret, aliaque quã plurima instituit. Vbi ſanctiſsimè in Pontificatu vndecim annis & quatuor mẽſibus vixiſſet, mortuus eſt, conſecratis ſuo tempore nouemdecim Presbyteris, viginti & duobus Diaconis, & decem Epiſcopis. Eo Pontificè Cataphrygæ hæretici ſuis erroribus veram fidem labefactare conati

nati ſunt. Idem Seueriani & Eucratitæ aggreſsi. Eodem tempore Sancta Prudentia eiuſque ſoror Praxedis, & Apollinaris Epiſcopus clarebant.

ANICETVS I. PONTIFEX 12. Anno 153.

ANicetus natione Syrus vir ſanctiſsimis moribus imbutus Pio ſucceſsit, Antonini Veri Imperatoris ſimul & Philoſophi tẽporibus, qui deuictis Germanis alijſque populis triũphauit. Hic Pontifex plurima in vtilitatem Cleri, Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum inſtituit. Eccleſiam vndecim annis & quatuor menſibus gubernauit. Nouemdecim Præsbyteris, Diaconis quatuor & nouem Epiſcopis ordinatis martyrio coronatus eſt. Illis diebus Aegeſyppus hiſtoriam Eccleſiaſticam à paſsione ſaluatoris noſtri ad ſua vſque tempora deduxit.

SOTHER I. PONTIFEX 13. Anno 163.

SOther patria Fundanus, ne monachæ incensum acerræ imponerēt tempore quo sacrificia fierent vetuit. Instituit etiā vt vxor legitima nō haberetur, quę secundū cōsuetudinē & cōstitutiones benedictionem à Præsbytero nō recepisset. Huius temporibus Dionysius Corinthiorū Episcopus & S. Pauli Discipulus floruit, Clemēs Alexandrinns Origenis Præceptor, pluresquę alij. Quinque ordinationibus Præsbyteros octo, nouē Diaconos, Episcopos vndecim ordinauit. Vbi nouē annis, mēsibus fere quatuor Ecclesiā administrauit, vitā cū morte cōmutauit.

ELEVTHERIVS I. PONTIFEX 14. Anno 171.

ELeutherius Græcus ad Pontificiam dignitatem euectus, literas à Britanniæ rege Lucio accepit, quibus rogabatur, vt se suosque in numerũ Christianorũ reciperet, cuius postulationem approbauit & executus est. Eius tempore incendiũ bis Roma pertulit, prima vice Capitolium deflagrauit, & omnis Bibliotheca inibi cõtenta cremata perijt: secunda vero templũ Vestæ, cum magna ciuitatis parte absumptum est. Eodem tempore Apollonius martyrium sustinuit. Post eius obitum plurimæ pestilentes hæreses pullularunt. Crescente in dies fidelium numero

meroEleutherius inter aliasſanctiones inſtituit, vt nemo accuſatus, à dignitate decideret, aut amoueretur, niſi prius criminis conuictus eſſet. neuè contra accuſatum quicquam in eius abſentia ſtatueretur aut decideretur. Pontificatum quindecim annis & tribus menſibus obtinuit. Tribus ordinationibus duodecim presbyteros, octo diaconos,& quindecim Epiſcopos ſacrauit. Eius morte ſedes quinque diebus vacauit.

VICTOR I. PONTIFEX 15. Anno 186.

VIctor ex Africa traxit originem ; Eo Pontifice duo Imperatores Pertinax & Iulianus interempti ſunt. Vt Paſcha die dominico celebraretur veſtigijs & inſtitutioni Eleutherij inſiſtẽs, comprobauit. Cuius occaſione grauiſsimę inter primates Eccleſiæ illius temporibus controuerſiæ ſuſcitatæ ſunt. Idem voluit vt quauis aqua in euentu neceſsitatis Baptiſmus conferri poſſet. Et idcirco Cõcilium Palæſtinũ indictum fuit, quod Nicænæ Synodi decretis hac in re parendũ & ad hærendum definiuit. Viguere eo tem-

tempore excellentes aliquot viri. Victor librum multa de Religione continentem composuit. Decem annis & tribus mensibus in Pontificatu sanctissimè vixit. His peractis vitam fæliciter finiuit.

ZEPHY-

ZEPHYRINVS I. PONTIFEX 16. Anno 198.

ZEphyrinus Romanus Victori succeßit. Huius tempore de Parthis alijſque nationibus à ſe deuictis Seuerus Imperator triũphauit. Inſtituit vt presbyteri in cõſpectu & præſentia Eccleſiaſticorum, & laicorum fidelium conſecrarentur, & vt ſanguinis Ieſu-Chriſti conſecratio non in vaſe ligneo, vt antea moris erat, ſed in vitreo conficeretur. Deinde vt Chriſtianorum quilibet in feſto Paſchæ quotannis communicaret, & ne Epiſcopus apud iudicem alicuius criminis accuſatus, & delatus, poßit per ſuperiorẽ condemnari, niſi interueniente & decernente Apoſto-

Apoſtolica authoritate. Item vt Epiſcopo celebranti ſacerdotes honoris & reuerentiæ cauſa aſsiſterẽt. Tũc temporis Origenes claruit. Poſtquam in Pontificatu octo annis ſeptem menſibus & decẽ diebus fuit, obdormiuit in Domino, diuerſis ordinationibus, tredecim presbyteris, ſeptem diaconis, & tredecim Epiſcopis conſecratis.

CALIX-

CALIXTVS I. PONTIFEX 17. Anno 218.

CAlixtus Seueri & Baſsiani Imperatorum temporibus fuit. Hic quatuor tempora ordinauit. Idem quoque decreuit, ne Clericorum inſimulatores infames, aut ſuſpecti, in iudicijs admitterentur. Hæreticos declarauit eos, qui Præſbyteros poſt aliquod graue delictum, primis ſuis honoribus reſtitui poſſe negabant, etiamſi ſufficienter & condignè ſuis peccatis pœnitentiam ſubijſſent. Eius tempore Tertullianus & Origenes celebres fuerunt. Contra Ebionitas acrem ſeſe oppoſuit propugnatorem. Quinque ordinationibus mēſe Decembri habitis, ſex Præsbyteros,

ros, quatuor diaconos, octo Episcopos consecrauit. Sex annis, decem mensibus & decem diebus Pontificatum administrauit, sanctitate vitæ cóspicuus martyrio vitæ finem imposuit. Sedes diebus sex tunc temporis vacauit.

VRBA-

VRBANVS I. PONTIFEX 18. Anno 223.

QVo tempore monstrũ illud immane Heliogabalus Imperium obtinebat, Vrbanus natione Romanus ad Pontificatum peruenit, qui multos sua sanctitate & industria, ad fidem Christianam, & veram pietatem pertraxit. Inter eos fuêre Valerianus & Tyburtius, cum Cæcilia Valeriani vxore, qui omnes vnanimiter Tyranno ceruicem pro Christi religione dederunt. Hic Pontifex permisit, vt oblatos Ecclesia à fidelibus prouentus, & facultates liberè reciperet, eæque in vtilitatem clericorũ distribuerentur. Eius tempore florebat Tryphon Origenis

genis discipulus, Minucius, Fœlix & Alexander Episcopus Hierosolymitanus. Quinque ordinationibus, nouem Præsbyteros, totidem Episcopos, & quinque diaconos ordinauit. Postquam Pontificiam dignitatem quatuor annis, decem mensibus, & duodecim diebus exercuit, martyrio diem clausit extremum. Eo mortuo sedes per mensem rectore caruit.

PONTIANVS I. PONTIFEX 19. Anno 231.

POntianus, antecessoribus morũ & vitę sanctimonia non absimilis. Eius tẽpore licet Alexander Seuerus virtutis speculum, Imperij habenas teneret; inuectione tamen & instigatione sacrificulorum, exulatum in Sardinia insula missus est. Eo Pontificè Origines Germanũ Pręsbyterũ Antiochenum, & Beryllum Arabiæ Episcopum, ab hæresi ad orthodoxam veritatem reuocauit. Superatis pluribus ærumnis, tormentisque euictis, vbi exulabat, mortuus est. Pontificatum nouem annis, quinque mensibus, & duobus diebus rexit. Duabus ordinationibus mense Decẽbri ha-

bitis ſex Præsbyteros, quinque Diaconos, & ſex Epiſcopos cóſecrauit. Eius corpus Fabiano ſummo Pontificè Romam, ſummo honore & reuerentia delatum eſt. Poſt eius mortem ſedes dies decem vacauit. Idem inſtituit vt noctibus atque diebus horæ in Eccleſijs decantarentur, & vt in principio Miſſæ Confiteor diceretur.

ANTERVS I. PONTIFEX 20. Anno 236.

ANterus Græcus vndecim annis, mẽſe vno, & vndecim diebus Pontifex fuit imperãte Romæ Maximino, qui contra Chriſtianos ſextã commouit perſecutionem, & vnà cum filio per Puppienum iuxta Aquileiam (quam obſidione cinxerat) internecioni datus eſt. Hic Pontifex res geſtas martyrum ſcriptis mandari, eaſque in ærario Eccleſiæ diligenter aſſeruari primus curauit. Conceſsit etiam vt Epiſcopus cum altero Epiſcopatum commutare poſſet, accedente tamen conſenſu & authoritate Pontificis. Eo tempore floruere Iulianus africanus Hiſtoriographus.

graphus, Geminus Præsbyter Antiochenus, Heraclas Alexandrinæ Ecclesiæ Antistes. Vnũ solum Episcopum toto tempore quo Pontifex fuit creauit. Vita hoc modo sanctissimis moribus instituta, & transacta, martyrio coronatus est, sepultusque in cæmiterio Calixti via Appia, nonis Ianuarijs. Post eius mortem sedes tredecim diebus vacauit.

FABIANVS I. PONTIFEX 21. Anno 237.

FAbianus Romanus, Imperium administrante Gordiano, Pontifex summus est resalutatus. Qui institutum antecessoris secutus, septẽ Diaconos per diuersas regiones adhibuit, qui facta Martyrum memorabilia scriptis traderent. Eius electionem prodigia relatu, & admiratione non indigna pręcesserunt. Nam quo tempore de creando Põtifice elaborabatur, in eius caput columba deuolauit. Eadem tempestate, Gordiano Philippus in Imperio succesſit. Romæ Conciliũ quinquaginta Episcoporum indixit, in quo plures hæreses cõdemnatæ sunt. Prima Nouati qui Apo-

Apoſtatas ab errore reſilientes, pœnitẽteſque in Eccleſię gremium redire aut recipi prohibebat. Secunda, eorũ qui animas cum corporibus ſimul interire ſuſtinebant, & eaſdẽ poſtea cum corpore iterum ſuſcitari. Tertia Helcheſitarum, qui opera D. Pauli reſpuebant, & Chriſtum in tormentis ore negari poſſe dicebãt, dummodo corde ei adhæreretur. Idem etiam inſtituit vt ſingulis annis feria quinta in cœna Domini Chriſma renouaretur. Aedificijs cœmiteria amplificauit, vt honorificentius Martyrum reliquiæ ſepelirentur. Sub Decio, qui Philippo in Imperio ſucceſsit ſeptimam in Chriſtianos excitãte perſecutionem, ipſe Fabianus cum multis alijs Martyrium paſſus eſt, cuius feſtum ab Eccleſia decimo tertio Calẽdas Februarij celebratur. Creatis mẽſe Decembri ex quinque ordinationibus, viginti duobus Præsbyteris, 7. Epiſcopis, vndecim Diaconis, ſepult⁹ eſt in cęmiterio Calixti. Demptis vndecim diebus Eccleſiam quindecim annis adminiſtrauit, vacauit ſedes ſex dies.

CORNELIVS I. PONTIFEX 22. Anno 251.

CОrnelius natione Romanus, Fabianum in munere Pontificio ſecutus, eum virtute & ſanctitate imitatus eſt. Eius tempore periculoſum ſchiſma excitatum eſt, nam Nouatus hęreticus, cuius mētionem fecimus, Nouatianū quendam Antipapam creauit aduerſus Cornelium, qui Apoſtatas pœnitentes Eccleſiæ reſtituebat. Hác ob rem legitimus Pōtifex Centúcellis iuxta Ciuitatem veterem exulare coactus eſt. Quem ibi commorãtem, Cyprianus Carthaginenſis, & Dionyſius Alexandrinus, Epiſcopi, qui partibus Catholicorum faucbãt, literis ſuis conſolati ſunt.

Priuſ-

Priusquam in exiliū progrederetur, Lucinæ sanctißimę matronæ ope & auxilio, SS. Apostolorū Petri & Pauli corpora Catacumbis efferri, eaque tutioribus locis recondi curauit. Decius intellecto Cornelium à Cypriano literas recepisse, reuocatum ipsum in tēplo Deæ Telluris coram se comparere iussit, post multasque obiurgationes plumbatis cædi imperauit: inde ad Martis templum deductum, vt idolum adoraret, cum id facere negaret, martyrij corona honoratus est tertio nonas Maij. Eius corpus Lucinę clarißimę fœminę diligentia sublatum, propè cęmiterium Calixti sepultum fuit. Duabus ordinationibus mense Decembri, quatuor Pręsbyteros, totidem Diaconos, & septem Episcopos creauit. Sedem Apostolicam duobus annis, duobus mensibus, & tribus diebus obtinuit. Sustinuit etiam vt Sacerdotes in negotio grauis momenti iuramentum edere possent. Sedes triginta quinque diebus vacauit.

LVCIVS

LVCIVS I. PONTIFEX 23. Anno 258.

LVcius cum magna ſanctitatis opinione, ad Pontificatum peruenit, quem tribus annis totidemque menſibus ac diebus adminiſtrauit. Eodem tempore Gallus cũ Voluſiano filio imperium regebant, quibus mortuis Aemilianus, & Valerianus qui octauę perſecutionis auctor cũ Galieno filio ſuo extitit, parem meritis ambo, poſtea exitum ſortiti ſunt, nam miſerijs afflicti perierunt. Lucius inſtituit, vt duo Præsbyteri & tres Diaconi perpetuo Epiſcopum comitarentur, actionum eius teſtes futuri vbicumque locorum diuerſarentur. Gallo & Voluſiano Imperato-

peratoribus Cyprianus vir doctiſsimus, iuxta atque ſanctiſsimus, Martyrium paſſus eſt. Qui poſt diutinam diſceptationem cum Cornelio Pontifice de recipiendis hæreticis poſtquam pœnitentiam egiſſent, eius ſententiæ ad extremum aſſenſus eſt, cenſuitque ſine vlla Baptiſmi reiteteratione, ſed ſola manus impoſitione Eccleſiæ reuniendos eſſe. Hic Pontifex ſeſe ad mortem odio & crudelitate Valeriani quæri intelligens, omnem Eccleſiæ poteſtatem ſuo Archidiacono Stephano concredidit, ac poſtmodum gladio octauo Calendis Septembris vitam finijt. Vbi 4. Præsbyteros, 4. Diaconos, ac 7. Epiſcopos, tribus ordinationibus, mẽſe Decẽbri habitis creaſſet. Eius corpus eadem qua Cornelij veneratione & ſepultura honoratum eſt. Sedes 35. dies vacauit.

STE-

STEPHANVS I. PONTIFEX 24. Anno 255.

STephanus natione Romanus, prædeceſſoribus pari ſanctitatis & pietatis opinione reſpondit. Hic inſtituit ne ſacerdotes alibi quàm in Eccleſia & ſacrificijs, ſacris veſtibus vterẽtur. Mota difficultate de rebaptizandis ijs qui ex hęreſi ad fidei vnionem redibant, Cornelij determinationẽ amplexus eſt: in quo Aſianas & Africanas Eccleſias conformes habuit. Eiſdem temporibus Paulus Samoſatenus Antiochiæ Epiſcopus, Artemonis dogma de nouo excitauit, qui Chriſtum purum hominem, eumque ex matre initium ſumpſiſſe affirmabat, contra quem Melchion

chion author grauiſsimus, doctiſsimè ſcripſit, eiuſque impietatem confutauit. Cum plurimos ad fidem, vitæ integritate & pijs exhortationibus conuerteret, ipſe cum multis alijs decreto Galieni apprehenſus eſt,& capite plexus 4.Nonas Auguſti; quo die eius feſtum ab Eccleſia celebratur. Bis menſe Decẽbri ordinationibus habitis, Præsbyteros ſex, Diaconos 5. Epiſcopos 3. ordinauit.Septẽ annis 5.mẽſibus & duobus diebus in Põtificatu vixit. Sedes 22.diebus vacauit.

SIXTVS II. PONTIFEX 25. Anno 257.

PLurimos Pontifices Romanos Sixtus natione Grecus huius nominis ſecundus, ſubſecutus, eſt ex Athenienſi Philoſopho Chriſti factus Diſcipulus. Eius tẽpore plurimæ hæreſes diuerſis in locis pullularunt. Ptolomaide Pentapoleos Chriſtus Dei eſſe filius, atque inter creaturas primogenitus negabatur; Spiritui ſancto intellectus adimebatur. Hi hæretici Sabelliani à Sabellio hui⁹ pernicioſi dogmatis introductore vocati ſunt. Cerynthus vero turpitudini & laſciuiæ addictiſsimus, adhærente ſibi Nepote Epiſcopo Aegypti, fidelium reſurrectionem mille expletis annis docebat, ſimulque Ieſu-Chriſti regnú cum

cũ omni voluptate & delicijs ciborum,fœminarum, & omniũ eiusmodi sordium ad futurũ, ex cuius ratione Chiliastarum nomen sumpserunt. Cõtra eiusmodi exurgentes errores,prædicationibus Sixtus viriliter sese opponens,in suspicionẽ lesæ maiestatis incidit: cõtraque Imperij edictũ prędicare accusatus,quo Christus adnunciari prohibebatur. Hinc Valeriani decreto captꝰ est, in ædẽ Martis protactus,vt ei vel sacrificaret, vel sibi moriendum certò cogitaret. Hac impietate recusata,cũ ad suppliciũ raperetur,Laurẽtius Archidiaconus,doloribus victus sic eũ compellans, quonã sine filio pater progrederis; respõsum accepit planè Propheticũ, seseque triduo post subsequente Martyrij coronã reportaturũ. Octauo idus Septẽbris mortẽ in Christiana confesѕione fortiter obijt, cũ sex alijs Diaconis,Fœlicissimo Agapyto, Ianuario,Magno,Innocẽtio & Stephano. 4.vero idus eiusdẽ mẽsis Claudius diaconus, Seuerus pręsbyter,Romanꝰ Ostiarius,Crescẽtius Lector &Laurẽtius in craticula assatus,& omniũ Martyrũ princeps nuncupatus,passi sunt. Sixtus, autẽ duabus ordinationibus mẽse Decembri habitis, 4.Prębyteros, 7. Diaconos, 2.Episcopos creauit. Pontificatũ duobus annis 10.mẽsibus & 23.diebus administrauit,Sedes 36.dies vacua mãsit. Idẽ contra consuetudinẽ introductã instituit, ne alibi quã in altari sacrificiũ Missæ celebraretur.Eius corpus in cęmiterio Prætextati via Tyburtina cũ prædictis Martyribus reconditũ fuit.

D I O-

DIONYSIVS I. PONTIFEX 26. Anno 260.

DIonyſius cuius etiamſi origo incognita lateat, vir tamen fuit ſanctiſsimæ vitæ. E ſtatu religionis ad Pontificatum ſublimatus, ſtatim Eccleſias & cœmiteria vrbis Romæ presbyteris diuiſit: parochias vero & diocæſes extra ciuitatatem exiſtentes, vnicuique per limites & certos terminos, quibus contentus eſſet diſtribuit. Eius tempore Paulus Samoſatenus, cuius paulò ante meminimus, magis ac magis execrandam ſuam hæreſim euulgauit, qua Ieſum Dei filium negabat. Huius occaſione, Cõcilium plurium Epiſcoporum Antiochiæ, cuius hic Paulus Epiſcopus erat,

erat, conuocari iußit, in quo hic error vnanimiter damnatus est, atque explosus, & ex professo per Gregorium Cæsariensem Episcopum virum doctißimum, qui postea pro fidei professione mortuus est, refutatus. Huic Concilio Pontifex interesse non potuit, erat enim decrepitæ & fractæ ætatis sed omnis determinationis in eodem datæ certior per maximum Episcopum Alexãdrinum factus est. Bis mẽse Decembri ordinationes habuit, quibus 12. Presbyteros 6. Dianonos & 7. Episcopos ordinauit. Martyr secundum opinionem Platinæ mortuus est. Pãuinius vero ipsum Cõfessorem vocat. Vltra sex annos in Pontificatu duobus mensibus & quatuor diebus vixit, eo mortuo sedes sex solummodo diebus vacauit.

FOELIX I. PONTIFEX 27. Anno 271.

FOelix Romanus huius nominis prim⁹. Eius tempore nonam contra Ecclesiam mouit persecutionem Aurelianus Imperator, rebus à se in Bello gestis Clarissimus, qui Zenobiã Orientis Reginam nobilissimam subiugauit, & de ea triumphauit. Hic Pontifex vt celebritates martyrium quotannis fierent ordinauit. Eiusdem etiam institutum fuit, vt Missa non nisi in sacro loco & per viros sacris initiatos celebraretur, & vt locus de quo vtrum esset consecratus dubitaretur, denuò sacraretur. Eo Pontificè Persa quidam Manes nomine, vesano afflatus Spiritu, selectis

ſelectis duodecim Diſcipulis, quos ſecũ comites ducebat ſe Christum predicare auſus eſt. Fœlix 9. Præsbyteros, 5. Diaconos, ac totidem numero Epiſcopos conſecrauit. Poſtquam Eccleſiæ curã 4. annis, tribus menſibus & quindecim diebus habuiſſet, ad tranquilliorem vitæ portum Martyrio adauctus euolauit, ac via Appia ſepultus eſt. Huic Pontifici ritum dedicandi Eccleſias attributum ferunt. Eius morte Eccleſia 5. diebus Rectore caruit.

ENTYCHIANVS I. PONTIFEX 28. Anno 275.

FOelici ſucceſsit Entychianus natione Tuſcus, cuius tempore Dorothæus Eunuchus vir doctrinæ opinione vulgatiſsimus floruit erat enim Græca ſimul ac Hebraica lingua eruditiſſimus. Anatolius quoque Laodiceæ Syriæ Epiſcopus, magni tunc nominis paſsim habebatur, qui validum contra Manichæos ſeſe oppoſuit propugnaculum. Hi duo rerum principia vnum bonum, alterum malum ponebant, animaſque ex diuina ſubſtantia habere originem vnde tanquam exprimario, fonte dimanarent aſſerebant. Nouum teſtamentum tantum ex parte admittebant,

bant, vetus penitus reijciebant, hiſce alijſque eiuſmodique deliramentis in varias opiniones homines pertrahebāt. Entychianus prædeceſſorū ſuorū veſtigijs firmiter inhærens 8. calendas Auguſti Martyrij coronam reportauit vbi 14. Præsbyteros, 5. Diaconos & 9. Epiſcopos inſtituiſſet. Sepultus fuit in cœmiterio Calixti. Inter cæteras conſtitutiones, ordinauit etiam vt ſegetes benedicerentur, & vt in Martyrum tumulatione Dalmatica adhiberetur.

CAIVS I. PONTIFEX 29. Anno 283.

QVo tempore Imperij habenæ per Probum Numerianũ, Carinium, Diocletianũ, aliosque plures Tyrannos dirigebantur Caius natione Dalmata Pótifex summ⁹ renũciatus est. Qui licet ex genere & prosapia Diocletiani oriundus esset, is tamen quia in Christianos grauem exercebat Tyrannidẽ, in criptis latitare ipsi necessum fuit. Ad extremum tandem ab Imperatoris satellitibus deprehensus, Martyrio cum fratre Gabinio, eiusque filia Susanna vitam fœliciter terminarunt, ac in cæmiterio Calixti sepulti sunt. Hic Pótifex primus instituit ordinum distin-

diſtinctiones, nimirũ Oſtiariorũ, Lectorũ, Exorciſtarum, Acolytorum, Subdiaconorum, Diaconorũ, & Presbyterorũ, quibus quaſi quibuſdã gradibus ad Epiſcopalem dignitatem perueniretur. Regiones Diaconis qui res geſtas Martyrũ diligenter conquiſitas deſcriberent diuiſit. Eodem tempore Agatha, Lucia, Agnes nobiles virgines Martyrio coronatæ ſunt, paulò poſt Caij obitum, qui annis 11. menſibus quatuor, diebus 12. Pontificatum adminiſtrauit. Quatuor ordinationibus mẽſe Decembri habitis 25. Præsbyteros, 8. Diaconos, & 5. Epiſcopos creauit. Sedes eo mortuo 11. dies vacauit.

MARCELLINVS I. PONTIFEX 30. Anno 296.

DVrante Diocletiani & Maximiani Imperio, qui decimam contra Christianos commouit persecutionem, Marcellinus Pontificatui præfixus est. Qui tametsi exemplo & fortitudine plurimorum martyrum, qui numero septem & decẽ milia superabant, in fidei firmitate confirmatus esse debuerat: nihilominus ad idolũ pertractus carnificum minis incẽsum adoleuit, Cuius ratione congregatio 180. Episcoporum. Sinuessæ in Campania habita est, in qua assistens, tanto dolore cõmissi erroris percitus est, vt omnium iudicio, & publica voce, absolutione dignus

nus iudicatus fuerit in peccando fragilis, in pœnitendo feruens Sancti Petri ſecutus exemplum. Eo pacto viriliter reſumens ſpiritus Romam reuertitur, ac Diocletiano obuiam factus acribus adeo exprobationibus eum aggreſſus eſt, vt ira, & furore inflammauerit. Quapropter capitis cũ Claudio & Antonino condemnatus eſt; quorum corpora proiecta 36. diebus inſepulta iacuerunt, donec Marcellus Præsbyter à B. Petro in ſomnis admonitus, eadem debito ſepulturæ honore via Salaria 6. Calẽdas Maias proſecutus eſt. Annis 9. duobus menſibus, & 15. diebus Pontifex fuit. Duabus ordinationibus menſe Decembri celebratis, 4. Præsbyteros, 2. Diaconos, 5. Epiſcopos conſecrauit. Sedes 26. diebus vacauit. Inter eos qui ſub Diocletiano Martyriũ ſubierunt maximè celebres fuerũt, Eufemia, Hilarius, Barbara, Chriſtophorus, Anaſtaſia, Sebaſtianus, Eraſmus, Gregorius, Iulianus, Fœlix, & celebratiſsimus ille Ianuarius Beneuenti Epiſcopus qui modo Neapolitanæ Ciuitatis peculiaris protector atque patronus eſt, cuius adhuc hodie auguſtiſsima cruoris eius miracula vbique coruſcant, ita vt per vniuerſum orbẽ eius rei fama percrebuerit.

MAR-

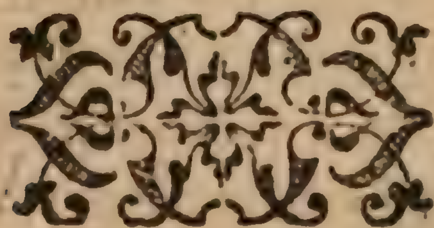
MARCELLVS I. PONTIFEX 31. Anno 304.

MArcellus natione Romanus, quinque annis, sex mensibus & 21. diebus Ecclesiam administrauit. Eius tempore Cóstantius Gallerius & Maxentius imperarũt. Hic quo Dei cultũ &honorem magis promoueret 25. Parochias diuersorum titulorum in vrbe in fauorem & cómoditaté eorum qui baptizabãtur erexit. Eodé impellente Priscilla nobilis Romana cæmiteriũ proprijs expẽsis via Salaria extruxit, Lucina Ecclesiam bonorum suorum hęredem nominauit. Quod resciens Maxentius grauissimè tulit, & ad tépus dictam matronam exilio mulctauit, Marcelli

celli fidem pluribus minis & artificijs, ſed fruſtra tentauit. Quarè ira incenſus eum in loco fætore & ſordibus graui includi iubet, vt beſtiarũ quæ ibi alebantur curam gereret. Nouem menſes eo in loco conſumpſit nihil ex orationibus & ieiunijs à ſe obſeruari ſolitis interim remittens. Ex eo tandem ergaſtulo Præsbyteris adiuuantibus extractus eſt, cuius rei certior factus Maxentius eodem retrudi imperat, vbi ob loci iniuriam & graueolentiam mortuus eſt. Eius corpus ad prædictum Priſcillæ cæmiterium delatũ eſt, 18. Calẽdas Februarij. Succeſſu temporis eodem in loco quo obijt Eccleſia ædificata eſt tituloque S. Marcelli honorata. Hic primus inſtituit vt nullum generale Concilium celebrari poſſet niſi interueniente Pontificis autoritate menſe Decembri, 26. Presbiteros, 2. Diaconos, 21. Epiſcopos ordinauit. Sedes eo mortuo 20. diebus vacauit, Sub hoc Põtifice Mauritiùs vna cũ legione Chriſtianorũ Martyrium paſsi ſunt.

E V-

EVSEBIVS I. PONTIFEX. 32. Anno 310.

EVſebius Græcus Patrem medicum habuit. Pontificatus ipſi Maxentio & Conſtantino Imperantibus obuênit. Huius mater Helena lignum ſacratiſsimæ Crucis 5. nonas Maij, prodente quodam Iudæo, qui poſtea Baptiſmo intinctus fuit, Cyriacuſq; vocatus, reperit. Quod tamen Panuinius improbat ac 25. annis poſt accidiſſe ſuſtinet. Huius Pontificis opera plurimi hæretici Eccleſiæ, per manus impoſitionem reſtituti ſunt. Statuit vt à laicis Epiſcopi in ius vocari non poſſent. Eodem tempore Lactantius Firmianus florebat, qui Criſpi Cæſaris Conſtantini

tini filij Pædagogus fuit, & Eusebius Cæsariensis Episcopus sacrorum librorum cum Pamphylo Martyre diligens indagator. Collatione ordinum, quā semel mense Decembri instituit 13. Præsbyteros, 3. Diaconos, 14. Episcopos ordinauit. Martyr Romę mortuus est 6. Nonas Octobris, ac in cęmiterio Calixti sepultus. Ecclesiam 6. annis, vnico mense & diebus tribus administrauit. Sedes vno solo die vacauit.

MEL-

MELCHIADES I. PONTIFEX 33. Anno 311.

MElchiades ex Africa oriundus, Martyrio (vt Platinæ placet) affectus, cuius contrariũ tuetur Panuinius. Quidquid ſit Calẽdarium Romanum ipſum Martyrẽ appellat, quartoque Idus Decembris celebrat. Eodem tempore de Maxentio & Licinio acerrimis Chriſtianorum perſecutoribus victoriam Conſtantinus reportauit, ſub quibus ſanctiſsimæ virgines martyriũ fortiter ſubierunt Dorothæa & Sophronia, quæ effrenatis libidinis & concupiſcentiæ ſtimulis Tyranni refragata, ſibi ipſi propria manu, veluti Chriſtiana quædam Lucretia vitã ademit. Melchiades

chiades animaduertens dies Solis & Iouis superstitiosa ac falsa obseruatione à Gẽtilibus maiori in pretio haberi, ijsdem ieiunari prohibuit. Plurimas alias sanctiones ordinauit, ad oblationes perficiendas vtiles, pręsertim propter Manis hæresim, quæ indies magis magisque vrbem Romam inflammabat. Ordinibus dandis semel solummodo vacans 7. Præsbyteros, 6. Diaconos, 12. Episcopos sacrauit. Dignitatem Apostolicam 4. annis, 7. mensibus, & 9. diebus obtinuit. Ad cęmiterium Calixti corporis eius delatum est. Sedes 17. diebus vacauit.

SIL-

SILVESTER I. PONTIFEX 34. Anno 315.

SIluester Romanus vitæ ſanctiſsimæ in initio Conſtantini Magni in Pontificem electus eſt. Is Imperatoris fama & clementia commotus ex monte Soracte vbi deliteſcebat in Vrbem venit, omnemque mouit lapidẽ, vt Eccleſiæ curam Imperatori commẽdaret, apud quem in ea opinione & reuerentia fuit, vt eiuſdẽ manibus baptizari cupierit. Hiſce nixus fauoribus plurimas baſilicas ædificare cœpit, ac inter eas S. Ioannis Lateranenſis, SS. Petri & Pauli, S. Crucis in Hieruſalem, S. Agnetis, S. Laurentij extra męnia, & eam quæ Sanctis Martyribus Petro & Marcel-

Marcellino sacra habetur: quas sacris imaginibus muneribusque magnificẽtissimis exornauit, calicibus, patinis, crucibus, statuis, lampadibns, coronis, candelabris, alijsque eiusmodi ornamentis, ex auro argentoque confectis, Ecclesias prouentibus, possessionibusque donauit: aliaque innumera beneficia, quę enumerare longũ esset, contulit. Ipsam vrbem Romam Pontifici, eiusq; successoribus propriã fecit, Aulãque Constantinopolim transtulit. Eodẽ tẽpore Arrij Præsbyteri Alexandrini hęresis exurrexit, qui filium ab æterno patre separabat. Ob quam causam Concilium Nicænum in Bithinia congregatum fuit, in quo 318. Episcopi præsentes aderant, vbi post multas, atque graues ratiocinationes, filium eiusdem esse cum patre substantiæ, conclusum est: Arriusque cũ sex alijs qui eius sectæ adhærebant in exilium missi. Ibidem Photinus & Sabellius, antiqui hæretici condemnati sunt. Siluester instituit vt Chrisma per solum Episcopum conficeretur; & per eum baptizati, itẽque per Præsbyteros, ad mortem infirmantes inungerentur. Ne sæcularis Ecclesiasticũ in ius vocare, aut Ecclesiasticus, coram sæculari procedere posset: vt Sacerdos ministratur⁹. Dalmatica vestiretur, pallamque manu sinistra haberet, & oblaturus sacrificium nõ alio quam albo lintheo vteretur. Plurimaq; alia vtiliter instituit, quibus allecti multi ad fidem conuersi sunt. Sub hoc Pontifice Antonius Aegyptius heremita sanctissimus floruit.

Pontificis officium 23. annis, 10. mensibus & 11. diebus exercuit, septies mense Decembri ordines cōtulit, Presbyteros 42. Diaconos 36. Episcopos 65. ordinauit. Eius festum pridiè Calendas Ianuarij incidit, quo die ad meliorem vitam ex hoc mundo migrauit, Sepultusque via Salaria in Cęmiterio Priscillæ. Sedes 15. dies vacauit.

MAR-

MARCVS I. PONTIFEX 35. Anno 336.

MArcus in Pontificatu Siluestrum subsecutus est, natione Romanus, quo tẽpore Cõstantinus, æquitatis & honestatis obseruantissimus adhuc in viuis agebat: cui⁹ mors per cometam, qui pluribus diebus apparuit, pręsignificata dicitur. Instituit vt Ostiensis Episcopus, à quo Pontifex consecratur, Pallio vteretur: & vt diebus solennioribus post Euãgelium, Symbolum, eo modo quo in Nicæno Concilio declaratum est, in Ecclesia decantaretur. Duas Ecclesias ædificauit, vnam Romæ iuxta montem Palatinum, alteram in via quæ Ardeam versus tendit, quas

amplissimis muneribus dotauit. Duabus ordinationibus mense Decēbri celebratis, 25. Præsbyteros, 6. Diaconos, & 20. Episcopos creauit. Pótifex duobus annis, 8. mēsibus & 20. diebus fuit, 3. Nonas Octobris obijt, sepultusque in cœmiterio Balbinæ via Ardeatina. Sedes 20. diebus vacauit. Eodem tempore Iuuencus natione Hispanus fuit, qui 4. Euangelia carminibus Heroicis composita in 4. libros redegit.

IV-

IVLIVS I. PONTIFEX 36. Anno 336.

IVlius, huius nominis primus, temporibus turbulentiſsimis Pontificatum ſuſcepit. Conſtantius enim Conſtantini filius, qui Imperium cum Conſtante & Conſtantino fratribus adminiſtrabat, Chriſtianos vt à fide Catholica recedẽtes ad Arrianorum ſectam quibus ipſe fauebat, trãſiret, ſollicitabat. Huic impio conatui ſeſe Pontifex opponens 10. menſibus exulauit. Conuocatũ deinde Conciliũ Laodiceæ, ſiue vt alij volũt, Tyri vbi inter Catholicos & Arrianos, aſperrimæ & altiſsimæ ſunt ſuſceptę diſputationes, quibus ipſe Arrius præſens interfuit, quẽ Athanaſius Alexã-

driæ Episcopus publicè confutauit. Quod indignè ferens hæresiarcha, ad insidias & imposturas animum conuertit, Imperatoris authoritate fretus. Athanasium iniquissimè cõdemnari procurauit: qui mox sese abripiẽs sex annis in cisterna secretò delituit. Mortuo Constantio Pontifex Romã rediJt, Episcoposque Orientales grauiter redarguit, quod Cõcilium neglecta sua authoritate indixissent. Inter cætera instituit ne Ecclesiasticus ad alium iudicem vocari posset, quàm spiritualem: & vt ea quę Ecclesiarum essent, propria, per Notarios conscriberentur. Aliquot Basilicas & Cęmiteria exædificauit. Ter mẽse Decembri ordinationes habuit quibus 18. Præsbyteros, 3. Diaconos, & 9. Episcopos consecrauit. Durauit eius Pontificatus 15. annis, 2. mẽsibus, & 6. Diebus. Pridiè Idus Augusti mortuus est, ac in Cęmiterio Callopodij, via Aureliana sepult⁹. Sedes 25. diebus vacauit.

LIBERIVS I. PONTIFEX 37. Anno 351.

LIberius Romanus, Pontificatum tēpore quo Constātius solus, fratribus eius è medio sublatis, Imperium regebat, adeptus est. Huius Imperatoris fauore & protectione freti & suffulti Arriani, Cōcilium Mediolani coegerūt, in quo omnes Catholici miserrimè proscripti sunt, Liberius vero per aliam Synodum ab ijsdem Arimini celebratam, in exiliū missus est. Hic tribus annis ab Vrbe abesse iussus est; ex eo solūmodo quod infracto animo, Arrianorū conatibus, qui filij consubstantialitatem negabant, sese opposuisset: vnde Fœlix in eius locum surrogatus est.

Hinc in Ecclesiam vehemẽs persecutio inuecta est. Postea verò Fœlice amoto, Liberius ab exilio reuocatus est, qui (secundùm Platinã) ad Arrianorum partes in quibusdã deflexit: quod tamen de tãto viro opinari, nefas est & indignum vt doctissimè Panuinius, in annotationibus de Liberio scriptis, reliquit. Eodem tempore Donatus Donatistarũ prauitatis caput & antesignanus, in Africa virus suũ euomere cœpit, Asterius Philosophus in fauorem Arrianæ hęreseos multa edidit: ad quos redarguẽdos plurimi vitæ sanctitate & opinione doctrinæ cõspicui, ea tempestate exorti sunt, qui eorum dogmata & errores refutarunt: inter quos Athanasius, Serapion, Eusebius Episcopus Emissenus, Heriphilus, à quibus vnanimi spiritu hæc hæreticorum turba penitus conuulsa est. Liberius sex annis in Pontificatu vixit, duabus ordinationibus 18. Pręsbyteris, 5. Diaconis, & 19. Episcopis creatis, è viuis excessit, corpus eius in cęmiterio Priscillæ conditum fuit. Sedes sex diebus vacauit.

FOE-

FOELIX SECVNDVS.

FOelix, vt supra annotauimus, tempore quo exulabat Liberius in Pontificatum intrusus est: & ob eam rationem Panuinius inter legitimos Pontifices referendum non censet; quandoquidem certò cõstat, omnem eum, qui altero adhuc viuente, nec ob aliquod crimẽ destituto, huic officio præficitur, schismaticum & pseudo, Pontificem haberi. Hic Fœlix, vt refert Panuinius per Senatum populumq; Romanũ eiectus, Liberio legitimo Pontifice reuocato Põtificatum tamẽ schismaticè exercere nõ destitit: quod & in vrbe, & foris 10. annis, 3. mẽsibus & 11. diebus executus est. Mors deinde subsecuta ambitionis

dius & Calixtus Diaconi condemnati & ab Ecclesia eiecti fuerunt. Rebus Ecclesiæ mitigatis hic Pontifex Pótificum antecessorum vitas cõposuit, quas B. Hieronymo misit, nihil interim eorũ quæ diuini cultus erant intermittens. Duas Ecclesias, vnam iuxta Theatrũ, alteram ad Catabumbas extrui curauit. Multa carmina (nam poesi delectabatur) in laudem Martyrum prædictis in locis sepultorum edidit. Vna Ecclesiarum S. Laurentio in Damaso cõsecrata fuit, quã amplissimis muneribus aureis atque argenteis, possessionibusque locupletauit. Instituit vt Psalmi in Ecclesijs alternatis vicibus decantarentur, & vt in fine cuiusque Gloria Patri adijceretur. Scriptis & operibus B. Hieronymi authoritatẽ prim⁹ tribuit, & vt Biblia eius, sicut 70. interpretum, inoffenso pede legi possent. In principio Missæ Confiteor dici decreuit. Quinque ordinationibus 31. Præsbyteros, 11. Diaconos, 61. Episcopos consecrauit. Pontificatũ 19. annis, 3. mẽsibus & 11. diebus administrauit. Mense Decembri obijt, ac in Ecclesia pro se constructa via Ardeatina sepultus. Sedes 21. diebus vacauit. Eo tẽpore Imperabat Iulianus Apostata, Christiani nominis hostis acerrimus.

SIRI-

SIRICIVS I. PONTIFEX 39. Anno 385.

SIricius Romanus, Pontifex eo tempore fuit, quo Valentinus & Valens fratres Imperium obtinebāt. Hic quia Arrianus erat, infesto animo Christianos persecutus est; ita vt ne ipsis quidem heremitis quicquā remitteret, inter quos erant duo Macarij, Sancti Anthonij discipuli, Isidorus, Paphnutius, alijque magni nominis & meriti quam plurimi. Athalaricus quoque Gothorum Rex multos Martyrio affecit. Ordinauit hic Pontifex, vt Monachi ad Episcopalem dignitatem promoueri possent, & vt sacri ordines per interualla, & non simul cōferrentur. Manicheus qui

qui in vrbe versabantur Catholicorum cõmercium interdixit. Pœnitẽtes ab Ecclesia recipiẽdos censuit, dummodo monasterium, pœnitentiam reliquo vitæ tempore acturi, ingrederẽtur. Item vt ab Episcopo Præsbyter cõsecraretur. Eo tempore illustres aliquot viri floruerunt; inter quos Hilarius Episcopus, Victorinus Africanus, & Dydimus Alexandrinus. Siricius quinque ordinationibus 26. Præsbyteros, 16. Diaconos, & 32. Episcopos creauit, vbi 15. annos dẽptis 5. diebus in Pontificatu vixerat, ad trãquilliorem vitã transijt, ac in Cęmiterio Priscillę sepultus est. Sedes 20. dies vacauit.

A N A-

ANASTASIVS I. PONTIFEX 40. Anno 398.

ANastasius natione Romanus, Pontifex proclamatus fuit Imperante Gratiano, Principe religionis & iustitię obseruantissimo, qui Arrianos ex Italia expulit. Eo tempore Ambrosius Ecclesiæ lumen clarissimum, Mediolani Episcopus electus est; S. Martinus Turonẽsem Ecclesiam regendam suscepit: in Cappadocia, duo Ecclesiæ luminaria, Gregorius Nazianzenus, & Basilius Magnus coruscabãt: Epiphanius Salaminæ Episcopus, & Effrem Edissenus Diaconus. Hic Pontifex instituit, vt Christiani quando Euangelium legeretur stantes illud audirẽt. Et ne extranei

tranei Clerici ſacris initiarentur, niſi teſtimoniũ quinque Epiſcoporum ſuę Dioceſeos proferrẽt. Quod ea induſtria factum eſt, vt Manichæis qui tunc temporis irrepebant, via obſtrueretur. Vetuit ne manci in Clericorum numerum reciperentur. Duabus ordinationibus menſe Decẽbri habitis, 8. Præsbyteris 5. Diaconis & 10. Epiſcopis conſecratis, mortuus eſt, ac in cęmiterio ad Vrſum Pileatum corpus eius ſepultum. Sedem 3. annis & 10. diebus obtinuit ac per 21. dies vacauit.

INNO-

INNOCENTIVS I. PONTIFEX 41. Anno 402.

TEmpore Imperij Theodoſij, multis titulis per Claudianum, alioſque laudati, Innocētius ad Pontificium munus euectus eſt: qui præſidio & fauore principis de omnibus bonis benè meriti adiutus, multas pro Eccleſia fecit conſtitutiones: inter cęteras vt diebus ſabbathinis in memoriam dominicæ ſepulturæ ieiunaretur, & quod eodem, idem obſeruaſſent Apoſtoli. Quod ad Iudæos, Paganos & monachos attinet, multos canones edidit. Roma Cataphrygas hæreticos eiecit: Pelagium & Cæleſtinū condemnauit, qui liberi arbitrij vires plus æquo extollentes, gratiæ

necesſitatem excludebant. Eccleſiam SS. Geruaſio & Prothaſio ſacram dedicauit, eamq; magnis muneribus auxit. Sub hoc Pontificè Concilium Burdegalæ celebratum eſt, in quo Priſcillianus Manicheorum aſſecla condemnatus eſt. Apollinaris, Epiſcopus Laodiceæ Hæreſiarcha id temporis vigebat. Cyrillus Epiſcopus Hieroſolimitanus & Hieronymus Præsbyter Cardinalis firma Eccleſiæ columina in pretio erant, de quorú eruditione & ſanctimonia ſilere quàm pauca loqui præſtat. Quater ordinationes habuit quibus 30. Præsbyteros, 12. Diaconos & 54. Epiſcopos creauit. Dignitatem 15. annis 2. menſibus & 25. diebus obtinuit, 4. Calendas Aug. obijt ſepultuſque apud anteceſſorem: poſt eum ſedes 22. diebus vacauit.

ZO-

ZOZIMVS I. PONTIFEX 42. Anno 416.

ZOzimus Græcus, Pontifex creatus eſt, cum ſub Arcadio & Honorio fratribus Imperatoribus, bis Roma in poteſtatem Gothorum venit, accidit anno ab Vrbe condita 1164. à tépore vero Saluatoris 412. In tanta rerum perturbatione nihil ſuo officio defuit; inſtituit vt Diaconi in ſacrificio manipulos manu læua geſtarent; vt ſabbatho Paſchæ cereus benediceretur. Vetuit ne in publico loco Clerici biberent, prohibuit ſeruos ad Clericalem ſtatum admitti. Ad Cócilium Carthagine celebratum, Epiſcopú & duos Presbyteros miſit, per quos inhibuit, ne quicquã

publicè abſque Romanæ Eccleſiæ authoritate tractaretur. In eo Pelagiana hæreſis penitus exploſa & condẽnata eſt. Eodem tempore floruit Petronius Bononienſis Epiſcopus, Theophilactus, Chriſoſtomus, grauiſsimuſq; Eccleſiæ Doctor S. Auguſtinus. Zozimus 10 Præsbyteros, 3 Diaconos, & 8 Præsbyteros creauit. Pontificatus eius ex opinione Platinæ, anno, & 3. mẽſibus & 12. diebus durauit, ſed Panuinius 3. annos, 4. menſes & 8. dies in eo ſtatu vixiſſe ſuſtinet. Sepultus iuxta corpus S. Laurentij fuit, 11. diebus ſedes vacua permanſit.

BO-

BONIFACIVS I. PONTIFEX 43. Anno 419.

BOnifacius Romanus, Zozimo ſucceſsit, non ſine graui ſchiſmate & opinionum diuerſitate. Nam cum hic eligeretur, eodem tempore Eulalius ab alijs denunciatus, eidem opponitur. Quod vbi Honorio Imperatori, qui tum Mediolani agebat, relatũ eſſet: vtrumque ex Vrbe ſecedere iuſsit. Mẽſibus tamẽ ſeptẽ expletis, Bonifacius Romã reuocatus, pro legitimo paſtore agnitus fuit. Hic Sotheris decretum approbauit, quò mulier altari & incenſum in Eccleſia adhibere prohibebatur. Vetuit non ſolum ſeruos ordinibus initiari; verum etiam alieno ære grauatos.

Sacellum honorificentiſsimum in cæmiterio S. Fœlicitatis extruxit, cuius tumbam marmore & argento exornauit. Eo tẽpore Hieronymus(vt in præcedentibus patuit.) Gelaſius Cæſarienſis Epiſcopus, Caſsianus, Eutropius alijque cõplures viuebant. Poſtquam 3. annos, 8. menſes, & 7. dies Pontificem egiſſet, 8. Calendas Nouembris mortuus eſt, viaque Salaria prope S. Fœlicitatẽ ſepultus. Vnica ordinatione 14. Præsbyteros, 3. Diaconos, & 36. Epiſcopos creauit. Sedes 9. dies vacauit. Eulalius poſt eius mortẽ dignitatis ergô in Vrbem reuocatus, reuerti renuit. Qui etiam anno ſubſequente obijt.

CAE-

CAELESTINVS I. PONTIFEX 44. Anno 423.

CAelestinus ex Campania oriundus, ad Pontificatum imperante Theodosio Iuniore peruenit. Hic consuetudinem canendi psalmos cum Antiphonis ante inchoationem Missæ, introduxit, Psalmum Iudica me Deus, & Graduale eidem adiecit. Ecclesiam S. Iulianæ dedicauit, eique de amplissimis redditibus prouidit. Sub hoc Pontifice Nestorius Episcopus Constantinopolitanus Christum purum fuisse hominem, impio & blasphemo ore asseruit; sed diuinitatẽ suis meritis postea consecutum fuisse. Quam ob causam Ephesi Concilium 200. Episcoporũ co-

actum est; in quo Nestorius & Pelagiani eiusdē farinæ hæretici condemnati sunt. Cælestinus S. Germanum in Britanniam, ac Palladium Episcopos in Scotiam misit, qui Barbaros illos populos ad fidem reducerent. Triginta duos Præsbyteros, 12 Diaconos, & 24. Episcopos tribus ordinationibus mēse Decembri habitis, consecrauit. Obijt vero postquam 8. annis, 10. menses, & 17. dies in Pōtificatu vixisset, 8. Idus Aprilis, Sepultusque fuit in Cœmiterio Priscillæ. Sedes 21. diebus vacauit.

SIXTVS III. PONTIFEX 45. Anno 432.

SIxtus huius nominis tertius, natione Romanus, imperante Valentiniano Pontificatum obire cœpit, eo tempore quo Gensericus Vandalorũ Rex, Arrianorum fautor, Catholicos persequebatur. Sixto hoc per quendam Bassum calumnijs petito; Concilium 57. Episcoporũ congregatum est, in quo eius innocentia corã omnibus comperta fuit, & ipse liber & absolutione dignus iudicatus, eiusq; aduersarius proscriptione mulctatus, ac ipsius bona Ecclesiæ vsibus Imperatoris decreto adiudicata sunt. Mortuo tamẽ, tantùm humilitatis & pietatis exemplũ, iniuriæ

immemor Pontifex impedit, vt per se inunctū, & aromatibus conditum in Ecclesia sancti Petri eundem sepeliuerit. Hic Pontifex Ecclesiā Sanctæ Mariæ Maioris extruxit, quam amplissimis muneribus cumulauit: cuius exemplum & pium institutū secutus Imperator, plurimas alias erigi procurauit Ecclesias. Sixtus omnibus bonis in pios vsus exhaustis, & 28 Presbiteris, 12 Diaconis, & 52. Episcopis consecratis, ad tranquilliorem vitam transiuit. Eius corpus iuxta S. Laurentiū repositum. In Pontificatu 8. annos & 19. dies consumpsit. Sedes 22. diebus vacauit. Hilarius Arelatensis Episcopus eximia sanctitate & doctrina, admirandam sui opinionem hominibus ingenerauit.

LEO

LEO I. PONTIFEX 46. Anno 440.

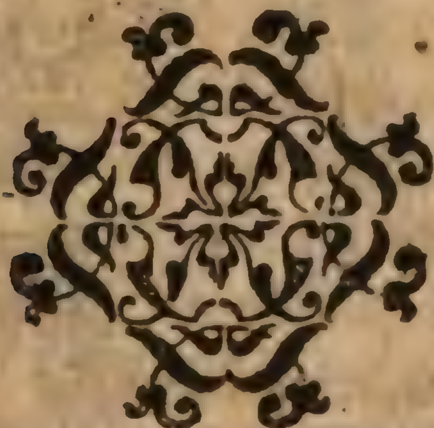

LEo natione Aetruſcus, rarę ſanctitatis & doctrinæ Pótifex. Qui Attilæ Hunnorú Regi, poſtquam iam Aquileiam cœperat, ac diruerat, idemque Romę exitium inferre ſtatuerat, obuiá factus, perſuaſit vt iter reflecteret: cui acquieſcés reſpondit ſe duos armatos equites qui ſibi mortem diſtrictis gladijs minitabantur niſi Pótifici obtemperaret vidiſſe, quos SS. Petrum & Paulú fuiſſe arbitrabatur. Leo ſumma omnium lætitia Romam reuerſus, fidem in integrum reſtaurare cœpit, quæ in pluribus Neſtorij & Eutichis Abbatis Cõſtátinopolitani Manichæorum Principis

cipis dolis & inuentis deprauata erat. Quam ob causam Concilium Ephesi ex mandato Theodosij indictum fuit: in quo Dioscoro Alexādriæ Episcopo hæretico præsidente, Eutiches approbatus & receptus fuit, & Flauianus Constantinopolitanus Episcopus, qui eidem sese opposuerat, condemnatus. Mortuo tamen Theodosio successit Martianus Imperator Catholicus, qui instinctu Pontificis, aliud Concilium Calcedone celebrari curauit: cui 630. Episcopi interfuerunt: à quibus Iesum Christum verum Deum & hominem esse definitũ est: & Nestorius & Eutiches, tanquam veritatis desertores, cōdemnati, Manichæorũque libri exusti, ac Dioscorus confutatus. Verum quæ Hunnorum rabiẽ industriè declinauerat, nō potuit se à Vandalorum crudelitate Roma liberare, qui ex Africa Genserico Duce, cum magnis copijs aduolantes, ipsam cœperunt & incenderunt: & per 14. dies in obuios quosque sæuierunt: parumque abfuit quin eam solo æquarẽt. Onusti tamẽ præda abeuntes, Leoni reliquias Vrbis resarciendas reliquerunt. Nouas ergo Ecclesias extruere, destructasque reparare aggressus est. Apostolorum sepulchris certum virorum numerum qui Cubicularij vocantur attribuit; Canoni Missæ ante cōsecrationem hæc verba. (Hoc sanctam sacrificium) adiunxit. Instituit ne Religiosa prius capitis velamen portaret, quam eius cōstantia 40. annis probata fuisset. Eius tempore hæretici Acephali dicti, emerserunt,

ſerunt, qui duas in Chriſto naturas negabāt. Quē errorem hic Pōtifex ſuis ad Catholicos ſcriptis epiſtolis confutauit, 81. Præsbyteris, 31. Diaconis, 86. Epiſcopis creatis, Pontificatumque 21. Annis & 43. diebus vbi adminiſtraſſet, ad meliorem vitam 4. Idus Aprilis commigrauit. Sedes 7. diebus vacauit. Sua ætate Paulinus Nolæ Epiſcopus floruit.

HI

HILARIVS I. PONTIFEX 47. Anno 461.

Hilarius natione Sardus, eo tempore Pontifex fuit, quo Romanum Imperium multis calamitatibus agitatum fuit. Nam Leone dignitatem Imperialem consecuto, qui primus Græcorum Cõstantinopoli imperauit, plurimi Imperium inuadere conati sunt. Ex Africa enim in Italiam traijcientes Vandali res omnes Imperij animo & cupiditate deuorauerãt, qui tamẽ post data &accepta multa detrimẽta, Leone impellẽte retrocedere coacti sunt. Hic ne Pontifices sibi successorem deligerẽt, inhibuit: quod & de omnibus Ecclesię gradibus intelligi voluit, tres epistolas

ſtolas doctiſsimè ſcripſit, quibus tria Concilia, Niſſenum, Epheſinum, & Calcedonenſe confirmauit, Eutichen, Neſtorium, Dioſcorũ, eorũq; aſſeclas reijciẽs. Hic tria ſacella in Laterano extruxit, primum in honorem S. Ioannis Baptiſtæ, alterum S. Ioanni Euangeliſtæ, tertium ſanctæ Cruci conſecratum: eaque auro, margaritis reliquijſque exornauit. Aliud quoque in S. Stephano ædificauit, ampliſsimis muneribus Eccleſias donauit, duas bibliothecas erexit. Pontificium munus 7. annis, 3. mẽſibus, & 10, diebus adminiſtrauit. Creatis 25. Preæbyteris, 5. Diaconis & 22. Epiſcopis mortuus eſt: & iuxta corpus S. Sixti in Sancti Laurẽtij Cripta ſepultus. Sedes 10. diebus vacauit. Florebat tũc tẽporis Victorinus Arithmeticus peritiſsimus, qui Paſcha ad curſum Lunarem reduxit; in quò Euſebium & Theophilũ ſuperauit.

SIM-

SIMPLICIVS I. PONTIFEX 48. Anno 467.

SImplicius Tiburtinus, temporibus Leonis, & Zenonis Imperatorum fuit. Ecclesias plurimas erexit, primam S. Stephani protomartyris in Celio Monte, Alteram S. Andreæ nõ procul à Sancta Maria Maiore, tertiã S. Stephani non lõgè à S. Laurentio dissitam, deinde Bibianæ prope palatium Lucinianum, in qua dictæ Martyris corpus reconditum fuit. Septimanas sic diuisit, vt scirent Præsbyteri in quibus confessiones audire & baptismum conferre obligarentur. Vrbẽ Romam Præsbyteris distribuit, illam in quinq; regiones dispertiens, SS. videlicet Petri, Pauli, Lau-

Laurentij, Ioannis Lateraneñ & S. Mariæ Maioris. Hic ne Ecclesiastici à laicis possessioné suorum beneficiorũ recognoscerent, ordinauit, 15. annis, 37. diebus in officio expletis postridiè Calendas Martij mortuus est, postquam 58. Præsbyteros, 11. Diaconos & 86. Episcopos consecrasset, sepulturæque traditus est in Ecclesia S. Petri. Sedes 25. diebus vacauit. Eo tẽpore S. Remigius Remensis Episcopus viuebat, qui Clodoueum Francorum Regem baptismo intinxit.

FOELIX III. PONTIFEX 49. Anno 483.

FOelix tertius dictus, ſed verius ſecundus, Romæ patre Fœlice Presbytero natus, Pontifex fuit, eo tempore quo Odacer Herulorum Dux & Theodoricus Gothus in Italia regnarunt. Hic intelligens Petrum Eutichianum, iam ante exilio mulctatũ per Achatum Epiſcopum Conſtantinopolitanum eſſe reuocatum: ambos pro hæreticis habendos publice pronunciauit. Verùm per Imperatorem de eorum pœnitentia certior factus; duos Epiſcopos Meſſenum & Vitalem miſit qui vtrumque abſoluerent, ſi eos pœnitere compertum eſſet. Hi pecunijs corrupti, rem pro

qua

qua legati erant nō perfecerunt. Hinc eos Pontifex tanquam ſimoniacos excōmunicauit; Sibi culpæ conſcius Meſſenus pœnitendi terminum petijt. Fœlix Eccleſiam in honorem S. Agapeti propè Baſilicam S. Laurentij ædificauit. Inſtituit vt ſoli Epiſcopi poteſtatem conſecrandi Eccleſias ſibi aſſumerēt. Duabus ordinationibus mēſe Decembri celebratis, 28 Præsbyteros, 5 Diaconos, & 30 Epiſcopos creauit, ac tandem mortuus eſt: & propè S. Pauli corpus delatus. Pontificatum 9 annis, & 17 diebus rexit. Eo mortuo, Sedes ſine rectore quinque dies manſit. Ijſdem temporibus Damaſcenus doctiſsimus Theologus, & grauiſsimis florebat.

GELASIVS I. PONTIFEX 50. Anno 492.

GElaſius, Pōtificatus initio, Manichæos exilio mulctauit, qui in Vrbe adhuc erant reſidui, eorumque libros publicè cremari mandauit. Meſſeno cuius ſupra meminimus, culpā remiſit, vbi cōdignam delicto pœnitentiā ſubijſſe intellexit. Humaniter Ioannem Alexandrinum Epiſcopum profligatū ſuſcepit, quem Petrus & Acacius excommunicati perſequebātur: quibus perpetuam indignationem & pęnam Pontifex minatus fuit; niſi ilico reſipiſcerent. Extruxit Eccleſias S. Euphemiæ in ciuitate Tiburtina, SS. Nicandri & Eleutherij via Labicana S. Mariæ in via

via Laurentina. Clerum ſummo neceſsitudinis vinculo complexus eſt: pauperes quos eleëmoſinis fouit vnicè dilexit. Vrbem Romam ne famem pateretur prouidēti adminiſtratione liberauit: & vt vir erat doctiſsimus, hymnos, ad inſtar S. Ambroſij compoſuit. Contra Eutichen, Neſtorium & Arrium, 7 libros edidit. Plurimas orationes, Epiſtolaſq; ad multos trāſmiſit. Anaſtaſium Imperatorem tanquam hæreticorū fautorem excommunicauit. Idem cōtra Vandalos, eorumque Regem propter eandem cauſam executus eſt. Ad extremum 4 annis, 8 menſibus, & 17 diebus in Pōtificatu peractis; 11. Calēdas Decembris, è viuis exceſsit, corpusque eius in Eccleſia S. Petri ſepultū fuit, creatis prius, 32 Præſbyteris, 2 Diaconis, & 67. Epiſcopis. Sedes Apoſtolica 7 diebus ſine Præſule fuit. Inter eos qui tū tēporis in pretio habebantur, Germanus & Epiphanius erant, quorum vnus Ticinenſem, alter Capuanum Epiſcopatum obtinebat.

ANASTASIVS II. PONTIFEX 51. Anno 496.

ANastasius Roman⁹, Gelasio meritis impar, officij pontificij initio, Imperatorem eiusdem nominis excõmunicauit, quod Acacij partes sua potentia sustentaret: à quo tamen postea ipsemet in errorem pellectus, eiusque opinioni adhæsisse dicitur. Verum sua qua Deus omnibus consulit prouidẽtia permisit, vt dum necessitati naturæ vacaret, eius ilia in latrinas ex aluo deciderent: ac sic morte sublatus, mense Decembri habita semel sacrorum collatione, 12 Præsbyteros, 16 Episcopos ordinauit, eiusq; corpus apud S. Petrum conditum fuit. Pontificatum 2. annis,

36 die-

36 diebus minus administrauit. Sedes post eius obitum, 4 dies vacauit. Eius tẽpore, Trasimundus Vandalorum Rex, omnes Catholicorũ Ecclesias occludi imperauit, & 120 Episcopos in Sardiniã exules misit. Olimpius Arrianus Episcopus in balneo contra augustissimam Trinitatem blasphemans, tribus è cęlo missis sagittis cõfossus perijt. Alius Episcopus nomine Barbas dũ baptizare iuxta Arrianorum ritum intenderet: aqua subito disparuit. Quo miraculo baptizandus ob stupefactus, Catholicis cõiunctus est. Floruêre tunc temporis Fulgentius, Egesippus, Faustus, moribus, & vita clarissimi viri.

SYMMACHVS I. PONTIFEX 52. Anno 498.

SYmmachus è Sardinia oriundus. In eius electione plurimæ factiones ſuſcitatę ſunt inter Clerum; qui in duas partes diuiſus, duos Pontifices creauit, Laurentiũ & hũc Symmachũ. Ad quã difficultatẽ enodandã Rauennę Conciliũ cõgregatũ fuit, in quo prę̃ſente Theodorico Rege Symmachus confirmatus fuit: qui ambitionẽ ſua clementia ſuperans competitorẽ Epiſcopũ creauit. Annis quatuor expletis, quidã inter Eccleſiaſticos ſeditioſi, Feſti & Probini Senatorũ authoritate freti, Laurentiũ reuocarũt, nouũq; ſchiſma excitarũt. Huius rei fama audita Theodoricus, cum

cũ parũ in ſacris canonibus verſatus eſſet: quendã Petrũ Epiſcopũ Romã aliorũ duorũ loco ſubſtituendum miſit. Huius occaſione Symmachus Conciliũ 120 Epiſcoporũ cõgregauit in quo ab omni labe cuius accuſabatur ſeſe eluit. Petrus vero & Laurentius vt ſchiſmatici eliminati ſunt. In hiſce rerũ perturbationib⁹ plures in Vrbe internecioni dati ſunt: inter alios Gordianus probatæ vitę Pręsbyter. Sedatis turbis Symmachus Romã reuerſus, Manichæos eiecit, & eorum libros publice exuri imperauit. Exinde animo ad reparandas Eccleſias conuerſus, quaſdã innouauit, alias à fundamẽtis extruxit. Baſilicã SS. Andreæ, Agathæ, Silueſtri, Martini ædificauit. Eccleſias SS. Petri, Pauli, Pancratij, Archangeli, quò aquas introduxit reparauit. SS. Iohannis & Pauli, gradus & ſacella erigi procurauit. Xenodochia in ſubſidiũ pauperũ extruxit. Veſtibus & argento Epiſcopis in Sardiniã relegatis ſubuênit. Captiuos redemit, qui pluribus in locis incarcerati detinebantur. Dominicis & feſtiuis diebus Martyrũ (Gloria in excelſis Deo) cãtari præcepit. Multaque alia quæ ſilentio inuoluta relinquo, executus eſt. Creatis 92 Præsbyteris, 16 Diaconis, 117 Epiſcopis, 14 Calendas Auguſti obijt. Pontificatum 15 annis, 6 menſibus & 22 diebus adminiſtrauit, qui 7 diebus vacauit. Eodem tempore Gennadius Maſsilienſis Epiſcopus in honore vigebat.

HORMISDAS I. PONTIFEX 53. Anno 514.

HOrmiſdas natione Fruſinonius, qui Theodorici fauore ſynodum Romæ celebrauit, in qua Eutichiani hæretici cõdemnati ſunt, Legato Cõſtantinopolim miſit, qui Imperatorem Anaſtaſium & Ioannem eiuſdem loci Epiſcopũ hortarentur vt hæreſim abiurarent. Verum eos Imperator male tractatos, ſine vllo fructu remiſit. Is paulò poſt ſagitta diuinitus emiſſa ictus, dignam anteacta vita mortem ſubijt: cui Iuſtinus princeps Catholicus ſucceſsit. Hic nulla interpoſita mora, ſuos qui Eccleſiæ authoritatem roborarent, legauit: Pontifex, ne ſuis partibus deeſſet,

eſſet, ad Imperatorem ſuos miſit, quos ſummo cum honore ſuſcepit, & tractauit. Hoc Præſule Manichæorũ reliquiæ ex Vrbe exturbatæ ſunt, eorumque libri exuſti. Traſimundo in Africa mortuò, Ildericus ſucceſsit, qui à patre animo & moribus plurimũ diſcrepabat. Nam omnes qui in Sardinia exulabãt, reſtituit. Eodem tempore Galliârum Rex Clodoueus Romam opulentiſſima munera deſtinauit. Idem Imperator Iuſtinus & Theodoricus fecerunt, quorum inuitatu Pontifex Eccleſias S. Pauli & Lateraneñ amplificauit. Hormiſdas in Pontificio ſtatu 9 annis, & 18 diebus conſumptis, creatiſque 21 Præsbyteris, 55 Epiſcopis, poſtremum diem, 8 Idus Auguſti perexit. Sedes 6 dies vacauit. Eodem tempore florebat & ſcribebat doctiſsimus vir Seuerinus, Boetius, Theodorici feruеſcente tyrannide.

IOAN-

IOANNES I. PONTIFEX 54. Anno 523.

IOannes primus natione Hetruſcus. Sub hoc Pontifice omnes Arriani per Iuſtinum Imperatorem ſapientiſsimum in exilium eiecti ſunt. Hac re indignatus Theodoricus, quippe qui eis fauebat, Ioãni alijſque præcepit (adeo enim vili ea tempeſtate Pontifices exiſtimabantur) vt ad Iuſtinum ſe conferrent, eique vt Arrianos reuocaret, perſuaderent: alioquin ſi ſecus faceret, ſe omnes Italiæ Eccleſias demoliturum. Iuſtinus tametſi petitionem pro nihilo habuit, importunitate tamen victus, eos reuerti, ſuóque genio viuere permiſit. His peractis Põtifex regreſſus,

per

per Theodoricū in tenebricoſum horrēdumq; carcerem coniectus', fętore & moleſtijs miſerè perijt. Theodoricus autem, apoplexia correptus etiam interijt, animaque eius (vt cuidam S. heremitę apparuit) iuxta Liparitarum fines in ignē demerſa eſt. Ioannes Pontifex priuſquam Legationem Conſtantinopolitanam ſuſciperet, cæmiteria Nerei & Archillei, Fęlicis & Adaucti necnon Priſcillæ reparauit. Altare S. Petri pretioſis margaritis & auro exornauit. Eius corpus Rauenna Romam deportatum eſt. Epiſcopos 15 creauit. Annis duobus & 8 menſibus Pontifex fuit. Sedes 58 diebus vacua permāſit. B. Benedictus patriarcha & S. Brigida ijſdem temporibus vixerunt.

FOE-

FOELIX III. DICTVS IIII.
PONT. 55. Anno 526.

HIc Fœlix patria Samius, tempore quo Imperator Iustinianus virtute & industria bellicosissimi ducis Bellissarij, Persas, & Vandalos in Africa deuicit, Põtificio munere functus est. Patriarcham Constantinopolitanum, vt hæreticum ab Ecclesiæ communione separauit. Ecclesiam Sãctorum Cosmæ & Damiani, Romæ prope forum extruxit, eam quę D. Saturnino via Salaria sacra habetur, quæ incendio deflagrauerat, restaurauit. Eadẽ ætate Cassiodorus viuebat, qui è Seuatoria dignitate, ad vitam monasticã transijt, & Priscianus Grammaticus, Arator quoque qui

qui Euangelia verſibus heroicis cótexuit; & Iuſtinianus Valentinæ Eccleſiæ Epiſcopus. Fœlix quatuor annorum, duorum menſium decurrente ſpatio Pontificem egit, quo quinquaginta quinque Præsbyteros, quatuor Diaconos, & viginti nouem Epiſcopos creauit. His tranſactis, ad fęliciorem vitam quarto idus Octobris commigrauit, & in Sancto Petro ſepultus. Sedes per tres dies rectore caruit.

BONI-

BONIFACIVS II. PONTIFEX 56. Anno 530.

BOnifacius natione Romanus, ad dignitatem Pontificalem, non ſine magna controuerſia peruenit. Nã & Dioſcorus ab altera parte Cleri in locum vacantem intruſus eſt. Hoc tamẽ poſt viginti octo dies vita functo, diuerſarũ opinionum conatus in vnam ſententiam coaluerũt, ſolusque Bonifacius in officio pacificè remanſit. Inſtituit ne Epiſcopi ſibi ſucceſſores deligerent, quod deinceps per plures Pontifices confirmatũ fuit. Decreuit etiam, vt triduo in demortui Pótificis locum alius ſurrogaretur, vt hac ratione incommodis emergere cõſuetis, remedium adhiberetur,

hiberetur, & vt tunc temporis populus à Clero ſecretus impedimentũ non afferret. Duobus annis, totidemque diebus, in adminiſtratione peractis, Bonifacius è viuis excedens ſepelitur apud Sanctum Petrum. Sedes duobus menſibus vacauit. Iuſtinianus eo tempore leges reformauit. Inter cætera admirabilis induſtria Dionyſij prædicata fuit, qui Paſchæ calculum compoſuit, licet à Victore Capuæ Epiſcopo in hoc reprehenſus fuerit.

IOANNES II. PONTIFEX 57. Anno 532.

IOannes Romanus, mox, vbi Pontifex renunciatus fuit, Anthemium anathemate percussit, quod Arriana labe infectus esset. Iustinianus adhuc Imperio potiẽs, Romanæ Sedi primas tributas volens; Hypatum & Demetrium Episcopos, Romam misit, qui Pontificem suo nomine reuererentur, & munera D. Petri Ecclesiæ offerrent. In Pontificatu duos annos, & quatuor mẽses vixit. Sexto Calendas Iunij moritur, sepeliturq́; in prædicta Ecclesia, creatis prius 15 Præsbyteris & 21 Episcopis. Sedes sex dies vacua mãsit.

AGA-

AGAPETVS I. PONTIFEX 58. Anno 534.

AGapetus Romanus, pontificatus sui principio Constantinopolim petijt, Theodatum Ostrogothorum Regem, Iustiniano Imperatori reconciliaturus, qui ei bellum idcirco minabatur, quod Amalasuntham Athalarici matrem, excellentissimam matronam, & multarum scientiarum linguarumque fœminam, exilio & morte mulctauerat. Pacem cum impetrasset, ab Imperatore rogatur, vt opinionem Eutechianam approbaret: qua postulatione indignatus Pontifex; Ad Iustinianum (inquit) Christianissimú Principem venisse putaui, sed Diocletianum

Christianorum persecutorem inueni. Hac liber-tate commotus Imperator, sentẽtiam in melius commutauit, Anthemiumque Constantinopolitanum Episcopum, qui Eutichianis fauebat, amouit, ac Mēnas vir Catholicus ei dignitati prefectus, per Pontificem consecratur. Constantinopoli Agapetus mortuus postquam anno, vndecim mensibus vno die minus sedisset Romam plũbeo loculo inclusus reportatur, ac in Ecclesia S. Petri sepelitur. Sedes mensem vnum & viginti nouem dies vacauit.

SYL-

SYLVERIVS I. PONTIFEX 59. Anno 535.

SYluerius natione Campanus, Hormiſdæ Epiſcopi filius, Theodati Gothorum Regis fauore & auxilio, Pontifex electus eſt. Cuius rei occaſione Iuſtinianus inflammatus, Belliſſarium in Italiam cum copijs emiſit qui Neapolim quã Gothi obtinebant, cæpit ac diruit. Romam deinde peruenit, quo inſperato appulſu, qui eam occupabant Gothi, territi fuga ſaluti ſuæ conſuluerunt. Superueniente Vitige Theodati ſucceſſore in Vrbe circũdatur Belliſſarius: interea tẽporis inſtigante Vigilio Diacono, Imperatrix Theodora Pontificem rogat, vt Anthemium

Constantinopolitanæ Ecclesiæ resoluat. Cui postulationi cũ nec vellet, nec posset assentiri Pontifex eadem procurante officio priuatur, ac in eius locum Vigilius intruditur: qui per corruptos testes, quod Gothis Vrbem tradere tẽtasset, Sylueriũ incusat. His proinde pressus angustijs monasticum institutum amplexus, in Pontiam insulam relegatus est: ac ibidẽ non sine opinione sanctitatis 12 Calendas Iulij mortuus est: postquam annum, quinque menses, & 12 dies, Pontifex fuerat. Sedes sex dies vacat.

VIGI-

VIGILIVS I. PONTIFEX 60. Anno 537.

AD eundem modú quo dictú est, Vigilius Pontifex creatus est: cuius illegitimæ electionis postea luit pœnas. Ná instanti Theodoræ vt Anthemium, secúdum datam fidem, restitueret refragatus, ipsa Romanis aliquot adiuuantibus Pontificem in iudicium vocauit, suos Romá versus destinat; qui eum in Ecclesia S. Ceciliæ captum, Constantinopolim deduxerunr: vbi à Iustiniano summo cum honore exceptus est. Sed cum à Theodora vt promissum pręstaret admoneretur: firmo animo contradixit: hinc à Regina, eiusq; fautoribus grauiter punitus multas

ærumnas sustinuit: præsertim cum eadem libertate qua Agapetus respondisset, ab aduersarijs petitus in Ecclesiam S. Sophiæ tanquam in asilum confugit, qui inde violenter extractus, per totam vrbem fune in collum iniecto, vsque ad vesperã rapitur. Deinde in tenebricoso carcere positus, vitam aqua & pane patienter sustentans, se peiora meritũ pro delicti grauitate prædicabat. Clerici qui eum secuti fuerant, partim in exiliũ missi, partim ad eruenda metalla seruati sunt. Ad extremum liberatus, cum in Siciliam comitantibus suis venisset, calculo Syracusis sublatus est. Corpus eius Romam delatum apud S. Marcellum sepultum fuit. In officio 17 annis, 7 mensibus, exceptis 4 diebus vixit. Vacauit sedes 3 mensibus, & 5 diebus. Eo tempore Constantinopoli quinta synodus celebrata fuit contra Theodorum, aliosque hæreticos, qui virginem Mariam, Christum purum hominem peperisse affirmabant.

PELA-

PELAGIVS I. PONTIFEX 61. Anno 555.

PElagius Romanus, eo tempore Pontificem egit, quo Totila Gothorum Rex Italiam & maximè vrbem Romam vaſtauit: qui poſtea per Narſetem deuictus, & debellatus fuit. Hiſce malis nihil fractus Pelagius, Eccleſię curam impigrè ſuſcepit: inſtituitque hæreticos ac ſchiſmaticos per iudices ſæculares puniri poſſe: & ne illicitis vijs ad gradus adſcenderetur. Eccleſiæ ſanctorũ Philippi & Iacobi, initia iecit. Cum vero malorum & calamitatũ quas Vigilius ſuſtinuerat author iudicaretur: ſe iuramento ſolemni poſitis ad crucem & Euangelia manibus, à crimine

 libera-

liberauit. In Pótificatu, demptis 32 diebus, 12 annos vixit: creatis 26 Præsbyteris, 11 Diaconis, & 39 Episcopis, obijt, & apud S. Petrum sepultus. Sedes 3 mensibus, & 26 diebus vacauit. Eodem tempore Victor Capuanus Episcopus, librum de causis Paschæ composuit, Dionysiumque Abbatem, quod ineptè de eadé rescripsisset redarguit. In pretio tunc temporis habitus fuit Sáctus Heraculanus Episcopus Perusinus.

IOAN-

IOANNES III. PONTIFEX 62. Anno 561.

IOannes Romanus, ex nobili prosapia natus, Pelagio succeſsit. Sub hoc Pontifice Italia maximas calamitates perpeſſa fuit, præſertim Alboino adueniente Lombardorum Rege per Narſetem accerſito, Romanis infeſtum, quod de ſe male ſentirent, & ad Reginam ſiniſtre ſcripſiſſent. Interea tamen Pontifex Eccleſiarum reſtaurationi vacare non deſtitit, Eccleſiam ſanctorum Philippi & Iacobi, per Pelagium inchoatam perfecit: Narſetis animum, tum vehementer in Romanos (qui de ſe ad Imperatorem inimicè ſcripſerant) exulceratum mitiga-

mitigauit, Armenij eo tempore fidem Catholicam amplexi ſunt. Anno decimo tertio, deptis quatuor diebus ſui Pontificatus mortuus eſt; & apud S. Petrum ſepultus. Sedes 10 menſibus & 3 diebus vacauit.

BENE-

BENEDICTVS I. PONTIFEX 63. Anno 576.

BEnedictus Romanus, qui ſuis præceſſoribus virtute & probitate vitæ reſpondit, Pontifex fuit temporibus nunquam ſatis laudati Imperatoris Tyberij ſecundi, cuius opera & adminiculo, maximam ex Aegypto frumenti copiam aduehi curauit; qua Italiam, & maximè vrbem Romam præſentiſsimo famis periculo eripuit: vnde Imperator, pro ſua qua erga Pontificem vſus eſt reuerentia, proſperos & fœlices Deo ſic prouidente, cõſecutus eſt ſucceſſus. Benedictus grauiſsimis quas à Lombardis Italia patiebatur, cladibus afflictus, ac mẹrore oppreſſus, poſt quatuor annos

annos, duos menses & viginti octo dies, è vita migrauit. Sedes deinceps duobus mensibus, & decem diebus, sine capite & rectore extitit.

PELA-

PELAGIVS II. PONTIFEX 64. Anno 579.

EA tempestate qua Lombardi Vrbem Romã suis copijs obstinatissimè cinxerãt, & ab eadem obsidionẽ soluere, tempestatibus & assiduis pluuijs, quæ illis temporibus acciderunt, coacti sunt, Pelagius natione Romanus, ad Pontificalẽ statum peruenit. Qui, cum in eius electione cõsuetæ cæremoniæ ob tumultus, & bella frequẽtia obseruari nõ possent (Vrbe enim obsessa non poterat Imperatoris cõfirmationẽ cõsequi) nihilominus tamen ad Mauriciũ Tyberij successorem, qui eius animum emolliret Monachũ nomine Grego-

Gregorium legauit, quem etiam in pontificatu postea successorem habuit. Hic non solum munere sibi delegato appositè persunctus est: verú etiam libros, quos Moralium titulo inscripsit, composuit. Imperatore assistente & audiente cótra Eutychianum Constantinopoleos Antistité acerrimè disputauit, eundem conuicit, & ea quæ perperam de resurrectione scripserat, reuocare coegit. Pelagius vero, xenodochio ex paterna domo erecto, cóstructo S. Hermetis cæmiterio, ac Basilica S. Laurentij, peste quæ tunc totam penè Europá infecerat, sublatus est, ac in Vaticano sepulturæ traditus. In Pontificatu 10 annis, 2 mésibus, & 10 diebus vixit. Sedes 7 mensibus, 2 diebus minus vacauit.

GRE-

GREGORIVS I. PONTIFEX 65. Anno 590.

GRegorius Magnus, natione Romanus Gordiani Senatoris filius, ex Monacho Leuita Pontifex, reluctanti voluntate creatus est. Nam cum electionis approbatio ab Imperatore necessario requireretur: literis ad eundem datis, ne confirmaretur petijt: ijs tamen à Romanis interceptis, aliæ in contrariam sententiam scriptæ sunt: ac sic electio facta iucundissimis animis cõprobata est. Facta eius & scripta, ob multitudiné vix numerari possunt: illis proinde cognomentum, Magni sortitus fuit. Ea tamen pro more nostro sub breuitate transcurremus. Primus se

Seruum ſeruorum Dei, vocare voluit. Quod nouies in ſacrificio Miſſæ Kyrie eleiſon dicitur, ei' mandato fit. Item alleluya, Introitus, & Poſtcõmunio canerentur præcepit. Maiores litanias & bonam Romanarum Stationum partem, inſtituit. Quid? totum vetus officium Eccleſiaſticum, & plurima diuinum cultum concernentia adinuenit. Compoſuit de Sacramentis librum, Antiphonarium diurnum atque nocturnum. In Ezechielem, Euangelia & Iobum commentatus eſt, His adiecit libros quatuor Dialogorum Paſtorale, Moralia ad Theodelindã Longobardorum Reginam Catholicã deſtinauit. Anglos ad Religionem Catholicã perduxit. Gothos ad veritatis lumen adduxit. Bis Imperatori viriliter ſeſe oppoſuit, volenti enim illi & imperanti, ne militũ quiſpiã, ſtipendijs Romanorũ inſcriptus, militia ſe abdicare poſſet, licet Religionis ingrediendæ ergô id faceret, niſi vel emeritus eſſet, vel mãcus & debilis ex vulnere factus: aliàs vero quando ipſe Mauritius vt Epiſcopo Conſtantinopolitano obedientiam præſtaret præcipiebat, qui ſe Patriarcham vniuerſalem proclamari procurauerat. Qua in re, Gregorius poteſtatem ligandi & ſoluendi Petro & ſuceſſoribus, non autem Epiſcopo Conſtantinopolitano traditam fuiſſe, reſpondit. Eccleſias Romanas pro viribus reparauit. Gothorum Baſilicam S. Agathę dedicauit, domum paternam in xenodochium pro vſibus pauperum peregrinorum cõmutauit: ijs etiam de ve-

de veſtimentis prouidit. Et vt breuiter dicam, volẽtem omnia ſigillatim proſequi, tempus potius quam materia deficiet. Hoc vnum aſſerrere fas, eum ad tã perfectũ virtutis gradũ adſcẽdiſſe, vt eum nemo niſi magnis interiectis ſpatijs aſſequi potuerit. Ea in dignitate 13 annis, 6 mẽſibus & 10 diebus continuauit: quibus expletis maximo omnium bonorũ luctu 4 Idus Martij mortuus eſt, qui dies eius feſto ſacer habetur, & apud S.Petrum humatus. Pontificatus 5 menſibus, & 19 diebus vacauit.

SABINIANVS I. PONTIFEX 66. Anno 604.

SAbinianus exiguæ ſortis, & vt aiunt terræ filius; cuius origo à nemine proditur, Gregorio magno indignus ſucceſsit: quippe qui eius ſanctiſsimis inſtitutis obſtrepere non eſt veritus. Nam cum grauis incidiſſet annonæ caritas, inſtarentque pauperes vt inſtar demortui, eleëmoſynas ſibi diſtribueret: reſpondit ad aucupandā vanam gloriam patrimonium Eccleſiæ, vt Gregorius fecerat nolle diſtrahere: adeoq; in ipſum exarſit, vt eius libros vix abfuit quin cremauerit. Ne tamē oīa male ageret, in officio diuino horas diſtinxit, quas in Eccleſijs dictas oportebat, & vt

& vt in his lampas perpetuo lucens asseruaretur instituit. Eodem tempore cometa ingentis magnitudinis, aliaq; portenta & prodigia apparuerunt. Pontificatus eius annum vnum, quinque menses & nouem dies durauit, sepultus autem fuit in S.Petro. Post mortem eius, sedes viginti sex dies vacauit.

BONIFACIVS III. PONTIFEX 67. Anno 607.

BOnifacius Romanus, etſi Apoſtolicã Sedem exiguo tempore, nouem menſium ſcilicet ſpatio, obtinuerit,(non enim amplius in officio ſuperſtes fuit)nihilominus id ad exitũ produxit, quod per Gregorium inchoatum erat. Obtinuit namque ab Imperatore Phoca, non ſine magna tamen contentione, vt Romanę Sedi primæ deferrentur, quod in ea Petrus Apoſtolorum Princeps ſediſſet, qui omniũ Eccleſiarum caput nominatus eſt; & reipſa pro tali tenendus. Synodũ 27 Epiſcopum, 30 Præsbyterorum, & 3 Diaconorum celebrauit: in qua ſub pœna excommunicationis

nicationis decreuit, ne loco Pontificis, aut Episcopi mortui, successor deligeretur, nisi prius elapso triduo: & qui per suppositas personas, Papatum, aut Episcopatum sollicitaret, excommunicationis pœnam incurreret. Eius etiam institutum fuit, vt Episcopi electio à Clero & populo fieret, sed à Principe Ciuitatis approbaretur. Confirmatio autem à Romano Pontifice dependeret. Bonifacio mortuo, sepultura apud S. Petrum decernitur. Sedes 36 dies vacauit.

BONIFACIVS IIII. PONTIFEX 68. Anno 608.

BOnifacius natione Marſus, patria Valerienſis, annuente & conſentiente Imperatore Phoca, Pantheon Cybeli, alijſque Paganorum dijs ſacrum, dedicauit Beatæ Virgini, alijſque ſanctis Martyribus. Eius tempore Hieroſolyma capta, omneſque Eccleſiæ prophanatæ ſunt, ac lignum ſanctæ Crucis, in qua Saluator noſter paſſus eſt, per Coſdroam inde ablatũ, qui vno conflictu omnem Phocę exercitum deleuit. Hanc ob cauſam omnibus, exoſus vita ſimul & Imperio per Heraclium ſucceſſorem priuatur. Tum ætatis in pretio erant, Ioannes Gothus Gerundenſis

ſundenſis Epiſcopus, Europius Valentinus antiſtes doctrinæ & vitæ rariſsimæ, Colūbanus Abbas natione Gothus, qui plurima exædificauit Monaſteria. Ipſe Bonifacius proprias ædes in Monaſterium conuertit, & paulò poſt ſex annis, octo mēſibus, & tredecim diebus expletis obijt, & in S. Petro conditus. Pontificatus poſt mortē eius demptis quinque diebus, octo menſibus vacauit. Eodem tempore fames & peſtis graſſabātur,& agri,grauibus aquarum inuidationibus vaſtati ſunt.

DEODATVS I. PONTIFEX 79. Anno 615.

DEodatus ex opinione Panuinij Romanus, SS.Ioannis & Pauli titulo Cardinalis, communi omnium conſenſu Pontifex creatus, admirandæ ſanctitatis fuit: cuius ſingulare ſpecimen exhibuit, cum leproſum exoſculando, ipſum ſanitati reſtituit. Huius tempore Heraclius Coſdroam Perſarum Regem prælio ſuperauit, & S. Crucem, quã ex eius manibus recuperauit, Hieroſolymam retulit. Hic tamen, quamuis Princeps honeſtatis obſeruantiſsimus haberetur, errore Eutichiano poſtea inuolutus fuit. Apud Perſas Anaſtaſius Monachus Martyriũ paſſus eſt.

Eo-

Eodem tempore Isidorus Hispalensis Episcopus celebris habebatur, doctrinæ & sanctitatis opinione vulgatissimus. Inter cætera hic Pontifex instituit, ne quispiã puellam, à patre è sacro fonte susceptam, in vxorem ducere posset. In Pontificatu 3 annis, & 25 diebus confectis, 6 Idus Nouembris moritur, & apud Sanctum Petrum conditur. Sedes 16 diebus vacauit.

BONI-

BONIFACIVS V. PONTIFEX 70. Anno 619.

PRædeceſſore, hæres & ſucceſſor dignus Bonifacius natione Campanus eo tempore Pontifex fuit, quo virulentam & diabolicam ſuperſtitionem Mahometus euomuit. Bonifacius cum clementiſsimus eſſet, decreuit, vt ſi quis in Eccleſiam ſecuritatis ergo cõfugeret inde vi extrahi non poſſet. Acoluthis, ne reliquias Martyrum attrectarent, prohibuit. Omnes ſacrilegos vbiq; locorum excõmunicationi ſubiacere ordinauit. Cæmiterium S. Nicomedis extruxit. In Eccleſiaſticos prȩſertim probatȩ vitæ, ſe liberalem exhibuit. Quinque annorum, & decem dierum ſpatio

ſpatio quo Eccleſiam Rexit, vita ſe laudabilem reddidit. Eius corpus ad S. Petrum multis collachrymantibus deportatum eſt. Sedes 13 dies vacua permanſit. Eo tempore Gallus S. Columbani diſcipulus, & Euſtachius eius virtutis imitator floruerunt.

HONO-

HONORIVS I. PONTIFEX 71. Anno 622.

HOnorius natione Campanus, patre Petronio viro Consulari prognatus, tam per literas, quam per Legatos Imperatorem Heracliũ admonuit, & quod adeo leuiter, in errorem Monothelitarum incidisset, reprehendit. Ijs salutaribus monitis recipiscens, Pyrrhum Constantinopolitanum Patriarcham, & Cyrum Alexãdrinum Episcopum in exilium misit, eo quod eius à fide defectionis authores fuerant. Plurima memoratu dignisima perpetrauit. Tectum æneum à templo Iouis Capitolini, ad Ecclesiam S. Petri transtulit. Ecclesię S. Agnetis Mométana. S.Pan-

S. Pácratij via Aureliana. S. Anaſtaſij ad aquas Saluias, Sanctorum quatuor Coronatorum. S. Ciriaci via Oſtienſi. S. Agnetis iuxta S. Syluestrum S. Adriani in tribus foris per illum refectæ & reparatæ ſunt. Templum S. Seuerini Tiburti magnis impenſis à fundamentis ædificauit. Cæmiterium SS. Petri & Pauli reparauit. Primus inſtituit, vt à S. Apollinari vſque ad S. Petrum, diebus Sabbathinis fieret proceſsio. Poſtquam Ecclesiam 13 annis, 13 diebus minus adminiſtraſſet, poſtremum diem obijt, & apud S. Petrum ſepultus eſt. Sedes annum vnum, 7 menſes, & 13 dies vacauit.

SEVE-

SEVERINVS I. PONTIFEX 72. Anno 637.

SEuerinus Romanus Labieni filius, ad ſtatum Pontificalem promotus, confirmationem (ex abuſu eo tempore introducto) ab Iſaacio, qui tũ in Italia Exarchum pro Imperatore agebat, accepit. Verum in ea re non verum confirmatorem ſed ſacrilegiũ ſeſe prodidit, nam cupiditate theſaurorum qui tunc in Eccleſia S. Ioannis Lateranenſis erant, incenſus, eos immani barbarie abſtulit. Eodem tempore Mahumetus moritur, qui in Imperio tyrannico plures ſucceſſores habuit. Seuerinus vero ſingularis religionis & pietatis vir apud omnes in pretio erat; verus pauperum amator,

amator, & in oēs liberalis, in reparādis Ecclesijs munificus, multaque, ſi temporis breuitatem ſpectes, ſui nominis monumenta reliquit. In Pontificatu 14 mēſibus vixit, quibus decurſis ad fœliciorem vitam euolauit. Corpus eius apud Sanctum Petrum ſepultum eſt. Eodem tempore S. Aurea S. Eligij diſcipula & 3000. monalium Abbatiſſa viuebat.

IOANNES IIII. PONTIFEX 73. Anno 638.

IOannes quartus Dalmata, ſingulari probitate ad Pontificatum peruenit: qui mox pecunias ab Iſaacio ſacrilego in S.Ioanne Lateranenſi relictas ſuſtulit, ijſque plurimos conterraneos in captiuitate detentos, qui in magno erant numero, redemit. Corpora SS. Vincenti & Anaſtaſij Romam aliunde aſportari, eaque in S.Ioanne in Laterano recondi curauit, vt illic tuto latentia non amplius in Barbarorũ manus deuenirent. Menſe & die nonis poſt electionẽ, diẽ clauſit extremum, & apud prædeceſſores ſepultus. Sedes menſem & 13 dies vacua fuit. Eodem tempore Vincen-

Vincentius Belluacenſis Epiſcopus, Muardus Archiepiſcopus Remenſis, Renerus Epiſcopus Traiectenſis, Iudocus Britanniæ Regis filius, qui ſtirpis regiæ pertæſus ad eremum pertranſijt, floruerunt.

THEODORVS I. PONTIFEX 74. Anno 640.

THeodorus Græcus, Theodori Epiſcopi natione Hieroſolomitani filius, Pontifex ſuccedit. Sub hoc Pyrrhus Patriarcha Conſtantinopolitanus, propter hæreſim tamen in exilium eiectus, Imperatore Heraclio, qui eius reſtitutionem ſollicitabat mortuo, Romam venit, ac ficto, ſimulatoque animo, erroris ſui veniá poſtulans, impetrauit & ab eodem Pontifice Chriſtiane viuendi formulam accepit. Verum ea dignitate per fraudes & impoſturas recuperata, nó diu vſus, Senatus Cóſtantinopolitani decreto occiſus eſt, eo quod Conſtantius qui Heraclio ſucceſſerat,

cesserat, eius procuratione per nouercam intoxicatus perierat. Theodorus corpora Sanctorum Primi & Feliciani ex via Momentana deportari procurauit, eaque auro & argento exornata, in S. Sthephano collocauit, in Cælio Monte. Ecclesias, aliquotq; sacella ędificauit. Pōtificatus vero sui anno sexto, mense quarto, & die decimo octauo, pridie Idus Maij mortuus in Basilica Sancti Petri sepelitur. Sedes 52 diebus vacauit.

MARTINVS I. PONTIFEX 75. Anno 647.

MArtinus Tudertinus ad Pontificatum euectus, mox legatos ad Paulum Constantinopolitanum Patriarcham destinauit, qui eum vt Catholicè viueret admonerent. Verum hic obstinatior & insolentior factus, eos in diuersas insulas relegauit: quo facto cõmotus Pontifex Romæ Synodum 150 Episcoporũ indixit: in qua ipsum priuauit & excommunicauit. Interea Constantius Imperator, Pauli & adhærentiũ Monothelitarum fautor, Olympium Exarcham in Italiam misit, vt illuc sectam hanc introduceret, & Pontificem perderet, vel ad se vinctum per-

perduceret. Olympius in Vrbem ingressus, eo die quo Papa in Ecclesia S. Mariæ Maioris erat, satellitem constituit, vt id quod in mandatis fuerat, exequentur: qui miraculose cæcitate correptus, Pontifici nihil nocere potuit. Constantius nihilo his prodigijs melior effectus, Calliopam misit, vt Martinum ligatum Constantinopolim mitteret. Quod facilè executus est, maxime cum eo titulo venisse, vt Pontificem salutaret, diceretur. His si in dijs Cõstantinopolim perductus, per Imperatorẽ in Chersonessum relegatus est: vbi molestijs ęrumnisque confectus, duobus mẽsibus post, minus quatuor diebus, sexto Pontificatus sui anno mortuus est. Eius festum pridie Idus nouembris celebratur. Sedes quatuordecim menses vacauit, quia Sanctissimi viri mors non prius innotuit.

EVGENIVS I. PONTIFEX 76. Anno 654.

EVgenius primus natione Romanus, eximia pietate & bonitate celebratus, ſupra modū benignus fuit. Ad eum Conſtantinopoli Petrus Patriarcha ſucceſſor Pauli, literas miſit, quæ cum in Chriſto duas operationes & duas voluntates negarent, populo Romano adeo abominabiles, & exoſę venerunt, vt Clerus audacter Pontificem impedire (is tamē in Sancta Maria Maiore erat) ne celebraret, non ſit veritus, niſi prius eas litteras confutare, & exurere, propter impietatem procuraſſet. Eugenius Præsbyteros Diaconos & Subdiaconos in Cælibatu viuere ordinauit. Ec-

cleſiam

clesiam duos annos & nouem menses rexit, quibus finitis expirauit, postridie Calendas Iunij, & in Basilica S. Petri sepultus. Sedes mensem & 28 dies vacauit.

VITALIANVS I. PONTIFEX 77. Anno 657.

VItalianus Signinus, 14 annos & ſex menſes Pontificatum digniſsimè adminiſtrauit, eo tempore quo Regina Perſarum Cæſarea Conſtátinopolim cum paucis Chriſtianis venit: vbi cú baptiſmatis aqua ſe intingi curaſſet, noluit inde diſcedere, licet per maritum reuocaretur, niſi ibidem, vt etiam fecit, compareret, & ſe Chriſtianorum numero adiungeret. Conſtantius eodem tempore per Italiam iter faciens Romam venit: cui Pontifex cum Clero ad ſex miliaria obuiam proceſsit. Eccleſiæ S. Petri pallium auro intertextum dono dedit. Verum ab Vrbe diſcedens

cedẽs, eam omnibus ſtatuis excellentioribus ſpoliauit, ac præcipua Eccleſiæ ornamenta diripuit: vndé plus damni 12 dierum ſpatio intulit, quam viginti & amplius annis, Roma à Barbaris bellũ apertum inferentibus paſſa fuerat. Vitalianus regulam Eccleſiaſticam compoſuit, & cãticum organorum conſonantiæ temperauit. In Angliam viros doctiſsimos qui eos populos in fide retinerent, immiſit, ac tandem 6 Calendas Februarij mortuus eſt, & cum præcedentibus ſepultus. Sedes quatuor menſes cum dimidio vacauit.

DEO-

DEODATVS II. PONTIFEX 78. Anno 672.

EO tempore quo Italia armis tota inuoluta erat propter aduentum Bauarorũ Duce Caccano & Longobardorũ ſub Grimoaldo eorum Rege & Lupo Foroiulianorũ Duce, Deodatus huius nominis 2. natione Romanus, ex Monacho-Pontifex electus eſt. Hic in pauperes charitatem exercebat, in delinquentes clementiſsimum, in exteros beneuolentiſsimũ, & erga omnes vrbaniſsimũ, ſeſe exhibuit. Baſilicã S. Petri via Portuenſi reparauit. Excellentiſsimis ædificijs monaſterium S. Eraſmi in Cælio Monte ex quo aſſumptus erat, exornauit. Eodem tempore

pore Cometa immensę magnitudinis, continuis tribus mensibus apparuit. Pluuiæ & imbres innumeri deciderunt, horrendaque tonitrua homines supra modum terruerunt. Hanc ob causam Processioné per omnia Vrbis loca instituit. Postquam curã Pastoralem quatuor annis, duobus mensibus, & quinque diebus subijsset, 6 Calendas Iulij obijt, & apud S. Petrum communi omnium dolore planctus sepultus est. Sedes quatuor cum dimidio mensibus vacauit.

DO-

DONVS I. PONTIFEX 79. Anno 676.

DOnus natione Romanus, vitæ ſanctitatæ & doctrinæ nomine commendatiſsimus, ad Pontificatum eo tempore peruenit quo Grimoaldus Longobardorum Rex ſinceriſsimus è viuis exceſsit. Atriũ S.Petri (quod Paradiſum vocant) marmoribus ſtrauit. Via Oſtienſi Baſilicã Sãctorum Apoſtolorum: via vero Appiana, eam quæ D.Euphemiæ conſecrata eſt, reparauit. Clerum in certos ordines diſtinxit, quem etiam honoribus auxit. Quoſdam Monachos in Monaſterio Boethiano repertos, qui Neſtoriana hæreſi infecti erant, in varia loca relegauit. Eccleſiã Rauennatem

uennatem cum Romana Sede reuinxit, à qua lõgo temporis interuallo defecerat: hinc Theodorus, eiusdem loci Episcopus, cũ Pontifice in gratiam redijt. In officio Pastorali quinque annis, totidem mensibus, decemque diebus perseuerauit, quibus expletis 4 Idus Aprilis expirauit, & apud S. Petrum conditus. Post eius mortem, Sedes duobus mensibus, & 16 diebus vacauit.

AGA-

AGATHO I. PONTIFEX 80. Anno 679.

AGatho Siciliensis, vitæ sanctissimæ vir, ex Monacho Pontifex creatus est. Tanta in eo bonitas & vrbanitas relucebant, vt neminem à se nisi consolatione refocillatum, discedere pateretur. Imperator Cõstantinus cum eum suis moribus adeo conformem videret, concilium contra hæresim Monothelitarum indixit. Quam ob rem Pontifex Ioannem Portuensem Episcopũ, & Ioannem Diaconum Legatos Constantinopolim misit: vbi à Constantino, cum omni humanitate excepti sunt. Sexta fuit illa synodus, cui 282 Episcopi interfuerũt, per quã in Christo duas

duas esse naturas, esse duasque operationes conclusum est: contrariaque opinio confutata. In eodem cócilio Macharius Episcopus Antiochenus, excommunicatus declaratus est: è contrario Gregorius Patriarcha Constantinopolitanus veritatem orthodoxam amplexus est. Eodem tempore Eclypsis Solis & Lunæ accidit, quam vehementissima pestis subsecuta est. Agatho postquá duobus annis, & sex cum dimidio mensibus Pótificatū administrauit, tertio Idus Ianuarij mortuus est: eiusque corpus ad S. Petrum delatum. Sedes 17 mensibus vacauit.

LEO II. PONTIFEX 81. Anno 682.

LEo ſecundus, vt erat, eiuſdem cum Agathone nationis, ita nec moribus, nec Religione fuit diſsimilis. Is Græcarũ & Latinarũ literarũ doctiſsimus erat, ceu ea quę in lucem edidit fidé manifeſtiſsimã faciunt. Muſices etiam non imperitus fuit : nam Pſalmodias compoſuit. Decreuit vt in Miſſæ principio & fine, populus aqua Luſtrali aſpergeretur. Cócilio iam prędicto omninò adhæſit, & in eodé condénatos ſolemniter excommunicauit : Rauennatum Epiſcoporum ſuperbiam depreſsit, qui nullos ſuperiores agnoſcere vel tolerare volebant; electionem Epiſcoporum

ſcoporum à Clero factam irritam iudicabat, niſi per Pontificem approbaretur. Archiepiſcopos propter vſum Pallij & aliorum officiorum exercitium, ad nihil teneri decreuit. Omnibus porro virtutibus quæ legitimum Paſtorem decent, cum eſſet ornatiſsimus, quinto Calendas Augusti multis flebilis obijt. Pontificatum decem mẽſibus rexit, qui poſtea annum demptis decẽ diebus vacauit.

BENEDICTVS II. PONTIFEX 82. Anno 684.

BEnedictus Romanus, pietatis & humanitatis commendatione, & charitate qua erga pauperes ferebatur, communi omnium consensu in Pontificem electus est. Hic sacras literas ita percalluit, vt inter omnes primas sibi merito, & optimo iure vendicare posset. Ecclesias S. Petri, S. Laurentij, S. Mariæ ad Martyres, reparauit, quas pretiosissimis margaritis, vasis aureis & argenteis exornauit. Huius exemplo Pertharis Longobardorum Rex, vxorque eius Rhodelinda, plurimas Ecclesias ac Monasteria Papiæ exędificarūt. Imperator autem Constantinus, fama sanctitatis Benedicti

Benedicti permotus, rem memoria & se dignã peregit: Nam instituit, vt quicumque à Clero Romano Pontifex electus & declaratus esset, vlteriorem confirmationem ab Imperatore, vel ab eius Exarcho non requireret. Maximus cometes tunc apparuit. Eodem tempore inusitatum illud incendium in monte Vesuuio accidit, quo consumptus Plinius in viuis esse desijt. Benedictus 4 Idus May, Pontificatus sui mense decimo, die vero vndecimo, ad immortalitatis coronam pertransijt, ac cum prædecessoribus sepultus. Sedes duobus cum dimidio mensibus vacauit.

IOANNES V. PONTIFEX 83. Anno 685.

IOannes quintus, in Syria Anthiochiæ natus, propter vitæ integritatem & Religionis zelũ, communibus omnium votis, in ſancto Saluatore prope Lateranũ ad Pótiſicatum aſſumptus eſt, eo tempre quo Cõſtantinus Imperator animam egit, eique Iuſtinianus ſecundus in locum ſucceſſit. Hic Ioannes à tribus Epiſcopis Oſtienſi, Portuenſi, & Veliterno, quemadmodum Leo ſecũdus conſecratus eſt: qui mos poſtea à ſucceſſoribus retentus & obſeruatus eſt. Tunc temporis claruerunt, Fœlix Flauiani patruus, & Ioannes Bergomatum Epiſcopus, qui à primoribus & Prin-

& principibus illius ætatis, ſanctitatis nomine, magni æſtimabantur. Hic Pontifex complexionis infirmioris & debilioris cum eſſet, librumque de dignitate & præſtantia Pallij compoſuiſſet, primo inaugurationis ſuæ anno, poſtridie Calendas Auguſti, inter mortales viuere deſijt. Corpus eius apud S. Petrū ſepulturæ traditū eſt. Sedes tribus menſibus vno die minus vacauit.

CONON I. PONTIFEX 84. Anno 686.

CONON Thracia oriũdus, & in Sicilia educatus, Romæ Præsbyter factus, ad dignitatem Pontificiã hoc modo euectus est. Populo & militibus diuisis, grauis altercatio suborta est: illo Petrum quendam Archiepiscopum, his vero Theodorum Præsbyterum habere cõtendentibus: ad extremum tandem omnium vota in Cononem deferuntur, virum propter modestiam, puritatem, iustitiam, pietatem, ac prudentiam longè venerabilem, vt cæteras qualitates, quas huic gradui conuenientissimas habebat, omittã. Adeò gratus populo extitit, vt Angelici cognomento

mento cohonestari meruerit. Paulò post eius electionem, in ægritudinem incidit, vnde quidã Paschalis Presbyter & Thesaurarius, ambitione turgidus magnũ pondus auri & argenti, Rauennati Exarchæ obtulit; vt Conone mortuo Pontifex assumeretur. Verum Exarchus, licet pecunias receperit, ei promissum non seruauit; rem honestam (fortasse) arbitratus homini auaro & cupido fidem fallere. Conon vndecim mẽsibus & tribus diebus curam Pastoralem peregit, ac vndecimo Calendas Octobris mortuus, in Sancto Petro sepultus est. Sedes sex mensibvs, & 23 diebus, sine rectore fuit.

SERGIVS I. PONTIFEX 85. Anno 787.

SErgius Anthiochenus, natione Syrus, Sanctæ Susannæ Presbyter, Pontifex tunc creatus est, cum populi in duas factiones diuisi pars vna in Theodori, altera in Paschalis totis animi, corporisque viribus, electionem instaret. Sergius autem iam confirmatus, cum Imperatore Iustiniano in Synodo iniustè congregata contradixisset, eundem sibi infestum reddidit. Quamobrem Zachariam exercitus sui Ducem, Romam mittit, eique mandat vt Pontificem constrinctũ, vinctumque Constantinopolim ad se pertraheret. Quas insidias Exarchatus milites, Sergio parari

tari olfacientes, ad arma conuolant: ipſumque Zachariam oppreſsiſſent, niſi ipſam Pontificis aulam pro aſilo ſubito ſibi delegiſſet: à quo ſecreto, eius clementiam prius expertus, ad Imperatorem ſaluus, ſanuſque remiſſus eſt. Poſtea ad reparationem Eccleſiæ S. Petri ſeſe cõuertit, plurimaſque alias Eccleſias reſtaurauit. Apoſtolorum ſtatuas quæ vetuſtate viluerant, reparauit. Corpus S. Leonis Papæ meliori loco repoſuit. Particulam Sãctiſsimæ Crucis exornauit. Sacrificio Miſſæ hæc verba, Agnus Dei qui tollis peccata mundi, adiecit: Eccleſiam Aquileienſem ad veritatem Catholicam reduxit: Saxones eius ſanctitatis fama exciti, Baptiſmi ſacramento ſe pertingi procurarunt. Ad extremum in officio Paſtorali 13 annis, 8 menſibus, 23 diebus fœliciter, laudabiliterque conſumptis, 6 Idus Septembris multis collachrymantibus obijt. Sepulturã apud S. Petrũ ſortitus eſt. Eo mortuo Sedes vno menſe & 20 diebus Rectorem deſiderauit.

IOAN-

IOANNES VI. PONTIFEX 86. Anno 701.

IOannes ſextus natione Græcus, Theophylacto Exarcho in Italiam venienti vitam conſeruauit. Nam milites quia Pontificibus ſemper adhæſerant, eique fauerant, ab ipſo inſidias ſibi parari metuentes, eundem occidere decreuerát. Eodem tempore Gaſulphus Dux Beneuentanus aliquot oppida in Terra laboris inuadit, ac diripit, multamque prædam inde abigit: ſed Pontificis minis territus ſubito reſtituit; captiui vero omnes, qui vbique reperiri potuere, ex Eccleſiæ ærario redempti ſunt. Eccleſiam S. Andreæ, & S. Marci reſtaurauit. Altare S. Petri columnis exorna-

exorauit Pontificatus ſui anno tertio, menſe tertio, martyrio (iuxta quorundam opinionem) vitæ finem impoſuit, & ad Catacumbas S. Sebaſtiani ſepultus. Sedes menſe vno & nouemdecim diebus vacauit. Ijſdem temporibus Sarraceni Africam inuadunt, & magnam Hiſpaniæ partem occupāt. Hanc ob cauſam, Venerabilis Beda natione Anglus, qui tum viuebat, apud Chriſtianos Principes graues habuit querimonias.

IOAN-

IOANNES VII. PONTIFEX 87. Anno 705.

IOãnes Grecus, eloquẽtiſsimus & ſanctiſsimus, in nulla re maioribus & defunctis Pontificibus inferior fuit. Ad eundem Iuſtinianus ſecundus Cõſtantinopoli duos Archiepiſcopos miſit, qui ei ſuggererent, vt habita Synodo, Occidentales induceret, ad recipienda ea fidei dogmata, quæ per Orientales determinata & deciſa erant. Re tamen infecta Legati Conſtantinopolim ad Imperatorem reuerſi ſunt. Hic Pontifex in honorem Sanctiſsimę genitricis Dei in S. Petro Sacellum vermiculato opere elaboratum conſtruxit. Eccleſiam S. Eugeniæ reparauit. Cæmiteria Marcel-

Marcellini, Marci, & Damasi Pontificum, cultiora reddidit, plurimaque alia opera excellentissima præstitit. In dignitate Pōtificia duos annos, septem menses, & septemdecim dies continuauit, quibus completis, decimo quinto Calēdas Nouembris moritur, ac in prædicto Sacello sepelitur. Pontificatus tres menses vacauit.

SISIN-

SISINNIVS I. PONTIFEX 88. Anno 707.

SIsinnius, quem alij Zosimum vocant, natione Syrus, viginti tantum diebus Pontificatum rexit, quo tempore (licet sit breuissimum) euidentissima suarum virtutum signa manifestauit. Quamuis enim pedes podagra debilitatos, manus vero chiragra impeditas haberet, curā tamen qua rempub. laudabiliter administraret nulla in re deposuit: multā materiā ad resarciēdos Vrbis muros, Ecclesiasq; reparādas, quæ vetustate collapsæ erant præparauerat. Morte subita sublatus, octauo Idus Nouembris in S. Petrum illatus est, vnde Sedes mensem vnum & dies vacauit.

CON-

CONSTANTINVS I. PONTIFEX 89. Anno 707.

CONstantinus eiusdẽ cum Sisinnio nationis, Pontifex eo tempore creatus est, quo Romæ graui annonæ caritate per tres annos laboratum fuit. Qua in necessitate cum Pontifex pro virili & paterna sollicitudine omnibus, maximè vero pauperibus subueniret, diuinitus eo tẽpore missum esse creditum est. Eo tempore Fœlix Archiepiscopus Rauennas, obedientiam quã Põtifici debebat, exhibere recusans, Imperatoris Iustiniani iussu Constantinopolim cõstrictus vinctusque deductus est, quem oculis orbatum in Pontum relegauit. Eiusdem Iustiniani rogatu

 Pontifex

Pontifex Constantinopolim perrexit, vbi reuerenter, ac honorificè exceptus fuit, ac ibidem eiusdē pedes exosculati sunt. Cum vero Philippicus Iustiniano successisset, hæreticorum opiniones Romã approbandas & recipiendas misit, quas Constantinus celebrata Synodo denuo cōdemnauit, Philippiciq; nomen è publicis scriptis expungi curauit. Septimo Pontificatus sui anno, die vero vigesimo, mortuus est, & in Sancto Petro, tertia Idus Februarij sepultus. Sedes post eius mortem, vno & quadraginta dies vacauit.

GRE-

GREGORIVS II. PONTIFEX 90. Anno 716.

GRegorius Romanus, ſub Sergio Pontifice tantæ integritatis fuit, vt Bibliothecæ Palatinæ præfectus fuerit. Poſtea vero per Conſtantinum Pontificem Conſtantinopolim perductus, ingenij ſui vires & acrimoniam in publicis diſputationibus, notas, & omnibus admirandas reddidit. Pontifex iam factus mœnia Vrbis, & Eccleſias ruinis quaſſatas reparauit. Intellecto Longobardos Beneuentano Duce, arcem Cumanam occupaſſe, nec vllis precibus adduci poſſe vt eam redderent, Neapolitanos in ſui auxilium aſſciuit, Romaniſque copijs coniunctos

eodem misit, qui ex hostium manibus captam arcem recuperarunt. Manifestatis insidijs quæ à Leone tertio tunc temporis Imperatore contra Gregorium tendebãtur, populus arma corripit, conscios & coniurationis authores depræhensos puniunt. Imperatore autem (quia is hæreticus erat) publico edicto mandante, vt è templis imagines Sanctorum abraderentur, Pontifex publicè prædicari curauit, fideles libere ab obseruatione impij mandati posse & debere recedere. Plurima prodigia eodem tempore visa sunt. Tyberis ex alueo intumescens, per totam Vrbẽ, hominis altitudine euagatus est. Præsentia & ingruentia, mala, Cometes qui tũc apparebat, minitari visus est, Eius industria Germani fidẽ amplexi sunt. Plurima ædificia extruxit, Ecclesiã Sanctæ Crucis Hierosolymis, & monasteriũ S. Andreæ reparauit: Sacellum Sanctæ Susannæ in Monte Celio ędificauit: domum paternam in monasterium conuertit, quod titulo Sanctæ Agathæ consecrauit, amplisque possessionibus auxit. Postquam sexdecim annos, nouem menses & vndecim dies officio functus esset, vita defunctus est, ac tertio Idus Februarij in S. Petro inhumatus. Pontificatus triginta quinque dies vacauit. Centum quadraginta septem Episcopos creauit.

GRE-

GREGORIVS III. PONTIFEX 91. Anno 731.

GRegorius Syrus, communi omnium qui Latinarum & Græcarum literarum periti habebantur consensu, Pontifex creatus est. Is magnanimus adeo fuit, & in suis actionibus cõstans, vt in defendenda & retinenda Orthodoxa fide nullius potentiam, vel Principis authoritatem pertimuerit. Charitas in eo ardentissima elucebat, nam pauperibus distributione eleêmosinarum: captiuis eos redimẽdo subueniebat, viduarum & pupillorum protectorem prouidentissimum sese semper exhibuit, vnde & merito Patriæ Parens appellari est meritus. Pontificatu

ſuſcepto, Leonē Imperatorē excōmunicauit, ꝙ imagines SS. cremari mādaſſet. Roma per Luithprandū Longobardorū Regem obſeſſa, ſuppetias non ab Imperatore, vt in eiuſmodi euentu fieri ſolitū erat, ſed à Carolo Frāciæ Rege petijt, cuius interuētu, Vrbs ab obſidione ſoluta fuit. Paratis rebus Gregorius ad reſarciendas Eccleſias, adiecit animum. Altare S. Petri, excellentiſsimis columnis & imaginibus exornauit, ibique Sacellū ædificauit, quod omnium Sanctorum reliquijs excultius reddidit, eidemq; vaſa argentea dedicauit, Sancti Chryſigoni tectū reſtituit, ei ampliſsimas poſſeſsiones adiunxit. Plurima monaſteria extruxit, Monachiſq; formulā viuēdi præſcripſit, mænia Vrbis ruinis diſiecta redintegrauit. Inſtituit vt in Sancto Petro ſine vlla mora per hebdomedarios celebraretur. Officij ſui anno decimo, menſe, ſex diebus minùs, nono, magnum omnibus ſui deſideriū relinquens, mortuus eſt, & quarto Calendas Decembris apud Sāctū Petrum ſepultus. Sedes eo mortuo octo dies vacauit.

ZACHA-

ZACHARIAS I. PONTIFEX 92. Anno 741.

ZAcharias Græcus, inter optimos Pontifices meritò referēdus censetur. Nam tanta benignitate præditus fuit, vt omnes à quibus iniuriam acceperat, iam Pontifex factus beneficijs prosecutus fuerit. Legatos Luithprando Lōgobardorum Regi, qui Ducem Spoletanum infestabat, misit, vt eum de ineunda pace hortarentur: illis vero nihil proficiētibus, ipsemet cum Clero eodem profectus est. Eius aduentum Rex intelligens ad octo miliaria obuiā procedit, ac ex equo desiliēs, eum in Vrbem vsque pedes comitatur: tantumque eius persuasionibus tribuit, vt Ducē

prædictum in pristinam dignitatem restituerit. Romanisque terras quas ipsis in Sabinia ademerat reddiderit, ac omnes in eo bello captiuos liberauerit. Pepinũ Frãciæ Regẽ cõfirmauit. A sæcularibus tandem negotijs ad Ecclesiarũ curam animo conuersus, plurimas Basilicas reparauit, Lateranensem exornauit, turrim erexit, ac portas æneas apposuit: imgaines Sanctorum diuturnitate tẽporis vitiatas cultiores reddidit, Bibliothecam Palatinam reformauit. Quibuslibet Ecclesijs annuos census attribuit, quibus perpetuo in Lampadibus ignis asseruaretur. Basilicam S. Gregorij in Velabro condidit, ac in ea eiusdem Sancti caput reposuit. Aedem quoque D. Celiæ sacram fieri imperauit, eamque dotauit. Altari S. Petri vestem sacerdotalem pretiosissimam donauit, tectum S. Eusebij restaurauit. Idẽ decreuit, vt in Laterano singulis diebus eleëmosinæ pauperibus distribuerentur. His omnibus operibus pijs irretitus, literarũ studium nulla ratione neglexit. Nam Dialogos S. Gregorij ex Latino in Græcum sermonem transtulit. Pontifex decem annis, & tribus mensibus cum fuisset, populumque summa beneuolentia coluisset, moritur, ac Idibus Martij in S. Petro sepelitur. Sedes duodecim dies vacauit.

STE-

STEPHANVS II. PONTIFEX 93. Anno 752. Et Stephanus 3. dictus Pontifex 94. Anno 752.

ZAcharia mortuo, mox in eius locũ per populum, Stephanus quidam præsbyter suffectus fuit: qui tertio die Apoplexia corrept⁹ obijt. Hinc cõmunibus populi & Cleri suffragijs Stephanus secundus Romanus electus est, vir singularis pietatis & probatæ Religionis, actionũ suarum prudens & sedulus executor. Plures Ecclesias restaurauit, multa ad fidem pertinentia, & subtiliter scripsit, & pro animi affectu prædicauit. Hic Pontifex cum nec prece, nec pretio Astulphum Longobardorum Regem, fines Italiæ

ferro & armis demolientem ab instituto deterrere posset, primo ab Imperatore Constantino auxiliares copias, licet frustra, postulat. Quare Pepinum Franciæ Regem adit, qui postulationi assentiens, Arstulphum ad saniora cõsilia primo admonitionibus reducere conatur, quibus cum nihil proficeret, in Italiam cum valido exercitu non sine illius detrimento ingreditur. Eius tamen postea miserijs commotus Pontifex, apud Pepinum egit, vt in Franciam se reciperet, fide prius ab Arstulpho iurata se omnia quæ patrimonio Ecclesiæ eripuerat, restituturum. Quam cùm non seruasset, Vrbemque Romam obsidione premeret, Pepinus iterum Pontificis sollicitationibus inductus, Vrbi Italięque miserijs subuenit, hominemque ad ea omnia præstanda cõpulit, quæ in prima pactione conclusa erant. Has itaque ratione, Romana Ecclesia antiquas omnes possessiones recuperauit. Rebus ad hũc modum compositis, Stephanus synodum habuit in qua plurima reformauit, Ecclesias quæ obsidione pendente aliquod incommodum passæ fuerant, reparauit. His omnibus magna animi constantia ad finem deductis, magistratus sui anno quinto, mense vero primo mortuus, sexto Calẽdas Maij, cum multis lachrymis in sancto Petro sepelitur. Sedes triginta duos dies vacauit.

PAV-

PAVLVS I. PONTIFEX 95. Anno 757.

PAulus frater Stephani secundi ei in omnibus simillimus, nam in eo doctrina, pietas & Religio eminebant. Omnibus sibi iniuriã aut contumeliam inferentibus fauorem & beneuolentiã exhibebat: pauperibus secreto, consilijs & eleëmosynis succurrebat. Idem ijs qui ære alieno grauati in carcere detinebantur prestabat. Corpus Sanctę Petronille sancti Petri filiæ ex via Appiana ad Vaticanum vsque deportari curauit. Cõstãtino Imperatori per legatos iniunxit, vt imagines disiectas repararet, excomunicationis fulmine eidem si secus faceret minitans: cui Imperator

rator aures præbuit, & obſecutus eſt. Eccleſias quæ longinquitate temporis deciderant, reparauit, nihilque eorum prætermiſit, quæ in verum Pontificem, (vt ipſe erat) quadrabant. Pontificatum decem annis & vno menſe obtinuit, in S. Petro ſepulturam habuit. Sedes tredecim diebus vacauit.

STE-

STEPHANVS IIII. DICTVS III. PONT. 96. Anno 768.

PAulo mortuo, vi & armis renitēte Clero, Cōstātinus quidam Desiderij Longobardorum Regis fauore, Pontifex intrusus est, Sedemq; iniustè anno vno administrauit. Id iniquo animo ferens populus, ipsum ab officio dimouit, & cōmuni acclamatione Stephanus natione Siculus in Pontificem electus est: qui propter raram doctrinam, integritatem & bonitatem, suis antecessoribus delectissimus fuit. Hic, vt rebus Ecclesiasticis melius consuleret, concilium generale in Laterano habuit, ad quod Constantinus citatus errorem suum fassus est, decretumque fuit

vt Laico-

vt Laicorũ nullus siue præuijs gradibus, sub excommunicationis pœna ad Pontificatum adscéderet. His omnibus eo modo confectis, Synodi omnes Constantinopoli habitæ condemnatæ sunt, quibus aliquid in præiudicium imaginum decretum est: insequenti die processio generalis à Laterano vsque ad S. Petrum instituta fuit, cui Pontifex ipse nudis pedibus, cum Clero intererat. Ea autem absoluta omnia in Cócilio decreta promulgari imperauit, eosque omnes excommunicatos haberi, qui non ea approbarent. Quatuor annis, quinque mẽsibus, & viginti 7 diebus, in Pontificatu consumptis, moritur, ac in Vaticano sepelitur. Sedes solum nouem dies vacauit.

ADRI-

ADRIANVS I. PONTIFEX 97. Anno 772.

ADrianus primus merito inter optimos Pōtifices qui retroactis seculis fuerunt referēdus, natione Roman⁹ erat ex illustrissima familia, licet Historographorum incuria, suppressa ignoretur. Maiores omnes (vnico Sancto Petro excepto) longitudine temporis quo Ecclesiā rexit, superauit: in Pontificatu enim 24 annos dēptis 24 diebus vixit; magnam omnibus ingenij viribus, consilijs doctrina & vitæ sanctitate admirationem sui ingenerauit. Eius magnitudinis fama allectus Rex Desiderius Italię terror ad eū legatos destinauit, eius pacem & amicitiam rogaturos

gaturos. Verum Pontifex eius perfidiam intus & in cute cognitam habens, nihil certi eo tempore respondit; cumque magis Ecclesiæ trãquilitatem Desiderius in Italia cõmoueret. Adrianus ad eundẽ tres Episcopos legauit, qui eũ excõmunicationis comminatione, ad meliorẽ mentem reuocarent. His nuncijs territus, Lõgobardorum fines versus secessit, ne diuinam irã, vindictamque in se concitaret. Ad extremum, aduertens Adrianus nullam cum Desiderio firmã iniri posse amicitiam; Carolum Magnum in Italiam aduocat, à quo deuictus, fusúsque, omnem possessionẽ Gregorio tertio ex liberalitate Pepini collatam, Ecclesia recuperauit, ac solemni iuramento Carolus, Romanos Pontifices in ea se perpetuo defensurum affirmauit: ibidemque inuiolabile fœdus cum Adriano pepigit. Post aliquot annos annuente Adriano in Frãconia Synodus habita est, in qua hæresis Fœliciana quæ Sanctorum Imagines penitus extirpandas censebat, abrogata est. Multa ad ornatum & splendorem Ecclesiarum contulit, Corpus S. Pauli thecis argenteis inclusit, vestibulum eiusdem Ecclesiæ marmoribus strauit. Plurimos aquæ ductus reparauit, hominum incuria & vetustate temporis corruptos, inter alios Alsietinũ, Aquarum Iulianarum, ac alios plurimos denique ex Lacu Sabatino in Vaticanam, aquas deduxit. Eius quoq; institutione quotidie in Laterano, centum pauperibus cibus administratus est. Cum Tyberis

munda-

inundatione Vrbis Romæ pars imperuia facta esset, nauiculas procurauit, quibus domi inclusis poculenta, esculentaque deferētur, aquis vero ad alueum reuersis centum libras auri cōtulit, ad reparandas ruinas excrescentia aquarum illatas. Tandem sexto Calendas Ianuarij, moritur, magno honore ex bene administrata Republica cumulatus, & apud S. Petrum sepultus est.

LEO III. PONTIFEX 98. Anno 796.

LEo tertius Romanus, ipſo S.Stephani profeſto, communibus omnium votis Pontifex petitus & declaratus eſt, tanta dignitate planè dignus Antiſtes. Nam diſciplina Eccleſiaſtica inſtructiſsimus erat, caſtimoniæ obſeruantiſsmus, eloquentiæ laude clarus, doctrinaque virorum conſuetudine delectatus eſt. Infirmos aſsidue viſitabat, pauperes largitionibus fouebat, tanta in eo erat benignitas, vt neminem odiſſe poſſet. Nihilominus tamẽ dum proceſsionibus à Gregorio inſtitutis ſolemniori die vacaret, inſidijs cuiuſdã Paſchalis Primicerij & Cãpuli Pręsbyteri

inſidijs

insidijs circũuentus apud S.Syluestrũ captus est, frequẽtioribusq; fustibus petitus in monasteriũ S.Erasmi coniectus est, vnde clanculum eductus. Vinigesij Ducis Spoletani auxilio in pristinã dignitatẽ restitutus est. Cuius rei & vitæ Leonis postea volẽs Carolus Magnus inire rationẽ; ab omnibus reclamatum est, eo quod prima Sedes, quę est omnium Ecclesiarum caput à nemine iudicari debeat. Verum Leo innocentiæ suæ sibi bene conscius, in suggestum adscendens, manibus ad Euangelia positis, se immunem ab omni crimine, cuius accusabatur iurauit. Quod decimo tertio Decembris accidit, anno Domini, 800. Ne vero beneficiorum à Carolo acceptorum immemor videretur, præsertim cum pro comperto sciretur, omnium malorum quæ acciderãt per Imperatorem Cõstantinopolitanorum oscitantiam & maleuolentiam exsuscitata fuisse, finita Missa alta voce Carolus Imperator inunctus est, filius vero eius Pepinus Rex declaratus. Rebus ita peractis, Carolus iniuriarum Leoni illatarum reminiscens, à Campulo & Paschali pœnas pro crimine exigere parabat: verum Pontifice, tanquam sequestrum sese interponente, absoluti in Gallias exulatum missi sunt. Pontifex autem Mantuã vt rebus Italiæ finem Imponeret, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, qui ibidem miracula faciebat viseret, profectus est. Ad extremum, vbi Sãcti Pauli tectum reparasset xenodochium erexisset, & Litanias, quæ in ro-

gationibus legi consueuerunt, vigesimo primo sui Pontificatus anno, pridie Idus Iunij mortuus est, cum prius mirus Cometes apparuisset, & ad S. Petrum ad sepeliendum dilatus est. Sedes decem dies vacauit.

STE-

STEPHANVS V. DICTVS IIII. PONT. 99. Anno 816.

STephanus ſub Hadriano & Leone educatus, raræ doctrinæ & integritatis ſingularis fuit. Hinc omnibus venerabilis in Pontificem eligitur. Tertio ſui Pontificatus anno in Gallias ad Imperatorem Ludouicum, qui tunc Aurelianis erat proficiſcitur, cui cum Aulæ primores, Antiſtitemque Aurelianum cum Clero obuiã præmiſiſſet, ipſe etiã vno ab Vrbe miliari fit obuius. Et inſpecto ex equo deſcendit, ac in Vrbẽ introduxit, eũque in Palatio regio recepit, vbi mutuo de rebus Italię plurima contulerũt. Ad imitationem Saluatoris noſtri, miſericordiam exulibus,

qui in Leonem coniurauerant ab Imperatore impetrauit. Crucem ſecum grauiſsimi ponderis, quam ipſe Imperator S.Petro donauerat, aſportauit. Romam reuerſus, ſeptimo Pontificatus moritur, & in Vaticano ſepelitur. Sedes vndecim diebus vacauit.

PAS-

PASCHALIS I. PONTIFEX 100. Anno 817.

PAſchalis natione Romanus, maioribus ſuis vitæ integritate & doctrina nulla in re ceſſit. Lothariũ Imperatoris Ludouici filiũ inunxit, qui eius rei ergo Romã venerat, eumq; Auguſti titulo cohoneſtauit. Cũ vero in ſuſpicionẽ homicidij veniſſet propter Theodorũ Primiceriũ, & Leonẽ Nomenclatorẽ ſecreto ingulatos; Concilium 30 Epiſcoporũ indixit: in quorũ præſentia, rationib⁹ & iuramẽto ab eo crimine ſe liberauit. Plurimorũ SS. corpora in Vrbẽ inferri & honoratiori loco recõdi iuſsit. Multos carceribus ob debita mancipatos, pro eis ſatisfaciẽs liberos ire

 fecit.

fecit. Ecclesiam S. Praxedis à fundamentis reparauit, ac ibidem sacrificium sæpissime obtulit. S. Ceciliæ Templum ædificauit, vbi S. Valeriani sponsi eius. Tiburtij Maximi & Vrbanique, ac Lucij Pontificum corpora requiescunt. Basilicã Mariæ Maioris restaurauit. Vbi alia plurima ad finem deduxisset, mortuus, & in S. Petro sepultus est. Septem annis, tribus mensibus, & 17 diebus Pontificiam dignitatem administrauit. Sedes 4 solum diebus vacauit.

EVGE-

EVGENIVS II. PONTIFEX 101. Anno 824.

EVgenius secũdus Romanus, facili via ad Põtificatum ob eximiam bonitatem, vrbanitatem, aliasque virtutes quibus ornatus erat, peruenit. In officio vero quatuor annis honeste se habuit. Cum Romæ magna annonæ caritas accidisset, ita prudenter se gessit, taliterque prouidit, vt nulla vrbs Vniuersi magis grauis, alijsque rebus ad vitam sustentandam necessarijs, abũdaret. Hanc ob causam pauperum communis parens, propter sollicitudinem & protectionẽ paternã, vocatus est. Eius petitione, qui in Gallijs exulabant, Romam remissi sunt, eosque suis fa-

cultatibus (quandoquidem eorum bona proſcripta erant) fouebat. Siconem Ducem Beneuentanum Neapolim obſidione premẽtem, ſuis admonitionibus ex officio perſtrinxit: inde tamẽ corpus S. Ianuarij Beneuentum tranſtulit. Eugenius termino iam dicto completo, ad fœliciorẽ vitam migrauit, magnum ſui deſiderium apud omnes relinquens, cum maioribus ſuis ſepultus eſt.

VALEN-

VALENTINVS I. PONTIFEX 102. Anno 827.

VAlentinus patria Romanus, cum Paſchale & Eugenio Pōtificibus educatus eſt, ac eorum mores imitatus. Diaconus ſolum cum eſſet, ad Pontificiam dignitatē euehi eſt promeritus. Ingenij fuit excitatiſsimi, ac eloquētiſsimus, doctiſsimuſq; eſt habitus. Ante & poſt promotionē adeo pius & liberalis fuit, vt à maioribus ſuis nihil diſcrepauerit. Verum breuioris tēporis curriculo vitæ eius & virtutum exercitio finis eſt impoſitus. Nam multorum gemitu & dolore, quadrageſimo poſt Pontificatus adeptionem die exceſsit è vita, & in S. Petro ſepulturæ tradit⁹ eſt.

GRE-

GREGORIVS IIII. PONTIFEX 103. Anno 828.

GRegorius quartus Romanus, ex Præsbytero titulo S. Marci ad Pontificatum peruenit, eo tempore quo Mauri ex Africa in Italiam traijcientes, magnam eius partem occuparunt: contra quos commouere & excitare Ludouicũ & Lotharium Pontifex non destitit. Gregorius adeo modestis moribus & ingenio vsus est, vt sibi delatam authoritatem Pontificiam exercere non præsumpserit, nisi confirmationem à Legatis Imperatoris (ex abusu tunc temporis introducto) accepisset. Ex doctrina eloquentia, pietate, iustitia & sanctitate, magnam sui nominis cele-

celebritatem consecutus est. Diuitibus & opulẽtis habenas quodammodo inijciendo, pauperibus semper & fauit & benefecit. Plurimas Ecclesias reparauit. Corpus S. Gregorij eo loci transtulit, vbi nunc requiescit. Sanctorum vero Sebastiani & Tiburtij in Basilicam S. Petri importari curauit. Instante Imperatore, omnium sanctorum solemnitatem instituit, quæ eleganter à Rabano docto Theologo, carminibns & oratione soluta decantata est. Exinde Pontificatus sui anno decimo sexto mortuus est, & cũ alijs Pontificibus sepultus. Sedes decem & sex dies vacauit.

SER-

SERGIVS II. PONTIFEX 104. Anno 844.

SErgius illuſtri domo Romæ natus, licet eius familia ob ſcriptorum negligentiam non exprimatur, eam virtutibus clarioré reddidit. Nec mirum, nam ſub quatuor excellentiſsimis Pontificibus creuit, & inſtructus eſt. Eodem tempore Romam Ludouicus Lotharij filius, iuuenis arrogans cum valido exercitu venit, quem Pontifex in gradibus S. Petri prȩſtolatus alloqués inquit, ſi pacificus adueniret eum ſibi portas aperturum, ſin ſecus diuinam vindictam ſubſecuturam. Quare de pace per Ludouicũ ſecurior redditus, in Eccleſiam intrarunt Deo gratias exhibituri,

bituri. Ibidẽ Rex Italiæ inunctus eſt, diligentiãque adhibuit, vt quam fieri poſſet citiſsime Roma egrederetur, propter detrimenta à militibus illata. Hanc ob cauſam Sergius ab omnibus magnificatus eſt. Ex hoc ad reparationem Eccleſiarum conuerſus SS. Syluestri & Martini, multorumque aliorum ſanctorum reſtaurauit. Monaſterium iuxta SS. Petri & Pauli Eccleſiam exędificauit. Poſtquam ſanctiſsme Eccleſiam Chriſti viſibilem tres annos gubernaſſet, è viuis exceſſit, ac in S. Petro ſepultus eſt. Sedes duobus cum dimidio mẽſibus vacauit. Quod autem ad illud attinet quod Platina eum nomen ſuum immutaſſe, anteaq; os Porci vocatũ aſſerit: adeo luculẽter à Panuinio diſputatum eſt, vt à nobis quicquam dici non ſit neceſſarium.

LEO

LEO IIII. PONTIFEX 105. Anno 847.

LEo quartus Romanus, vt ſuis maioribus doctrina, prudentia, religione, pietate, ac humanitate inferiorem ſe non præbuit, ita plurimos actibus heroicis ſuperauit. Inter minutiora opera quæ perfecit, eſt quod, ſedilia ante Lateranũ poſita, ex marmore confici curauit. Ornamenta etiam ex opere muſino in S. Martino, & S. Syluestro eius iuſſu habita ſunt. Crucem à Carolo Magno datam exornauit. Corpora Sanctorum quatuor Coronatorum adinuenit, Eccleſiamque in meliorem formam redegit, aliorumque Sanctorum corpora & reliquias in ea collo-

collocauit, quæ omnia maturius cõsiderata euidentissimam suæ sanctitatis fidem faciunt. Suis orationibus ex Ecclesia S. Luciæ basiliscum, qui pestifero halitu plurimos infecerat eliminauit. Signo sanctæ Crucis maximũ restinxit incendiũ quod vicum integrum inflammarat. Aduenientibus Sarracenorum magnis copijs, quantula potuit comparata hominũ manu, eis occurrit: primo tamen omnes confiteri & communicare cohortatione sua persuasit: ac ipse oratione facta & signo crucis impresso apud Portum Ostiensem eos in fugam vertit. Romã victor reuersus, opera mancipiorum quæ in hoc bello ceperat, in reparãdis Vrbis mœnibus vsus est. Quindecim turres propugnacula futuras erexit. Vaticanum mœnibus cinxit, & ex suo nomine Leoninam Vrbẽ vocauit: ac tribus eius portis orationes in marmore insculpsit, quibus Deo asscribebatur, quod Vrbem ab hostibus esset tutatus. Argento, portas S. Petri à Sarracenis asportatas reparari curauit. Ecclesiam S. Mariæ via noua ædificauit, ac turrim in Vaticano. Synodum quadraginta septẽ Episcoporum cõuocauit, in qua Anastasium S. Marcelli Cardinalem Presbyterum, multis criminibus conuictum excommunicauit. Vrbem Ostiẽsem colonis ex Sardinia, Corsicaq; deductis habitãdam dedit. Accusatus, quod Romanum Imperium Constantinopolim transferre velle diceretur, se ab hac suspicione corã Lothario purgauit, qui ob eandem causam Romam venerat,

O proinde

proinde calumniatores puniti. Alidolphus tunc temporis Angliæ Rex eas insulas Ecclesiæ tributarias fecit, & (vt breuibus multa inuoluã) postquam condignam statu suo vitam peregisset, & octo annos, tres mẽses & sex dies Ecclesiam Dei administrasset, 16 Calẽdas Augusti mortuus est, & in Sãcto Petro sepultus. Eius obitu Sedes duobus cum dimidio mensibus vacauit. Eius tempore Ioannes Scotus, celeberrimus & subtilissimus Theologus viuebat.

Hoc loco

HOc loco apponi ſolet Ioannes quidam Anglicus per Platinã Fęmina vocatus: ſed quia res merè fabuloſa eſt, vt doctiſsimè & prolixiſſimè deduxit Panuinius, & apud doctos beneq; in hiſtorijs verſatos prorſus aboleuit hęc opinio, ſub ſilentio pertranſimus, de ea nec pluribus nec paucis diſſerentes.

O 2 BENE-

BENEDICTVS III. PONTIFEX 106. Anno 855.

BEnedictus tertius Romanus, ob vitæ ſanctitatem ad Pontificatũ meritò ſublimatus eſt, Leonique ſucceſsit. Eam vero dignitatẽ duobus cum dimidio annis, & nouem diebus exercuit. Vno quoque autem, ob talem ſubrogatum Pontificem, præ gaudio exulante, ipſe quod minùs capax tanti oneris ſibi videretur, plorans ingemiſcebat. In officio poſt longa ſuſpiria confirmatus, tribus diebus continuis ieiunauit, ieiunioque prolixas orationes adiunxit, vt ab omnipotente Deo gratiam, ad munus digne obeũdum impetraret. Ingenij, corporiſque dotibus omnibus

omnibus gratus erat. Plures Ecclesias ruinā minitantes reparauit. Instituit vt in exequijs Episcopi & Præsbyteri, Pontifex cum Clero conueniret; & vice versa, vt in funere Pontificis Clerus non deesset: quod toto vitæ decursu strictissimè obseruauit, ægros sæpe visitauit, suaque pauperibus dispersit, viduis, pupillisque maximopere fauit. His transactis, ad beatiorem vitam migrauit, ac cum maioribus sepultus est. Sedes 15 diebus vacauit.

NICOLAVS I. PONTIFEX 107. Anno 858.

BEnedicto mortuo, populus precib⁹, ieiunijs, alijſque orationibus vacabat; vt à Deo virum tantę dignitati idoneum obtinere poſſet. Longo tandẽ tẽpore in deliberatione conſumpto, Nicolaus ad ſtatũ Pontificiũ obeundũ aſſumpt⁹ eſt: qui cũ abeſſet, eiuſque electionis fama ad ipſum peruolitaſſet, in Vaticanũ ibidẽ latiturus cõfugit: vbi poſtea repertus, Põtifex inuitus ſalutatur. Vbi vero Ludouicus Imperator Romã veniſſet, multis de Pontificatus ſtatu & Imperij cũ eo cõtulit. Cum iam Imperator Vrbe exceſsiſſet, & in loco quẽ Quintũ vocant, cõſediſſet, eodem ſe Põtifex

tranſtulit

transtulit: & post multas collationes, ab eodẽ amplißimis honoribus affectus est. Interea tẽporis, Tyberis maximè excreuit, & totã penè Vrbem inũdatione sua deformãs penetrauit, in cuius restauratione plurimũ desudauit. Ad eundem Michael Imperator Constantinopolitanus, Legatos suos misit, eumq; munificentißimis muneribus prosecut⁹ est. Ioannẽ Rauennatẽ Archiepiscopũ, quod in iudiciũ legitimè vocatus, venire neglexisset, dignitate sua priuauit: qui postea tamẽ Ludouici Imperatoris precib⁹ & procuratione, cõditionibus datis & acceptis restitutus fuit. Vnde etiã publicè errorem suum agnouit. Ecclesiam S. Marię, vulgo Nouam appellatam reparauit. Ad fidem Bulgarorum Regem, cum omni populo reduxit. Ijsdẽ Episcopos, à quibus in fide instruerentur, & confirmarentur, misit. Andalisiũ Beneuentanũ Ducẽ, cũ Ludouico Rege reconciliauit. Sarracenos qui suis Beneuentũ vsq; excursionibus intolerabilia detrimẽta intulerãt, expulit. Communi cum Imperatore consensu decreuit, ne sæculariũ quispiam, imo nec Imperator ipse in Concilio adesset, nisi fortè vbi de fide tractaretur. Vbi Ecclesiam sanctißimè septem annis, nouem mensibus, & tredecim diebus rexisset, mortuus est, & ante portas S. Petri vt viuens adhuc postulauerat, sepultus. Successore Sedes (vt communis fert opinio) octo annos, septem mẽses, & nouem dies caruit.

ADRIANVS II. PONTIFEX 108. Anno 867.

ADrianus 2 natione Romanus, Sergio Pontifici familiaris fuerat: à quo cū denarios quadraginta dono accepiſſet, famuloque ſuo domum reuerſus tradidiſſet, vt eos in pauperes qui in atrio inſtabant erogaret: reſponſumque eſſet tantillam ſummam tāto pauperum numero minime ſufficere poſſe: ipſe Adrianus acceptas pecunias pauperibus diuiſit, cumque ſingulis tres donaſſet, media pars quę miraculoſe ſuccreuerat, ipſi ceſsit, in quo magnum præſagium ſuæ in diſtribuēdis Eccleſiæ theſauris liberalitatis eluxit. Proinde conuenienter factum eſt, vt ei etiam inuito

inuito tanta dignitas deferretur: quod tantis populi acclamationibus actũ est, vt ab Imperatore confirmatio expectari non potuerit. Quod indigne ferentes Legati, aliquam irati animi significationem dederunt; verum Imperator populo per literas gratulatus est, fœlicemq; eam electionem iudicans approbauit. Per hunc Pontificem Synodus 383 Episcoporũ Constantinopoli congregata est: in qua Photium Patriarcham hominem seditiosum officio dimouit, in eiusque locũ Ignatium suffecit. Conclusum est ibidem, Bulgaros, Romanę Ecclesiæ, non Constantinopolitanæ subijciendos esse. Ad extremum, vbi quinque annos, nouem menses & duodecim dies Ecclesiæ sanctisime præfuisset, ad fœliciorem vitã pertransijt. Eius mortem, sanguis qui tribus continuis diebus pluit, prænunciasse videtur.

IOANNES VIII. PONTIFEX 109. Anno 872.

IOannes octauus, ad Pótificiam dignitaté euectus, Carolum Ludouici filium, Imperatorem denunciauit. Quare alij duo filij Caroli, qui in Germania habitabant indignati, cũ magnis copijs in Italiam contra patruum aduolant: quibus occurrere parans Mantuæ à ſuo medico veneno infectus perijt. Pótifex iterum omnibus modis, ad Imperium Ludouicum Caroli iam dicti filiũ promouere ſtuduit. Hanc ob rem captus in vincula coniectus eſt; ex quibus amicorum quorundam opera liberatus euaſit, ac in Gallias ad Ludouicum refugit: apud quem per annũ immoratus,

ratus, eūdem Regem inunxit; ac multas dissensiones inter Primates Ecclesiæ subortas, sua authoritate & prudentia compescuit. Inde recessurus Ludouici permissu, Concilium apud Trecas habuit: in quo multa in Ecclesiasticæ tranquilitatis vtilitatem ordinauit. Flandris qui iam recenter ad fidem conuersi erant, Episcopum legauit. In Italiam reuersus, Sarracenos vastitatem omnibus terris inferētes adinuenit, & inter alia Montem Casinum diripuerant, quos Pontifex Principum Christianorū fretus opera, ex Italia, & ex magna Siciliæ parte depulit. Exinde Carolum tertium, Imperatorem declarauit. Ecclesiā decē annos, & duos dies administrauit, ac mortuus, in S.Petro sepultus est. Hic Ioānes (ne rem memoratu dignam silētio inuoluamus) B.Gregorij vitam quatuor libris doctè & elegāter scripsit & absoluit.

MAR-

MARTINVS II. PONTIFEX 110. Anno 882.

MArtinus ſecundus natione Gallus, indignus qui inter tot grauiſsimos & honeſtiſſimos Pontifices referatur. Iniquis & malis artibus ad hanc dignitatem peruenit, eamque 17 diebus ſolũ obtinuit: quibus nihil omnino ſcriptu & memoratu dignum perpetrauit, niſi quod Ioannem quem immediate ſubſecutus eſt, perpetuis factionibus inquietauerit, authorque fuerit, quod carceribus mancipatus, multas calumnias & iniurias ſuſtulerit: ſi tamen id ei laudi duci debet, quod alijs vitio verteretur.

ADRIA-

ADRIANVS III. PONTIFEX III. Anno 884.

ADrianus tertius Romanus, ingenij acerrimi & generoſiſsimi vir, ad Pontificatum aſſumptus, mox in initio Senatui, populoque Romano perſuaſit, ne in creatione Pontificis, authoritas Imperatoris, vel confirmatio expectaretur; ſed vt electio liberè per Clerum, populumque fieret, quod antea per Nicolaum primũ attentatum fuerat. Verum eo tempore quo quiſque de eius animi magnitudine & generoſitate, fiduciam cõceperat. Mors eius vitę inſidiata, honeſtos eius conatus abrupit, & ſpes omnes in fumos

mos conuertit, decimo quarto vero ſui Pontificatus menſe mortuus eſt, magnum omnibus ſui deſiderium relinquens, in Baſilica Sancti Petri ſepelitur.

STE-

STEPHANVS VI. DICTVS V. PONT. 112. Anno 885.

STephanus origine Romanus, eo tēpore Pontificatum adeptus eſt, quo Normanni & Daci cōiunctis viribus & armis, vniuerſam penè Galliam deuaſtarunt. Eodem etiam tempore, Carolus vbi duodecim annis Imperio præfuiſſet, ob ſegnitiem & ſocordiam qua eueruatus erat, à ſuis dignitate priuatus eſt. Hunni in Pannoniam inferiorem deſcendentes, eiectis Gepidis & Auaribus, eam ſuæ ditioni ſubiecerūt. Plurima ſunt huius Pontificis præclara facta, ſcriptorum oſcitantia magna ex parte obliterata. Sex annos & 15 dies dignitatem Pontificiam obtinuit. Eius morte

morte Sedes quinque diebus vacauit. Ea tempora Luithprandus Ticinensis Diaconus, Valdridus Bauarus, & Bernardus Pictauiensis, clariora & illustriora reddiderunt.

FORMOSVS I. PONTIFEX 113. Anno 891.

FOrmoſus Portuenſis Epiſcopus, quod coniurationis cõtra Ioannem ſibi conſcius eſſet, in Gallias relicto Epiſcopatu aufugit. Inde reuocatus, cum parere recuſaret, excommunicatus, & omni Eccleſiaſtica dignitate exutus eſt, vna cũ veſte, formam viuendi clericalem eiurauit. A Martino tamen Ioannis ſucceſſore, poſtea in priſtinam dignitatem reſtitutus, ad Pontificatũ potius largitionibus, quam ſua virtute peruenit; tametſi multos qui ſe ei opponerent aduerſarios haberet. In eo quinque annis, & menſibus ſex perſeuerauit, quibus peractis è viuis exceſsit.

Sedes per 2 dies tantum Rectore orbata permansit. Eo tempore Remigius Antisiodorensis, vir sanctimonia & eruditione celebris claruit.

BONI-

BONIFACIVS VI. PONTIFEX 114. Anno 895.

BOnifacius natione Tuſcus, Formoſo in Pontificatu ſucceſsit: de quo id tantum præcipue referre poſſum⁹, quod legitima electione ad hūc gradum ſublimatus fuerit. Nam ob tēporis anguſtias nihil ſibi, ſuæque dignitati reſpondens geſſiſſe legitur, quod ſolum viginti ſex diebus in officio perſtitit; mortuus, in Baſilica S. Petri ſepelitur.

STEPHANVS VII. DICTVS VI. PONT. 115. Anno 896.

STephanus ſextus, natione Romanus Anagninus Epiſcopus, initio ſuſcepti Pontificatus tanto in prędeceſſorem ſuum Formoſum exarſit odio, vt omnia eius decreta & ſanctiones abrogauerit, aliaque eius facta reſciderit: nec eo contentus ſupra modum in eum ferocijt: effractis namque humanitatis & modeſtię repagulis, defuncti corpus effodi, duoſq; dextræ digitos (quorum in conſecratione potior eſt vſus) amputari curauit, veſtibuſque Pontificalibus exutum, laicorũ ritu ſepeliri iuſsit; nõ diuini honoris zelo, ſed quod ei dum Põtificiam dignitatem ambiebat

hat, impedimentum posuisset. Id autem exemplum exauctorandi, & rescindendi superiorum acta, sic in successoribus inoleuit, vt posteri priorum Pontificũ decreta, aut infregerint, aut omnino sustulerint. Porro Stephanº quindecim mẽsibus sedem occupauit, ex cuius morte tres tantũ dies vacauit.

ROMANVS I. PONTIFEX 116. Anno 897.

PRoxime Stephanũ, natione & nomine Romanus ſubſecutus eſt, cuius acta etiam ſtatim improbauit, nulla inre ei ſimilior quam in reijciẽdis maiorũ ſuorũ decretis & cõſtitutionibus. Romanus Thijaram Põtificiam ritu ſoléni adeptus, poſt tres menſes morte ſublatus, reliquit.

THEO-

THEODORVS II. PONTIFEX 117. Anno 897.

THeodorus 2.patria Romanus, Formosi partes secutus, plæraq; eius acta restituit, eiusq; fautores officijs prosecutus est. Eo tempore Sarraceni Apuleiam ingressi, Montem S. Angeli occuparunt: quos Christiani tumultaria manu cõparata, profligarunt magna de hostibus facta strage. Theodorus vltra vigesimum diem Pontificatum suum non protraxit.

IOANNES VIII. DICTVS IX. PONT. 118. Anno 897.

IOannes natione Romanus non nonus, ſed ex Panuinij iuſtiori calculo octauus dicẽdus eſt. Hic etiam in Formoſi partes inclinatior eius acta reſtituit, magna populi parte contradicente. Proinde tanta inter eos ſeditio exorta eſt, vt parum abfuerit, quin inteſtino tumultui intenti ad manus deuenirętur. Hinc Pontifex Vrbem deſerens, Rauennam ſe contulit, vbi 74 Epiſcoporum coacta Synodo, Sthephani acta reprobauit, Formoſi vero placita in integrum reſtituit. Itaque dum veteribus tragędijs fouendis, & nouis excitandis animũ occupat, tanta maieſtate nihil dignum

dignũ prorſus effecit. Anno ſecundo, die quinto ſui Pontificatus mortem obijt. Eodem tẽpore Afri magna Calabriæ parte occupata, cũ iam rerum potituri viderentur profligati, & exterminati ſunt, eorum Rege ictu fulminis diuinitus immiſsi, extincto.

BENEDICTVS IIII. PONTIFEX 119. Anno 899.

BEnedictus natione Romanus, tandem post aliquot Pontifices degeneres, & litiũ magis quam pacis amatores: propter humanitatẽ & singularem clementiam, quæ in eo relucebant, ad Papatum adſcitus eſt. Eius tempore vix quicquã memoria dignum geſtum eſt, vel ſaltem hominum incuria & negligẽtia ſuppreſſum. Sedis administrationẽ tres annos, & quatuor menſes habuit. His peractis, ad beatiorem vitam, celebrem ſui nominis memoriã poſteris relinquens, emigrauit. Sedes ſex dies vacauit.

LEO V. PONTIFEX. 120. Anno 902.

LEo quintus, cuius natale ſolũ Hiſtoriographi ſiluerunt, poſtquam Pontificatũ adeptus eſt, à Criſtophoro familiari ſuo dominandi cupiditate inflamato, in vincula coniectus eſt, die poſt acceptam dignitatẽ quadrageſimo. Leo hac contumelia perculſſus, paulo poſt ex hac vita deceſſit.

CRIS-

CHRISTOPHORVS I. PONTIFEX 121. Anno 902.

CHristophorus cuius iam mentionem fecimus vili & obscuro loco oriundus (patriam enim eius, nec cognomentum à nemine expressum legimus) quemadmodum inquis artibus ad Pontificatum irrepserat, ita infœlici casu ab eodem Deo permitēte decidit, nam 7 mense auulsus in monasterium retrusus est.

SER-

SERGIVS III. PONTIFEX 122. Anno 902.

SErgius in Christophori locum suffectus, Lateranensem Basilicam tunc ruinis & antiquitate collapsam, restaurauit. Christophorũ è monasterio extractum arcto carceri inclusit. In Gallias profectus. ea quæ sui muneris erant perfecit, ac inde Romam reuersus, Christophorum duriori & angustiori ergastulo reuinxit. Formosi vero acta sic improbauit, vt quos ille sacris ordinibus initiauerat, denuo consecratos esse voluerit. His necdum contentus, adeò in defunctũ deseuit, vt eius corpꝰ è tumulo offossum, capitali sententia, perinde ac si viueret damnauerit, ac

tandem

tandem in Tyberim, tanquam hominis ſepultura indignum proijci imperauerit. Sergius ſui Pontificatus anno ſeptimo, menſe quarto, die decimo ſexto mortem obijt.

ANA-

ANASTASIVS III. PONTIFEX 123. Anno 910.

ANastasius tertius natione Romanus, in eo clementia & humanitate commendandus est, quod in maiores suos animum ferocem, aut liuidum non habuerit. Maximum vero laudis cumulum hoc nomine promeritus, quod vitam in ea dignitate, quam per duos annos exercuit, ita temperauit, vt nullius iustã incurrerit reprehensionem.

LAN-

LANDVS I. PONTIFEX 124. Anno 912.

LAndus Romanus, Anaſtaſio in Pontificatu ſucceſsit, cuius vita fuit adeo obſcura, vt à multis Pontificum cathalogo non inſeratur, ab alijs vero cum ijſdem refertur. Id porro in confeſſo eſt eum nihil laude vel memoria dignum, ad poſteros tranſmiſiſſe. Mēſibus ſex officio hoc functus eſt, ijs euolutis, apud S. Petrum ſepultus eſt.

IOAN-

IOANNES IX. DICTVS X. PONT. 125. Anno 913.

IOannes Romanus, huius nominis nonus, natus patre Sergio Pontifice. Hic antea Præsul Rauennas cum esset, tumultuarijs vulgi seditionibus eiectus fuit. Pontifex vero factus, militaré potius vitam, quam religiosam instituit. Contra Sarracenos etenim qui Græcis impellétibus in Italiam irruperant, Vrbique excidium minabantur, Ioannes Alberi cũ Etrurię Marchionem aduocauit; qui coniunctis viribus cum Sarracenis conferétes, eos fuderunt. Pontifex in Vrbem reuersus, cum insolenter omnem victoriæ laudé sibi vendicaret, Marchionem cótra se excitauit.

proinde Vrbe pulsus Ortam se recepit, vbi oppido & arce securitatem quesiuit. Postea Hungaros in Italiam aduocat, quam maioribus calamitatibus quam Sarraceni deformarunt. Romani cladibus exacerbati in Albericum ruūt, capiunt, obtruncant. Nec Pontifici in ea rerum perturbatione, maxime à militibus parcitū est, qui captū & incarceratum, ceruicali in os eius iniecto suffocant. Pontificem 13 annis, 2 mensibus, & tribus diebus egit. Eum in officio Ioannes quidam subsecutus est, qui quod malis artibus Sedē occupasset, & inde statim eiectus fuit, dignus non putatur qui inter Pontifices recenseatur.

LEO

LEO VI. PONTIFEX 126. Anno 928.

LEo 6 laudatorũ Pontificũ albo vt inscriberetur dignus fuit, quippe qui legitimis suffragijs ad Pontificatum peruenit, nec quicquã in vita ferox, aut tirannicũ pre se tulit, sed ad oẽm modestiã & virtutẽ, vitã suã accomodare conatus est, Vrbẽ Romã superiorũ annorũ iniquitate defędatã reformare, tumult⁹ sedare, corrupta resarcire, Barbaros ex Italię finibus summa animi cõtẽtione arcere studuit. His officijs nõ solũ Vrbẽ, sed & totam Italiam sibi deuinxit. 7 mẽsibus (sed lõgiori vita dignus bonorũ iudicio probatus) in officio perseuerauit. Mortuus apud S. Petrum sepultus est.

STEPHANVS VIII. DICTVS VII. PONT. 127. Anno 928.

STephanus hui9 nominis 7 natione Romanus fuit. Rebus ab eo geſtis hiſtoriæ non admodũ referte ſunt. Hoc vnicũ maximè in eius laudem redundat, quod toto vitæ decurſu fuerit manſuetudinis & religionis exẽplar. Sedẽ duobus annis & 42 diebus adminiſtrauit: quibus abſolutis ex hoc mundo migrauit, & ad S. Petrum corpus eius humatum eſt. Ex hiſtorijs autem legimus, eodem tempore Spirineum Bohemiæ Regem, & Vgibertum Lotharangię Principem, qui monaſterium Gemblacenſe erexit, fidem Chriſtianam amplexos fuiſſe.

IOANNES X. DICTVS XI. PONT. 128. Anno 930.

IOannes decimus Romanus, ad Pontificiã sublimitatem eo tempore euectus est, quo Genua à Mauris capta, & ad extremas angustias redacta fuit. Eodem tempore Racherius, qui ex monacho Pontifex postea factus est, multa opera edidit. Ad hæc quatuor annis decem cum dimidio mensibus Ecclesiam rexit. Rerum autem ab eo gestarum, magnam Historiographi non faciũt mentionem. Mortuus in Sancto Petro sepulsus est. Status vero Pontificius 12 diebus vacauit.

LEO VII. PONTIFEX 129. Anno 935.

TRium cum dimidio annorũ, & decem dierum ſpatio, quibus Leo 7 natione Roman', Eccleſię gubernacula adminiſtrauit, vix quicquã memoria vel annotatione dignum, quod ſcriptoribus ſcribendi anſam præbuerit, perpetratum eſt. Hoc vnum ſub ſilentio pręteriri non debet, Vvinceſlaum principem honeſtiſsimum, Spirinęi Bohemiæ Ducis filium, eodem tempore ſanctitatis ſuæ fama, omnibus ſui maximam admirationem ingeneraſſe.

STE.

STEPHANVS IX. DICTVS VIII. PONT. 130. Anno 939.

STephanus 8 natione Germanus, non magnam ſui nominis, vti nec prędeceſſor, ad poſteros celebritatem tranſmiſit: grauiſsimis enim ſeditionibus, quibus inceſſanter agitatus eſt, quo minus id faceret, impeditus eſt. Quin imo, vt ex hiſtorijs accipimus, adeò inſolenter à ſuis exceptus eſt, vt mutilatus & mãcus, ab ijſdem effectus nunquam deinceps in publicum prodierit. Eccleſiam nihilominus tres annos, 4 menſes, & 12 dies adminiſtrauit, quibus conſumptis, alteri locum ceſsit

MARTINVS III. PONTIFEX 131. Anno 942.

STephanum, benignitate & humanitate Martinus imitatus eſt, nam Eccleſias antiquitate temporis corruptas reparauit, in pauperes maximas eleëmoſinas diſtribuit. Cum vero inter Ottonem Germaniȩ, & Lotharium Franciȩ Regẽ, ardentiſsimum bellum coortum eſſet, velletque Otto manu ad prȩlium accenſa, in Italiam deſcẽdere, hic Pontifex nullum non mouit lapidem quò inter eos pacem cõponeret. Dum hæc agetarentur, ad beatiorẽ vitam euolauit, vbi Cathedram S. Petri 3 annos, 6 mẽſes, & 10 dies direxiſſet. Eius ex morte Sedes 10 dies Rectore caruit.

AGAPETVS II. PONTIFEX 132. Anno 946.

AGapetus natione Romanus,de quo paucissima quę memorentur extant,nisi quod eo tempore Ecclesiam rexerit, quo Hungari Italiã inimicissimè infestarunt, quos Henricus Bauariæ Dux bis in fugam egit. Agapetus singulari bonitate cum esset, rempublicam Christianam, maximo zelo prosecutus est. Diem clausit extremum, vbi 9 annos, 7 mẽses & 10 dies officio Pastorali functus esset.

IOANNES XI. DICTVS XII. PONT. 133. Anno 956.

IOannes 11 Alberici filius, vel (vt alij referũt) Alberti Italiæ Regis: qui licet ob vitæ demerita, tam augusta dignitate, parum dignus haberetur, tamen ad Pontificatum fauore & potentia patris peruenit. Quo facto indignati duo Cardinales, litteras ad Ottonem Germaniæ Regem, secreto scripserunt, quibus eum obnixè obsecrabant, vt ouile Christi Saluatoris, pastore tam inidoneo liberaret. Quod vbi ad aures Pontificis deuenisset, vni nares, alteri manum abscidi curauit. Otto vero appulsus, munificentissime, nec aliter quam si alter Pontifex esset, exceptus est.

Et ab

Et ab eodẽ Ioãne Imperator coronat⁹. Apud quẽ cum instantissime ageret, vt tanto statui vitam respondẽtem duceret, nec quicquam suis admonitionibus proficeret, Romæ Concilium contra Ioannem cõgregauit; qui metuens, sibi pedibus securitatem quesiuit, atque Anagninum versus perrexit, vbi aliquanto tempore delitescẽs se cõtinuit. Eius in locum Leo ciuis Romanus subrogatus est, qui post decessum Ottonis ab Vrbe officio, amicorum Ioãnis procuratione auulsus est, Ioannesque reuocatus, in pristinam dignitatem restitutus, non multo post è vita decessit. Romani proinde Ottonem rogarunt, vt Benedictum à se Pontificem creatũ cõfirmaret: quod renuens, Leonem eosdem recipere coegit. Ioãnes igitur vbi nouem annis, tribus mensibus & 5 diebus, officio sine laude persunct⁹ fuisset, obijt. Post eum Sedes duodecim diebus vacauit.

BENE-

BENEDICTVS V.

HIc Benedictus absque iusta causa legitimorum Pontificum cathalogo inseritur: nam vt bene Panuinius annotauit, Schismaticè amicorum Ioannis fauore, dum omnia turbulenta forent, in officium intrusus erat, ac proinde Romani ipsum ab officio dimouere, & potestati Ottonis, qui fines Italiæ excursionibus vastabat, tradere coacti fuerant, ac Leonem pro legitimo Pontifice recipere. Benedictus igitur per Ottonem in Germaniam eductus, Ratisbonam relegatus est, vbi tristitia & merore paucis post diebus, vitam terminauit.

LEO

LEO VIII. PONTIFEX 134. Anno 963.

EX ijs quæ diximus, ac deinceps dicturi sumus, clarum euadit Leonem, non Benedictũ Ioannis legitimum successorem fuisse. Nam instantibus Romanis apud Ottonem, vt Ioannem amoueret, ac alium magis idoneum in eius locũ substitueret, respondit quod ipsorum ac Cleri interesset eligere, suum vero confirmare. Quare Leonem elegerunt, quem Imperator approbauit. Interea temporis tumultibus exortis, Leone reiecto Benedictum opposuerunt: quare Otto non immerito indignatus, Romanos Leonem recipere, ac Benedictum expellere via facti cõpulit.

pulit. Leo tantam in populo perſpiciens animi variationem, decreto ſanxit, vt totum ius, quod populo & Clero in electione cōpetebat, ſoli Imperatori cederet. Eius Pontificatus vltra ſedecim menſes non eſt prorogatus.

IOAN-

IOANNES IX. DICTVS X. PONT. 135. Anno 965.

IOannes duodecimus Romanus, Narnienſis Epiſcopus, Pontifex electus in eo ſtatu ſeptẽ annis 25 diebus minus vixit, quo tẽpore magnã in populo Romano, inſtabilitatem expertus eſt. Nã cũ è Terra Laboris Ducẽ Geofridũ euocaſſent, vi irruperunt, Ioannemque captum, caſtro incluſerunt, ac poſtea Capuam relegauerunt. Cum vero iam dictus Geofridus, cũ filio quem habebat vnicum, per Principem Capuanum deletus eſſet, Pontifex vndecimo poſt exilij diem, menſe Romam redijt. Ijſdem temporibus Otto vt erat Imperator Catholicus in Italiam cum

cum potenti exercitu descēdit, secum Ottonem filium adducens, qui vbi legitime iniurias Ioanni illatas, per informationē intellexit, auctores puniuit. Postquam Otto iunior Theophaniam, Græcorū Imperatoris sororem, in vxorē duxisset, Ottonis senioris permissu, ambos corona Imperij Occidētis insigniuit. Ad hæc Ioannes Capuę Ecclesiam Metropelitanā instituit, ac paulo post, dies finiuit, vnde & 13 dieb' Sedes vacauit. De hoc refert Panuinius, quod primus extiterit (licet alij Ioanni 11 tribuant) qui nomen Pontifex factus mutauerit, cum antea Octauianus diceretur. Id vero parum probabile videtur, cū ratio nulla cur id faceret subesset, presertim nomine maiestatis & grauitatis pleno præditus, si aliorū Pontificum nomina, minus magnifica inspiciamus.

BENE-

BENEDICTVS V. DICTVS VI. PONT. 136. Anno 972.

BEnedictus, in Pontificatu & calamitatibus, tunc temporis ingrauescentibus, Ioanni successit, qui Curtij ciuis Romani potentissimi vi & insidijs comprehensus, in S. Angeli castellum coniectus est, vbi eũdem morte affecit fame, vt quidam volunt, vel iuxta aliorum opinionem laqueo. Quomodocunque euenerit, vnius anni cum dimidio spatio solum modo in officio perseuerauit.

DONVS II. PONTIFEX 137. Anno 972.

DOnus 2 natione Romanus, vt vltra annum Pontificatum non protraxit, ita nec res memoria dignas exequi potuit. Hoc vno excellit, quod tantæ modestiæ fuerit, vt nihil in vita perpetrauerit, quod vitij titulo notari debeat. Mortuus in Ecclesia S. Petri sepultus est, Sedem duobus diebus vacuam reliquit. S. Adalbertus Pragensis Episcopus, vitæ sanctitate celeberrimus, Regem Hungariæ baptisauit. Cũ vero in Prussiam trãsmigrasset, ibidem martyrio coronatus est.

BONI-

BONIFACIVS VII. PONTIFEX 138. Anno 974.

BOnifacij 7 patria reticetur, ex eo (vt probabile eſt) quod parũ ſe idoneũ paſtorem præſtiterit: preſertim cũ Magicis artibus Papatum obtinuerit; Hinc in eum à plurimis cõſpiratum eſt, ac proinde fugam capere compulſus fuit acceptiſque ex Eccleſia S. Petri pretioſioribus auri & argẽti vaſculis, Cõſtãtinopolim ſe recepit: ex quibus cũ magnã argenti ſummã cõflaſſet, ea in corrũpendis aduerſariorũ animis vſus eſt. Huic machinationi plures probatæ vitæ homines ſe oppoſuere, ac inter alios quidã Iohãnes Cardinalis quẽ auxilio & ſatellitio improborũ Bonifacius

comprehendi, ac oculos ei erui curauit. Verum non diu pœnam distulit, nam quinto die post, Pontificatus vero sui septimo mense obijt. Sedes viginti diebus vacauit.

BENE-

BENEDICTVS VI. DICTVS VII. PONT. 139. Anno 975.

BEnedictus natione Romanus, simul atque ad Pontificatum peruenit, cōcilium coegit, quo Arnoldum Episcopum Remensem restituit, qui factionibus maleuolorū, è sede sua deiectus erat. Eodem tempore, Sancti Bartholomæi Apostoli corpus Beneuento Romam, per Ottonem Imperatorem delatum est. Paucis post diebus, Imperator defunctus, in Vestibulo S. Petri (quod aliter Paradisum vocant) inhumatus est, cui Otto tertius eius filius succelsit. Benedictus vbi Sedem Sancti Petri, octo annos, sex

menſes adminiſtraſſet, ad beatiorem vitá ex hoc mundo migrauit. Status vero Pontificius quinque diebus gubernatorem deſiderauit.

IOAN-

IOANNES XIII. DICTVS XIIII. PONT. 140. Anno 984.

IOannes decimus tertius Romanus, ſeu vt alij volunt, Papienſis, tertio poſt inaugurationem menſe, à Romanis captus, & in arcem Sancti Angeli intruſus eſt: in qua breuiſsimo tempore dies miſerijs finiuit, & in S. Petro ſepultus. Depoſitionis autẽ cauſam hoc loco attexere ſuperſedemus. Quidam tamẽ volunt, ipſum morte affectũ ex procuratione cuiuſdam Ferrucij, Bonifacij 7 patris, qui multis valebat opibus: quod filio ſuo in Põtificatu impedimẽto fuiſſet, quod minus probabile videtur, præſertim cum ſi id

in animo Ferrucio fuiſſet, minori cum periculo & difficultate executus fuiſſet, antequam Ioannes ad gradum tam ſublimem perueniſſet.

IOAN-

IOANNES XIIII. DICTVS XV. PONT. 141. Anno 985.

IOannes 14 Romanus, nauem Ecclesiæ octo mensibus direxit. Initio Pontificatus Clerum inuisum & odiosum habuit, ac vice versa eũ Clerus ceu inimicum prosecutus est. Primus fuit qui pessimo successoribus relicto exemplo, parentibus & amicis, bona temporalia & Ecclesiastica diuisit. Ad extremum mortuus, in Ecclesia Sancti Petri sepultus est. Eodem tempore ingentis magnitudinis cometa sese exhibuit. Capua & Beneuentum Vrbes, maximis terrę concusionibus agitatæ sunt.

IOANNES XV. DICTVS XVI. PONT. 142. Anno 985.

IOannes decimus quintus, natione Romanus, propter raram doctrinã celebris, plurima opera eleganter composuit. Cum vero seditionibus Crescentij qui Romæ principatũ ambiebat, plus æquo vexaretur, in Etruriam voluntario exilio secessit. Verũ cum Crescẽtius Othonem Pontificis incommodis commotũ, in Italiam cum copioso exercitu descendere intelligeret, precibus & legationibus Ioannem rogauit, vt Imperatori ab incæpto desistere persuaderet. His euictus postulationibus in Vrbem reuersus est, cui obuiam Crescentius cum sequacibus factus, eun-

dem

dem ad Lateranum vſque comitati ſunt, atque in portę veſtibulo, eius pedes exoſculati, veniam ſibi poſtulantes obtinuerunt. Ad extremum anno decimo, menſe ſexto, die decimo ſui Pōtificatus mortem obijt. Qui poſtea ſex dies Vicario ſucceſſore caruit.

GRE-

GREGORIVS V. PONTIFEX 143. Anno 995.

IN gratiam & fauorem Othonis Imperatoris, qui tunc Romæ aderat, Gregorius 5 natione Saxo, quod ex eius esset prosapia Pontifex declaratus est, antea Bruno vocat⁹. Qui Othone postea ex Italia reuerso, cum per omnia Romanorũ tumultibus inquietaretur, primo in Etruriã, mox in Germaniã sese recepit. Dum hæc agitarentur, Crescentius Consul designatus, plena & integra authoritate Pontificem quendam Græcum, Ioãnem Episcopum Placentinum, non minus opulentia, quam doctrina pollentem creat. His auditis Imperator cum ingenti exercitu in Italiam ingre-

ingreditur, quem Romani portis apertis introduxerunt. Creſcentius autem & Ioannes, minus ſibi fidentes, ſe in arcem receperunt, qui paulò poſt apud Imperatoriam Maieſtatem errati, veniam ſe conſecuturos ſperantes ſeſe dediderunt. Exercitus autem poteſtati traditi, Creſcentius ſubito occiſus eſt, Ioanneſque dignitate & ſtatu priuatus, lumine ſimul, ac vita ſpoliatus eſt. Sic Gregorius poſt vndecimum exilij ſui menſem, dignitati priſtinæ reſtitutus eſt: qui protinus ſanxit, vt Imperatoris eligendi authoritas penes ſolos Germanos reſideret, ac deinceps à Sede Apoſtolica confirmaretur: licet Panuinius innuat id decretum à Gregorio 10 emanaſſe. Poſt duos annos & quinque ſui Pontificatus menſes, obijt. Sedes 15 dies vacauit.

IOAN-

IOANNES XVI. DICTVS XVII.

ABſque merito hic Ioannes Pontificum cathalogo inſcribitur (vt etiam apertè Panuinius annotauit) quandoquidem fauore Creſcentij qué corruperat, dignitaté Papalem ineſcauerat, præſertim Gregorio tunc temporis legitimo Paſtore adhuc ſuperſtite, ac proinde dies ſuos miſera morte terminaſſe fertur, vbi Sedé ſchiſmaticè decem menſibus occupaſſet, que 20 diebus vacauit.

SIL-

SILVESTER II. PONTIFEX 144. Anno 998.

PLatina opinioné cuiuſdã Martini Ciſterciéſis ſecutus, plurima mala in odiũ & ignominiá Siluestri ſecundi, natione Galli congerit: quod videlicet Magus & Nigromanticus fuerit, quod opera dæmonis creatus fuerit Pontifex, à quo etiam reſponſum accepiſſe refert, ſe non prius moriturum, quam Hyeroſolimam profectus eſſet, quodque Miſſam ad Sanctam Crucem in Hieruſalé celebranti, ſe mori oportere ex prognoſticatione dæmonis in mentem venerit: qua ex cogitatione compunctus, errorem ſuum, & culpam confeſſus ſit, ac quod poſt mortem ibi

ibi se sepeliri curasset, quo corpus ei⁹ currui impositum, per duos equos traheretur; qui cũ in S. Ioanne Lateranensi constitissent, ibidem sepulturæ traditum fuisse. Quæ omnia vt fabulosa ac mera mendacia reijcit Panuinius, multisque authoritatibus docet Syluestrum, antea Gilbertum vocatum, Philosophum & Mathematicum fuisse excellẽtissimum: ac proinde primo Remensem Episcopum, deinde Rauennatem, ac postremo Pontificem maximum creatum fuisse. Sed cum Mathematici eo tempore ab imperita multitudine parui ęstimarentur, Nigromantiæ addictus fuisse creditus fuit. Dignitatem Pontificiam 4 annis, mense vno & decem diebus obtinuit.

IOAN-

IOANNES XVII. DICTVS XVIII. PONT. 145. Anno 1003.

IOannes decimus ſeptimus, qui potius decimus ſextus dicendus eſſet. Nam alter (de quo ſupra diximus) ſchiſmaticus, & quo ad Natalè ſolum attinet, incognitus. Quatuor tantum menſes, & viginti dies in Pontificatu vixit. Hinc euenit, quod nihil memoria dignum poſt ſe reliquerit. Eius tempore maximus Planeta apparuit, terribileſque terræ motus acciderunt.

IOANNES XVIII. DICTVS XIX. PONT. 146. Anno 1004.

DE Ioãne 18, natione Romano, pauca memorabilia, & quæ ad posteros transmittantur digna reperiuntur. Nam se totum socordiæ & ignauiæ mancipauit. Papatum quatuor annos & totidem méses obtinuit: quibus euolutis, 19 diebus Rectorem non habuit. Christianam rempublicam Robertus Galliarum Rex, maximè illustrauit. Nam vitæ sanctitati, singularem doctrinam coniunxit, qua adeo coruscabat, vt in publicis disputationibus, neminem sibi parem reperiret.

SER-

SERGIVS IIII. PONTIFEX 147. Anno 1009.

SErgius quartus Romanus, homo admodum tractabilis, modeſtus, ac clemens fuit. Et is habitus, qui in pauperes plurimâ charitate commendatiſsimus erat. Adeò prudenter & vrbanè toto ſui Pontificatus tempore, ſeſe in omnibus rebus geſsit, vt in nullius reprehenſionem, meritò incurrerit. Eius exhortationibus & perſuaſione, Chriſtiani Principes animati, coniunctis viribus & armis, Sarracenos Scicilia expulerunt. Qua in re maximam ſui nominis celebritatem, Guilhelmus Normannus cognométo, Forte, vel Ferreum brachium, propter animi corporiſque

ſortitudinem conſecutus eſt. His peractis, Sergius relicta ſuę ſanctimonię opinione gratiſsima ſecundo ſui Pontificatus anno, die vero decimo quinto, inter viuos eſſe deſijt. Et in S. Petro ſepulturæ mãdatus eſt. Sedes octo diebus vacauit.

BENE-

BENEDICTVS VII. DICTVS VIII. PONT. 148. Anno 1012.

SErgius, Benedictum octauũ successorem habuit, natione Tusculanum. Hic Pontificatus sui initio, Henricum Bauarum, qui illius ergo Romam venerat, Imperatorem coronauit; ad quem Othone tertio defuncto, Imperium deuolutum erat. Post huius obitum Benedictus à factiosis perturbatoribus, è sede & potestate deturbatus est, aliusque in eius locum subrogatus. Verum vbi cum inimicis in gratiam, odijs & simultatibus sepultis redijsset Antipapa extruso, in pristinam dignitatem restitutus est: in quo vndecim annis & 44 diebus perseuerauit. Mortuus in

S. Petro ſepulturam ſortitus eſt. Ex hiſtorijs hoc de ipſo legitur, quod per viſionem quidam Epiſcopus eũ nigro equo inſidenté, & per ſolitudiné errantem viderit, ſciſcitantique cauſam Benedictus reſpondens, ſupplicauerit, vt ſuo nomine certam pecuniæ ſummam, certo aliquo loco recõditam, & à ſe demõſtratá pauperibus erogaret: affirmans omnes eleëmoſinas à ſe viuéte factas, ſibi nihil omnino profuiſſe, quod illę ex rapinis & iniuſto quæſtu, factæ fuiſſent.

IOAN-

IOANNES XIX. DICTVS XX. PONT. 149. Anno 1024.

IOannes 19 natione Romanus, iuxta quorundã opinionem, ex Epiſcopo Portuenſi, vel ſecundum alios, nullis ordinibus initiatus ad ad ſupremam Eccleſiæ dignitatem peruenit. Qui licet eã vndecim annis, & nouem diebus adminiſtrauerit, nihil tamen memoratu dignum à ſe geſtum reliquit, niſi quod Conrardum Sueuum, qui Hẽrico ſucceſsit, Imperij corona inſigniuerit, qui ob eam cauſam in Italiam aduentarat, Ioannis tamen vita ſua laude non caruit. Eius morte Sedes octo dies vacauit.

BENEDICTVS VIII. DICTVS IX. PONT. 150. Anno 1032.

BEnedictus nonus Tusculanus, vt à nonnullis refertur, Ioannis Pōtificis nepos: quem Romani ignauiæ eius pertæsi (vt factitare tunc temporis solebant) à dignitate amouerunt, aliumque Siluestrum tertium, antea Ioannem Cardinalem Sabinum, suffecerūt: quo post 40 dies ab officio amoto, Benedictus iterum restituitur. Verum ne in eadem incommoda reincideret, cum timeret libere cefsit, vel vt alijs placet, Ioanni Archidiacono, qui nomen Gregorij sexti obtinuit, védidit. Ad extremum Benedictus, vbi pluribus vicibus Pontificatum decem annis, quatuor mensibus

ſibus & 9 diebus adminiſtraſſet, mortem obijt. Qui vt ait Platina, imagine horrenda cuidā apparuit, cauſamque interrogatus reſpondit, eam eſſe Dei & S. Petri, quod eius officium indignè adeo adminiſtraſſet, voluntatem. Panuinius aliud adijcit: quod nimirum Benedictus reſtitutus, aliū ſecum Ioannem nomine ordinari petierit: vnde accidit, vt tres Pontifices eodem tempore extarent, qui tamen proborum virorum authoritate & precibus annuentes, iuri & electioni ſuæ ceſſerunt: ac Ioannes Gratianus Archipræsbyter, in eorum locum ſubrogatus eſt, qui nomen Gregorij ſexti delegit, de quo poſtea latius.

SILVESTER III.

HIc iuſta ratione, è Pontificum Cathalogo expungi deberet, quandoquidem (vt prædictum eſt) cum Cardinalis Sabinus eſſet, in depoſitione Benedicti, Pontifex non patrum electione, ſed ab alijs corruptis, & ad hoc ſubornatis hominibus factus ſit. Vnde expleto 49 dierum curriculo, ab officio pulſus eſt, & Benedictus reſtitutus.

GRE-

GREGORIVS VI. PONTIFEX 151. Anno 1045.

QVibus cuniculis, quoue modo Gregorius 6 creatus Pontifex fuerit, ſuperius in Benedicti vita declaratum eſt. Eo tempore Henricus tertius, in Italiam cum magno exercitu deſcendit: vbi coacta Synodo, prædictos Põtifices officio & dignitati renunciare coegit, & vt refert Panuinius, Gregorium Cluniacum exultatum miſit, & Sindegerum Bambergenſem Epiſcopum, Pontificem denunciari curauit, qui ſe Clementem ſecundum vocauit. Verũ de Gregorio hiſtoriæ referunt, quod Sedem Apoſtolicam negligentia prædeceſſorum vileſcentem, hono-

honoratiorem reddiderit, Ecclesiæ iurisdictionem in integrũ restituerit, itinera securiora effecerit, quæ à grassatoribus maxime suo tempore infestabantur. Cum vero sese moriturũ animaduerteret, vt sinistram opinioné quam de se populus cóceperat, à se auelleret: ordinauit vt mox post obitum corpus eius ante Ecclesiam, portis clausis deponeretur, quæ si nutu & voluntate diuina vltro aperirentur, sepultura dignus, sin minus damnationi subiacere diceretur. Cum iam, vt in mandatis dederat, omnia confecta forent, ex improuiso, ventus validus exortus portas reserauit: vnde omnibus qui tũc aderant admirantibus, idé cum euidentissima sanctitatis opinione, sepultura honoratus est.

CLE.

CLEMENS II. PONTIFEX 152. Anno 1047.

CLemens 2, antea, vt iam dictum est, Sindegerus appellatus, voluntate & imperio Hẽrici tertij factus Pontifex; ex cuius manibus Imperij coronam recepit, Romanosque iuramẽto se astringere coegit, quod deinceps electioni Pontificum, nisi ab Imperatore adacti, sese non interponerent. Nihilominus tamen, Imperatore in Germaniam reuerso, Romani Clementem contra suum arbitrium euectum, veneno è medio sustulerũt. Hinc nono post inaugurationem mense, vita & dignitate spoliatus obijt.

DAMASVS II. PONTIFEX 153. Anno 1048.

DAmaſus 2, Bauarus, cognomẽto Bagniarius, vel vt alijs placet Pepo, dignitatem Pontificiam vi, & contra Cleri, populique volũtatem occupauit. Vnde, iuſta Dei vindicta, nõ amplius quam viginti quatuor diebus, eadem potitus eſt: hoc ita refert Platina, qui hoc adhuc adijcit, ſecundum quorundam opinionem, merito inter Pontifices computari non oportere. Verum Pãuinius contrarium omnino cenſet (excuſat tamen Platinam, propter magnam qua tunc temporis laborabatur librorum penuriam) ac legitimis authoritatibus probat, non ſolum Damaſum,

ſum, verum etiam tres immediate ſubſequentes, honeſtiſsimos & ſanctiſsimos viros fuiſſe, quippe qui ſua induſtria Eccleſiaſticũ ſtatũ, multis titulis illuſtrarunt, ac omnes quatuor Henrici tertij authoritate, & procuratione, electi fuerunt.

LEO

LEO IX. PONTIFEX 154. Anno 1049.

LEo 9 natione Almannus, Episcopus Tullensis, antea Bauno vocatus, ad eam dignitatem hoc pacto peruenit. Romanis Imperatorem rogantibus, vt sibi de vno Pastore prouideret: illis hunc Episcopum probatæ & sinceræ vitæ legauit. Qui cum Romam ornatu Pontificio proficisceretur, Abbas Cluniacensis, & Hildebrādus monachus, ei obuiam processerunt, consiliumque dederunt, vt tanquam homo priuatus deposito habitu in Vrbem ingrederetur: quod authoritas creandi Pontificem, non Imperatori, sed Clero populoque Romano competeret. Illis in omni-

omnibus acquieuit, ſeipſum ob nimiam ſimplicitatem redarguens. Romam appulſus fauore & auxilio Hildebrandi, Pontifex creatus eſt, & ipſe Hildebrandus Cardinalis factus. Eodem tempore Leo cogitãs Beneuentum per Giſulphũ Normannum, ſuperioribus diebus occupatum recuperare, ipſe cum Cæſaris exercitu victus, in manus ipſius Giſulphi captiuus venit, quem tamen honeſte cum ſecuro comitatu, Romam remiſit. Deinceps domum ſuam pauperibus & peregrinis ſemper patentem habuit. Cũ vero ſemel vno dierum veſperi, leproſus ei occurriſſet, miſericordia motus, eundẽ in proprio lecto fouit: qui cum poſtridie non reperiretur, Saluator fuiſſe putatus eſt. In oĩbus Religionis pũctis, ſe maximè diligentem exhibuit. Berengarium hæreticum excommunicauit. Imperatorem Conſtantinopolitanum ſuis orationibus eo adegit, vt ſepulchrum Ieſu Chriſti à Barbaris dirutũ, denuo reſtauraret. Ad extremum morte ſublatus eſt, poſtquam Eccleſiam quinque annis, duobus menſibus, & ſex diebus adminiſtraſſet.

T VI-

VICTOR II. PONTIFEX 155. Anno 1055.

HEnrici Imperatoris authoritate, quē Romani maxime formidabāt, Victor 2 antea Glebādus, Bauar⁹ nominat⁹, ad Papalē dignitatē promotus est: & ob eā causam Hildebrādus ad Imperatorē legatus est. Victor cōfirmatus, Florētię Synodū, cū cōsensu Imperatoris, cōgregauit: in qua plures Episcopi ob simoniā, alij propter fornicationē, dignitatibus priuati sunt. In eodē formam bene viuēdi Ecclesiasticis proposuit, ijs pœnam statuit, qui leges Canonicas transilirent. Anno 2, mense tertio, die 13 sui Pontificatus diem extremum obijt. Eius morte Papatus 11 dieb⁹ vacauit.

STE-

STEPHANVS X. DICTVS IX. PONT. 156. Anno 1057.

STephanus nonus, Lotharingus, antea Fredericus vocatus, ex Abbate Montis Caſsinenſis Pontifex creatus eſt. Mox procurauit vt Mediolanenſis Eccleſia, quæ ſe ducentis annis à Romana ſubſtraxerat, cum eadem communionis vinculo reuinciretur, eidemque obedientiam preſtaret. In Pontificatu ſepté menſibus, & octo diebus tantummodo vixit, ac Florentiæ mortuus, ibidem ſepultus eſt. Hic vt quidam volunt, Héricum quartum tanquam hęreticum excommunicauit.

BENEDICTVS X.

HIc Benedictus 10, primò Minzius vocat⁹, & Episcopus Veliternus, nõ legitimè, ſed procuratione quorundã nobiliũ, ad hunc ſtatũ promotus eſt. Nam Sede vacante, cum Hildebrãdus Florentiam verſus tenderet, Clerus eidẽ promiſerat, nihil noui ſuper electionẽ cuiuſquã moliturũ. Proinde in Vrbem reuerſus, ipſe cum multis alijs, hanc Benedicti electionẽ, non æquo ferentes animo, eundẽ multis cõtentionibus amouerunt, ac Velitras relegauerũt, mẽſe 9, die 20 ſuę perceptæ dignitatis: eius vero in locũ Gerardus Florẽtinus antiſtes, Hildebrãdo Cardinale vrgẽte, ſubrogatus eſt.

NICO-

NICOLAVS II. PONTIFEX 157. Anno 1059.

NIcolaus 2 Allobrox, ex Episcopo Florentino (vt dictum est) Pontifex Senis creatus est. Qui statim Sutrium profectus, cōcilium habuit, cui plures Episcopi, & Principes Italiæ interfuerunt. In eo Benedictum dignitati Pontificiæ, renunciare coegit. Postea Romam reuersus, secundum concilium apud Lateranum congregauit, vbi ordinauit, vt quicumque Pontificatum alio modo, quam concordi Cardinalium electione obtineret, pro excommunicato & apostata haberetur. In eodem etiam concilio, Berengarius Heresiarcha argumentis, & rationibus

ab ipſo Pontifice in mediũ allatis, victus & confutatus palinodiam cecinit, erroremque reuocauit. Hic Nicolaus cum iurgium, cum Roberto Guiſcardo, propter certas terras, quas Eccleſiæ ademerat haberet, eius rogatu in Apuliam pertranſiijt, ac ijs recuperatis, eundem Apuliæ & Calabriæ Ducem creauit, Eccleſiæque vectigalem fecit. Eiuſdem Roberti fretus auxilio, quoſdam ſubditos Eccleſię rebelles perdomuit. Henricum quartum Imperatorẽ coronauit. Eccleſiã 4 annis, 7 menſibus, minus 4 diebus rexit, quibus elapſis, ad beatiorem vitã emigrauit. Sedes duodecim diebus vacauit.

ALEX-

ALEXANDER II. PONTIFEX 158. Anno 1061.

ALexander ſecundus Mediolanenſis, primò Anſelmus vocatus, ob ſingularem humanitatem & doctrinam, de Epiſcopo Lucenſi Pontifex abſens creatus eſt. Tunc Epiſcopi Ciſalpini, ope Giberti Parmenſis, ab Imperatore impetrarunt, vt alium poſſent eligere. Quare Cadulum Epiſcopum Parmenſem, vnanimi conatu creauerunt, cui (vt refert Panuinius) Honorij 2 nomen impoſitum fuit: quem Ciſalpini Principes omnes honore, quo Pontificem decet proſecuti ſunt, excepta Matilde matrona ſapiétiſsima, quæ Romanæ Sedi magis adherendum ſemper arbitrata

trata eſt. Hic Antipapa,ab aduerſarijs Alexandri Romam accitus, cauſa fuit cõflictus initi in pratis Neronianis, in quo plurimi,ex vtraque parte mortem oppetierunt. Hic vero fugatus, cũ iterum per ſeditioſos reuocatus eſſet, cum validiore exercitu aduenit,ac Leoninam Vrbem, Eccleſiamque S.Petri occupauit: vnde à Romanis, vi eiectus eſt, in arcéque cum difficultate receptus, effugiẽdi occaſionem non videns, ſe ſumma pecuniæ redemit. Dum hæc agerentur, Otto Archiepiſcopus Colonienſis ab Hẽrico miſſus, Romam venit: qui grauiſsimis verbis, Pontificem increpare non eſt veritus, quod Pontificatũ Imperatoris iniuſſu occupaſſet. Cui Hildebrandus adeo ſuis rationibus ſatisfecit, vt eum etiam opinionẽ mutare coegerit. Henricus culpæ ſibi cõſcius, Pontificem rogauit, vt concilium congregaret. Mantua ad id decernitur, vbi ipſe Henricus comparens, errati veniam conſecutus: Cadulo & Gilberto abſolutionem impetrauit, huncque Rauennatem Epiſcopum, eligi fecit. Mantua rediens, Lucam pertranſijt, ac ibi Eccleſiam ſolemniter conſecrauit, multaque priuilegia ipſis conceſsit. Ad extremũ, vndecimo anno, menſe ſui Pontificatus ſexto, mortuus eſt, & magno cum honore in S. Ioanne Lateranenſi ſepultus. Eodem tempore S.Ioannes Gualbertus Florentinus, auctor ordinis Vallis Vmbroſæ florebat.

GRE-

GREGORIVS VII. PONTIFEX 159. Anno 1073.

HIldebrandus natione Saonensis, communi optimorum consensu Pontifex creatus est, Gregorijque sibi nomen assumpsit. Inito Pontificatu, Imperatorem admonuit, ne pecunijs deinceps illectus, Ecclesiasticas dignitates conferret: sin secus faceret, se censuris contra eum processurum: ij tamen multis legationibus, vltro citroque missis, tandem in eandem opinionem coaluerunt. Verum cum Henricus Simoniace beneficia distribueret, nec ab incepto vllis admonitionibus deterreretur: Pontifex eos omnes excommunicauit, qui iniqua, via ab eo

quicquam impetrassent. Et ne quippiam inconsultò fecisse videretur, Synodũ in Laterano cõgregauit, vbi facti sui rationẽ reddidit & in Imperatorem se eadem seueritate animaduersurum nisi resipisceret respõdit. Dum hæc fierent, Gilbertus Rauennas Archiepiscopus, ambitione & fastu turgidus, viam ad Põtificatum sibi munire volens. Cinciũ præfecti filium in Pontificẽ animat, nomine Imperatoris plurima ipsi promittens. Hic persuasus, Gregorium in ipsa vigilia Natiuitatis dum Missarum solemnia in S. Maria Maiore perageret, apprehẽdit, captum turri munitissima in Parione reclusit. Eum populus Romanus quem sibi suis beneficijs deuinxerat, liberat turrimque ipsam & ipsius Cincij domum à fundamentis eruit. Iis rebus desperatis in Germaniam diuersis itineribus ad Imperatorẽ confugit. Gilbertus vero in Cisalpinã reuersus animo inquietus, Archiepiscopi Mediolanensis aliorumque plurimorum animos solicitat, ac in suam sententiam pertrahit, quos vnanimi consensu in Pontificem inflammatos, coniurationis suæ comites & socios assumit; quibus Cardinalis tituli S. Clementis sese adiunxit. Gregorius de nouo offensus, coacta ad Lateranum Synodo, eos anathematizauit. Imperator vero persuadẽtibus & instigantibus assentatoribus atque æmulis præcipue Sigefredo Mogũtino Archiepiscopo, Pontificem sua dignitate priuare tentare ausus est, à quo merito excommunicationis fulmine ictus

ne ictus est reliquosque eiusdem sectatores eidẽ pœnę innodatos declarauit. Cum tãdem de pace ineunda post multas controuersias cõsilia caperentur, ea conditione Henricus sese humiliaturum promisit, si Gregorius in Germaniam se trãsferret. Huius rei ergo cũ se itineri accinxisset & Vercellas vsquę peruenisset, Imperatorem sibi occurere cum magno exercitu per eiusdem loci Episcopum accepit. Hoc intellecto Pontifex Canossam se recepit, quẽ Imperator, eius se voluntati & obedientię cõmissurus supplex adit, & nudis pedibus veniã expetens obtinuit, paxq; hoc pacto solemni ritu firmata est. His ita perfectis, Henricus nouas tragædias moliri non destitit, quod Rudolphum Saxoniæ Ducem suum in imperio competitorem excommunicare recusasset: atque id nouę Synodi cõgregandę causam & seminarium præbuit, in qua Archiepiscopus Rauennas Hugo Cardinalis, alijqui factiosi prælati excommunicationis censura notati sunt. Ad hæc Legati in Germaniã missi sunt, qui pacẽ inter Rudolphũ & Henricum cõponerent. Idem ad Gilbertum Rauennatem Archiepiscopum factum est. His indignatus Henricus, Gilbertũ Antipapam creat, in Italiam cum magnis copijs descendit: Vrbẽ ingressus, Basilicas SS. Petri & Pauli prophanat, Pontificem in arce obsidione premit, Antipapã coronari in Laterano procurat. His peractis, sese subducit, aduẽtum Roberti Guiscardi declinãs, qui magnis tramitibus, Gregorio

gorio suppetias laturus aduentabat: à quo etiam post multas miserias, liberam euadendi potestatem accepit. Ad extremum Salernum perductus, naturæ tributum soluit, postquã duodecim annis, vno mense, & tribus diebus pontificatum rexisset: quo tempore, magnanimum Ecclesiæ protectorem, sese exhibuit.

VICTOR

VICTOR III. PONTIFEX 160. Anno 1086.

GRegorius, Victorem successorem habuit, qui nomen Desiderij antea obtinuit, Beneuenti nobili prosapia natus, ex Abbate Montis Casini Cardinalis, & postmodũ Pontifex creatus. Et vt erat verus Fidei & Religionis assertor, statim in Henrici indignationem incurrit, cuius procuratione, anno primo, & Pontificatus mẽse quarto decessit, veneno (vt pro rato habetur) infectus. Eius tempore, maxima prodigia excitata sunt, ita vt aues domesticæ deserta petierũt, & præcipua piscium pars perierit, denique periculosissimi

culosissimi terræ acciderunt. Corpus Sancti Nicolai à mercatoribus Barum translatum est. Eiusdem Pontificis iussu, Deodatus Canonum libros in ordinem redegit.

VRBA-

VRBANVS II. PONTIFEX 161. Anno 1088.

VRbanus 2, prius Ottonis nomen sortitus, postea Cardinalis, & 5 mẽsibus post Victoris obitũ, Pontifex electus est, ea dignitate ob raram doctrinã, & vitę sanctitatẽ dignissim⁹. Bello inter Boemundũ & Rogeriũ fratres Normãnos propter Ducatũ Apulię grauiter inflãmato, vt inter eos pacẽ cõponeret, Põtifex Melphim se trãtulit, & inde Troiã vbi clerũ reformauit. Tumultuãtib⁹ iterũ Normãnis postquã Placẽtię Synodũ celebrasset, in qua Ecclesiasticorũ licẽtiã coercuit in Franciã venit, & apud Clarũ Mõtem aliud cõciliũ congregauit. In eo Principes Catholicos ad recu-

recuperandam terram Sanctam animauit. Hinc anno 1094. in Asia trecenta milia Christianorũ cruce insignitorum pertrãsierunt, quibus se plurimi Principes, socios adiunxerunt, inter quos celebratissimus ille Godfridus Bullonensis fuit. Hi oẽs Romã pertrãseuntes, benedictionẽ à Põtifice receperunt. In Asiã ingressi plures maximi momenti vrbes occuparunt. Interea temporis cum Vrbanus omnia Romæ turbulenta videret, clam apud Leonem ciuem potẽtissimum, se detinuit. Exinde egressus, Archiepiscopũ Mediolanensem in gratiam recepit, Pallium Toletano Præsuli Romam profecto, Pontifici obedientiam præstituro donauit. Regem Galatiæ cum Diocœsi S. Iacobi excommunicauit, eo quod illius loci Episcopum carceri inclusisset. Henrico Suessonum Episcopo, qui Episcopatum, quem à Rege Franciæ acceperat, ad manus Pontificis reposuerat, licet inuito restituit. In ædibus prædicti Leonis ad extremũ 4 Calendas Augusti obijt. Eius corpus in S. Petro sepultum est, postquam Pontifex 12 annis, 4 mẽsibus, & 19 diebus fuisset.

PAS

PASCHALIS II. PONTIFEX 162. Anno 1099.

PAschalis secũdus, è Flaminia oriundus, antea Renerus vocatus, propter suas virtutes & insignem eruditionem, renitens cõmunibus omnium suffragijs Pontifex electus est, eo tempore quo Christiani Antiochiam ceperunt, & Hierosolymam recuperarunt, cuius Rex Godfridus proclamatus est. In Alba ciuitate se sustinebat Gilbertus Antipapa, qui subsidio & fauore Richardi Comitis Capuani elatus, Ecclesiam vexabat. Contra eum Paschalis, auxilio Rogeri Comitis Siciliensis copias militares misit, qui fuga salutem quærere coactus, in montes sese recepit,

ac ibidem morte subitanea sublatus est. Gilberto mortuo, tres Antipapę eodem tempore creati sunt (tam iniqua erat eorum temporum conditio) in Auersa enim ciuitate Albertus per Richardum electus fuit, per Canenses Theodoricus, Maginulphus vero Romæ: qui omnes à proprijs ciuibus depositi & eiecti fuerunt. Rebus ad hunc modum in mitiorem & trāquiliorem statum redactis, Paschalis Beneuentum & Castellanam ciuitatem, ab hostibus occupatas recuperauit. Stephanum Corsum ciuem potentissimum, ex Vrbe eiecit. His peractis, Florentiam profectus est, ibidem celebrata Synodo, Episcopum leuitatis redarguit, quod Antichristū iā natū esse assereret: inde discedens in Cisalpinam pertransijt, vbi ad Guastardallum conuentum, plurima de homagijs, pheudis, alijsque magni ponderis negotijs tractauit. His finitis, in Gallias perexit, concilioque apud Trecas celebrato, Ecclesiasticorū mores correxit. Deinde in Italiā regressus seditiosis compressis, Apuliam versus itineri se accinxit. His omnibus fœliciter ad exitum deductis, Principes Christianos nunc per litteras, modo pro legationes ad recuperandam Palestinam hortatur & animat. Dum hæc fierent, Hēricus Imperator, cum exercitu in Italiam ingreditur, promissioneque facta, quod omnes pecunijs ad dignitates promotos, ab officijs amoturus esset, in Vrbem intromissus, Pontifici pedes exosculatur. Verū violata fide, cum Simoniarū

suarum

ſuarum confirmationem, impetrare non poſſet, Pontificem ipſum & omnes Cardinales captiuos in caſtra deduci iubet. Rogantibus tamen & vrgentibus, pluribus honeſtiſsimis ciuibus, ipſe Pŏtifex petitionibus eius licet iniuſtis acquieuit. Henricus rebus ſuo genio cŏuenienter compoſitis, in Germaniam redijt: Paſchalis vero in Laterano Concilio habito, omnia Imperatori conceſſa reuocauit, quod ea violentia adactus cŏceſſiſſet. Eodem tempore Comitiſſa Matildis è viuis exceſsit, quæ Eccleſiam ſuorum bonorũ magna ex parte hæredem fecit, inter cætera Vrbem Ferrarienſem dedit. Pontifex Vrbe excedere cŏpulſus eſt, tumultuantibus ciuibus, quod gubernatoris filium adhuc puerulum in demortui patris locum ſufficere noluiſſet. Henricus interea Romam redit, ſeque Imperiali dignitate exutũ ratus, ab Epiſcopo Braccarenſi de nouo, ante Beati Gregorij corpus, corona voluit inſigniri. Tandem Paſchalis regrediens, munita aliquot loca recuperat. Legatos Cŏſtantinopolitani Imperatoris, munificẽtiſsimè excepit. Ad extremum his omnibus fęliciter peractis, 15 Calendas Februarij obijt. Eius corpus celebri pompa, in Laterano conditum eſt. Pontificatum 18 annis, 6 menſibus, & 7 diebus rexit. Plurimis ordinationibus 50 Præsbyteros, 30 Diaconos, & 100 Epiſcopos conſecrauit.

GELASIVS II. PONTIFEX 163. Anno 1118.

GElaſius ſecundus, natione Caietanus, nobili loco natus, prius Ioannes vocatus, à teneris vnguiculis ſtudijs addictus, doctiſsimus euaſit. Hoc pacto inſtructus, monaſticæ diſciplinæ ſeſe ſubiecit in Mõte Caſsino ſub Oderiſio viro ſanctiſsimo. Percrebeſcente deinde eius pietatis fama ab Vrbano 2 accitus, ſuarum virtutum ſpecimen edidit euidentiſsimum: hinc ſibi eum ſecretarium elegit, ſucceſſu tandem temporis Cardinalitio honore adauct9. Mortuo Paſchale, apud Palladium Põtifex proclamatus eſt. Quare Cincius qui alium huic dignitati ſuffectum petebat, ira

ira percitus, in eum locum armata manu ingreditur, Pontifici manus inijcit, quem ſicut & Cardinales, omnibus ignominiarum generibus afficit. Populus huius rei indignitate commotus, ad arma confluit, Pontificẽque ex eorũ manibus eripit. Terrore perculſi ſacrilegi, Pontificis genibus aduoluti, veniam & abſolutionem petierũt. Huius ex occaſione, Gelaſius albo equo inſidens in Lateranum deductus eſt, ac ibidẽ coronatus. Henrico Imperatore verò in Italiam irrumpẽte, vt eius furorẽ declinaret Caietã petijt, vbi Guilhelmus Apuliæ Dux, Robertus Capuæ Princeps, & Richardus Aquilanus, oẽm ſuam operã & vires obtulerunt. Quod intelligẽs Imperator, Archiepiſcopũ Braccarenſem Antipapã creauit, nomen Gregorij imponens, eumque fidei & protectioni Fregipanum concredidit. Intelligens autem prædictos Principes contra ſe, cum magnis copijs aduẽtare, eorum potentiam veritus, ex Italia ſeceſsit, omnia ferro flãmaque poſt ſe deformata relinquens. Gelaſius Romam reuerſus tantũ impetũ à Fregipanibus ſuſtinuit, vt difficulter Normannorum & Corſarum auxilio, ex eorum manibus elabi potuerit. Proinde in Vrbe remanere tutum non arbitratus, Epiſcopo Portuenſi ibidẽ Vicario relicto, Piſas cum Cardinalibus adnauigat, ac inde in Franciam traijciens, ad Montem S. Aegidij peruenit, vbi ab Abbate Cluniacenſi, alijſq; qui ea de cauſa eodẽ cõuenerant, exceptus fuit. Ad extremũ in monaſterio Cluniacẽſi mortuus eſt, Pontificatus ſui anno ſecũdo, die vero 5.

CALIXTVS II. PONTIFEX 164. Anno 1119.

POstquam Gelaſius obijſſet, Cardinales qui Cluniaci præſentes aderant, Guidonem ei ſucceſſorem, natione Burgundionem & regia ſtirpe oriundum, Archiepiſcopum Viennenſem delegerunt, qui nomen Calixti ſibi aſſumpſit. Eius modeſtia ſingularis in eo maxime eluxit, quod Pontificiũ ornamentum nunquam recipere voluit, niſi prius etiam à Cardinalibus, qui Romæ & in Italia remanſerant, cõfirmatus eſſet. Romam reuerſus, cum incredibili lætitia exceptus fuit, rebuſque confectis, Beneuentum perrexit, ibidem illius loci primarij proceres, iure iurando

iurando obediētiam ei promiſerunt. In Vrbem cum iterum redijſſet, ad Imperatorem duos Legatos Cardinales deſtinauit, cum quo pax maximo omnium applauſu firmata eſt. Interim Rogerio Siciliæ Comite Apuliam propter abſentiam Guilhelmi Comitis inuadente, Pontifex qui Beneuentum in ſuam protectionem receperat, eodem profectus eſt: exinde Rogerium in Calabriam irrumpētem, fruſtra adhortatus, iam ad arma ſe parabat, quādo ſubito morbo cū magna Senatus parte correptus, ſeſe ſubducere coact⁹ fuit: vnde facilè nemine renitente Rogerius omnibus potitus eſt. Poſtea ſanitati reſtitutus Pōtifex, in Laterano Concilium 900 Patrum coegit, vbi tandem concluſum eſt, vt ſupplemēta Chriſtianis in Syria laborātibus mitterentur, quibus mirum in modum recreati ſunt. Cardinales 12 creauit, Eccleſias reparauit, mœnia Vrbis vetuſtate collapſa reſtaurauit, aquas introduxit, Eccleſijs munera auri & argenti donauit, pluribus poſſeſsionibus emptis, patrimoniū Petri auxit. In Palatio Baſilicam S. Nicolai erexit. Cum verò Antipapa Gregorius, Sutrio vbi ſe cōtinebat, multas excurſiones faceret, per Pontificē ſuperatus, ac vinctus, in monaſterio Cauēſi recluditur. Vbi verò Eccleſiam quinque annis, decem menſibus, & ſex diebus, laudabiliter rexiſſet, vitā terminauit. Vnde Sedes octo diebus vacauit.

HONORIVS II. PONTIFEX 165. Anno 1124.

DIuersæ fuerũt in Honorij electione hominum sententiæ, populo Cardinalem S. Stephani postulante, & Leone Fregipane, ciue potentissimo Honorium, Lambertum antea vocatum, & Episcopũ Ostiensem totis viribus promouente, tametsi arte quadam se populi postulationi suffragari simularet. Quod intelligentes quidam Cardinales, vt his conatibus obuiarent, Cardinalem Sancti Anastasij in Pontificem elegerunt. Quare Leo in medium sese proripiẽs, Lambertum alta voce præposuit: qui ab omnibus receptus est, pontificalibusque vestimentis ornatus,

ornatus, Honorij nomine insignitus fuit, ob singularem doctrinam, & laudatissimos mores ea dignitate dignissimus. Aliquot Cardinales raræ doctrinæ viros creauit, nam literaturæ & scientiarum amantissimus erat. Inter cætera ingeniũ Hildeberti Cenomanensis Episcopi, qui Turronensem Archiepiscopatũ postea obtinuit, mirificè & laudauit & amplexus est, quod Poeta Heroico, Elegiacoque carmine clarissimus haberetur. Hugo etiam de S. Victore Doctor Parisiensis celeberrimus, illi charissimus fuit. Quinque annis, 2 mensibus, statum Ecclesiæ rexit, quibus euolutis, locum alteri cessit. In Laterano sepultus, Sedem vacuam octo diebus reliquit.

INNOCENTIVS II. PONTIFEX 166. Anno 1130.

INnocentius 2, iuxta opinionem Panuinij Ioannis filius, ex familia Paparesiorũ, Pontificatu inito, arma in Rogerium Siciliȩ Regem mouit, qui Apuliam infestis signis vexabat, quem in Gallucio obsedit. Verum Guilhelmus Rogerij filius, copioso exercitu stipatus, superueniens castra Pontificis dissipauit. Eumque cum Cardinalibus captiuos fecit, quos paulo post humanitate vsus, liberos abire sinit, quo beneficio deuinctus, Innocentius facilè ipsi omnia permisit. Interea à pluribus factiosis hominibus, Antipapa Romæ, Petrus Leonis filius creatus, Anacleti sibi

ſibi nomen aſſumpſit: qui vt pecuniarum cumulum ſibi coaceruaret, Eccleſias Romanas diripuit. Hac ratione aduerſariorum animos pecunijs corruptos, in ſuam naſſam facilè pellexit. Vt verò apud Rogeriũ gratiam iniret, eum improprio titulo & vocabulo, duarum Siciliarum Regẽ denominauit, & vice verſa à Rogerio pro legitimo Pontifice, ſalutatus eſt. Innocentius Romam reuerſus cum omnia ſuſque decuſq; turbata reperiſſet, in Franciam traiecit, & apud Clarum Montem concilio habito, Anacletum cum complicibus condemnauit. Aurelianum profectus, Regem Philippũ ſalutauit. In itinere verò quo Carnotum ibat, Henricum Angliæ Regem reperit, quem multis rationibus ad arma, contra Sarracenos capeſſenda animauit. Exinde in Lotharingiam reuerſus, ſe à Germanorum Rege, auxilia habiturum fit certior. Concilijs tum Remis, tum Placẽtię celebratis, Romam verſus tetẽdit. Piſis exiſtens, cũ Genuẽſibus Piſanos amicitię fędere reuinxit, ac ambas ciuitates Metropolitanas effecit. Lotharius premiſſorũ memor, Romã cũ exercitu veniẽs, Pontificẽ in priſtinã dignitatẽ aſſeruit, & ab eodẽ coronã accepit. Ad hęc Synodo Piſis cõgregata, Antipapã denuo anathematiſauit, qui diu abſcõditus, quaſi è latebris exiliẽs, Rogerij auxilio in Pontificẽ rurſus ſeditionẽ cõmouet. verũ Lothari⁹ hoc audito rumore in Italiã regreſſ⁹, oẽs internecioni dat. Antipapa pro meritis, mortis pęnã exſoluit. Rogeri⁹ principatu

ſpoliatus,

ſpoliatus, ex continenti in Siciliam pertranſijt. Pontifex vero ducatu Apuliæ, vnum ex Baronibus Lotharij nomine Rainonem donauit. Ad extremum, cum in Laterano Synodum cogere inſtituiſſet, incidit in morbum, ex quo mortem obijt. Pontificatum 14 annis, 7 menſes, & octo dies poſtquam geſsiſſet.

CELE-

CELESTINVS II. PONTIFEX 167. Anno 1143.

TVmultibus prædictis durãtibus, vt ait Pauinius, Romæ noua rempub. administrandi ratio introducta est, secundum eam formam, quæ olim apud veteres obseruabatur. Vnde Innocentius omnem authoritatem, quam in ciues habebat amisit. Hac ratione populus excommunicatus, ius eligendi Pontificem deperdidit, quo & ipse Clerus priuatus est, donec ea potestas penes solos Cardinales, reseruata est. Celestinus vero secundus, natione Tuscus, Innocentij successor, absque populi suffragijs electus est, prius Guido

Guido vocatus, ex castro fælicitatis Sancti Marci Cardinalis. Verum quinque solum mensibus superuixit. In Laterano sepulturæ traditus fuit.

LVCI-

LVCIVS II. PONTIFEX 168. Anno 1144.

LVcius ſecundus, Bononienſis, ad eam dignitatem ſublimatus, Chriſtianis Sancti Bernardi perſuaſionibus animatis, & iam cruce ſignatis, in Orientemque proficiſci parantibus, nihil ad hanc expeditionem perficiendam prætermiſit. Inſuper in Francia Synodum aliquot Epiſcoporum & Abbatum coegit, contra quendam Abailardum Philoſophum Peripateticum, quibuſdam opinionibus à fide alienis adherentem. Qui veritatis rationibus preſſus, errorem ſuum in præſentia Ludouici Regis confeſſus eſt, proinde

proinde pœnitentia ductus, cum aliquot discipulis in desertum secedens, monachi vitam egit. Lucius vndecimo Pōtificatus sui mēse mortuus, in Laterano sepultus est.

EVGE-

EVGENIVS III. PONTIFEX 169. Anno 1145.

EVgenius 3, Pisanus, ex monacho Cisterciēsi & Abbate S. Anastasij, ad Pontificatum peruenit. Nam Cardinalibus inter se discordātibus, cum in neminē eorū vota cōuenire possent, Spiritus Sācti instinctu electus est. Romanis instātibus & minis etiā vrgentibus, vt sui Senatores cōfirmarentur, clam noctu, quibusdam Cardinalibus comitātibus ex Vrbe secessit, & ad Sabinos in Arsense monasteriū se recepit, vbi consecratus fuit. Vnde Senatores compulit, officio se abdicare & postulare pacem. Romæ verò existens, cum non adeo Romanis quippe cōtra se irritatis

ſideret, Tibur ſeſe contulit, quem ipſi armis inſecuti ſunt. In Franciam profectus Regi expeditionem in Barbaros perſuaſit. Ad hæc Romam reuerſus, beneuolẽtia ſingulari vt merebatur exceptus eſt; Terracina, Seria, Norbano, Eumonis arce recuperatis, quæ diu in tyrannorum poteſtate remanſerant, Tandem Tybure octauo ſui Põtificatus anno, menſe 4, & die 20 mortuus eſt, Romam delatus in S. Petro ſepultus eſt. S. Mariæ Maioris porticum reparauit.

ANA-

ANASTASIVS IIII. PONTIFEX 170. Anno 1153.

ANastasius, ex Abbate Sancti Rufi Velitris, ad supremum Ecclesiæ gradum peruenit. Ecclesiæ Lateranensi calicem magni ponderis obtulit, palatium apud Sãctam Mariam Rotundam ædificauit. Eodem tempore grauissima fames inualuit, quæ vniuersam pene Romam afflixit, pauperibus omni studio & diligentia, tam publice quam priuatim subuenit. Eius Pontificatus non vltra annum, quatuor menses, & viginti tres dies se extendit. His expletis, ex hoc mundo migrauit, & in Laterano sepultus. Tunc

temporis inter cæteros, Richardus à S. Victore, Gratianus, Petrus Lombardus, Petrus Comestor omni scientiarum genere valebant.

ADRI-

ADRIANVS IIII. PONTIFEX 171. Anno 1154.

ADrianus 4, natione Anglus, Noruegiá prædicandi Euangelij cauſa miſſus, adeo ſe ſolerter habuit, vt omnem populum ad fidem cõuerterit. Quare ab Eugenio Epiſcopus Albanus creatus eſt, paulo poſt Cardinalis, ac tandem Eugenio mortuo, ad Pontificatum peruenit. Romanis grauiter inſtantibus, vt eorum Senatores Remp. adminiſtrarent, abſolute eorum petitioni refragatus eſt. Populum Romanum excommunicauit, quod ſanctæ Prudẽtianę Cardinalem læſiſſet: quem nunquã abſoluere voluit, niſi quidam Arnoldus hæreticus ex Vrbe pelleretur, &

Senatores à suo instituto resiliret. Guilhelmum Siciliæ Regem, qui aliquas Ecclesiæ terras occupauerat, anathematis vinculo innodauit. Intellecto Imperatorem Federicum multis stipatũ copijs in Italiam intrasse, eidem obuiam processit, & Sutrum vsque profectus, cum eòdem conuenissent, ipse Imperator ex equo descendens, eum debito honore prosecutus est: qui vna Romam abeuntes coronam Imperialem recepit. Tiburtini autem cum se suamque vrbẽ Imperatori dedidissent, eam nulla interiecta mora, quia Ecclesiæ esse patrimonium intelligebat, Pontifici restituit, ac tum in Germaniã reuersus est. Exinde Beneuẽtum, à Primoribus regni vocatus sese contulit, & potissimam partem è manibus Guilhelmi recuperauit. Eòdem Legati Imperatoris Grecorum superuenerunt, qui eiusdem nomine quinquaginta milia librarum auri Pontifici obtulerũt, Guilhelmũque ex Italia se abacturũ suis stipẽdijs promiserũt, si tres in Apulia vrbes maritimę, rebus iam omnibus confectis darentur. Eo nuncio Guilhelmus percitus cum Põtifice amicitiam componere per sequestros tentauit: omnia quæ occupauerat & multo plura redditurum promittens, dummodo tamen titulo regni vtriusque Siciliæ insigniretur. In eam autẽ petitionem Pontifex renitentibus & dissuadentibus, quibusdam Cardinalibus, non descendit. Proinde Guilhelmus cũ valido exercitu in Apuliam ingrediens, eam omnẽ sibi perdomuit. Hoc pa-

cto in Cardinales Adrianus indignatus, omnia vt petierat, ex sententia Guilhelmo permisit, titulosque prædictos attribuit. His ita compositis Adrianus Griuetum concessit, quod Romanorũ Pōtificum primus sua habitatione nobilius reddidit. Romam reuersus, cum à ciuibus inquietaretur Anagniam redijt, vbi breui temporis interuallo mortem obijt, postquam in eo officio 4 annis & decem mensibus laudabiliter se gessisset. Eius corpus ad Vrbem delatum, proxime sepulchrum Eugenij conditum est.

ALEXANDER III. PONTIFEX 172. Anno 1159.

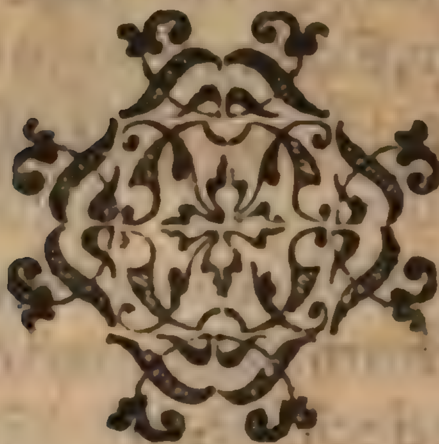
GRauiſsimum ſchiſma in electione Alexandri tertij, Senenſis ortum eſt. Nam 23 Cardinalium ſuffragijs Pontifex electus, tres qui ſupererãt, Cardinalem tituli S. Clemẽtis nominarunt, Victorem vocantes. Huius rei Alexander, (ne malum latius aut virulentius ſerperet) Imperatorem qui tunc Cremonam obſidione premebat, comoneſecit. Is ambos Papiam venire iuſsit, vbi de eorum diſsidijs ſe compoſiturum aſſeruit. Cui ordinationi cum Alexander parere nollet, indignatus Fredericus, in partes Victoris factus eſt, inclinatior. Alexander tali accepto reſ-

ponſo,

ponſo in Franciam abijt, vbi Concilio in Claromonte habito, Fredericum & Victorem excommunicauit. Fredericus verò Mediolano deleto, magniſque Italiæ damnis illatis, Franciæ Regem petit, vt ad Conciliũ per ſe indictum venire dignaretur, ſecũque Alexandrũ adduceret. Quod renuens Alexander Fredericum magis ac magis ira inflammatum in ſe cõmouit. Proinde Victorẽ in Italiam mox ſubſecuturus præmittit, qui Lucę mortuus, Guidonem Cremenſem Antipapam ſucceſſorem habuit. Alexander omniũ cõſenſu Romam reuocatus, ab omnibus ſumma cum lætitia recipitur. Eodem tempore Ciſalpinæ Galliæ populi, in Imperatorem arma corripiunt: qui proinde in Italiam denuo reuertitur. Dũ hęc agerentur, Cõſtantinopolitanus Imperator, omnem opem & auxilia per legatos mittit. Cum verò Pontifex apud Tuſculanos cõmoraretur, Angliæ Regis Legatos admiſit, qui Regẽ ſuum à cede S. Thome Cantuarienſis Archiepiſcopi immunem declarabant. Eius rei decidendæ cauſa, duo Cardinales miſsi ſunt, & ad extremum his conditionibus conuentum eſt, vt Rex à Pontifice & ſucceſſoribus eius, titulum regni agnoſceret. Ob euidẽtiſsima verò miracula, quę meritis D. Thomæ acciderunt, in numerũ Sanctorum relatus eſt, per Alexandrum pontificem maximum. Qui cum in dies grauius ab Imperatore vexaretur, & inquietaretur, Venetias ſe cõtulit, vbi ipſe Imperator humiliatus, cũ Pontifi-

ce in gratiam redijt. Amplissimis dictæ ciuitati concessis priuilegijs Romam repetijt, Cócilioque in Laterano habito Clerũ reformauit. Sub pœna excommunicationis vetuit, ne quispiam ferrum, ligna, aut arma ad infideles transferret. Panuinius adijcit eius institutum esse, vt in electione Põtificis duæ tertiæ partes Cardinalium inter se conuenirent. His tot exantlatis laboribus, anno vigesimo primo, & die decimonono, sui Pontificatus, ex hoc mundo migrauit.

L V-

LVCIVS III. PONTIFEX 173. Anno 1181.

EX nobili prosapia Lucensi Allucingula vulgo dicta, vt refert Pannuinius, fuit Lucius 3. Pontificatus sui principio, ad tranquillitatem Christianam fouendam totum se impendit. Cú vero nomé, & authoritaté Senatorum, ex Vrbe eliminare velle, quorundá ciuiú instigatione, & persuasionib⁹ diceretur; Roma pulsus est, & ciuibus eũ ad id adigétibus oculi eruti sunt. Veronæ, quo ipse cõfugit, Conciliũ habuit, in quo pluribꝰ cõtra Romanorũ insolentiá cõquestus est, Principesq; Christianos cómonuit, vt se ad opẽ fidelib⁹ ferendá cõpararent, qui in Asia cõtra Barbaros præ-

præliabantur. Verum cum eam expeditioné remis velisque accelerari procuraret, morbo correptus, Veronæ diem clausit extremum, & in Cathedrali Ecclesia sepulturã sortitus est, postquam Ecclesię curam, 4 annis, 2 mensibus habuisset. Lucam ciuitatem vnde oriundus erat, pluribus muneribus exornauit. Ab Imperatore Frederico, quem habuit familiarem & amicum, obtinuit, vt in tota Etruria alia moneta, locum & vsum non haberet, quam Lucensis, quemadmodum Longobardi aliam non recipiebant, nisi Papiensem. Eo tempore Abbas Ioachimus floruit.

VRBA-

VRBANVS III. PONTIFEX 174. Anno 1185.

VRbanus tertius, natione Mediolanensis, è genere Criuellorum Pōtifex factus, omne suum studium ad reconciliandos Christianorū animos, qui in Syria bellis impliciti erant, conuertit. Verum cum in eiusmodi procurationibus operam luderet, & Christiani Principes odijs & dissentionibus intricarentur; Saladinus pluribus locis potitus, etiam Hierosolimam suo imperio adiecit, 88 anno postquam à Godfrido recuperata fuerat. Ad hæc aduersariorum copias versus Antiochiam directas esse, Vrbanus intelligens, Venetias Christianis suppetias & supplementa comparaturus se contulit: vbi quantam cladem

cladem Christiani accepissent cũ intellexisset, dolore percitus in morbũ incidit, ex quo Ferrariæ anno primo, mense 10. die Pontificatus sui 25, mortuus est.

GRE-

GREGORIVS VIII. PONTIFEX 175. Anno 1187.

GRegorius 8, Beneuentanus, communi omnium consensu electus, inito Pontificatu Christianos principes legationibus, literisq; sollicitauit, vt exercitu terra marique comparato, ad recuperandam Hierosolymam sese colligerent. Vt verò facilius id quod suadebat cõsequeretur, Pisas se contulit, vt eius loci populos cum Genuensibus fęderis noui vinculo religaret, ac sic coniunctis copijs, quibus plurimum mari valebant, ad hãc expeditionem sanctisimam animarentur. Verũ morte interueniente, eius sanctæ expeditioni, & voluntati Pisis finis impositus est, Pontificatus sui, die 57.

CLE-

CLEMENS III. PONTIFEX 176. Anno 1188.

CLemens huius nominis 3 Romanus, Pontifex factus, cogitationem omnem ad recuperandam terram sanctam conuertit, cum præsertim Saladinus omnem Antiochiæ principatũ occupasset. Christiani Principes eius pijs conatibus assentientes, arma corripuerunt, ac nominatim ipse Imperator, Frãciæ atque Angliæ Reges, Burgundiæ Dux, cum Venetis Pisani, alijque quam plurimi. Eo tempore Guilhelmus Siciliæ Rex, sine heredibus morte sublatus est, ac proinde regnum Ecclesiæ competebat. Sed cum Sicilienses sibi Tancredum nothum & illegitimum

mum delegiſſent, Pontifex eo exercitum tranſmiſit. Exinde ad reformationem Eccleſiaſticã conuerſus Monaſterium S. Laurentij, extra mœnia exędificauit, Palatium Lateranẽſe reparauit. His paulo poſt confectis, anno tertio mẽſe Pontificatus quinto obijt, ac in Laterano ſepultus eſt. Hic (vt refert Panuinius) populo Romano authoritatẽ permiſit ex antiqua conſuetudine eligendi Senatores, ea tamen conditione vt ſummoto Patricio, qui alijs præ erat alius gubernator decerneretur.

CAELESTINVS III. PONTIFEX 177. Anno 1191.

CAelestinus tertius Romanus, sui Pontificatus principio, eò omnem operam suam cõtulit, vt Tancredum regno Siciliæ exueret. Ob eam causam, Constantiam quę sola ex stirpe Regia Normanorum superrerat, è monasterio extraxit, eamque Henrico 6 Imperatori in matrimonium dedit: ei Siciliæ & Neapoleos regna, pro dote tribuens: ea conditione solum vt quotannis debitum Ecclesiæ rependeret. Henricus hac beneuolẽtia affectus, Tusculum Ecclesiæ restituit, quod à Romanis acceptum solo adæqualum est. Dum hæc ita transigerentur, disidium inter

inter Venetos & Pisanos exortum, per Pontificẽ sopitum est. Saladini vero mors consecuta, Cælestino Hierosolymæ recuperandæ spem maximam iniecit: & ad eam rem perficiendã Imperator inductus, eòdem Archiepiscopum Mogũtinum, & Ducem Saxoniæ cũ exercitu misit: ad cuius complementum & res necessarias, Cęlestinus nihil omisit. Prope SS. Petrum & Ioannem, ædificia Pontificibus cõmodo & vsui futura extruxit. Portas S. Ioannis versus sancta sanctorum ex ære confici iussit. Pontificatum sex annos, 7 menses, & 11 dies administrauit, quibus finitis multis flebilis occidit, & in S. Petro sepultus est.

INNOCENTIVS III. PONTIFEX 178. Anno 1198.

INnocẽtius 3, patria Anagninus patre Trasimũdo, ex illuſtri Comitum familia natus, à Celeſtino, propter raram doctrinam, & morum candorem Cardinalis creatus, eidẽ in adminiſtranda S. Petri nauicula ſucceſsit. Qui eodem zelo quo prędeceſſores pro recuperanda Terra ſancta agitatus, ad id inflãmauit Bonifacium Marchionem Montis ferrati, Balduinum Flandriæ, Henricum S. Pauli, & Ludouicum Sabaudiæ Comites: qui eòdem cum valido exercitu vnanimiter traiecerunt. Eodẽ tempore apud Toloſam hæreſis exorta eſt quæ S. Dominici diligentia mox reſtin-

restincta est. Otto 5. ab Alemanis Imperator electus subsequēti anno ab Innocentio Romę coronatus est: qui non diu post, quod aliquas possessiones Ecclesiæ ademisset, ab eodem excōmunicationis vinculo illigatus est. Fredericus vero secundus, Siciliæ Rex, ab Electoribus Imperator decretus, Romam vt coronaretur aduenit: quod consequi nequiuit cum iam Otto ablata restituisset. Deinde in Laterano maximum concilium, Innocentius congregauit; in quo 70 Archiepiscopi 412. Episcopi & 800. Abbates & Priores comparuerunt. Ad hæc omnium pene principū Christianorū Legati, Patriarchæ Constantinopolitanus, & Hierosolimitanus, eòdem superuenerunt. Verum propter nauale prælium quod inter Pisanos & Genuenses exarserat, nihil concludi potuit. Innocētius verò pio zelo commotus, itineri ad eos componendos se accinxit, in quo mortuus est, postquam 18 annis, 7. mensibus, & 16 diebus dignitatem Pontificiam obtinuisset. Plurima opera composuit, inter cætera de Eucharistia, Baptismo, de humanæ vitæ miserijs: his plures sermones adiecit. Ioachimi Abbatis libellum reiecit. Albericum hęreticum improbauit, qui postea Parisijs exustus est. Xenodochium sancti Spiritus in fauorem pupillorū, peregrinorum, & ægrorum erexit. Ecclesiam S. Sixti reparauit, Pōtificatum eius ex se celebrem, duo luminaria SS. Dominicus & Franciscus illustriorem reddiderunt.

HONORIVS III. PONTIFEX 179. Anno 1216.

COmuni omnium cõſenſu Honorius 3 Romanus, Pontifex nominatus eſt. Ab eo Petrus Imperator Conſtãtinopolitanus cum vxore Romam appulſus, in Baſilica S. Laurentij coronatus eſt. Exercitu per Innocétium comparato, Cardinalis Columna in Aſiã Legatus profectus eſt multi quoque potentes principes, Honorij admonitionibus inflammati, inter quos Hógariæ Rex & Comes Niuernenſis erant; his copijs ſuas coniuncturi, Aconem deuenerunt. Eodem tempore inſtituta ordinum SS. Dominici, & Franciſci per Honorium confirmata ſunt. Federicum

ricum Secundum excommunicauit, qui in Italiã ingressus, pacem & trãquilitatem Ecclesiæ perturbabat. Ioannem Hierosolimitanum Regẽ ad Vrbem delatum, honorificẽtissime excepit. Ecclesias S. Laurentij extra muros, Sancta Sanctorum & S. Bibianę restrurauit. Epistolas Decretales scripsit. Deinde postquam 10 annis 7 mẽsibus & 13 diebus Ecclesiam rexisset mortuus, in Ecclesia S. Mariæ Maioris sepultus est. Eius mortẽ magni terræ motus subsecuti sunt, ac tales quidẽ vt in montibus Saluijs ad 50 milia hominũ perierunt.

GREGORIVS IX. PONTIFEX 180. Anno 1227.

GRegorius 9, patria Anagninus, ex nobili Comitum familia, & Innocentij 3 nepos, ad Pontificatum euectus, Frederico vt in Terrá Sanctam expeditionem faceret iniunxit. Qui vt Pontifici se parere velle simularet, Brundusium vsque traiecit, vbi morbum mentitus, iter bis reflexit. Proinde ab ipso Põtifice anthemate percussus, in Cyprum redijt, duobus belli ducibus, qui statum Ecclesiæ diuexabant relictis. Gregorius Asisium profectus, vbi famam quæ de S. Francisco diffundebatur cum miraculis confirmatam perspexisset, eum in sanctorũ numerum

retulit

retulit. Exinde cum copijs Ioannem Hierosolimitanum Regem, & Cardinalem Columnã expeditos, vnum in Vmbriã, alterum in Picenos agros transmisit, vnde milites omnia rapinis populantes abegerunt. Fredericus in Italiam veniens, apud Pontificem multis precibus absolutionem obtinuit: hac tamen conditione interposita, vt pro damnis, rebus Italiæ sua culpa illatis, viginti & centum milia vnciarũ auri penderet. Eodem tempore Pontifex Brundusiũ perrexit, vt illud contra Bannitos firmaret. Hannibal interea Romæ cum alijs quibusdam reip. perturbatoribus populum Romanum ad defectionẽ sollicitauit. Verum diuini numinis vltrix dextera consecuta est; qua pene tota hominũ multitudo peste extincta perijt. Gregorius Romam reuersus, populo culpam remisit: Hanibalẽ vero Senatoria dignitate spoliauit, Vrbemque purgari procurauit. Roma digressus, loci & aeris mutationem quæsiturus, Reate se contulit, vbi S. Dominicum in diuorum numero collocatum, declarauit. Idẽ Spoleti S. Anthonio de Padua prestitit. Saldani Legatos per quos pacẽ postulabat, noluit admittere, Religiososq; SS. Dominici & Francisci institutum professos, per totam Europam immisit, qui Christianos ad bellum Sarracenis inferendum adhortarentur. Qui breui tẽpore tantum profecerũt, vt innumeri sub signis principum inscripti, Constantinopolim peruenerint. Elizabetha, Hungari Regis filia à Ponti-

fice canonizata est. Federicũ denuo Gregorius propter insolentiam excommunicauit. Venetos & Genuenses inter se reconciliauit. His ita decurrẽtibus, periculosissima cõtentio inter Guelphos & Gibelinos exorta Federici procuratione, multas vrbes cõtra Pontificem excitauit. Tumultuãtibus Romanis, per Vrbẽ Gregorius perambulans, capitaque SS. Petri & Pauli circumferens, eos pulcherrima oratione non modo conpescuit; verum etiam ad arma contra Federicũ, qui iam iam muris instabat, capessenda inflammauit. Fratrẽ Regis Tunetensis baptizari paratum, ipse Federicus deterruit. Concilium apud Lateranum congregauit, quod Federicus impedire volens oẽs vias obstruxit, multosque Cardinales ac Prælatos apprehẽdit. Inde Gregorius grauiter offensus, paulò post obijt, postquam sedem 14 annis, tribus mensibus obtinuisset. Paucis ante diebus eclipsis solis sese exhibuit. Iisdem temporibus liber Decretaliũ auxilio Raymũdi Barchionẽsis, operaque Gregorij collectus fuit.

CAE-

CAELESTINVS IIII. PONTIFEX 181. Anno 1241.

CAelestinus 4, Medionalensis è familia Castilionũ, & Episcopus Sabinus, propter vitæ integritatem & raram eruditionem, ad Pontificatum peruenit. Verum senectute & ægritudine confectus, non diutius 18 diebus in officio & vita permansit. Cardinalibus vero aliquot per Federicum in captiuitate detentis. Sedes vno & viginti mensibus vacauit. Nam in eorum absentia ad noui Põtificis electionem procedere, nec tutum nec conueniens videbatur. Balduinus tãdem Imperator Cõstãtinopolitanus in Italiam superueniens, nullum non mouit lapidem, vt è Fede-

Federici manibus, qui tunc Parmæ degebat, captiuos liberaret. Hac occaſione oblata omnes Anagniæ congregati nouum ſucceſſorem delegerunt.

INNOCENTIVS IIII. PONTIFEX 182. Anno 1243.

CArdinalibus Anagniæ (vt iam dictum est) congregatis Sinibaldum Genuensem familia Flisca à Lauaniæ Comitibus, Pontificem delegerunt, quem Innocentium 4 vocitarũt. Ea porro electio Federico nõ admodum grata fuit, eo quod generosi & honesti animi virum esse sciebat; vnde timebat ne ex Cardinale amico, Pontificem hostem experiretur. Volens tamen Pontifex antiquam amicitiã cum Federico cõfirmare, vrbem Castellanam petebat, quo in itinere cum sibi insidias tẽdi per exploratores cõpertum haberet, Genuensium nauibus impositus,

tus, fœlici nauigio vsus, in Franciam delatus est. Eodem deueniens Cõcilium anno 1246. habuit, quo Federicum citatum vocauit, venireque detrectantem, Imperio & Regno simul spoliauit. Vnde Federicus excandescens, multa ædificia amicorum parentumque Pontificis Parmæ existentia deiici, & funditus erui curauit. Eò profectus Legatus Apostolicus Federicũ deuicit omnesque eius copias fudit. Pontifex vero intellecto Federicum istiusmodi calamitatibus nihilo factum meliorem, sed magis atque magis pessum ire; Concilium dimisit, ac deinceps ad reintegrandam sanctam militiam omnem cogitationem conuertit. Hinc populum ad sequenda Ludouici Franciæ Regis vexilla, qui in Africam traijcere decreuerat, omnibus modis adhortabatur. Postquam Edimundum Cantuariensem Archiepiscopum in sanctorum numerũ retulisset, in Italiam reuersus est. Perusiam ingressus, Petrũ Martyrem, inter sanctos habendum declarauit. Idem de Stanislao, Cracouiensi Episcopo iudicium tulit. A nobilibus Neapolitanis aduocatus comparere statuit. Verũ in ea expeditione mortem subijt vbi Pontifex 11 annis, sex mẽsibus & 12 diebus fuisset. Sepulturam vero nõ in S. Laurentio, vt habet Platina, sed in Ecclesia Cathedrali sortitus est, vt adhuc hodie videre licet. Innocentius in Concilio Lugduni habito plures Cardinales creauit, primusque fuit qui Cardinalitiam dignitatem rubeo pileo adauxit; Multa volu-

volumina in tanta rerum difficultate cõposuit. Inter cætera Apparatus decretalium compilauit, Autentica & Apologetica edidit, Proinde viros literatos amabat & colebat. Cardinalem Hugonem instituti Dominicani vnicè dilexit, qui Glossas & Concordantias in Biblia composuit. Huius instinctu plurimi ac doctissimi homines ad scribẽdum sese applicuerunt, Inter eos Alexander de Ales, Bernardus Parmensis & Compostellanus. Eius etiam institutum fuit vt Natiuitas B. Mariæ cum octaua celebraretur.

ALEX-

ALEXANDER IIII. PONTIFEX 183. Anno 1254.

INnocétio quarto, Alexander quartus Anagninus è familia Comitum succeßit (ex Panuinij placito) Innocentij tertij & Gregorij noni, à quo Cardinalis creatus eſt, propinquus. Ex Epiſcopo Oſtienſi & Veliterno ad eam dignitatem prouectus, Manfredum qui ſibi titulum regni Neapolitani vſurpauerat anathematizauit. Ad Venetos Philippum Fontaneſium Rauennatem Archiepiſcopum miſit, qui cõtra Ecelinum tyrannum prædicaret. Poſt aliquot tandẽ obtentas victorias eo mortuo, tum demum res Syriæ Alexandro cordi eſſe cœperunt: quas tamen ad exitum

exitum deducere non potuit, propter dissensionem inter Venetos & Genuēses exortàm, vnde grauissimum bellum secutū est. Alexander igitur tanto malo occurrere, ac mederi ex paterna cōmiseratione desiderans. Vbi S. Claram ordinis S.Francisci inter Diuos retulisset, omnē operam ad componendam pacē inter eos adhibuit. Verum tam grauibus implicatus curis, obijt Pōtificatus sui anno 7. Corpus eius ad Ecclesiam S. Laurentij delatum est. Erga pauperes adeò propensus fuit, vt libros aliquos contra eos descriptos improbauerit. Epistolas Decretales scripsit. Viros doctos maximo fauore prosecutus, semper magnifecit: inter cæteros Henricū à se Cardinalem Ostiensem factum. Egregia aliquot ædificia extruxit. Et vt multa paucis dicam suauem post obitum sui memoriam reliquit. Sedes morte eius tribus mēsibus & quatuor diebus vacauit.

VRBANVS IIII. PONTIFEX 184. Anno 1261.

VRbanus quartus, Trecis in Gallia oriundus Patriarcha Hierosolimitanus, Viterbij vbi tunc curia Romana erat, absens Pontifex creatus est. Oruietum deinde, quò securior à maleuolorum insidijs esset, se recepit (Ecclesia enim eo tempore, maximè per Regem Manfredum dilaniabatur) Cum autem nulla ratione à Manfredi potentia, & tyrannide sese Sedes Apostolica tueri posset; in extrema rerũ calamitate ad extremum deliberatũ est, vt auxiliares copiæ, quæ vt in Asiam traijcerentur delectæ erant, è Gallijs aduocarentur: quæ accepta à Pontifice benedi-ctione,

ctione, omnem Manfredi exercitum ex Sarracenis conflatum, deleuerũt. Eo tempore Romani debitam obedientiam Pontifici nullam præstabant, verũ Magistratũ suo genio & voluptati deseruientem, pro libito sibi deligebant. Quem sui contemptũ Vrbanus ex eo procedere vidẽs, quod omnem suam authoritatem à Manfredi iniquitate, & iniurijs depressam & obscuratam viderent: Concilio Oruieti habito conclusum est, vt Carolus Andegauiæ Comes, Franciæ Regis frater, in Italiam cum titulo Regni Neapolitani aduocaretur. Vnde ad eam legationem perficiendam Cardinalis missus est. Nihil tamen eius rei, nisi subsequentis Põtificis tempore executionem suam sortitum est. Hoc vnũ post hominum memoriam celeberrimum, ad posteros trãsmisit, quod suo tempore Augustissimi ac simul Sacratissimi Corporis Domini nostri Iesu Christi celebritatem instituerit, sanctissimis cuiusdam Virginis in Sancto Martino Leodij reclusæ, nomine Euæ consilijs ad id maximè inductus. Quæ cum noctes atque dies, ab oratione & meditationibus nõ recederet, alijsque pijs exercitijs vacaret; id fouit & ad salubrem exitum deduxit quod per Iulianã virginem religiosissimam in Mõte Cornelij iuxta Leodium, à secessu hominum remotam, ac proinde multis visionibus & reuelationibus illustratam, inchoatum fuerat. Nõ latet nos, Onuphriũ Panuinium hominem apprimè doctum, & in historijs longè

versatum, nec non antiquitatum indagatorem diligentissimum, id quod modò diximus nauci pendere, & tanquam apocriphum & fabulosum reijcere: verũ sine causa, & absque vllo fundamento. Nam vt taceam publicas, ac vulgatas diocæsis Leodiẽsis bibliothecas, Archiuium Ecclesiæ Collegiatæ S. Martini Leodiensis (vbi prædicta virgo à conuentu communi vulgarium semota, sese cõtinebat) antiquas & quæ adhuc hodie visuntur picturas, Vitã ipsius S. Iulianæ, eiusq; sepulchrũ, testimonia sanè inuincibilia, & famæ cõstantissimæ: quid ad Bullã huius institutionis, ab ipso Vrbano Euæ virgini missam responderet quæ sic habet? *Clement. lib. 3. tit. 16.* Scimus ô filia quod magno desiderio desiderauit anima tua, vt solenne festũ Sacratissimi Corporis Domini nostri Iesu Christi, in Ecclesia Dei à fidelibus, perpetuis futuris temporibus celebrãdum institueretur. Vnde sciebat Põtifex Vrbanus huius virginis voluntatem, nisi ex ijs quæ Leodij præsens, ex ea audierat? Proinde multis interiectis, adijcit. Magnificet ergo anima tua dominum, & exultet spiritus tuus in Deo salutari, quia viderunt oculi tui salutare tuum, quod parauimus ante faciem omnium populorum. Lætare insuper quod omnipotens Dominus tribuit tibi desiderium cordis tui, & voluntate labiorũ tuorum nõ fraudauit cælestis gratiæ plenitudo. Addunt & non parum momenti verba quæ institutionem istam subsequũtur. Intelleximus olim dum

dum adhuc in minori essemus officio cõstituti, quibusdam Catholicis diuinitus reuelatũ fuisse, festum huiusmodi generaliter in Ecclesia celebrandum. Intellexit Vrbanus qui Leodij Archidiaconatu functus est: vt testatur Molan⁹ in Natalibus Sanctorum Belgij, die Aprilis quinta, & decima septima Septembris. Reuelatum autem non mundi sapiẽtibus, sed Iulianæ primum, quæ inter orandum sibi vidit ingeri mirabile signũ, Lunam videlicet quasi in suo splendore, cũ aliquantula sui corporis orbicularis fractione. Quæ cum ignoraret quid portenderet, nec vllis precibus, eam cogitationem à se propellere posset, diuino responso didicit, in Luna Ecclesiam significari, & in eius fractione, solennitatis vnius defectum, quã volebat Deus in sua Ecclesia obseruari, ad fidei & deuotionis augmentum. Insuper præceptum diuinitus accepit; vt eam solennitatem inchoaret, celebrandamque nunciaret. De his hoc loco satis, fusius in beatę Iulianę vita, quæ mox in lucem prodibit descripta videbuntur. Et Molanus loco iam citato, die quinta Aprilis abundantius prosecutus est. Porro tantæ celebritatis Sanctissimi Corporis Christi officium, quanquam ijsdem temporibus, cura Iulianæ editum esset, ac magnorum Theologorum calculo approbatum; D. tamen Thomas ab Aquino, ad id perfectius præstandum, authoritate Apostolica delectus fuit: in quo, vt in cęteris suo munere

adeo affabrè functus est; vt diuina censura opus ab eo de ea re compositum, approbare meruerit. Nam cum ante Crucifixum prouolutus, intẽtiùs oraret, vocem nemine comparente audiuit. *Bene scripsisti de me Thoma.* Et in eo profectò, ampliorem laudis cumulum iure sibi vendicare posset, quàm vt hic angustè & ieiunè memoretur. Vt vero ad Vrbanum redeamus, postquam vrbem Oruietum præclaris ædificijs, tam priuatis quam publicis exornasset, Perusij ad vitę periodũ perductus obijt, & in Cathedrali Ecclesia sepultus est. Pontificatum tribus annis, trigintaque quatuor dieb⁹ administrauit. Sedes, ei⁹ morte quinque mensibus vacauit. Eodem tempore floruit Albertus cognomento Magnus, insigni laude ob eximiam eruditionẽ meritò dignissimus, quippe cuius magisterio D. Thomam doctorem angelicum ad multorum instructionẽ accepimus.

CLE-

CLEMENS IIII. PONTIFEX 185. Anno 1265.

CLemens quartus, Narbonensis è villa Sancti Aegidij, antea Guido Falcodius vocatus. Iurisprudentiæ laude, parem Francia ei non habuit. Vxorem & liberos aluit: Coniuge mortua Podiensis Episcopus factus est: lapsu temporis Narbonensis: ad extremum Cardinalis omnium acclamatione declaratus est. Pontifex electus, mendicantis habitu, Perusium vsque profectus est: quò Cardinales subsecuti, eum cum debito honore Viterbium deduxerunt. Interea Carolus Andegauensis in Italiam ingressus, Romæ per Cardinales ad hoc deputatos

tatos, Neapoleos & Siciliȩ Rex renúciatus eſt; ea conditione adiecta vt feudi titulo, Eccleſiȩ Romanæ quadraginta milia ducatorum, quotannis penderet. Carolo Rege creato, poſt Manfredi obitum, quem ipſe deuicerat, Corradius valida manu inſtructus, vt regnũ recuperaret ſuperuenit: de quo Pontifex cum per agros Viterbienſes eum tranſeuntem videret, fertur dixiſſe, ipſum tãquam agnum ad macellum deduci; quemadmodum etiam iuſte euenit. Edinigem Poloniæ reginam poſt mortem miracula facientem, in numerum Sanctorum retulit. Sanctum Bonamenturam vnice dilexit. In pauperes liberalis, erga deum religioſus, apud omnes modeſtus extitit: & vt paucis multu inuoluam, nullis non virtutibus ornatus erat. Bona Eccleſiæ fideliſſime, nullo perſonarũ habito reſpectu diſtribuit. Erga filias ſuas ſeuerum ſe & illiberalẽ exhibuit: ijs porro qui ſibi eas commendabant, reſpondebat, nõ carni ſe & ſanguini ſed deo obedire velle. In eo ſtatu tres annos & viginti vnum diem vixit. Mortuus Viterbij ſepultus eſt: Vbi cum de nouo Pontifice eligendo diutius diſceptaretur, anni duo & nouem menſes effluxerunt.

GRE-

GREGORIVS X. PONTIFEX 186. Anno 1271.

CVm diutius de quærendo nouo ſucceſſore (vt dictum eſt) diſputaretur, Cardinalibus in diuerſa ſtudia Viterbij diuiſis & duobus Regibus Galliarum & Neapoleos ſua præſentia nihil proficientibus: tandem per Viterbienſes coacti & ſanis S. Bonauenturæ, ordinis S. Franciſci de obſeruantia Generalis, perſuaſionibus inducti, Gregorium decimum, decima ſeptima Septembris, anni 1271 elegerunt: Theobaldum antea vocatum è Vicecomitibus Placentiæ, Archidiaconũ Leodieñ, vitæ ſanctiſsimæ hominẽ, qui tum in expeditione Syriæ erat. Mari delatus

tus ad litora Apuliæ appulit, quem eò loci Carolus Rex accersiuit, eique se itinere terrestri, Caperanum vsque comitem adiunxit: inde Viterbum venit. Deinde cum Cardinalibus Romam deuenit, vbi 27 Martij coronatus & consecratus est. Rebus Ecclesiæ pacatis, in præsentia Gallorũ Regis, inter Venetos & Genuenses Gregorius quinque annos induciarũ pepigit. Exinde Lugduni congregauit Cõcilium, in quo Paleologus Græcorum Imperator fuit: ac ibidem Græca Ecclesia cum Latina, decima tertia vice in gratiam redijt. Florẽtiam Interdicto puniuit, quod Gibelinos eò per se remissos eiecissent. Absoluto Concilio in Italiam regrediens, obuiam Regi Castellæ factus est: apud quem grauiter cõquesus est, quod in electione Imperatoris, Rudolpho fuisset post habitus. Auditis tamen Põtificis rationibus, animo conquieuit, iusque suum in Rudolphum trãstulit. Aretium delatus, cum Florẽtiam declinare, propter Interdictum studeret; in morbũ incidit & 4 annis totidem mensibus, & 10 diebus ab electionis tempore elapsis, mortuus est. In Cõcilio iam dicto, inter alia decreta hoc vnum adiuuenit, vt mortuo Pontifice, Cardinales in conclauibus sub firma custodia recluderentur, ad euitãda pericula quæ ex diuturniori electionis dilatione oriri potuissent. Item oẽs alias particularitates in eiusmodi cõuentibus obseruari solitas adiecit, qui in huius libri limine annotatæ sunt.

IN-

INNOCENTIVS V. PONTIFEX 187. Anno 1276.

INnocentius 5. Burgundus, ante Pontificatum Petrus Tarantaſius vocatus, Ordinis S. Dominici religioſus, propter ſcientiam & intelligentiam ſacrarum literarum Oſtienſis Epiſcopus delectus: ad extremum Aretij in Pontificem electus eſt, anno 1276. Romã ingreſſus apud S. Petrũ coronatus eſt. Exinde ad pacẽ cõponendã oẽs cogitationes conuertẽs plures legationes inſtituit, ad Etruſcos, quibus ſub pœna excõmunicationis iniunxit, vt ab armis cõtra Piſanos arreptis abſtinerẽt: Et ad Venetos & Genuẽſes, quibus eos monuit, ne ſe deinceps bellis laceſſerent

Etruſci

Etrusci mādato paruerunt; ac præsertim Florentini: qui prouide ab Interdicto per Pontificem absoluti sunt. Veneti & Genuenses ab inchoatis prælijs non destiterunt, ex quibus Innocentius eos extricasset (tantus eum ardor pacis inuaserat) nisi morte irrepente, 6. mense die 2. suæ electionis obijsset. In Laterano sepultus fuit.

ADRIA-

ADRIANVS V. PONTIFEX 188. Anno 1276.

ADrianus 5, Genuẽsis, ex illustri Fliscorum familia, antea Otto bonus nominat⁹, Innocentij 4 nepos, à quo S. Adriani Cardinalis factus est: dissidio inter Regem & Nobiles Angliȩ orto, ipse cum amplissima potestate ad sopiendam discordiam, pacemque stabiliendam, eodem missus est. Pontifex factus Viterbium profectus, Imperatorem ad retundendam Caroli potentiam, in Italiã vocat. Qui bello contra Bohemos suscepto, Pontifici satisfacere non potuit. Carolus vero omne belli robur in Grȩciã conuertit. Adrianus inchoato Lateranẽsi Palatio 40 electionis

electionis suæ die moritur, antequam consecrationem consecutus fuisset. In conuentu Fratrum Minorum Viterbij sepulturã accepit. Vnde accidit, quod Ecclesiæ statum tutiorem & trãquilliorem reddere, & Gregorij constitutionem de eligendo Pontifice in meliorem formam redigere non potuit.

IOAN.

IOANNES XX. DICTVS XXI.

PONTIFEX 189. Anno 1276.

IOhannes, ſecundum ordinem quo dinumeramus 20, antea Petrus vocatus, Vlixiponenſis fuit, & profeſsione medic⁹, ex Epiſcopo Tuſculano ad ſupremam dignitatem peruenit. Qui licet doctiſsimus haberetur, parũ tamen ſe idoneum ad hanc functionem præbuit. Vnde de eo apposite dici poterat. Magiſtratus oſtẽdit virũ. Adeò ſocordis & tardi ingenij erat, vt Anconitanis bello à Venetis illato, grauiter laborantibus, (licet vectigales eſſent) ſuccurrere non curauerit. Ioannis Caietani Cardinalis Vrſini vſus conſilio, cuius arbitrio omnia regebantur; Paleologum,

leologum, & Reges Orientales admonuit; vt arma in defensionem fidei susciperent. In eo laudem meritus est; quod pauperes studiosos facultatibus & beneficijs iuuabat. Libros de medicina aliaque opuscula composuit. Ruente tādem quodam cubiculo, quod ipse Viterbij, in suo Palatio extruxerat, in eo obrutus, post ruinā solum superuixit septem diebus, octauo Pontificatus sui mēse. Post eum sedes 6 diebus vacauit.

NICO-

NICOLAVS III. PONTIFEX 190. Anno 1277.

NIcolaus 3, ex nobilissima Vrsinorum familia, cui nomé antea Ioannes Caietanus erat, anno 1278. magna cum altercatione, Pontifex creatus est. Nam Carolus Rex, qui Senator Conclaui præerat, omnibus modis vrgebat, vt è Gallia quispiam assumeretur. Inito pontificatu, Carolo Etruriæ vicariatum, & dignitatem Senatoriam abstulit, strictissimè prohibens, ne vllus principum ad eam deinceps assumeretur. Exarchatum Rauennatem cum omni Flaminia recepit, cui Comitem Bertholdum nepotem præfecit. Post multas comminationes, Venetos ad-

egit, vt pacem cum Anconitanis paciſcerentur. Duos Reges ex Vrſinorũ familia creare decreuerat, vnum Etruriæ, alterũ Longobardiæ præfecturus: ille vt Germanos vltra Alpes compeſceret, hic vt Gallorum & Sicilienſium potentiã retũderet. Laudatur in eo quod generoſi animi & ſani cõſilij, probatę vitæ, morumq; honeſtiſsimorũ fuit, literarum ſtudioſos amauit, in diſtribuendis beneficijs perſonarum electionẽ deuitauit. Cardinales aliquot graues & doctos viros elegit, inter alios, fratrem ſuum, & Columnæum alterum. Præclaris ædificijs palatium exornauit, S. Petri hortos muris circundedit, Eccleſiamque reparauit, in eaque Pontifices depingi curauit. Idem etiam in S. Paulo perfecit. Canonicorum numerum auxit. Ordines Eccleſiaſticos diuiſit, vnicuique domicilium proprium aſsignans, vt aduenæ, quo in loco quiſque magiſtratus, præſertim Forenſis reperiretur, cognoſcere poſſent. Palatium Lateranenſe ad finem perduxit, Sãcta Sanctorum reſtaurauit, Eccleſiã S. Ioannis proprijs expenſis reædificauit, nunquam miſſam ſine lachrymarum profuſione celebrauit. Ordinẽ Minorum maxime promonere ſtudit; in quorum gratiam quædam dubia reſoluit. Eccleſijs vacantibus optimè omnium, & prudentiſsimè ipſe vnus prouidit. Magiſtratum alioſque Curiæ miniſtros reformauit. Multa ad publicam vtilitatem ſpectantia ordinauit. In hoc vno, quibuſdã culpabilis viſus, quod in ſuos propenſior obſeruaretur:

uaretur: præſertim quod vt ijs benefaceret, alijs ſubtrahebat. Tandē licet cibi potuſq; abſtinétiſſimus eſſet, morte tamen ſubitanea, in octaua Aſſumptionis Suriani ſublatus eſt, Pontificatus ſui, anno tertio, menſe octauo, die decimoquinto. Romam relatus in Eccleſia S. Petri ſepultus eſt. Sedes capite viſibili quinque menſibus vacauit.

MARTINVS IIII. PONTIFEX 191. Anno 1281.

CArdinalibus de ſucceſſore ſollicitis, grauis Viterbij contentio, inter Hannibaldos & Vrſinos exorta eſt. Illi enim duce Richardo, adiuuãtibus Viterbienſibus, hos ex vrbe eiecerũt: qui in Conclaue irrumpentes, duos Cardinales Vrſinos captiuos cęperunt. Quorũ abſentia, Pótifex quidam nomine Simon electus eſt, natione Gallus, Turonenſis, Sãctæ Ceciliæ Cardinalis, & Martini quarti, ſibi nomen impoſuit. Viterbij coronari recuſauit, quod propter violentiam illatã, Interdicto ſubiacere affirmaret. Sed Oruieti 23 Martij inauguratus eſt ipſo die Paſchæ

chæ ſex Cardinales creauit. Carolus ibi eum inuiſit, cui Senatoriam dignitatem, nõ ſine aliqua ignominiæ nota, reſtituit. E familia Vrſinorum Cardinalem Romam miſit, qui Vrſinos cũ Hãnibaldis reconciliauit: vbi Richardus, laqueo in collũ iniecto, ad pedes Cardinalis humiliter ſe deuoluit. Romanis conceſsit Martinus vt duos Senatores deligere poſſent. Duo itaque electi ſunt, Hannibaldus Petri Hãnibaldi filius, & Pãdulphus Gabellus. Paleologum excommunicauit, quod promiſsis in reconciliatione Eccleſiæ Græcæ cum Latina factis non ſtetiſſet: & Peruſinos, quod via facti Fulgentium inuaſiſſent & contriuiſſent. Petrum etiam Arragonię Regem, ex eo quod à tempore pacis, ſe authore cum Carolo factæ, Regnum Neapolitanum diuexare nõ deſineret: quin etiam Siciliam occupabat, adiutus viribus Ioannis Procidæ, authoris illius truculentiſsimæ ſtragis, quã Veſperas Sicilianas vocant. Tandem Peruſij, quo ipſe propter certos tumultus, inter Gibelinos & Guelphos exortos, ſe contulit, morbo correptus, anni quinti Pontificatus mẽſe primo, animam Deo reddidit, ac in Eccleſia Cathedrali ſepulturę honorem accepit. Ad eius ſepulchrum plurimi ægroti, claudi ac cæci, in eius ſanctitatis teſtimonium, ſanitati reſtituti ſunt.

HONORIVS IIII. PONTIFEX 192. Anno 1285.

HOnorius quartus Romanus, ex illustri Sauellorum familia, primò Iacobus dictus, Perusi Pontifex electus est: vnde Romam anno 1285. digressus est. Adeo podragris & chiragris impediebatur vt celebrare nisi instrumentis ad id affabre compositis suffultus, non posset. Verũ prudentia & consilijs nulli erat secundus. Excómunicationem contra Petrũ Regem latam, renouauit: eo quod omnibus conatibus, regnum Neapolitanum affectabat. Parũ etiã abfuit quin Genuenses Interdicto notauerit, quod Pisanos obstinate persequentes apud Lamellũ ingẽtibus cladi-

cladibus affeciſſent, Flaminiã recuperauit. Guidone Feltrano, à quo iniquietabatur mortuo. Carmelitarum ordinem, cappis nigris in albas commutatis confirmauit. Ordinem quoque, qui Eremitarum inſcribitur, antea Pariſijs exagitatum confirmauit: non quod illi celeberrimi ordines, demũ huius Pontificis ætate, ſua initia cæperunt; ſed quod ex obſcuris, Aſiæ & Africæ latebris erumpentes, magis innotuerint, ac in Italiam aliaſque Europe partes ſeſe effuderint: fęliciuſque increuerint, ſub Apoſtolicæ Sedis clientela & patrocinio conſtituti. Etenim Carmelitarum ordo ab ipſis Apoſtolorũ temporibus, in Monte Carmelo inchoatus fuit, vnde & nomen ſuum mutuo accepit. Tẽporis tandẽ progreſſu, numero hominum & domiciliorũ multiplicatus eſt. Verum Sarracenis irruentibus; diſiectus & diſsipatus, nonnihil detrimenti accepit: ijs porro denuo eiectis, ordo circa ea tẽpora iterum refloruit. Eremitarum vero religio, ab ipſo patre Auguſtino in nemore prope ciuitatẽ Hipponenſem (teſte Poſsidonio) fuit inſtituta, quæ viuo Auguſtino & mortuo, magna deinceps ſumpſit incrementa. Poſt aliquot annos, Barbarorum irruptione cecidit: hinc Eremitis in Italiam aduentantibus, alijs aliò migrãtibus, in varias prouincias & Europę partes ſeſe protulerũt: donec omnes in vnum corpus reuocati, authoritate Apoſtolica, loco, habitu, coniuncti, ad Auguſtini regulam, normam, & nomen arctius reli-

gati ſunt. Inſuper & in ciuitatibus habitare ſunt iuſsi, vt Epiſcopis, Parochis, & alijs Eccleſiæ Paſtoribus, tãquam ſubſidiarij ſodales, auxiliarentur. Vnde factum eſt, vt Eremitarũ nomẽ, quod ex ſolitudine ab initio habuit, etiam in medijs vrbibus retineat. Vt ad Honorium ſermo recurrat, toto Põtificatus ſui tempore, vnicum Cardinalem creauit, Ioannem Buccumatium Epiſcopum Tuſculanum. Alumnorum ſuorũ, domeſticorum, & famulorum ſuorum amantiſsimus erat, quorum ſalutis ſingularem curam habebat. Ad extremum, vbi Petri nauiculã fęliciter duobus annis, & vno die direxiſſet, naturæ tributum in monte Auentino, in quo ſe continebat perſoluit, ac inde ad S. Petrum ad ſepeliendum delatus eſt. Sedes 10 menſibus vacauit.

NICO-

NICOLAVS IIII. PONTIFEX 193. Anno 1288.

POst mortem Honorij, Cardinales diuersis morbis exagitati in causa fuerũt, vt Cõclaue reseratum maneret, nec ante decimum mensem fuit reclusum. Quibus decursis, in S. Sabina Pontifex Nicolaus quartus electus est, patria Asculanus, ordinis Minorũ Generalis, ante Hieronymus dictus. Seditionibus Romę coortis inde discedens, Reate profectus quosdam ibi Cardinales ex omni fere Religione creauit. Rebus tranquillioribus redditis, ad Vrbem redijt, Ecclesiamq; S. Mariæ Maioris resarciuit, Cardinalis Colũnæ auxilio adiutus, partes quoque anteriores. Eccle-

ſiæ Lateranenſis reparauit. Certis adiectis conditionibus Aragoniæ Regem cum Neapolitano recóciliauit. Ptolomaidi per Soldanum obſeſſæ, bis mille & quingentos milites proprijs expenſis auxilio miſit. Carolum 2 regnis Sicilienſi & Neapolitano inueſtiuit. Legatos ad Reges Franciæ, & Arragonum, vt eos induceret ad ferendas Terræ Sanctæ ſuppetias miſit. In quo cū fruſtra ſe laborare intelligeret, triſtitia & amaritudine confectus, quarto poſt electionem anno, menſe vno, & die octauo, mortuus eſt, & in Sancta Maria Maiore ſepulturæ traditus. Cardinales ſe Peruſium receperunt, quò facilius ſucceſſoris electioni vacarent: licec eorum diſcordia ad vigeſimum ſeptimū menſem ea res protracta fuerit.

CAE-

CAELESTINVS V. PONTIFEX 194. Anno 1294.

CAroli Regis procuratione, & Cardinalis Latini Vrſini diligentia, poſt diutinam deliberationẽ, & diſceptationẽ, Cæleſtinus 5. Anachoreta Eſeruienſis electus fuit: Petrus Moroneus pridem dictus, qui in Monte Marcella dicto, non procul à Sulmone ſolitariam vitam agebat. Peruſium proficiſci à Cardinalibus ſuadebatur: verũ quia aliam Caroli Regis ſciebat eſſe voluntatem; Aquiliam ſe cõuertit: vbi receptus & coronatus eſt, incredebili hominum frequentia, propter rei nouitatẽ, eodem confluẽte. Cardinales 12 creauit, homines maximi meriti, inter

quos

quos duo heremitæ fuerunt. Verũ cum & propter oneris magnitudinem, & rerum inexperiētiam, parum idoneus huic tanto faſtigio ſibi videretur; abdicare ſe magiſtratu ipſi in mentem venit. Adeo namque facilis, & benignus erat, vt nihil vnquã vlli petenti recuſauerit: quin verò quandoque duobus idem annuebat. Quod abdicationis conſiliũ tã vehementer vrgebat, & promouebat Cardinalis Caetanus, vt tametſi Carol⁹ Rex, Neapolim ſecum perduxiſſet, Cæleſtinum quò illũ de ea ſentētia dimoueret, tandem ſexto ſui Pōtificatus mēſe, propria ſpōte ſuæ dignitati ceſſerit. Ad ſolitudinem vero excuſſo onere rediens, ſucceſſoris mandato in arcē Fumonis cōiectus eſt, vbi mærore animi confectus 14. Calē. Iulij obijt. A Clemente 5. in Sanctorũ numerum propter miracula relatus eſt.

BONI-

BONIFACIVS VIII. PONTIFEX 195. Anno 1294.

BOnifacius 8. Anagninus, antea Benedictus Caietanus vocatus, Neapoli ipſa vigilia Natiuitatis, in locum Cæleſtini officio ſeſe abdicātis, ſubrogatus eſt: vir doctrina quidem inſignis, & rerum experientia laudabilis, verum ſupra modum ambitioſus & arrogans. Indulta & fauores, per prædeceſſores ſuos Cæleſtinū & Nicolaū conceſſa, abrogauit, Gibellinos perſecutus, cōtra Columnenſes implacabile odium concepit: ex quorum familia duo Cardinales Schiſmatici per ipſum denūciati ſunt, & omnibus theſauris ſpoliati. Præneſte obſidione cingit, ac diripit, idē

quoque

quoque ad Zagalorum & Columnã fecit. Sciarra Gibellinorum patronus, Pontificis furorem declinans in piratas incidit. Omnium Apostolorum & Euangelistarum, item quatuor Doctorũ Ecclesiæ festa, sub duplicis officio celebrari instituit. Sextum Canonum codicem composuit. Engubium quæ ab Ecclesia defecerat recuperauit. Alberto Austriæ Duci Imperij confirmationem, bis terque petenti, recusauit. Reate existens cum vehementi terræ motu multa ædificia ruinam passa fuissent, ipse sibi in medio prati domum ligneam construi iussit. Aliquot Cardinales creauit. Anno 1300. mẽse Decembri annum Iubileum instituit, quem annum Sanctũ vocãt, vt cẽtesimo quoque anno celebraretur. Hermãni cuiusdã corpus exhumari & cremari iussit, licet pro sancto coleretur. Patrimonij sancti Petri administrationem Carolo Valesio Comiti, Philippi Regis Francorum fratri cõcredidit. Cum eodem Rege iurgium habuit, quod Episcopũ incarcerauerat, quẽ relaxare sub anathematis pœna præcepit. Hanc ob rem commotus Philippus Parisijs Concilium habuit: Bonifacius è contra coacta synodo Philippum excommunicauit. Verum hic iniuriam sibi illatã vlturus; Sciarram è manibus piratarum à se redemptum, cum Nogaretio Gallo equite, Romã misit: qui noctu Anagniam ingressus, Pontificẽ nihil metuentem capit, Romamque perducit, vbi tædio & merore, 35 die post moritur, octauo post

tio post electionem anno, mense nono, die 17. In sancto Petro sepultus est, in sacello quod ipse extruxerat. Pulpitum ipse quoque erigi in Laterano procurarat, ex quo excommunicationes die Iouis sancto publicabãtur: vbi etiam Philippus & Columnenses anathemate notati fuerant. Et vt ait Panuinius, decretum Gregorij 10 de creatione Pontificis approbauit, id quod etiam Cælestinus fecerat.

BE-

BENEDICTVS IX. DICTVS XI. PONTIFEX 196. Anno 1303.

BEnedictus 11. Taruisinus, S. Dominici ordinis Generalis, Nicolaus antea vocatus, propter raram & singularem doctrinam, Ostiensis Cardinalis à Bonifacio creatus, eidem in Sede Pontificali succeßit. Mox Sciarram cũ sectatoribus in iudiciũ vacauit, quò, cũ se venire velle negaßent, de integro excõmunicauit. Cognita vero Philippi causa, eundẽ absoluit: Cardinalibus Columnesibus eundem fauorem impertijt, illis omnia, bona restituens ad breue tempus tamen vti pileo rubeo prohibuit. Cardinalibus aliquot creatis, res Italiæ componere studuit, vt

ijs

ijs ſedatis, Chriſtianis in Syria laborantibus auxilium ferre poſſet. Verum in ea deliberatione Peruſium profectus, ibidem mortuus eſt, octauo menſe, & decimo ſeptimo poſt electionem die. In Eccleſia Fratrum Prædicatorum ſepultus eſt. Miracula ab ipſo edita, ſanctitatis eius ſunt euidentiſsima ſigna, nam ægrotos ſanauit & demoniacos liberauit. Poſt eius mortem ſedes 13 mẽſes & 2 dies vacauit.

CLEMENS V. PONTIFEX 197. Anno 1308.

POst multas & varias diſputationes inter Cardinales de creando Pontifice; ad Pontificatum abſens Bertrandus Gotto Vaſco, Epiſcopus Burdegalenſis electus fuit; ac ſibi nomen Clementis quinti impoſuit. Hic Burdegala Lugdunum pertranſiens, eò omnes Cardinales conuocauit, Curiamque Romanã in Gallias traduxit, vbi 70 & amplius annis perſeuerauit. In Pontificis huius coronatione adfuere Franciæ Rex, frater eius & Britanniæ Dux. Sardiniam Federico Siciliæ Regi dono dedit, ea ſolum cõditione vt ex ea Sarracenos abigeret. Sectam Fratricellorũ hæreti-

hęreticorũ, & Templariorum multis erroribus implicitorum, exterminauit. Venetos qui cum prȩiudicio Ecclesiæ ad Ferrariensem principatum aspirabant, excõmunicauit. Idem bis contra Florentinos, & Lucenses tẽtauit; quod ab armis contra Pistorienses sumptis, abstinere nollent: absolutionem tamẽ postea, quod in Ferraria recuperanda Pontificem iuuissent, consecuti sunt. Robertum, patre eius mortuo, regno Neapolitano inuestiuit. Henricũ Luxemburgensem Ducem, Imperatorem electum confirmauit: ea cõditione, vt post biennium coronam accepturus, Romam veniret. Bonam pecuniæ summam ad Lateranum incendio absumptum restaurãdum, misit. Diuersis ordinationibus plures Cardinales creauit. Columnenses restituit. Nogaretium & Sciarram, à Rege Franciæ postulatus absoluit. Verum Bonifacium improbare noluit. Cælestinum 5 in sanctos retulit, eum Petrum Confessorem nominans. Ad extremum morbis exagitatus, post octo annos, 10 cum dimidio mẽses, migrauit è vita. Sedes 2 annis 3 mensibus & 17 diebus vacauit. Clemens maiorum suorum secutus vestigia, legem à Gregorio latam cõfirmauit, & secundum Panuinium aliquid ei, adiecit.

IOANNES XXI. DICTVS XXII. PONTIFEX 198. Anno 1316.

IOannes 21, Epiſcopus Portuenſis, ante electionem Iacobus Caturcenſis dictus, Lugduni poſt longam dilationem Pontifex creatus eſt, ac ibidem in Cathedrali Eccleſia coronatus. Auinionem profectus, octo Cardinales menſe Decembri ordinauit. Ludouicum, Caroli 2 Regis Neapolitani filium Epiſcopum Toloſanum, inter ſanctos retulit. Toloſamque Metropolitanã fecit, Epiſcopum Limonenſem, & Abbatiam S. Pontij Archiepiſcopatui Narbonenſi attribuit. Nouas dignitates in Eccleſijs & noua Collegia inſtituit, Ordinem Grandimontenſem reformauit.

mauit. Cæsaraugustanam Ecclesia in Hispanijs in Metropolitanam erexit. Ordinem militum Christianorũ in Portugalia instituit, quos Mauris opponeret, quibus Templariorum bona, & possesiones incorporauit. Diuos Thomas inter sanctos retulit, Hersendẽsem scilicet & Aquinatem, ambos sanctisimos & doctisimos. Deinde septem alios Cardinales creauit. Excõmunicatos declarauit quicunque affirmarent Christũ, eiusque discipulos nihil vnquam proprium in vita habuisse. Glossulam improbauit cuiusdam qui tertij ordinis fratres ad imitandam Christi paupertatem hortabatur. Excommunicationis fulmen in Vicecomites distrinxit, qui Mediolanum vsurpauerant. Idem contra Ludouicum Bauarum fecit, qui omnem Italiæ tranquillitatem turbauerat. Ortonam ab Aretina Ecclesia diuisit, eamque in Episcopatum erexit. Anathemate etiam notauit Nicolaum Estẽsem Ferrariæ Dominũ, & Passerinum Bonacossum Mãtuæ Tyrannum, qui statum Ecclesiæ diuexabãt. Ioannem Vrsinum in Italiam misit, qui Florentinos & oẽs Guelphos in Bauarum armaret. Hic enim cũ exercitu in Italiã traijciens, Romæ coronã acceperat, Antipapamque quendam Petrũ Corbariensem, ordinis S. Francisci de obseruantia, creauerat; ac Nicolaum quintum nominauerat: qui paulò post, per Bonifaciũ Comitem captus, & Auinionem perductus, in carcere mortuus est. Hoc impedimento liberatus, & Bauaro

 in Ger-

in Germaniam reuerſo, Pontifex Regis Galliarum auxilio, expeditionem in Sarracenos promulgari procurauit. Dum verò huic rei animũ intentum haberet, anno Domini 1334. Pontificatus 19. 4 Menſe, ætatis vero ſuæ 90, Auinione animam Deo reddidit, ac in Eccleſia Cathedrali ſepultus eſt; magnum auri pondus relinquẽs. Amauit & ampliſsimis honoribus auxit Dinum Florentinum, & Gentilẽ Fulginatẽ Medicos excellentiſsimos, vt erat in viros doctos, & præſtantes, propenſus & officioſus.

BE-

BENEDICTVS X. DICTVS XII.

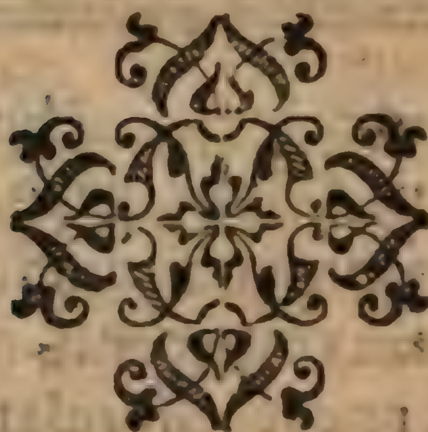
PONTIFEX 199. Anno 1334.

BEnedictus 10 primò Iacobus Tolosanus dictus, ordinis Cistercienſis, Cardinalis exiſtens,die poſt Ioannis obitum 16,ad Pōtificatum euectus eſt. Quem conſecutus, mox cenſuras cōtra Bauarum à prædeceſſorelatas confirmauit, quod Imperium vſurpaſſet: quam dignitatē tum vacare,& ad ſe tanquam Chriſti vicarium deuolutam eſſe prætendebat. Interim ne Italia externo hoſti pateret, multos Italiæ proceres,paſsim in vrbibus quas poſsidebant, Sedis Apoſtolicæ vicarios creauit. Romanis, per Legatum ad eos miſſum, perſuaſit vt Senatoriam dignitatē, tan-

quàm à Pontifice promanãtem, nó autem à Regibus, exercerent; quemadmodum vſu introductum diutiſsimè obſeruauerant. Vnica ordinatione ſex Cardinales, viros virtutibus ornatiſsimos creauit. Omnibus modis Regem Franciæ cum Anglicaño, licet in vanũ conciliare ſtuduit. In rebus honeſtis & iuſtis, conſtantiſsimus perſtitit, bonos amore complexus eſt improborum voluntati, & conatibus, quantum fieri potuit repugnauit. Septem annis, tribus menſibus & 17 diebus, eius Pontificatus durauit. Eius mors grauem animi dolorem omnibus inflixit. Eius tẽpore Petrarcha lauro coronatus eſt.

CLE-

CLEMENS VI. PONTIFEX 200. Anno 1342.

CLemens 6. Lemouicensis, Petrus antea vocatus, ex monastica vita assumptus Archiepiscopus Rhotomagensis, vir doctissimus iuxta & eloquentissimus fuit. Post Benedictum decimum, Pontificiæ vices Auinione ei anno Domini 1342. nonis Maij cesserunt, ac decimo quarto Calendas Iunij coronatus est. In quatuor temporibus decem Cardinales creauit: anno vero euoluto duos alios ordinauit, inter quos duo erant eius nepotes, tertius frater germanus, quartus ei affinitate coniunctus. A Romanis rogatus, Iubileum quod centum annorum

 spa-

ſpatio conſtitutum erat, ad quinquaginta reuocauit. Vt vero conatibus Bauari contrairet, Vicecomites Luchinum & Ioannē in ditione Mediolanenſi Vicarios cōfirmauit. Ille vt cuneum cuneo opponeret, in ditione Eccleſiaſtica, multos itidem Imperialis officij adminiſtros inſtituit. In eius rei contemptum, Clemens filiū Regis Bohæmiæ Imperatorem creauit: qui beneficij accepti memor, Nicolaum Rentij, qui Romæ tyrannidem exercebat, Auinionem vinctum ad Pontificem miſit. Eodem in compedes cōiecto, ad Vrbē duos Cardinales deſtinauit, qui perturbatum reip: ſtatum in meliorem formam reuocarent. Auinionem ab Ioanna Regina emit, & Tarentinum eiuſdem maritum, Neapolitanum Regem declaratum, cum Hungariȩ Rege reconciliauit. Vicecomites cum Florētinis neceſsitudinis fœdere reuinxit: vt ea ratione ruinam quā Bauarus Italiæ minabatur, facilius propulſaret. Quin etiam pacem, licet fruſtra inter Franciæ & Angliæ Reges cōponere maximè ſtuduit. Creatis aliquot Cardinalibus, Iuoneque Britanno in ſanctorum numerum relato, mortuus eſt, anno 1352. Pontificatus ſui decimo, menſe vero exceptis duobus diebus, ſeptimo.

INNO-

INNOCENTIVS VI. PONTIFEX 201. Anno 1352.

DEcimo ſexto Calendas Decembris anni 1352. Innocentius ſextus Clementi ſucceſſit, antea Stephanus vocatus, prima profeſsione Procurator, & poſt Epiſcopus Claromontanus: deinde Cardinalis, ad extremum ad Pontificatum peruenit. Poſt quam coronatus fuit, multas reformationes per prædeceſſores ſuos illatas abrogauit. Prælatis & beneficiatis, vt in ſuis locis reſiderēt iniunxit, impēſas Aulæ ſuæ, familiáq; imminuit. Domi ſuæ, non alios viros quam peritiſsimos alere voluit. Idemque Cardinalibus vt facerent præcepit. Palatij Auditoribus vt facerēt præ-

præcepit. Palatij auditoribus ſtipendia conſtituit, ne præmijs corrõpi ſeſe paterentur. In Italiá Cardinalé Aegidiũ Hiſpanum miſit, qui magnum adiumentũ ſua præſentia rebus Italicis attulit. Interea temporis quia Franciſcus Baroncelli Senatoriam dignitaté Romę ſibi vi vſurpauerat, Pontifex Nicolaum Rentij è carceribus eductũ libertate donauit, eidemque oppoſuit, vt inter ſe contendentes, ſibi inuicem perniciem atque exitium inferrent. Tumultibus autem & diſſenſionibus inualeſcentibus, eòdem Regem Cypri Senatoré à ſe factum miſit; vt quoſdã qui ſe reip: reformatores vocitabant opprimeret. Cum vero pacem inter Gallos & Anglos omnibus neruis, licet in vanum componere ſtuderet; morté oppetijt, Pontificatus ſui anno 9. menſe 8. die 6. Vir fuit iuris Ciuilis & Canonici peritiſsimus, ſincerę vitæ, & magnæ cõſtantiæ, Beneficia nullis niſi ſufficienter doctis cõtulit. Eodem tempore Eclypſis Solis inſolita apparuit. Bartholus Iuriſconſultus clariſsimus dies ſuos terminauit.

VRBA-

VRBANVS V. PONTIFEX 202. Anno 1362.

VRbanus quintus, eiusdem cum superioribus Pontificibus patriæ fuit, antea Guilhelmus Grisant appellatus, & ex Abbate Sancti Victoris Masilienſis ad ſummum Eccleſiæ faſtigium euectus eſt, eo ſcilicet tempore, quo apud Vicecomites legatione fungebatur. Auinionem profectus, ſua ſingulari animi magnitudine qua præditus erat, Cardinalem Aegidium (de quo ſupra) in Italiam miſit, vt libertatem Eccleſiaſticam tueretur. Eòdem etiam ipſe Pontificatus ſui anno quarto ſe contulit, vt controuerſias ibidem exortas extinguere. Is ſopitis, cum pia

pia vrbis loca visitaret, Sanctorum Petri & Pauli capita in loco satis vili reperit: quæ auro argẽtoque circundari & exornari procurauit, solenniique pompa in Laterano reposuit. Orujeti & in Monteflascone, palatia cultissima extruxit, quod ea loca propter aëris temperiem sibi posterisque suis conuenientissima essent. Mortuo Aegidio Cardinale Ioannem Haucut Ducẽ bellicosissimum militiæ ecclesiasticæ præfecit. His peractis in Gallias se recepit, vbi Põtificatus sui anno 8, ac mense quarto, diem clausit extremum, eo tempore quo Brigida mulier deuotissima, Romam voti reddendi causa venerat.

GRE-

GREGORIVS XI. PONTIFEX 203. Anno 1370.

GRegorius vndecimus natione vt prædecessores, Lemouicẽsis, antea Petrus Belliforcis vocatus decimo septimo ætatis suæ anno, Cardinalis per Clemẽtem Sextum patruum suũ creatus, sub Baldo Iuriscõsulto peritissimo, maiora incremẽta deinceps Perusij cepit. Vitæ fuit innocentissimæ. Vrbanitatis humanitatisq; fuit plenissimus. His virtutibus tanquam quibusdam gradibus, omnium consensu ad supremum Ecclesiæ gradum peruenit. Cum vero totam Italiã tumultibus occupatam videret, eò Cardinalem Gebennensem cum sex millibus leuis armaturę equitum

equitum Britonum misit. Quorum aduētu, cum nihil à tumultuatione recederetur: ipse Pontifex confirmato animo, viginti & vnam triremes super Rhodano præparari imperauit, alioque properare se fingens, primò Genuam, inde Cornetum, ac postremò itinere terrestri idibus Ianuarij Romā peruenit, anno 1376: à translatione verò Curię Romanę in Gallias per Clemētē, 70. Huius vero transmigrationis causam, quidā hāc esse putāt, quod quidam Episcopus familiariter à Pontifice reprehēsus, quod in Episcopali sede non resideret, in fracto & constanti animo respondisse feratur: & tu qui vniuersalis Ecclesiæ, omniumque Episcoporum caput es, cur ad propriam Ecclesiam nō redis? Hac responsione exasperatus, reditum maturauit. In Vrbē ingrediēs incredibili omnium applausu exceptus, præpopere mœnia Vrbis, Ecclesias, aliaque loca quæ ruinam minabātur reparauit. Omnibus autem modis Italiæ quieti & bono publico consulens, Legatum ad Florētinos destinauit, qui eos ad pacem ineundam adhortaretur: quibus iussa exequi negligentibus, excommunicationis medelam inflixit. Adhæc, cum eosdem armis ad id adigere meditaretur; inter Genuenses & Venetos ecce nouà dissensio suboritur: quos dum ad vnionem reducere tentat, incredibili vesicę cōflictatione impeditus est, ac quinto Calendas Aprilis, Anno supra millesimum, trecentesimū, septua-

ſeptuageſimo octauo: Pōtificatus vero ſui anno nono, menſe quinto, magno ſui omnibus ingenerato deſiderio, obijt: ac in ſancta Maria via noua ſepultus eſt.

VRBANVS VI. PONTIFEX 204. Anno 1378.

MOrtuo Gregorio, cum de successore eligẽdo tractaretur, Clerus populusque Romanus, vt quispiam è natione Italica adsciisceretur, postulabant. Gallici vero Cardinales qui numero alios excedebant, occasionem præbuerunt, vt Bartholomęus Prignanus Neapolitanus, Archiepiscopus Barensis assumeretur. Hic se Vrbanum sextum vocari voluit. Cardinales vero è Conclaui egressi, eam electionẽ sibi non probari declararunt: tametsi pœnitentiaque ducti, denuo cógregantur; initoque conuentu, eundem quem sibi delegerant, pro vero ac legitimo pontifice reue-

reuerentes, confirmatis suffragijs receperunt. Trimestri euoluto, qui è Gallijs erant Cardinales, sub æstus Vrbani deuitandi prætextu, obtéta prius à Pontifice libera abeundi facultate, Ahagniam commigrarũt, vbi ad calumnias conuersi, Antipapam Cardinalẽ Gebennensem crearunt, Vrbani septimi nomen ei imponentes. Ad eam electionem Ioanna Regina authoritatem suam interponens, maximum pondus contulit. Vnde Pontifex eam iniuriam vlturus, Carolũ qui sub vexillis Regis Hungariæ, militabat aduocauit, eumque Regem Neapolitanum, ad exclusionẽ Ioannæ declarat. Eo confirmato, Neapolim pergit, ac à Rege, vt nepotem suum Capuanũ principem creet, postulat. Accepta repulsa Nuceriam se transfert, ibidemque Cardinalibus nouis declaratis, septem ex prioribus in vincula conijcit, Regemque ipsum, adhibitis quibusdam Iuris solennitatibus, dignitate priuat. Hac rei indignitate commotus Carolus, conscripto milite, eum Nuceriæ obsidet. Verum per Raymundum Comitis Nolani filium, qui cum exercitu superuenit, periculo liberatus est. His peractis, Genuam pertransiens, Cardinales quinque corio inclusos in mare inijci, & submergi procurat. Anno vero expleto, in Etruriam profectus, plurima loca quæ ab Ecclesiæ obedientia defecerant, eidem restituit. Carolo mortuo Neapolim proficisci meditatur, vt filios ei⁹ regno exturbaret: sed res vt proposuerat non successit, proinde re infecta

Romàm redijt, vbi anno Pontificatus vndecimo, menſe quarto obijt, variam ſui nominis famam poſt ſe apud poſteros relinquens. In Sancto Petro ſepultus eſt.

BONI.

BONIFACIVS IX. PONTIFEX 205. Anno 1389.

BOnifacius nonus, Petrus antea vocatus, natione Neapolitanus, ex illuſtri Tomacellorum familia fuit: cõmunibus omniũ ſuffragijs, anno ætatis ſuæ quadrageſimo quinto, vt probabiliter obſeruauit Panuinius, nõ autẽ trigeſimo, vt opinatus eſt Platina ad Pontificatũ vocat⁹ fuit. Hic, vt multa ingenij acrimonia valebat, omnẽ populi Romani gubernãdi ratione, ad ſolũ Papã trãſtulit. Vnde magiſtratus ex arbitrio & pro libito cõſtituebat. Clemẽte Antipapa mortuo, Cardinales ſchiſmatici Petrum quẽdam de Luna in eius locum ſufficiunt, Benedicti decimi tertij ei

 nomen

nomen imponentes. Tunc temporis Perusij inter Nobiles & populum magna discordia suborta est. Hanc vt extingueret, Pontifex eò se contulit, cuius præsentiæ, etsi plurimum reuerentiæ, & obedientiæ deberetur, ipse tamen nihil efficere potuit. Nam populus furore exacutus, ad 80. nobiles crudeliter occidit. Hac iniuria Bonifacius se læsum sentiens, Assisium concessit, & per Legatos Galeatio Duci persuasit, vt Mãtuam obsidione solueret. Iubilæi vero anno appropinquante, Romani suis precibus apud Pontificem institerunt, vt ad Vrbem reuerteretur: ad quod vt inducerent, Banderesios destituerũt, eorumque loco Malatestam Pisauriensis domini filiũ, Senatorem delegerunt. Ad vrbem Pontifex reuersus, arcem Sancti Angeli muniuit, mœniaque & turres restituit, & sic paulatim dominatu Vrbis potitus est. Annus Iubilæi 1400. cum incredibili hominum affluentia celebratus est. Paulò ante, Romam Præsbyter quidam, cum certo hominum numero quos Blanchos vocabãt, venerat: qui iussu Bonifacij pro hæretico exustus est. Idem Pontifex Annatarum imponẽdarum primus author fuit: vnde ærario Ecclesiæ plurimum accessit. In regnum paternũ restituit Vdislaum, priuationem qua Carolus exutus erat, irritam faciens. Ad extremũ anno domini 1405. ex hoc mundo migrauit, ac in Sancto Petro, sepultus est, Põtificatu quatuordecim annis & no-

uem

uem mensibus administrato. In eo vero aliquam suo nomini notam inussit, quod parentes suos nimio fauore prosecutus fuerit, quod nimirum hi, Pontificis conniuentia & auctoritate ad nequitiam, & multorum perniciem abuterentur.

INNOCENTIVS VII. PONTIFEX 206. Anno 1404.

INnocentius ſeptimus, pridem Coſmatus nomine, ex Cardinale ſanctæ Crucis Pótifex factus eſt, tota Italia tumultuáte propter mortem Ioannis Galeatij Mediolanenſis Ducis. Schiſma recrudeſcebat indies: quod Pontifex, (qui tamé antea prędeceſſorum ſuorum in ea, ſimilibuſque rebus, oſcitantiam vituperare ſolebat) nó modò ſopire neglexit, ſed ne remedij quidem adhibédi mentionem fieri volebat. Nam cum populus apud eum inſtaret, vt ſeditiones reſcinderentur, & vt ſibi Capitolium, pons Miluius, Caſtellũque Sancti Angeli reſtituerentur, adeò excanduit, vt

eos ad nepotem suũ, ceu ad carnificem miserit, à quo punirentur: ex quibus plurimi supplicio affecti è fenestris sunt eiecti. Hoc facinore irritatus populus, Ladislaum Neapolitanum Regẽ aduocat, atque ad arma conuolat. Pontifex vero rei nouitate obstupefactus, cum nepote Viterbium confugit: vnde postmodũ à populo, deuicto per Vrsinum eius militiæ Ducẽ Ladislao, reuocatus est. Romam reuersus, aliquot Cardinales, ex quibus tres Põtifices postea delecti fuerunt, creauit: exinde nepotem suum agri Piceni & Anconensis Marchionem, eundemque Firmanum Principem creauit. His peractis, anno Pontificatus sui secundo mortuus, & in sancto Petro sepultus est.

GREGORIVS XII. PONTIFEX 207. Anno 1406.

SChismate indies inualescente, Cardinales Romæ Conclaui inclusi, solenni ac mutuo iuramento sese obstrinxerunt, vt quicumque ex ijs Pontifex eligeretur, mox Pontificatui renúciaret: dummodo Antipapa Benedictus, qui tú in Gallijs viuebat adhuc, idem faceret. Proinde pridie Calendas Nouembris, Cardinalis Sancti Marci, nomine Angelus Coriarius, Venetus, Pótifex assumptus est, nomenque Gregorij duodecimi sibi imposuit: qui statim post Pontificiæ dignitatis adeptionem publico scripto quod ante promiserat, confirmauit. Interea temporis

Antipapa

Antipapa Auinione Cataloniam, natale solum transfugit, eò quod Franciæ Principes instigantibus Cardinalibus Gallicis, ipsi persuaserant, vt magistratu sese abdicaret, timebat enim ne ipse violenter abriperetur. Cum autem de deligendo loco consilium iniretur, quo se Gregorius & Benedictus reciperent ad prædictam renunciationem declarandum, vtrinque difficultates exortæ & contextæ sunt. Proinde Auinionenses & Romani Cardinales eos priuarunt, congregatoque Pisis Concilio, cõmuni omnium cõsensu, pro vero ac legitimo Pontifice Alexander quintus est renunciatus. Gregorius & Benedictus se subtraxerunt, alter in Flaminiam, alius vero in Perpinianum, quorum in posterũ amplior mẽtio fiet.

ALEX-

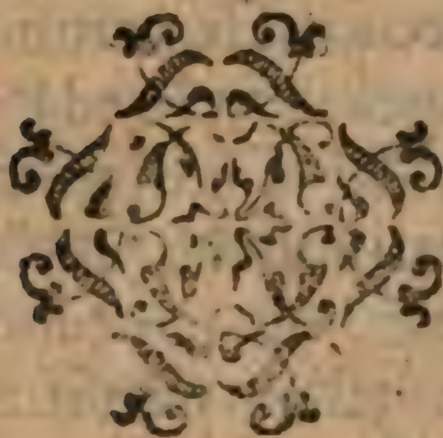
ALEXANDER V. PONTIFEX 208. Anno 1409.

ALexander quintus, instituti sancti Fráscisci religiosus, antea Petrus Filardus vocatus, natione Cretensis, commẽtaria in libros Sentẽtiarum cõposuit: diuini vero verbi præco maximus habitus est. Opera & procuratione Ioannis Galeatij, cui à secretis erat, primò Vicentinus, postea Nouariensis Episcopus, gradatimque adscendens Mediolanensis Archiepiscopus electus est. Innocẽtij vero fauore, Cardinalitia dignitate adauctus, ex eo gradu ad summum Ecclesiæ culmen euectus est. Ad Pontificatũ omniũ Cardinalium suffragijs promotus, Ladislaum ceu Eccle-

Ecclesiæ persæcutoré, Neapolitano regno exuit, illudque Ludouico Andegauensi contulit. Rebus ad hunc modum compositis, Bononiam se recepit: vbi in morbum incidit, mortéque instare sentiens, Cardinales ad se accersiri iussit: quos cum ad pacem & concordiá, communéque Ecclesiæ vtilitaté adhortatus fuisset: omnia quæ in Concilio Pisano decreta erant, sibi iusta videri dixit, & vt legitima confirmauit. Ad extremum tandem, *Pacem meam do vobis, pacem relinquo vobis pronuncians*, spiritum Deo reddidit, postquá octo mensibus Ecclesiam rexisset. Bononiæ in Ecclesia Sancti Francisci sepultus est. Pauperes vnicè diligebat, plurimum humanus erat, & in quemuis liberalis, adeò vt interdum omnibus exhaustus per iocũ dicere soleret, se diuité Episcopum fuisse, Cardinalem pauperem, Pontificem vero mendicum.

IOAN-

IOANNES XXII. DICTVS XXIII. PONTIFEX 209. Anno 1410.

IOannes 22 Neapolitanus, prius Baltazar Coſſa vocatus, ex illuſtri familia, cũ Bonifacio nono à ſecretis & cubicularius eſſet, Cardinalis & Legatus Bononienſis factus eſt: quã prouinciam laudabiliter executus eſt, verum in ea legatione tantas opes congeſsit, vt ijs ad Pontificatum ſibi viam munierit. Ad eam dignitatem promotus, Electores Imperij adhortatus eſt, vt Sigiſmundũ Bohemiæ Regem Imperatorem deligerẽt. Quo facto, eidem in Italiam tranſituro, Ioannes qui per Ladiſlaum inquietabatur, obuiã apud Laudam proceſsit. Eò Sigiſmundus appulſus, vnà

Mantuam

Mantuam perrexerunt, vbi Regia magnificentia per Dominũ Franciſcũ Gonzagam excepti ſunt ac ibidẽ conſultatum de bello Ladiſlao inferendo, qui in plurimas Eccleſiæ ditiones inuolauerat, imò in eam temeritatem deuenerat, vt ne Vrbi quidẽ pepercisset. Interea Ioannes, omniũ chriſtiani nominis procerum nomine, vt compareat, citatur, ad ſchiſma tollẽdum. In Germania vrbs Conſtãtia futuro Concilio deſignatur. Eò deueniens, tantis & tam enormibus accuſationibus oneratus eſt, vt mutato habitu, nõ ſine magno timore, clam ſe ſubtraxerit. Verum decreto contra ipſum lato, apprehẽſus eſt, & in carcerem cõiectus, quadraginta criminibus, quibus grauatus erat, conuictus. Hinc cõmuni omniũ conſenſu depoſitus fuit: ſentẽtiamque aduerſum ſe pronunciatam approbauit, ac Ludouico Bauaro ad cuſtodiendum traditùs, tribus annis captiuus detentus eſt. Exinde Gregorius quoque citatur, qui comparere recuſat. Verum bonis Sigiſmundi admonitionibus perſuaſus, Carolum Malateſtam eò miſit: qui omnium intellecta intentione, nomine ipſius renunciat. Alter Antipapa Gregorius, occupata arce Panicolæ in Perpiniano, adeò ſe contumacem præſtitit, vt eius cauſa diſcuſſa per Cõcilium, depoſitus fuerit. In eadem ſynodo Bohemorum error damnat⁹ eſt, eorũq; Anteſignani Ioãnes Hus & Hieronymus Pragenſis exuſti ſunt. Omnibus hiſce rebus tranſactis, ad eligendum nouum Pontificem

cem animum adiecerunt: ad quam rem debito modo perficiendá, ex omnibus nationibus probatæ vitæ viros sex, qui cum Cardinalibus Conclaue ingrederētur, selegerunt: quibus introductis tertio Idus Nouembris, anni 1417, ipso die Sancti Martini, contra omnium opinionem, cómuni tamen gaudio Cardinalis Columna Pontifex eligitur: qui sibi nomen ab eo sancto qui in eum dië incidebat, accepit. Sed de eo in subsequentibus latius. Quod ad Ioannem & Gregorium attinet, vnus Concilij decretis agri Piceni Legatus designatus est: alter vero per Martinum (cui se Florentiæ humiliter submiserat) Cardinalis & Episcopus Tusculanus creatus fuit. Verum paulò post, mçrore animi afflicti perierút. Gregorius quidem Recaneti: Ioãnes vero Florentiæ, cuius Cosmas à Medicis hæres factus, supra modum locupletatus est.

MAR-

MARTINVS V. PONTIFEX 210. Anno 1417.

MArtinus quintus ex illuſtri Columnenſiũ familia, per Innocentium ſeptimũ Cardinalis creatus fuit. Inito Pŏtificatu, humanum ſe maximè prudenté, iuſtum, & in omnibus ſuis actionibus exercitatiſsimum exhibuit. Legatum qui Antipapæ Petri de Luna conatus reprimeret, miſit, quo tamen nihilo factus melior, inſipienter in ſua opinione perſeuerauit: quò factũ eſt vt ab ijs qui partes eius tuebantur merito deſertus fuerit. Inſtituit, vt certis temporum interuallis Cõcilia celebrarentur, ne Antipapæ alioquin occaſionem arripientes, Synodos ipſi

etiam cogere assuescerent. Rogantibus Imperatore, & Gallis, vt in Germania remanere vellet, nullo modo acquieuit. In Italiam reuersus, Philippum Ducem Mediolanensem cũ Pandulpho Malatesta amicitiæ fœdere religauit, ac deinde cum Venetis. Brachium Mantuanum excõmunicauit, qui plurima patrimonij Ecclesiæ loca occupauerat. Verum is postea sanis Florentinorum persuasionibus inductus, sese humiliauit, ac proinde per Pontificem in gratiam receptus est, suaque opera & industria, Ecclesiæ stipẽdijs militans, Bononiam recuperauit, Eodem tempore Martinus Bononię existẽs, à Baltazaro Cossia, qui se Põtificem sub nomine Ioannis 22 vendicabat, salutandi, atque eidem se submittẽdi causa inuisitur. A Romanis reuocatus non ante redijt quam Florentiam Metropolitanam declarasset, Ecclesias Volteranam, Pistoriẽsem & Fresolensem, auxilij & subsidij loco eidem annectens. Romam veniens, tanta cum omnium lætitia & exultatione receptus est, vt is dies qui in decimũ Calendas Octobris incidebat, pro festo sit habitus. Exinde Vrbẽ ipsam quæ multis in locis ruinam minabatur, reparare aggressus est. Nouembri subsequente, Tyberis alueo suo egressus, tãtoperè excreuit, vt plurima damna Vrbi intulerit. Temporibus ijsdem, Romã superuenit Ludouicus Andegauensis, qui à Põtifice regno Neapolitano donatus est, non sine graui Alphonsi Arragonensis animi perturbatione: quia hãc ob

causam

causam Legatos ad Senense Concilium misit, vt Petri de Luna causam promoueret. Cui machinationi Pontifex vt obuiaret, Cōcilium dissolui curauit, aliudque post septennium indixit. Quātum potuit Bracchium afflixit, qui Ecclesiæ statum interturbabat. Bohemos hæreticos qui Catholicos diuexabant, compescuit. Lucensibus quos Florentini dura obsidione premebant, per Vicecomites opē ferri procurauit. His peractis aliquas Vrbis Ecclesias reparauit, Cardinalesque creauit. Pacem cum Alphonso cōposuit, qui post obitum Petri de Luna alium Antipapam eligi mandauerat. Sed eum exauctoratum Martinus Episcopatu auxit. Ad extremum vbi in collatione beneficiorum, alijsque omnibus suis actionibus, iudicium suum, prudentiam & integritatem manifestasset, 14 anno, & tertio sui Pontificatus mense, ætatis vero suæ anno 63 obijt. Eius mors omnibus bonis flebilis accidit. In Laterano sepultus est. Sedes duodecim diebus vacauit.

EVGENIVS IIII. PONTIFEX 211. Anno 1431.

EVgenius quartus Venetus, Gabriel Condulmerius antea vocatus, ex Canonico in Alga à Gregorio duodecimo Cubicularius desumptus est. Postea ab eodem Episcopus Senensis, & tandē Cardinalis factus est. Quinto nonas Martij anno 1431. Martino mortuo ad Pontificatum vocatus, Eugenij quarti sibi nomē indidit. Cum Columnensibus graues ipsi altercationes intercesserunt, ob inobedientiam ei per Stephanum Columnam eius belli ducē exhibitam, qui Eugenij potentiam & indignationem veritus, cum quibusdam fœdus percutiens, armatus cōtra Pōtificem

tificem processit. Is tamẽ tùm à milite stipante, tum à populo, ab eorum insidijs fuit assertus, ac Columnæus fuga sibi consulere coactus. Accidērunt etiam ijsdem pene temporibus tumultus & variæ tragædiæ excitatæ, quæ Pontificis ægritudine sopita sunt. Angelotum vna cum Francisco Camerario nepote suo Cardinalẽ creauit. Paulò post Sigismundus Imperator Romam appulsus, corona, cuius accipiendæ ergo venerat, ab ipso Põtifice honoratus est. Imperatore abeunte Eugenius per Nicolaum Fortibrachium, bellis infestatus est, qui ab eo certam solutionem postulabat: quin & à populo etiam, cui responsionem duriorem dederat, sibi cauendum ratus, mutato habitu sese clam Florentiam surripuit. Vbi cùm molestijs & tædio plenissimus commoraretur, Concilium Basiliense inchoatũ est, iuxta Martini quinti præscriptum. quod vt impediret Bononiam transtulit: per Imperatorẽ tamẽ & alios Principes ibidem ad id negotij congregatos: ter citatus & admonitus, quod inceptum erat cõprobauit. Patriarcham Vitelescum Romam legauit, cuius industria & vigilantia, non parui momẽti plurimæ machinationes extinctæ sunt. Ob hæc proinde merita eũdem Cardinalẽ creauit. Inde vero Bononiam pertransiens arcem exædificauit, ac palatium reparauit. Anno subsequẽti Cõcilium à Basilea Ferrariam transtulit vnde inter ipsum, Imperatoremque & Principes Cisalpinos magni animorũ motus exorti sunt. Interea Cõ-

cilium Ferrariæ inchoatur, quod ob grassantem Epydimiam abrumpi, & Florentiam transferri oportuit. Eò Grȩcorum Imperator, cum plerisque alijs, viuis rationibus conuicti sunt, ac spiritum sanctum ex filio æquè atque ex patre procedere, cõfiteri coacti. Purgatorium esse, Eucharistiã ex azymo pane confici, & consecrati oportere, Episcopum Romanũ, in terris Christi Saluatoris esse vicarium, & vniuersalis Ecclesiæ caput. Interea Basileȩ Vicecomite procurante, Antipapa Amedeus creatus est, qui quõdam Sabaudiæ Dux vocabatur. Tandem post multas bellorum perturbationumq; vicissitudines, Romã rediens Nicolaum Tolentinatem Ordinis Sancti Augustini religiosum in Sanctorum numerum retulit. His ita peractis, septimo calendas Martij anni 1446. Pontificatus sui anno 16 ætatis verò suæ 64 mortuus est. Post eius mortẽ, Sedes duodecim diebus vacauit. Aspectu fuit venerabilis, alloquio grauis, historiarũ peritus. Virorum literatorum fuit amantissimus, proinde Poggium, Aretinum, Aurispam, Trapezuntium, Blandum rarȩ eruditionis viros, suos Secretarios fecit. Cõtumelias sibi scripto vel verbo illatas parui pendit. Plurima silẽtio quæ in eius laudem dici possent inuoluimus.

NICO-

NICOLAVS V. PONTIFEX 212. Anno 1447.

NIcolaus quint⁹, Thomas Sarzanus antea vocatus, medici cuiusdã filius, pridie Nonas Martias electus anno 1447. ea quà erat modestia, Cardinales rogauit, vt ad electioné alterius magis idonei procederẽt. Is beneficiorum memor quæ à Cardinale Nicolao Albergatõ ac cœperat, adolescens eiusdem nomen sibi assumpsit. Tunc tẽporis tota Italia armis deflagrabat, quæ vt extingueret, accepta corona processiones per Vrbem mox instituit, quibus ipse pedes interfuit. Plures Legatos in diuersas regiones, sepius sine vllo effectu emisit. Ad extremum, post diuersos

& periculoſos bellorum tumultus, pacem inter Regẽ Alphonſum, Venetos, Florentinos, Zforziam, & quoſcumque alios compoſuit. Soli Genuenſes cùm Alphonſo inimicitias retinuerunt. Interuentu & procuratione Imperatoris Federici, Fœlix Antipapa magiſtratui renunciauit: quẽ idcirco Cardinalem & Legatũ Germaniæ creauit. Annum Iubilæum in 1450. incidentem celebrauit. In eo autem tanta hominum affluentia Romæ eſt reperta, vt vno dierũ cuiuſdam Cardinalis mulus exterritus: tantum in populo impetum concitauit, vt ducentos homines & tres equos, in Caſtelli ponte compreſſerit. Nicolaus in tãta multitudine, pro paterna ſollicitudine, de rebus omnibus ad victum neceſſarijs prouidit. Intelligẽs Imperatorem Federicum cum vxore anno ſequẽti venturum, prout fecit, mœnia Vrbis reparauit. Accepta Federicus Imperij corona, pacificè in Germaniam reuerſus eſt. Coniuratione contra Pontificem prodita, & deprehẽſa, eius author & coriphæus Stephanus Porcarius cum quibuſdam complicibus capti, laqueo vitam finierunt. Conſtantinopoli à Turcis obſeſſæ omnimodo ſuccurrere ſtuduit: ea tamen propoſita conditione, vt ad fidem Catholicam, quemadmodum ſe facturos receperãt, redirent. Turcis nihilominus potentia & armis præualẽtibus, Vrbs ipſa totumque Imperium in hoſtium manus deuenerunt. Vnde Pontifex tantum doloris ſenſum contraxit, vt in febrim inciderit,

qua

quæ podragris, quibus mirum in modum vexabatur admixta, ipſi morte͂ intulit, anno Domini 1455. Pontificatus vero ſui octauo. In Sancto Petro ſepulturæ honorem conſecutus eſt. Dum viueret in omnes, præſertim vero doctos liberaliſsimus fuit, quos muneribus & beneficijs ad exercenda ingenia excitabat. Per totam Europam literatos viros miſit, qui authores deperditos requirerent. Eorum opera, Quintilianus, Marcus Celius, Appicius, Porphyrion Horatij commentator, recuperati ſunt. Multas Baſilicas reſarſit: ædificia magni momenti plurima extruxit: adeoque bene & ſanctè geſsit, vt cùm omnibus qui eum anteceſſerunt Pontificibus, merito co͂parari poſsit. Magnas eleëmoſynas diſtribuit præcipuè nobilibus ad paupertate͂ redactis: plurimas virgines dote ex proprijs auctas, matrimonio collocauit. Officia vel beneficia nunquam vendidit; Imò, vt erat religioſus iuſtus, clemens & pacificus, liberaliſsimum ſe præſtitit. Leui negotio ad iram prouocabatur: verum eadem facilitate ad ſe rediens miteſcebat: vnde fiebat vt eæ animi co͂motiones tanquam parui næui in tanto perfectionum fulgore.

CALIXTVS III. PONTIFEX 213. Anno 1455.

CAlixtus tertius primò Alphõſus Borgia vocatus, Hiſpanus Valentinus, vtriuſque iuris cum eſſet doctiſsimus, Secretarius & Cõſiliarius Regis Alphonſi primi aſſumptus eſt. Cum vero de pace & cõcordia inter Pontificẽ, Eugenium, & Alphonſium Regẽ tractaretur: in ea re omne ſtudium & diligentiam ſuam interpoſuit: galerum tamen Cardinalitiũ ſibi ab Eugenio oblatũ, non prius acceptare voluit, quam negotium ſibi demandatum confectum eſſet. Eo peracto, ſub titulo ſanctorum quatuor Coronatorum accepit. Ad extremum ſexto idus Octobris, an-

ni 1450

ni 1450 Pontifex creatus est, nomenque Calixti tertij accepit. Mox bellum contra Turcas publicauit, cuius rei faciendæ ante adeptum Pontificatum votum ediderat. Proinde in omnem Europam prædicatores in hunc finem immisit, qui fideles ad eam militiam incitarent. Ipse Pontifex sedecim armatas triremes cum copijs auxiliaribus, sibi ex omni parte missis, Patriarcha Aquileensi præfecto, qui Asianorum maritima hostiliter infestarent. Romæ discordiam inter Vrsinos, Comitem Auersum, & Columnéses accensam, sua diligentia restinxit. Sanctum Vincétium Hispanum, & Egmundum Anglum, inter sanctos retulit. Palambaram quæ ad defectioné cõuersa Ecclesiæ se tradiderat, legitimo eius Domino, Sabello restituit. Cometa horribili apparente, processiones generales instituit, quo diuina vindicta auerteretur. Eiusdem institutú fuit, vt meridiè campanarum pulsu, populus ad orandum pro ijs qui contra Turcam pugnabant, inuitaretur. Senenses à Picennino hostiliter oppressos liberauit. Rebus Italiæ aliquo modo mitigatis, nouem Cardinales creauit, ex quibus duo ex sorore nepotes erant, & Aeneas Picolhomineus, qui eidem in Pótificatu successit. Alphóso vero nullis heredibus legitimis relictis, mortem oppetente, ipse Calixtus tãtum animo valuit, vt regnum ipsum tanquam ipso iure, Ecclesiæ deuolutum & cessum, repetere ansus sit: Vnde non paruam difficultaté mouit, quæ Pontifice mortuo

tuo omnino ſopita eſt: is enim tertio Pontificatus ſui anno, die vero ſexto, mortuus, eſt corpuſque eius ad S. Mariam vulgo Febrium vocatam, deportatum eſt. Annos octoginta vixit. Suo tẽpore, arctiſsimam amicitiam, neceſsitudinẽque cum regibus Perſarum, Armeniæ, Tartariæque contraxit, quos ad bellum Turcis inferendum incitauit, à quibus etiã legationes habuit. In diſtribuẽdis eleëmoſynis liberaliſsimus fuit. Multos nobiles ad inopiam redactos proprijs facultatibus ſuſtentabat. In victu frugalitatem, in ſermone modeſtiam ſeruabat. Omnibus dum bene valebat, facilem acceſſum præbebat. Tantopere autem integritatẽ amauit, vt nec Epiſcopus, nec Cardinalis vnquam aliud beneficiũ ex alicuius fauore, aut ſubſidij vice, acceptare voluerit. Eccleſiam ſanctæ Priſcæ reparauit, mœniaque Vrbis reſarſit. Nullis vero adeò grauibus curis diſtrahi potuit, vt à ſtudijs animum ſubduxerit. Officium transfigurationis ipſe compoſuit, atque eadẽ ratione qua ſolennitas Corporis Chriſti celebrari voluit. Quod vero ab Alphõſo Rege alienior, ab ipſo diſsideret, inde proueniebat, quod Epiſcopatus indignis cõferri ſollicitaret.

PIVS

PIVS II. PONTIFEX 214. Anno 1458.

DEcimo tertio Calendas Septembris, communi omnium conſenſu, Pius Pōtifex electus fuit, prius Aeneas Syluius vocatus, ex Picolhomineorum Senenſium familia originem ducens. In iuuentute ſtudijs liberalibus addictus, in Poëtam doctiſsimum euaſit: verſusque Latina & Etruſca lingua compoſuit, ac tandē Oratoris clariſsimi nomen conſecutus eſt. Ob varia ingenij præclaraque edita ſpecimina, in Concilio Baſilienſi, magno & honorifico loco habitus eſt, cuius etiā nomine octo Legationes, diuerſis de cauſis obiuit. Hoc oratoris munere apud

Cæſarem

Cęsarem dum fungitur magnam iniuit gratiam: adeò vt ab eodem lauream coronam sit consecutus, ac in Secretarium ascitus, quo & ad varias legationes Cæsar vsus est. Ipsius verò Imperatoris mandato nouem legationes, in magni mométi negotijs obiuit. Calixtus ea qua ipsum prosequebatur beneuolentia, Cardinalem creauit, quem etiam in Pontificatu subsecutus est. Bellũ in Vmbria grauissimũ Picennini procuratione excitatum, ipse sopiuit, Asisium & Nuceriam recuperauit. Mantuæ conuentum indixit, in quo plures Principes & Legati, aderant inter quos de bello Turcis inferendo delibratum & conclusium fuit. Romam reuersus Viterbium recepit. Ab Ecclesię ditione quosdam tyrannos expulit. Neapolitani regni donationẽ Ferdinãdo factã, ipse approbauit, & ad eũdem, Cardinalem Vrsinum, qui ei Imperij coronã imponeret misit: illũque amissa apud Sarnum victoria penè desperatum, suis copijs adiuuit: quo præclaro ac singulari officio Coronã ipsi sartã tectamq; seruauit. Cẽsuris armisq; Sigismũdi Malatestæ vires &. insolentiã compescuit. Fædus cum Hungariæ Rege, Burgũdiæ Duce & Venetis ad expeditionem Orientalem prosequendam pepigit, in qua se totum per diuersa loca circũeundo impendit. Bohemiæ Regẽ citari fecit Archiepiscopũ Moguntinũ priuauit, quod peruesè de fide sentiret. Excõmunicauit quoque Sigismundum Austriæ Ducem, qui Cardinalẽ quẽdã in vincula coniectum

ctum detinebat. Ludouici Gallorum Regis machinationi sese opposuit, qui libertatem Ecclesiasticam imminuere conabatur. Borsio Mutinēsi Duci, qui rebus Gallicis fauebat, minas addidit, & Sigismundo Malatestæ, qui Ecclesiam persequebatur. Affinitatem & amicitiam cum Rege Ferdinando contraxit. Sanctam Catharinam Senensem inter Diuos retulit. Duodecim Cardinales creauit. Plurima ædificia Romæ, Senis, & alibi extruxit. Cousmianum ciuitatē exædificauit, quam de suo nomine Pientiam vocauit. Annos 58. & decem menses, minus duobus diebus vixit. Ad extremum, anno Pontificatus sexto, diebus sex minus, decimo quarto Calēdas Septembris, anno 1464. febri Auconæ mortuus est, vnde Romam corpus eius translatum est, & in S. Petro sepultum. Præclara opera ipse cōposuit, plurima in dialogorum formam redegit, plures epistolas & orationes ad multos porrectas descripsit. Historiā Bohemiæ, duodecim libros diuersorum Epigrammatū cōtexuit, versus sine numero edidit. Grammaticorum præcepta iuueni Ladislao Hungariæ Regi dedicauit. Innumera penè ea sunt quę de ipsius laudibus per Platinam commemorantur. Vnum illud sub silentio præteriri non debet, quod æqua animi facilitate omnibus parcebat, neminemque vnquam corripuit, qui eum maledictis lacessiuisset.

PAV-

PAVLVS II. PONTIFEX 215. Anno 1464.

PAulus ſecundus nobilis Venetus, cui nomen Petrus Barbus prius fuit, Pontificis Eugenij ex ſorore nepos, per quem etiam ex humiliore ſtatu ad Cardinalitium ſtatū pro motus fuerat: pridie Calendas Septembris anni 1464 Pōtifex electus eſt. Inito Pontificatu deſtituit omnes officiarios à Pio inſtitutos, (ex quibus erat Platina) qui ex eo quod audaciori animo, eius ſeueritati oblocutus fuiſſet, in vincúla coniectus eſt. Idem Pontifex, Canonicos ſancti Ioannis Lateranenſis per Eugenium ordinatos, & ab vno Calixto dignitate deiectos, in priſtinum ſtatum reſtituit. Chri-

Christianos Principes Legationibus missis ad arma in Turcas capessẽda frustra adhortatus est. Illi enim tunc temporis Epirum occuparant & mox Illiricum ingredi parabant. Viribus & armis Ferdinandi Regis adiutus, Deiphobi & Frãcisci Comitis Auersi potentiam & audaciam cõfregit, eosque ceu Ecclesiæ aduersarios nouem Castellis exuit. His peractis, inter eum & Regem graues natæ sunt contentiones. Nam Ferdinandus, ob egregiam à se prestitam Ecclesię operam, tributum quod debebat sibi remitti postulabat. Episcopum Conchensem Mediolanũ misit, qui suis consilijs & adhortationibus populum in officio, obseruantia, ac debita fide erga Galeatium Francisci Sfortię tũc demortui filium absentem, retineret. Rhodiorum Magistrum Romam aduocauit, qui ibidẽ obijt. Vt vero rebus illius Insulæ afflictis mederetur, eò Carolum Vrsinũ cũ summi magistri titulo & potestate misit. Decem Cardinales creauit, & post plurima bella, aliquos in Italia potentes sedauit. Exinde ad tranquillitatem conuersus, Ludorum festos instituit populumque ad conniuium publicum inuitauit. Orta coniurationis suspicione, plures quæstionibus subijci curauit: in eorum numerò ipse Platina de quo supra, fuit. Imperatorem Federicum qui Romam voti reddendi causa venerat, magnificè & splendidè suscepit. Idẽ quoque Borsio Estensi præstitit, quem Ferrariæ Ducem ad retundendã Georgij Bohemiæ Regis insolentiam creauit,

eademque intentione Húgarios & Alemannos excitauit, vt totam eius ſtirpé extingueret. Bellum Volphæ dominis edixit, quod tamé minus fœliciter ei ſuccesſit, proinde poſt longam contentionem, locum ipſum ſeptem & decem millibus Ducatorum aureorum coemit. Ad extremum Pontificatus ſui anno ſeptimo duobus mésibus minus apoplexia mortuus eſt, Anno 1471 quinto Calendas Auguſti. Cardinalibus rubrum habitum adiecit. In Sancto Marco & Vaticano præclara ædificia ædificauit. Plurimos Cardinales & Epiſcopos pauperes adiuuit. Viduis, Virginibus & infirmis opem & auxiliú attulit. Margaritis, rebuſque pretioſis mirum in modú delectabatur. Vir erat tetricus ac moroſus, in crimino ſos ſeuerus in domeſticos durus & aſper.

SIX-

SIXTVS IIII. PONTIFEX 216. Anno 1471.

SIxtus 4 Saonensis, ex illustri Ruuereorum progenie originem trahens, nomẽ Francisci antea obtinuit. Ordinis Sancti Francisci magister Generalis fuit magnam in dicendo energiã, singularemque doctrinam habuit. Hãc ob causam per Paulum secundũ Cardinalis creatus est. Eo mortuo, quinto Idus Augusti, anno 1471, ad Sedem Apostolicam administrãdam assumptus est. Quatuor Cardinales Legatos selegit, quorũ vnum Franciæ, alterum Hungariæ, tertium, Arragoniæ Regibus misit, quos ad ineundam pacẽ hortaretur, quartũ vero æquoreo exercitui cõ-

tra Turcas præfecit, ictis prius cũ Venetis & Rege Ferdinando fęderibus, licet nihil ab hoc nec ab illis effici potuerit. Vt quosdam Tyrannos in Vmbria comprimeret, auxiliaribus Ferdinandi copijs adiutus, exercitum cõscripsit, cuius administratorem & directorem Federicum à fęlici Monte constituit, eumque ex Comite, Ducem Vrbinatium declarauit. Nepotem suum Iulianũ Legatum creauit. Pactijs contra Laurentium & Iulianum Mediceos præsidio fuit. Cum Venetis Viribus iunctis, belli Ducem Malatestam deligens, Calabriæ Ducem prælio fudit. Cõuentione quoque cũ Neapolitano Rege inita, Columnenses prõsecutus, eos afflixit. Venetos postea, à quorum societate & amicitia resilierat, interdixit, omnibusq; Potẽtatibus sibi deuinctis, cõtra eos cõfęderationem sanxit. Andream Paleologum. Albaniæ Dominum, Cypri, Bossinæque Reginas auitis domicilijs, Turcica oppressione deiectos, Romam venientes honorificentissimè excepit. Idem humanitatis officium Christierno Daniæ, & Ferdinando Regibus, necnõ Calabriæ Saxonumq; Ducibus, ad Vrbem deuotionis ergo peregrinantibus præstitit. Annuũ porro censum Ferdinando remisit, hac sola conditione retenta; vt quotannis equum phaleratum offerret. Non minorem eius beneuolentiam Leonora Ferdinandi filia iam nuptura, experta est. Bonauenturam in Sãctorum numerum retulit. Conceptionis, B. Virginis, Præsentationis Sãctæ

Annæ,

Annæ, SS. Iosephi & Frãcisci dies festos celebrari officio præcepit. Annum Iubilęum ad viginti quinque annos contraxit. Vrbem Romanã plurimis, ijsque præclaris ædificijs exornari: plateas vicosque lateribus insterni; amouerique ea omnia quæ humiditatem, aut obscuritatẽ inducere videbantur, curauit. Aquas Virgines dictas, reduxit. In Vaticano bibliothecã toto orbe celeberrimam erexit. Status Ecclesiastici propugnatorem acerrimum sese exhibuit. Animi generosi liberalis, & magni fuit: erga suos vero adeò propensi, vt ex illis magnam partem Cardinalitia dignitate inuestierit, alios sublimioribus gradibus auxerit. Primus inter Pontifices fuisse fertur, à quò officia & dignitates in curia Romana veniêre. Plurima quoque, ex quibus pecunias cõflaret, recenter excogitauit. Opuscula quædam composuit, quæ doctorum manibus lecta & frequentisśimè trita sunt. Podagris vexatus, idibus Augusti tandem mortem obijt, Pontificatus sui supra quartum diem. anno decimo tertio: ætatis vero suæ 70. In Sancto Petro sepulturã habuit. Eius morte Sedes 16. diebus vacauit.

INNOCENTIVS VIII. PONTIFEX 217. Anno 1484.

INnocentius 8 Genuenſis, ex illuſtri Ciborum Proſapia, ante Pontificatum Ioannes Baptiſta vocatus eſt, Aaronis Neapolitani pro Regis, ac deinceps Romani Senatoris filius. Opera & fauore Sixti 4, Cardinalis creatus eſt: quo mortuo in eius locum 4 Calendas Septẽbris, anno 1484 ſuffectus eſt. Qui cum ſua naturali propenſione humaniſsimus eſſet, ad gradum adeo ſublimem promotus, moreſq; quibus antea excultus erat, nullo pacto deſeruit, aut mutauit. Venetos ab Interdicto abſoluit. Aſsiduis Legationibus Principes Chriſtianos ad concordiam adhortatus eſt, & vt in Tur-

in Turcas arma ſua conuerterẽt, animauit. Iudicibus ſuis vt æqua lance omnia iudicarẽt ſtrictiſsimè mandauit. Imperatoris Federici precibus flexus Leupoldum Auſtriæ Ducem miraculis illuſtrem, inter diuos retulit. Exorto inter Ferdinandum Regem & ſe propter annuum cenſum iurgio. Nobiles regni in ſuam cliẽtelam recepit & protectionem, ac illos ab obedientia & ſolenni iuramẽto liberos fecit, Regemque ipſum regno exuit: Ferdinandi tamẽ Regis armis atque potentia territus (qui Florẽtinorum copijs, Ducisque Mediolanenſis viribus innitebatur) cum eo in gratiam redijt. Eiuſmodi belli tumultibus & impedimentis ſolutum ſe animaduertẽs, omnem animi cogitationem ad regimen & ſtudia Vrbis conuertit: proinde Columnenſes cũ Vrſinis reconciliauit. Marganioſque cum Sanctacrucijs, bellis exitialibus diſsidentes, pacis fœdere reuinxit. Vrbem latronibus purgauit, in eorumque capita ſeueriſsimè animaduertit. Eodẽ prorſus modo officiarios quoſdam falſarios, publicè puniri voluit. Vrbi de rebus neceſſarijs maxima cura prouidit. Ducis Mediolanenſis ope ſubnixus Bucalinum Tyrannum Anxinũ ſubiugauit. Octo Cardinales creauit, omnes grauiſsimos & maximæ æſtimationis viros. Porticus Palatij Beluedere dicti ædificauit. Lateranẽſis Baſilicæ abſidam, S. Mariæ Diaconiã via lata erexit. Particulam ligni Sanctæ Crucis reperit; ipſemet à Turca ferrum Lãceæ per quod Chriſti Saluato-

ris nostri latus perfossum est, dono accepit. Innocētius proceri corporis, & coloris cādidi fuit, ægritudine assidua conflictatus est, vnde antequam è viuis excederet, in deliquium animi incidens 20 horis sine vllo arteriarum motu immobilis permansit. Post duos annos eodē morbo correptus animam Deo, octauo Calēdas Augusti reddidit, Anno salutis 1492, hora noctis quinta. In Sancto Petro cum maioribus sepultus est. Pontificatus sui anno septimo, mense decimo, die 27. Eius morte Sedes 16. diebus vacauit.

ALEX-

ALEXANDER VI. PONTIFEX 218. Anno 1492.

NIhil ab hoc Pontifice, quo vel ſuis maioribus, aut tam ſublimi dignitati, vel denique ſuo nomini reſpõderet, geſtum eſt. Nam ſpiritu bellico ductus detrimẽtis, aliorum ſua commoda ſtabilire annixus eſt. Hic Valentiæ in Hiſpania nobili familia Lenzolia ortus eſt: licet vendicaret ſibi nomẽ Borgiæ, in memoriá auunculi ſui Caliſti: à quo omnino adhuc adoleſcẽs, Epiſcopus Valentinus creatus fuerat, ex quo ad Cardinalatum adſcẽdit, ac tãdem Vicecancellarius declaratus. Demũ tertio idus Auguſti, anno 1492 quorundam Cardinalium conſpiratione, quos

 polli-

pollicitationibus in ſuam ſentẽtiam pellexerat, in Pontificem electus eſt. Põtificatus initio carcerum viſitatores inſtituit, qui eos perpetuò circumirent, nonnullaque alia opera laudabilia edidit. In primo cõuentu quem habuit, ſuum ex ſorore Nepotem Cardinalem inſtituit, eumque Neapolim, vt Alphonſo ſecundo coronam imponeret, legauit. Cum Carolo octauo Gallorum Rege qui prædictum regnũ Neapolitanũ occupaturus veniebat Alexander, confęderationem, metu perculſus inijt. Paulò poſt, contra eundem cum alijs Principibns fędus percuſsit. Poſt huius belli expeditionem, aliam confederationem, cũ Ludouico Rege Catholico, Venetis & Florentinis contra Ludouicum Sfortiam & Federicum Regem Neapolitanum confirmauit. Anno 1500 Iubilæum celebrauit. Pontificatu ſuo durante 53 Cardinales creauit; ex quibus 18 natione Hiſpani fuerunt. Verum ne ſigillatim omnia eius facta referamus. Vnum ſolum adijciam, quod de Borgia eius notho, Hiſtoriæ narrant. Hic repudiata vxore Epiſcopus Valentinus factus eſt. Deinde Cardinalis ac tandem Ducatum Valentiæ obtinuit. Regno autem Italico inhians, nullum crudelitatis, ſceleriſque genus omiſit, quod non exercuerit Nobiliſsimas quaſque familias, aut aperto marte, aut alio modo exterminare conatus eſt, vt ijs extinctis eorum bona degluberet. His omnibus facinoribus non ſolum conſentiebat parens, verum etiam omnibus neruis, eius

conatus

conatus promouere studebat: filium enim suum ad omnia summa prouectũ cupiebat, sed vt sunt incerti rerum omniũ euentus, extructo ad vmbrosum Vaticani ruris fontem quem Beluedere vocant conuiuio, Cardinalium pręcipuos è medio tollere instituit, vt eorũ bonis frueretur, pręparato ad eam rem perficiendã intoxicato vino, vnde incanto Pincernæ errore, qui medicatam Falerni vini lagenam cõmutauit, Pater & filius fatali calamitate puniti fuerunt, quanquã Valentinus, adhuc iuuenis, ac proinde firmioris roboris, quæsito adhibitoque antidoto contra veneni vim præualuit. Pater vero annis grauatus 72 scilicet, veneni efficaciam euincere minime potuit, ac proinde 15 Calẽdas Septembris, anno salutis 1503. Põtificatus vero sui 11, die 8 migrauit. Corpus eius in vili abiectoque sacello apud S. Petrum conditum est, hoc vnum libere affirmari liberè potest, nũquam Romanam ciuitatẽ vsquę adeo grassationibus & latrocinijs abũdasse, quẽadmodum hoc Pontifice viuente oppressam se sensit. Vt vero vitam barbaram & dissimilem Pio secundo, Eugenio 4, alijsque honestissimis Pontificibus ducebat, sic etiam magnum numerum exploratorum, delatorumque alebat. Suspicionibus plenus & sibi male conscius eos morte afficiebat, qui quicquam contra se licet minimum effutiuissent. Vitiorum quibus cõtaminatus fuit & donorum sibi à Deo concessorum historiæ plenæ sunt.

PIVS

PIVS III. PONTIFEX 219. Anno 1503.

DVx Valentinus qui mortem euaſerat, vniuerſum terrarum orbem, vt videbatur, vexaturus, 12 militum millibus quos ſecū habebat, Cardinalium collegium circumdedit, vt eorum vota in ſuam ſententiam pertraheret. Populo tamen ſeſe interponente, & intercedentibus Hiſpaniæ & Frăciæ Oratoribus, ipſe Valentinus cū ſuis copijs Romam deſeruit. Proinde omnium Cardinalium ſuffragijs, 10 Calēdas Octobris, anno 1503. Franciſcus Picolhomineus Pōtifex renunciatus eſt, qui optima auunculi ſui recordatione ſtimulatus, Pij 3. nomen ſibi aſſumpſit, ijſdemque

demque cum auunculo inſignijs & cognomine vſus eſt. Ipſi creato Pontifici, Valentinus pedes exoſculatus eſt; quem Vrſini perſequentes, cum aliquantula, tam ex vna quam ex altera parte ſanguinis effuſione, captus atque in Hadriani arcem deductus eſt. Verũ vnoquoque optima ſibi de Pontificis virtutibus & bonitate proponente, ex vulnere in pede accepto, non ſine veneni ſuſpicione 15 Calendas Nouẽbris, annos natus 64. 26 ſui Põtificatus die, morte ſublatus eſt, ac apud auunculum ſuum ſepultus.

IV-

IVLIVS II. PONTIFEX 220. Anno 1503.

IVlius ſecundus, antea Iulianus vocatus, patriâ Sauonenſis, Sixti Papæ 4 fratre natus, ex familia Rouereorum, ex Epiſcopo Carpentoratenſi S. Petri ad Vincula Cardinalis Præsbyter factus eſt. Mortuo pio Calendis Nouembris à 37. Cardinalibus Pontifex electus eſt. Valentinum ea conditione relaxauit, vt arces Ceſſenæ & Fortiliuij reſtitueret. Filiam vnam Ioãni Iordano Vrſino in Vxorem dedit; aliam vero Marco Antonio ex ſorore neptem deſponſauit. Cum iam ad reſtituendum ſtatũ Eccleſiaſticum, animum conuertiſſet. Bononia Ioãnem Bentiuolũ

eius

eius tyrannum eiecit. Fœdere cum Principibus Christianis percusso, contra Venetos arma mouit: quos non modo excõmunicauit sed & grauissimis prælijs fudit, pluribusque præsidijs nudauit. Successu temporis, calamitatis eorum & afflictæ cõditionis misertus, eosdem absoluit ac cum ijs adhibitis conditionibus fœdus percussit. Contra Ducem Ferrariensem commotus, quod Salinas occupatas teneret, eum excõmunicationi innodauit exercituque contra eundẽ misso profligauit, mutinam ex ipsius potestate, sua pręsentia cœpit. Mirandulam, Gallicis præsidijs munitam expugnauit. Exinde Rex Ludouicus, Ducis partibus addictus Pontificem ad Conciliũ Pisis congregandum citat. Quod vt declinaret, Romę apud Lateranum aliud generale indixit: in quo & Regem ipsum & Florentinos grauissimè excommunicauit, qui Vrbem Pisanam Concilio prætenso delegerant. In hac rerum perturbatione, Legatos ad Reges Càtholicũ & Angliæ, auxilium regalum contra Franciæ Regẽ misit, vnde grauissimum bellum exarsit, quod crudelissima apud Rauennam edita strage terminatũ est. Vltimo demum Venetorum & Heluetiorum fertus auxilijs, Francos ex Italiæ finibus eiecit. Maxilianumque Sfortiam in Ducatum Mediolanẽsem restituit, Breui temporis curriculo interiecto Bononiam à Bentiuolis occupatam. Rauennam & alia loca recuperauit. Florentiæ Mediceorũ familiã sibi semper adhærẽtem restituit.

Contra

Contra Venetos denuo fędus iniјt, quod Veronam & Vicentiam Imperatori cędere impedijssent. Verum multis & grauibus fractus laboribus, 9 Calendas Martij febricula correptus in morbum incidit, anno 1513. vnde ætatis suæ anno 70, è viuis excessit, postquam Pontificatum 9 annis, quatuor mẽsibus, exceptis 5 diebus administrasset. Apud S. Petrum in Auunculi sui sacello cõditus fuit. Sedes 18 diebus vacauit. Quod ad Iulium attinet, magnanimus Ecclesiastici honoris defensor fuit, adeo vt nulli prædecessorum cesserit, proinde à quibusdam nimium bellis addictus iudicatus est. Quosdam ex suis quantũ potuit, promouit, moderamine tamẽ hoc seruato, vt nihil Ecclesiæ vtilitati derogauerit. Diuersis vicibus 28 Cardinales creauit, ex quibus quatuor solummodo ipsi affines aut cõsanguinei fuerũt. Vt taceã ædificia quibus Vrbem exornauit: picturæ sculpturæque exquisitissimæ, eius inuicti animi significationem manifestissimam faciũt.

LEO

LEO X. PONTIFEX 221. Anno 1513.

LEo 10. Florentiæ Laurentio Medicis & Claricen Vrſina, clariſsimis parentibus natus, Ioãnis nomine primùm fuit inſcriptus. Adoleſcentiam in honeſto bonarum literarũ ſtudio, lingua Latina & Græca, Muſica quoque gloriose exercuit. Annum 13. ætatis ingreſſus ab Innocentio VIII. ad Cardinalitiam dignitatem fuit prouectus: vnde & ob ætatis defectum diu ab vrbe abeſſe eum oportuit. Carolo 8. Gallorum Rege, ad expeditionem regni Neapolitani proficiſcente nouercantis fortunæ acerbum telum ſenſit, dum medicæis om-

nibus patria expulsis, aliquot annos sedibus incertis vagari debuit, nec vllo fere loco consistere potuit duas legationes, alteram in Hetruria, alteram Bononiæ obiuit. Post Iulij II. obitum, anno 1513. 5. Idus Martij trium & viginti Cardinalium suffragijs ad D. Petri sedem sublimatus est, & 14. Aprilis sacra thyara redimitus. Europam grauissimis dissidijs diuisam, & crudelissimis bellis laceratam cùm videret mox per Legatos suos ad vnionem & pacem Christianos principes adducere tentauit. Quod eò studiosius curauit, vt firmo pacis fœdere reuincti in iuratum Christiani nominis hostem Turcam armarentur: Maximilianũ Sfortium in Ducatu Mediolanensi confirmauit. Heluetijs qui Ecclesiæ paulò antè meruerãt, stipendia liberaliter persoluit. Cardinales, quos Iulius antecessor exauctorauerat, in integrum restituit. Concilium quod in Laterano pridem fuerat inchoatum, prosecutus est, & ad exitum perduxit. Mutinã à Maximiliano Cæsare triginta aureorum millibus sibi coemit. Decertantes cum Cæsare Venetos de Veronæ & Vicentiæ imperio, ad pacem sub æquis conditionibus summa cura tentauit adducere. Franciscum Valesium ex victoria in Ducatu Mediolanensi elatum, & insolentem pertimescens, pacis cõditiones per Legatum Veronensem illi proposuit; Bononiam deinde profectus cum eodem pacem pepigit; Laurentium

Medices

Medices, ex fratre nepotem Florentiæ regimini præfecit, & (vt dominãdi libido inexplebilis est) Vrbinatium ducem instituit, submoto Francisco Maria Rouero, quæsitis & ad eam rẽ fabricatis parum æquis rationibus. Borgesium & Cardinalem eius fratrem Petruccios eiecit, eiusq́ue ciuitatis principatum in Raphaelem Petruccium, sui quondam exilij socium transtulit. Idem contra Alphonsum Ferrariæ Ducem, tametsi vano conatu molitus est. Sopitis tumultibus, Principum animis ad pacem temperatis, pace Italiæ reddita, anno Domini 1517. cùm aurea sæcula quasi postliminio reditura sibi pollicerētur homines, grauissima de repente tempestas vniuersæ Ecclesiæ statum perturbauit. Nam Martinus Lutherus apostata Portensis hæreses superioribus sæculis damnatas & explosas in vulgus spargere & docere cępit. Solymus Turcarum Imperator post occupata potētissima Aegypti & Syriæ regna, in Occidentis imperiũ arma conuertit. Ob id Leo publicas indictas supplicationes nudis pedibus obiens, Dei opem præsentissimam periclitanti Ecclesiæ implorauit & impetrauit. Nam Solymus naturæ debitum soluit, resq́ue Christianorũ tutiore loco fuerũt cõstitutę. In Borgesium, Cardinalemq́uę Petruccium coniurationis prætensæ auctores, cæterosq́ue eius consilij reos vel conscios seuerè Pontifex animaduertit, alios enim capitali pœna

 puniuit,

puniuit, quosdam ordine senatorio submouit. Porrò vt numerũ Purpuratorum patrum impleret, triginta Cardinales vna vice creauit. Maximiliano Imperatore defuncto, & Carolo V. Hispaniæ rege Imperij gubernacula capessente, dispẽsauit septẽ millibus aureorũ receptis, super lege quę Reges Neapolitanos Imperij aditu prohibet. Carolo Cęsari fœdere coniunctus Gallos Italia exegit. Parmã & Placentiam Ecclesiæ recuperauit. Cuius cõceptam de gloriosa victoria lætitiam interrupit febris lenta quidem, sed quæ illi interitum nõ sine veneni suspicione attulit 4. nonas Decemb. 1521. ætatis eius anno 45. mẽse 11. die 21. Pontificatus verò anno 8. mẽse 8. die 20. Sepultus est apud S. Petrũ, vacauitq; sedes 37. diebus. Paulò antè mortem S. Franciscum de Paula fratrum minorũ fundatorem, ad preces regis Francię in album sanctorum retulit. Fuit Leo mansueto & suaui ingenio, vir acutus, iustitię studiosissimus, religiosus, prudẽs, doctis viris & Musicis addictus, quos etiam stipẽdijs & pręmijs liberaliter sibi deuinciebat. Romanis vectigal salis imminuit; vrbem elegãtibus ædificijs exornauit; Conseruatorũ potestatẽ amplificauit, propter quæ publico ære, & communi decreto S.P.Q.R. statua marmorea in Capitolio illi merito dedicata est. Excellẽtes tamen animi dotes nõ nihil obnubilasse putatur, quod ad voluptates, venationes, aucupia, cõuiuia, musicamq; effusior esset, quã tanta maiestas pateretur. ADRIA-

ADRIANVS VI. PONTIFEX 222. Anno 1522.

TRaiectum inferioris Germaniæ ad Belgicum Oceanum vrbs Adrianū 6.tenuis quidē honestæ tamen fortunæ parentibus editum tulit. Qui cùm ad excolēdum ingeniū ad bonas artes aptū & propensum nihil suppeteret, Louanij in pedagogio Porci susceptus, & precario nutritus, in Philosophicis, Mathematicis, Theologicis, & in Pontificio iure maximos fecit progressus, ad optima sacerdotia successiuis quasi gradibus ascendit, ac tandem

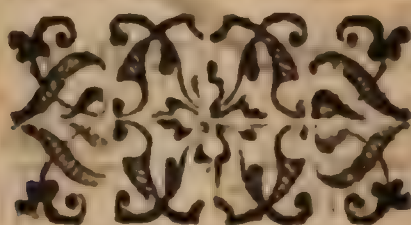
Carolo Quinto Imperatoris Maximiliani nepoti præceptor traditur: inde à Ferdinando Rege Hispaniæ Derthusensis Episcopus nominatus est; post Maximiliani Cæsaris commendationem insulis Cardinalitijs à Leone 10. exornatus est. Carolo Quinto ad imperij fastigium euecto, resque Germaniæ moderante, administrandæ Hispaniæ præficitur, Leone è viuis exempto absens deligitur, qui nauis Ecclesiæ clauo admoueatur 5. Idus Ianuarij, anno 1522. Is nuncio accepto, sine mora Genuam adnauigauit, vbi ab optimatibus Galliæ visitatus & salutatus fuit: Inde Lyburnum deuectus à Cardinali Mediceo, aliquotque eius ordinis patribus, ac Francisco Gonzaga Cæsarij exercitus Duce, magno cum honore exceptus fuit. Post ad ciuitatem veterem secunda nauigatione peruenit, vbi Cardinales Vrsini & Columna à senatu Patrum missi sub vmbella exceptum, ad templum eum deduxerunt. Augusti penultima Romam appulsus in Vaticanum deductus est, dieque sequenti coronatus. Is tametsi magno iuuandæ Reipub. Christianæ desiderio teneretur, magnoque conatu in id incumberet, multa tamen præposterè eò quod Italicarum rerum imperitus, ex alieno magis quàm suo arbitratu decernebat & factitabat Sigismundum Malatestam Ducum Ferrariæ & Vrbini fretus auxilijs Arimino eiecit. Multa Iulij & Leonis con-

tra iam dictos principes decreta reſcidit, Cardinalem Soderinum Gallicæ factionis ſtudioſum, ob interceptas quaſdam literas, in Adriani molem coniecit, Rhodum tertium iam menſem grauiſsima obſidione periclitantem, cùm reſciuiſſet, omnes curas & cogitationes in hoc conuertit, vt illi ſuccurreretur. Verùm turbato tum rerum ſtatu, ærario profuſo infœlici exitu obſidio terminata eſt. Multa quidem; vti erat ardenti zelo accenſus in Eccleſiæ vtilitatem præſtiturus erat, ſi Godefridos, Tancredos, Balduinos, Robertos, ea ætas nacta fuiſſet. Ad clerum reformandum, corruptoſque vrbis mores ingenij vires conuertit. Sanctum Anthonium Florentinorum, Antiſtitem & S. Bennonem Germanum in ſanctorum cœtum aggregauit. Cùm intellexiſſet Franciæ Regem Franciſcum in Italiam cum potenti exercitu aduentare, Pontifex Cæſaris partes fulſit, Anglis, Hungaris, Venetis, alijſque liberis Italiæ ciuitatibus in fœderis ſocietatem adductis. Non ita poſt incidit in morbum, ex quo commendata Eccleſia & Chriſtiana Repub. Cardinalibus, diem clauſit extremum 8. Calen. Octobris, anno 1523. ætatis verò 64. menſe 3. & die 13. Pontificatus eius menſe 18. die 6. Eo defuncto, duos menſes, dies 4. vacauit Pontificatus. In Sancto Petro ſepultus eſt: Cuius ſepulchro hoc elogium inſcriptum eſt.

HADRIANVS VI. HIC SITVS EST, QVI NIHIL SIBI INFOELICIVS IN VITA QVAM QVOD IMPERARET DVXIT.

Habuit Adrianus quibus cum iura & consilia sua communicabat primarios, Guilielmũ Enkeuort Episcopum Derthusensem, & Durarum, in quem & galerum Cardinalitium transtulit, & Theodoricum Hezium almæ Ecclesiæ Leodiensis olim Canonicum splendidissima lumina, & Ioannem Rufinum Episcopum Cosentinum.

CLE-

CLEMENS VII. PONTIFEX 223. Anno 1523.

CLEMENS, Iulius ante Pontificatum nũcupatus, Iuliani Medicei filius à Leone patruele primum Archiepiſcopus Florentinus, inde Diaconus Cardinalis. Sanctæ Mariæ in Dominica anno 1513. ac demum S.E.R. Camerarius inſtitutus eſt. Adriano deinde mortalitatis vinculis exempto, ſuffragantibus 38. Cardinalibus, anno 1523. 13. Cal. Decembris ſucceſſor datus eſt, & 6. Calen. eiuſdem inauguratus. Anno 1525. Iubileum veteri maiorum ſuorum inſtituto, ritu ſolenni celebrauit. Quo anno horrendi tumultus in Germania excitati

ſunt à Ruſticis phanatico hæreſeos ſpiritu agitatis & dementatis. Poſt Borbonij à Gallis defectionem Clemens vires Cæſaris pertimeſcẽs, Venetos amicitiæ lege ſibi deuinxit neutrius partes ſibi ſectandas eſſe ducẽs, quin verò inter ſe Carolum Cęſarẽ, & Franciſcũ regẽ amicitiæ vinculo & pacis cõfœderãdos curauit. Capto tamẽ apud Ticinum Franciſco, cõſeruatus animo Põtifex ad Cæſaris partes ſibi tranſeundum eſſe ratus, auri magna vi impenſa fœdus antiquũ renouauit, hac adiecta lege, vt Regium ſibi tedderetur. Vana tamen ſpe deluſus eſt Pontifex, hic fide Cæſari data, duris tametſi conditionibus ſoluens, noua & ſecreta cũ Gallis & Venetis conſilia inire cępit. Interea Franciſcus datis vadibus, accepta in vxorem Imperatoris ſorore, liber dimittitur. Arimino Sigiſmundum Malateſtam miſſæ à Pontifice cohortes exturbarunt. Ludouicus Pannoniæ rex victus & interfectus eſt, eiuſq; regnũ à Turcis occupatum. Columnenſes ſpecie tuendi regni Neapolitani copias conſcribunt. Hoc terrefactus nuncio Clemens, Columnæos in gratiam recipit, militem à ſe dimittit, & exauctorat. Pontifice præſidijs militaribus deſtituto Columnei Hugoni Moncatæ cõiuncti in vrbem irrumpunt. Palatium Vaticanum adeoq; S. Petri Eccleſiam diripiunt & depredantur. Rebus in hunc modum deſperatis, Pontifex in Arcẽ S. Angeli ſe recipit, vbi commeatu deficiente

nullo-

nulloque vices Pontificis commiserante, pacis consilia cum Hugone Clemens inire cepit. Conditionibus his acceptis vt Columneos in gratiam reciperet, copiasque suas è Longobardia euocaret, concordia firmata est. Pontifex copijs Mediolano accitis in vrbem, conscriptisq; alijs copijs, Pompeium Columnam Cardinalem ab ordine Purpuratorum submouit; omnesque Columneos anathemate percussit, ac denique omnia eorum oppida & dominia direptioni & depopulationi exposuit. Valdemontium è Gallia vocat, illumq; in spem regni Neapolitani pellicit & animat. Melioribus tamen quorundam consilijs eruditus in pacē & concordiā cum Cæsare consentit, quo factū est, vt rursus militem à se delectum dimiserit. Mox Borbonius potente exercitu comparato contra noui fœderis leges ad vrbē accelerat, & in ipso vrbis ingressu fatali ictu miser occūbit. Vrbs nihilominus capta est, tantaq; strages facta, vti numquam post hominū memoriā, ne ab ipsis quidē barbaris similis calamitas illata fuerit. In molem Adriani confugit Pontifex, quā Cæsariani obsident, Tandem duris tametsi cōditionibus nempe, vt Columneis quæcunq; errata condonarentur, Pontificem ad deditionem coëgerunt. Post septimum captiuitatis mēsem, Clemens immutato habitu ad vrbem veterem se recipit. Florentini fama capti Pontificis percrebescente in spem recuperandæ liberta-

libertatis eriguntur, Medicæosq; eijciunt, Clemens in amicitiam Cæsaris se denuo insinuat, quæ per coniugium Alexandri Medicæi cum Cęsaris filia reuincitur. Hac amicitia viribusq; Cæsaris fretus Pontifex, Florētiam obsidione cingit, vi occupat, eiusque vrbis principatu pronepotem suum Alexandrum donat. Mantuam deinde profectus est, vbi cū Carolo coram de rebus suis communicauit, ac ad eius & Franciæ Regis postulationem aliquot Cardinales creauit. Henricum 8. Angliæ Regem ob repudiatam vxorem Catherinam Imperatoris materteram excommunicationis fulmine ferijt. Cum Carolo Cæsare, reliquisque pene principibus Italiæ ac liberis ciuitatibus fœdus de nouo paciscitur contra quietis & Italicæ pacis perturbatores. Tandem Massiliam profectus, se nouo amicitiæ vinculo obstrinxit, tradita Henrico regis filio in vxorem Catherina Medicea: ad regisque obtestationem 4. Cardinales creauit. Postremò in vrbem reuersus post tam varias fortunæ vicissitudines, rebus suis compositis, vitā honesta morte conclusit 7. Calend. Octobris, anno Domini 1534. Pontificatus & anno & mense 10. die 7. Aetatis verò eius 59. mense tertio.

PAV-

PAVLVS III. PONTIFEX 224. Anno 1534.

PETRO Aloysio Farnesio, & Ioannella Caietana clarissimis parentibus natus est Paulus 3. (cui ante Pontificatum Alexandri nomen fuit) puer in omni honesta disciplina, literis latinis & Graecis diligenter excultus, ab Alexandro 6. protonotarius ac ærarij præfectus factus est, inde ad monteFlasconis Episcopatum, tum ad Cardinalitium, annum ætatis vigesimum sextum adhuc agens, promotus est. Mox Viterbij, tum agri Piceni legatio illi demandata est. In ea functione aliquot annis honorificè versatus est, sicq; prudenter consilia

consilia sua temperauit, vt nec in Hispanicas nec in Gallicas partes propensior esset. Ea viuendi arte omnium sibi beneuolentiam comparauit, sibiq; ad maiora accessum parauit: adeo vt Leone ad aliam vitam translato, proximus successor multorum precibus & opinione sit asignatus. Clemente fatis sublato non diu inuitati Cardinales eum non tam delegerunt, quàm ad dignitatem quasi hæreditario iure illi deuolutam, vocatum admiserunt, more haud vsitato, ante nouendinalia ex instituto maiorum persoluta 4. Idus Octobris, & 3. Idus Nouēbris solenni ritu corona pontificia exornatus. In suprema illa Petri Cathedra exaltatus se communis patrię parentem exhibuit. Hinc quod Germani ad terrendos Pontifices tā vehementer expetere videbantur, concilium propensissimo studio indicit, locumq́; idoneū præscribit. Quam quidem ad rem summorum principū animos & consilia inflectere Pontificē oportuit. Proinde Cæsarē Carolū & Franciscum regem per Legatos suos in fœderis societatem coire & retinere magna contentione conatus est, mense Decembri Alexandrū Farnesium & Guidonem Ascanium nepotes suos infulis Cardinalitijs decorauit: Deinde vt à natura in egregios quosq; viros erat propensissimus, viros eminētis doctrinæ & singularis prudētiæ viginti in purpuratorū patrū numerū allegit Henricū 8. Angliæ Regem, quod legitima

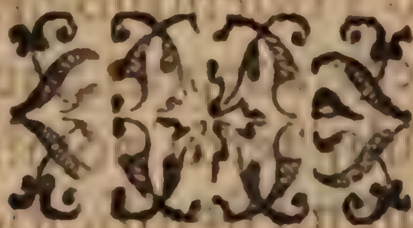
gitima vxore thoro maritali expulsa pellicem admisisset, multaque alia contra publicam Ecclesiæ pacẽ & dignitatem perpetrasset, regno, Regisque insignijs spoliauit. In expeditionem Tunetanã Cæsari 12. triremes Duce Virginio transmisit, vt verò ardens suum de rep. Christiana & Cæsare bene merendi desideriũ ostẽderet Centumcellas, profectus est vniuersę clasi benedicturus, læta & fausta precaturus. Carolum deinde ex Aphrica insigni victoria gloriosum, reuertentem magna cum gratulatione Romæ excepit, & ad pedum oscula admisit. Cæsaris rogatu Pontifex ad tollenda de religione dissidia, errores qui sensim vniuersam Germaniam peruadebant, conuellendos concilium in proximum annum 1537. Mantuæ indixit, certis postea de causis Vicentiã transtulit, Turcis Dalmatiam ferro & flamma vastantibus solemnes supplicationes indixit Pontifex, quas ipse nudis pedibus obiuit, missisque ad omnes Principes Legatis rogauit, vt consociati in capitalem & iuratum Christiani nominis hostem arma corriperent. Interea Petrum Laisium Ecclesiastici exercitus Ducem creauit, Vrbem mœnibus sepsit. Fœdere percusso inter Põtificẽ, Carolũ, & Venetos, ac confirmato, classis copiosa instructa est, quæ deinde infœlici quamuis successu apud Actianum promontoriũ signa cum hoste contulit. Apud Myccea Prouinciæ vrbẽ Cæsari & Frãcisco regi con-

conuentum indixit Pontifex ad mutuum colloquium, vbi eos coram ad pacem & concordiam paruo tamen fructu est adhortatus. Ad vrbem reuersus nuptias inter Margaritã Austernatam & Octauium nepotem, quem Camerini Ducem beneficiario iure creauerat, celebrauit. Perusinos qui ob auctum salinarum vectigal defecerant, armis perdomuit. Ascanium Columnam contumacius renitentẽ ditione spoliauit. Cæsari ad Algerianam expeditionem traiecturo, apud Lucam iterum occurrit Pontifex, ac cum eo de celebrando concilio, alijsque Reipub. Christianæ negotijs communicauit: vnde in sequentem annum Tridenti concilium indixit, quod postea Bononiam, ob pestem grassantem, translatum est Ecclesiæ dominium peruagatus, denuo cum Cæsare apud Rupetum de ineundæ pacis consilijs, & fœdere cum Gallis paciscendo contulit: Ibidem nepoti Octauio Mediolanensem principatum à Carolo grandi pecunia ob id oblata postulauit, frustra tamẽ & sine successu. Romã demum reuersus, iterum publicas supplicationes indicit, ad pacem Ecclesiæ impetrandam, quas quidem fuisse efficaces argumento est, quod inter duos potẽtissimos Monarchas Cæsarem & Gallorum Regem, post multorum annorum sęuissima bella concordia firmissima inita est, anno Domini 1544. Cùm nullis cõsilijs aut precib. adduci posset.

Paulus vt ad Concilium continuandum Episcopos Tridẽtum reuocaret. Carolus anno sequente conuentu Augustæ habito certa Religionis capita, quæ omnes obseruarẽt tantisper, donec perficeretur Concilium euulgauit: vnde interim seu interreligio nuncupata est, quasi certũ ad tempus latum durare debuerit, quæ sane res Pontificem malè habuit. SOCIETATEM NOMINIS IESV Ignatio Loyla nobili Hispano auctore institutam Paulus comprobauit & confirmauit, quàm viri aliquot eruditione & pietate præstantes mirificè auxerunt & propagarunt: In quibus fuêre Petrus Laines, Franciscus Xanier, Franciscus Borgia, olim Gandiæ Dux, P. Canisius, Franciscus Toletus Cardinalis, ac alij complures, qui diuturnis meditationibus vtilem toti Reipub. Christianæ praxim tradidere adolescẽtes ad omnem pietatem efformando, verbum Dei predicando, ac ad conuellẽdas hęreses, moresque reformandos, Euangelij lumen in extremas vsque Indorum, & Americæ prouincias proferẽdo. Qua in re diuinę misericordiæ & prouidentiæ consilium libet admirari, eodem anno 1517. quo scilicet impurissimus iste Lutherus in Ecclesiæ potestatem debacchari cœpit ac indulgẽtias conuellere Ignatius in arce Pompeiopolicana vulneratus ex vili vanitatis mancipio in strennuum Christianæ

militiæ Ducem à Deo est electus cōtra Lutherum & eius asseclas, Ecclesiæ propugnator acerrimus futurus. Porrò vt ad Pontificē Paulū sermo recurrat, Petro Aloysio è viuis sublato, non ita post magno mœrore, & acerbo animi dolore confectus, occubuit 4. Idus Nouembris 1549. ætatis anno 71. mense 8. die 10. Decursis autem in Pontificatu 15. annis, & 28. diebus: sepulturam apud S. Petrum sortitus est. Pontificia dignitas trimestri, vno die minus, viduata remansit. Vir fuit sagacissimus ad exploranda hominum ingenia & propensiones solertissimus; In præstantissimis disciplinis, tum verò maximè in Astrologia impensè eruditus; in viros doctos officiosissimus & liberalissimus: multis ac egregijs animi dotibus perornatus. In suos tamen paulò quàm par esset propensior, & profusior, quos ad maxima quæque euehere & extollere maximè laborauit. Etenim præter ea quæ iam recensita sunt, Parmam & Placentiam vrbes, Ecclesiæ Romanæ beneficiarias, Petro Aloysio addixit.

IVLIVS

IVLIVS III. PONTIFEX 225. Anno 1550.

IVlius 3. vir magnæ eloquentiæ, & eruditionis laude clarissimus, Romæ natus est: cui nomen fuit Ioannes Maria de Monte, quod à Monte Sancti Sabini in agro Aretino originé duxisset. A Paulo 3. infulis Cardinalitijs redimitus, eius nomine frequentes legationes obiuit, & in Concilio Tridentino præsedit. Pontificiam dignitatem adeptus anno 1550. 7. Idus Februarij. Iulij tertij nomine se voluit inscribi, in grati animi significationem & honorificam memorationem quondam Iulij secundi, à quo suarum fortunarū initia manasse

 dicebat.

dicebat. Mox ipso Cathedræ B. Petri, solenniter est inauguratus, ac deinde sequente festo Apostoli Matthiæ, anno Iubilei initium dedit; quem magna religione, iuxta maiorum instituta solenni ritu transegit, vsque in diem Epiphaniæ anni subsequentis continuando. Oecumenicam Synodum Tridētinam in qua sub Paulo tertio antecessore suo ipse præsederat inchoatam, publicis literis haberi iussit, Carolo Quinto Imperatore per literas idipsum etiam rogante, ad Religionis quæ diu in Germania viguerunt tollenda dissidia. Annonæ graui penuria laborante Roma, sollicitè triticum aduehi curauit. Pacis & otij amantissimus, dum se ad quietem comparat, ecce inopinata belli non leuis occasio: Nam Octauius Farnesius, cui ex communi patrum purpuratorum decreto, Pontifex Parmam reddiderat, in Gallorum clientelam se tradidit, vrbemque gentis illius præsidio communiuit. Id igitur grauatè ferens Iulius, Octauio bellum intulit, Cæsaris potentia & armis fretus, Cardinalemque Farnesium eius fratrem Florentiam relegauit. Bellum hoc magno multorum incommodo per annum integrum tantisper sæuijt; donec Ioannes Baptista de Monte Iulij nepos Sclopeti ictu occumberet. Cuius mors Pontificis animum grauiter perculit, illique belli tędium ac meliores de iucunda pace curas iniecit, vnde & pax secuta est. In Oriente
mortu

mortuo Simoni Mamæ, Orientalis Ecclesiæ trans Euphratem administratore generali, ac ad Indiam vsque Metropolitano; fideles suffecerunt Simonem Sulakam: cui morum integritas, omnibus spectata fides, insignisque eruditio, ad eam dignitatem aditum parauerant. Hic proinde publicis Ecclesiæ Orientalis literis, & honorifico testimonio munitus ad sedem Apostolicam, longis & laboriosis itineribus venit, cõfirmationem & auctoramentum postulaturus. Ibi ad Iulij pedes prouolutus, proprio & Ecclesiæ suæ nomine publicã fidei confessionem edidit, reuerẽtiam & obedientiam præstitit & iurauit, sibi quoque & cõcredito gregi Apostolicam benedictionem petijt & obtinuit. Quo profecto magis pudere debet Europæos qui vel ab obedientia, fide vel disciplina sanctæ Romanæ Ecclesiæ defecerunt, vel antiquam pietatem & obseruantiam impiè abdicarunt. Senensium animis ad arma conuersis, noua dissidia inter Cæsarem & Gallorum Regem Pontifex subodorans, ad vtrosque pro concordia Legatos frustra misit. Vrbi tuendæ octo milia peditum, Duce Camillo Vrsino conscripsit & assignauit. Intereà dum in Etruria omnia armis circumsonarent Viterbum concessit, pacis inter vtrumque principem conciliendæ spe studio. Verùm re infecta, ad vrbem remeare coactus est. Duci Cosmo cõtra Senenses suppetias

tulit, cui gratam vicißitudinem vt rependeret Coſmus, oppidum Montis Sancti Sabini, ſub Marchionatus titulo, Balduino Pontificis fratri addixit. Philippum Caroli V. filium cũ Maria Anglię Regina coniugatum, regno Neapolitano inueſtiuit. Poſtremò ad otiũ & quietem conuerſus eſt Iulius, vt dolores ex podagra ſuperaret, at incidit in febrim fatoq; ceſsit, anno Domini 1555. ætatis verò 67. menſe 6. die 14. poſt quinque Pontificatus annos & 10. dies. Eius corpus ad Sanctum Petrum illatum eſt: vacauitque ſedes diebus ſeptemdecim. Multa in vtramque partem Iulio tribuuntur, nimirum quod liberalis, affabilis, facetuſq; foret, ad iram præceps, ad placabilitatem facilis. Quod verò depoſita grauiorum rerum cura non nihil indormiſceret, effuſiuſq; voluptati ſe daret; interdum ac dicacitati, quæ ad ſcurrilitatem pene declinaret, eius gloriam non nihil obſcurat.

MAR-

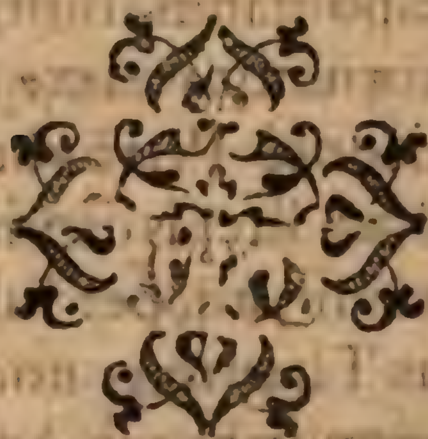
MARCELLVS II. PONTIFEX 226. Anno 1555.

MARCELLVS ex oppido Politiano in Etruria originem duxit, cuius Richardus Ceruinus & Caſſandra Bencia parentes fuerunt, tametſi in oppido Montis Fani Marchiæ Anconitanæ natus ſit. Primùm Cardinali Farneſio adhuc adoleſcenti, à Paulo tertio datus fuit, cuius opera in ſcribendis èpiſtolis vteretur, quē etiam legati officio in Hiſpaniam proficiſcentem comitatus eſt Nuncij Apoſtolici exornatus dignitate: quo tempore præter omnem ſuam expectationē Cardinalis

tituli Sanctæ Crucis renunciatur. Iulio è viuis sublato 39. Cardinalium communi studio nauis Petri gubernaculis admotus, & 5. Idus Aprilis 1555. dieq́; immediatè sequenti coronatus est. Prohibuit cósanguineis ne Romam peterent, duosq́ue ex fratre Alexandro nepotes, quos ibidem educabat, à nemine voluit adiri. Dum verò Pius pontifex multa ad vrbis & Curiæ reformationem mente agitaret, Apoplexia correptus ad beatiorem vitam migrauit vltima eiusdem mensis, annum agens 55. Pontificatus verò die 22. Corpus eius apud Sanctum Petrum sepulturæ demandatum est. Eius obitu boni omnes impensè doluerunt. Erat siquidem vir summæ integritatis & modestiæ.

PAV-

PAVLVS IIII. PONTIFEX 227. Anno 1555.

PAVLVS 4. Neapolitanus illuſtri Caraffæorum familia oriundus, ante Pontificatus conſecutionem Ioannes Petri vocatus, primis ætatis ſuæ annis ad literas animum applicans doctiſsimus euaſit, atq; per Iulium ſecundũ Archiepiſcopus Theatinus nominatus eſt: Subſequentibus temporibus in Angliam miſſus legationis munere ibidẽ functus eſt. Poſtea Epiſcopatum Brundiſinum ſibi oblatum non ſolùm recuſauit, verùm etiã Theatinũ, quem iam poſsidebat, ſponte deſeruit, monaſticamq; vitã amplexus, ordinũ presbyterorũ Theatini

vocatorum instituit. Cardinalitiam dignitatem sibi à Paulo tertio oblatam suscepit; Episcopatumq; Theatinum, quo se voluntariè antea abdicauerat, iterum recepit; Cardinalis factus: Paulo tertio persuasit, vt iudicium inquisitionis institueret. Ad extremum 10. Cal. Iunij, ipso Ascensionis die Pontifex creatus est, sequentique Dominico coronatus. Decretum sanxit, quo beneficia illegitimè possessa vel pecunijs cõparata reddere præcipiebatur. Iudęos in vna parte ciuitatis reclusit, quibus ne vsuram exercerent vetuit. Crocei coloris pileum, quo à reliquis internosci possent, ipsos ferre voluit. Decreta plurima à Iulio 3. stabilita rescidit. Romæ Vrbini Ducem præfectũ instituit, Clero, quo ad victum & vestitum leges præscripsit; Pœnitentiæ officiũ ipsemet reformauit, beneficia & Ecclesię bona non alijs quã viris bene doctis cõferri voluit. Trium vrbis cõseruatorum authoritatem amplificauit. Priuilegia Pontificum prædecessorũ populo concessa confirmauit, eique Tibur concessit. In cuius grati animi protestationem populus in Capitolio eidem statuam erexit, centumque nobiles, custodes attribuit, quos omnes equestri ordine cohonestauit. Paulo post inter eum & Philippum Hispaniarum regem orta est discordia, cui Galliarum regis fretus auxilijs, bellum in regno Neapolitano per Ducem Albanum defenso indixit. Anno

integro

integro, postquã prælio sese lacessiuissent, quæ Pontifici parum fœliciter successerãt, ab armis abstinere, & ad pacem ineundam confugere coactus est: Inter arma Marcum Antonium, eiusq; patrẽ Ascanium anathemate innodauit, eosq; omnibus possessionibus, quas in ditione Ecclesiastica obtinebant, priuauit; quas nepoti suo Ioanni Caraffæ, sub titulo Paliani Ducatus attribuit. Pace tandem composita, Dux Albanus summo Pontifici obedientiam præstiturus, ad eum humiliter profectus est, à quo absolutionem consecutus, maximam eius humanitatem expertus fuit. Porrò ad inquisitionem conuersus, eidem 16. Cardinales addixit, quorum primarium locum Cardinalis Alexandrinus tenebat. Catalogum librorum hæresi infectorum publicauit. Legatione Anglicana Cardinalem Polum priuauit, Cardinalemq; Moronum in vincula coniecit. Strictissimè præcepit, vt omnes Religiosi & Monachi è claustris suis egressi, ad proprium monasterium reuerterentur. Translationem imperij Ferdinando per Carolum factam nulla ratione approbare voluit. Auditis suorum cognatorum & propinquorum enormibus sceleribus, in eos grauissime animaduertit, illosque ex vrbe eijciens, omnibus gradibus spoliauit. Diuersis ordinationibus 19. Cardinales creauit. Cathedræ Sancti Petri festum innouauit. Tandem tres & octoginta annos

annos,vnumq́ue mensem natus: quarto Pontificatus sui anno, mensibus tribus, exceptis diebus tribus, 15. Calendas Septembris è viuis excessit. Corpus eius apud Sanctum Petrum sepulturæ honorem accepit. Eius morte sedes quatuor mensibus & septem diebus vacauit. Populus eius odio inflammatus statuam eius deiectam triduo per vrbem vicatim pertraxit, postremoq́ue in Tyberim proiecit, effractis inquisitionis carceribus, captiuisq́ue inde liberatis.

PIVS

PIVS IIII. PONTIFEX 228. Anno 1560.

PIvs IIII. Bernardini Medicæi & Cæciliæ Sorbelloniæ Mediolanensis filius, ante Pontificatum Ioannes Angelus vocatus fuit, Iuuenilibus annis philosophiæ & iurisprudentiæ operam dedit. Posteaquam pluribus officijs & dignitatibus exornatus fuerat per Paulum tertium Cardinalitia dignitate adauctus est, exinde per Iulium tertium Legatus ad militiam cōtra Octauium Farnesium susceptam electus est. Ipsa verò Natiuitatis Domini vigilia, anno 1560. Paulo quarto è viuis sublato summus Pontifex declaratus est, & ipso Regalium

Regalium die coronatus. Inito Pontificatu, omnia delicta & excessus in prædecessorem commissos populo remisit. Imperium Ferdinando per Carolum fratrem traditum confirmauit. Plurimos propter hæreseos crimen, vel suspectos, vel delatos absoluit, ac inter cæteros Cardinalem Moroneum. Puniturus autem Pauli 4. amicos & familiares, sententijs in eos latis ob crimina quæ ipsis obiecta fuerant; Cardinalem Carafam strangulari curauit, Comitemque Montorij, Allasanum, Leonardumque Cardinalem capite plecti. Nepotes suos fratrum sororumque filios Romam aduocatos maximis honoribus & amplissimis beneficijs vel exornauit, vel nobilissimè matrimonio iunxit. Vt verò communibus malis mederetur, finis generali synodo Tridentinę, eius studio ac vigilantia impositus est, acclamationesque patrum in ea fuêre: Beatissimo Pio Papæ Domino nostro, sanctæ & vniuersalis Ecclesiæ Pontifici, anni multi, ac memoria æterna. Placet etiam hîc adscribere versus Sanctorum & admirabilium Patrum, qui in hac sacrosancta Synodo consederunt, quos recitantem aliquando audiuimus V. C. Petrum Oranum Ser^mi^ Electoris Ernesti Consiliarium, & Ciuitatis Leodicensis Scabinum.

CVm mihi linigeræ species sit visa cohortis,
Maius & humano frontis honore decus.

Anxia

Anxia mens dubijs pulsabat pectora curis,
Secum agitans, homines crederet, anne Deos.
Sermo, oculi, vultus, gestus, cultusq; animusque,
Omnia diuini plena stuporis erant.
Is nitor in vultu, gestu decor, ore venustus,
Vis oculis, verbis gratia, mente vigor:
Dum loca, dum comites, dnm membra simillima nostris
Adspicio, rursus mens negat esse Deos.
Dum negat, adfirmat, dubitat mēs anxia, Phœbus
Perplexo inuoluit talia verba sono.
Dißimiles, similesque vides, hominique, Deoq;
Non Di, non homines sunt, & vtrumque vides.
Qui pote? diuina nempe hoc te dicere velle
Auguror, esse homines corpore, mente Deos.

Solutis conuitijs, Conciliоque fine imposito, prælatis etiam omnibus ad propria remissis, plurima loca restaurare cœpit, quæ præcedentibus bellorum fragoribus diruta, ruinam minitabantur; Romæ portam & platæam dictam piam reparauit. Prælum Manutij authoris vulgatissimi restituit. Arcem Capitolinam restaurauit, aliaque quam plurima loca refecit, quibus omnibus sumptibus vt satisfaceret, montem perpetuum instituit, numerum etiam equitum, Pij appellatorum ordinauit. Cùm verò inter Legatos Franciæ & Hispaniæ de primatu in præsidendo quæstio suborta

fuisset,

fuiſſet, præeminentiam vni non ſine alterius indignatione adiudicauit. Melitæ obſidione cinctæ militibus pecuniaque ſubuenit. Cùm tandem diuerſis ordinationibus 45. Cardinales creaſſet, in quarum vna Laurentium Maſſam nunquam inducere potuit, vt ſecretariatum Venetorum, vt vocant, acceptaret. 5. Idus Decembris anni 1563. mortuus eſt. Anno ætatis ſuæ 66. menſe octauo, die nono, Pontificatus verò ſui anno ſexto, exceptis ſedecim diebus. In Sancto Petro ſepultus eſt. Sedes 28. diebus rectore orbata remanſit.

PIVS

PIVS V. PONTIFEX 229. Anno 1566.

PIVS V. Insuber prope Alexandriam in vico quodam Bosco ab incolis nuncupato, ex nobili Glieslleriorum prosapia natus. In iuuentute monasticam vitam professus est, in eoque statu maximos suis laboribus & vigilantia fecit progressus, à Paulo quarto primũ Episcopus, deinde Cardinalis creatus est, & supremus inquisitorum declaratus: Tandem Pio quarto è viuis sublato, præter omnium expectationem 7. Idus Ianuarij Pontifex renunciatur. Borromei Columnæque Cardinalium precibus, Pij quinti sibi nomen imposuit, ac

16. Calen. mensis insequentis, qui dies ei natalis erat, coronã Pontificiam accepit. Pileum suum Michaeli Bouellino, suo ex sorore nepoti cessit, qui Cardinalis Alexandrinus nominatus est. Porrò vt gratum animi sui affectum, quò erga Paulum 4. promotorem suum ferebatur manifestaret, Cardinalem Caraffam eius nepotem, sub Pio 4. vt ante iam dictum est, morte affectum, absolui procurauit, quod non vsque adeò criminalem inuenisset. Imperatori Ferdinando bellum contra Turcas in Hungaria gerenti, suppetias tulit. Officio Inquisitionis tria aureorum millia adiecit, ex certis arcibus colligenda. Bullas cõtra aulicos & Ecclesiasticorũ luxum seuerè publicauit. Iudęum quendam locupletissimum, quem ad Christianam religionem conuerterat, baptisauit, suęq; familiæ adoptatum liberè suis bonis frui permisit. Episcopos omnes ad propriam residentiam redire mãdauit. Solo suo verbo obsessum à malo dæmone liberauit. Contra hæreticos in Gallijs succrescentes Catholicis auxilium per Comitem sanctę Floræ misit, qui etiam victor inde redijt. Cosmæ Medicæo titulum summi Ducis attribuit. S. Thomam Aquinatẽ in numerum sanctorum Ecclesiæ Doctorũ retulit. Diuersis ordinationibus 22. Cardinales creauit. Fœdus inter Regem Catholicum & Venetos ad optatum finem fœliciter deduxit, vnde omnium celeberrima contra Turcas naualis

victoria

victoria Nonis Octobris, anno 1571. consecuta est, quem diem solennem & festiuum esse voluit. Plures Legatos ad Principes Christianos destinauit, quibus eos ad maius bellum Turcis inferendum inflammaret. Verùm grauissima in reddenda vrina difficultate pressus, Calen. Maij anno 1572. cum maximo omnium dolore è viuis excessit. Pontificatus sui anno 6. mense 4. demptis sex diebus. Sepultus est apud S. Petrum. Sedes 12. diebus vacauit. Maximo semper zelo, quoad vixit, Christianam remp. promouere conatus est. In victu frugalitatem, in audientijs asiduitatem, erga pauperes amicitiam seruauit; ab omni ambitione alienus; ab omnibus Principibus summa ipsi reuerentia exhibebatur, nullusque erat qui ei & satisfacere & placere nō contenderet. Quod ad iustitiæ administrationem spectat, ad seueritatem propensior habitus est.

GREGORIVS XIII. PONTIFEX 230. Anno 1572.

GRegorius 13. patria Bononienſis, Chriſtophorũ Boncompagnum & Angelum Mareſcalcum maiores & parentes habuit, cui Hugonis nomen in ſacro baptiſmate eſt impoſitum, honeſtè educatus eſt, & literalibus diſciplinis optimè inſtructus fuit. In iuriſprudentia ſub præſtantiſsimis illius ſæculi doctoribus maximos fecit progreſſus, doctoralemq́; lauream ſuſcepit; multis officijs & dignitatibus ſub varijs Pontificibus magna cum laude perſunctus, à Pio 4. in numerum Cardinalium ſub titulo 5. Sixti relatus eſt, ac in Hiſpaniam legatus,

legatus,Pio 4. vita defuncto Hispania Romam reuertitur,tamq; sanctè,piè,& integrè vitam & mores instituit,vt Pio 5. e viuis sublato successor renunciaretur 13. Maij 1572. ipsoq; Pentecostes die inauguratus. Pontificiam dignitatem pro tuenda & amplificanda Repub. Christiana admodum egregiè sustinuit, qua ratione expeditionē aduersus Turcas promouere, confœderatos Principes animare , & pecunia alijsque subsidijs liberaliter iuuare cœpit Marco Antonio Columna classi Pontificiæ præfecto. Verum enim quia in Oriente minus prosperè res succedebant, sequente anno ad Regem Catholicum Archiepiscopum Lancianū, ad regem Christianissimum Cardinalem Vrsinum Legatos misit,qui eos in societatem fœderis adducerent. Sed longè aliter quàm proposuerat accidit ; siquidem Veneti fœdus deserentes inducias cum Turca pacti sunt. Quo intellecto optimus Pontifex omnes cogitationes, curas, consiliaque eo contulit,vt Imperatori succurreret, Regem Christianissimum & Catholicū ad extirpandos Lutheranos & Caluinistas , quibus potuit medijs & sumptibus adiuuit. Idem quoq; Archiduci Carolo & Melitensibus pietatis officium præstitit,ad fidem Catholicam tuendam propagandamque 22. Collegia in varijs Regionibus erexit atq; dotauit. Annonæ conseruandæ ergô publica granaria in vrbe construi curauit. Vias aperuit &

ſtrauit. Publicæque commoditati limpidiſsimos in eam fontes deriuauit. Anno 1575. confluentibus ad vrbem religionis ſtudio exteris, annonæ paterna vigilantia & charitate prouidit. Tumultuantibus Genuenſibus Cardinalem Moronũ ſummæ prudentiæ & authoritatis virũ legatũ miſit, qui eorũ animos ad concordiam reduxit. In diuerſas factiones ob regis electionem diſtractos Poloniȩ ordines vnanimes reddidit; vnde Buthoreus ad capeſſenda regni gubernacula electus eſt, qui Pontifici poſtmodum obedientiam iurauit & per oratorem præſtitit. Peſte Italiam totã peruagante ad ſpiritalia medicamẽta indicto Iubilæo perfugit. A contendentibus inter ſe acriter Polonis & Moſcouitis, legationem perhumaniter excepit, ac Antonium Paſſeuinum oratorem miſit, qui vtriuſq; Principis animum ſumma dexteritate reconciliauit. Synodum Tridentinam Pauli 3. temporibus cœptam & adfectã, Pij verò 4. abſolutam & confectam, ab omnibus obſeruari mandauit, veluti orbi terræ neceſſariam, ſeminariaque varijs locis religionis Chriſtianæ amplificandæ ergô plurima inſtituit, quod & in hac patria tua Leodicenſi Erneſte Elector magnanime Germaniæq; decus ac ornamentum inſecutus es renouãdæ reſtaurandæque Eccleſiaſticæ diſciplinæ gratia, quæ ſanè collapſa nullo vtiliori ac ſolidiori, quàm ſeminariorum remedio poteſt reſtitui. Sacellum

lum sumptuosissimum apud S. Petrum, quod Gregorianum dicitur, extruxit & dotauit, corporeq́ue magni doctoris Gregorij Nasianzeni nobilitauit. In Palatio porticum siue ambulacrũ artificiosè poliri varijsq́; picturis adornari curauit. Anno 1581. Calendarium emendauit anni cursu ad Solis motum reducto, sub eodẽ Pontifice 1585. 22. Martij Iaponiæ Principum legati post longam trium annorum & amplius nauigationem vrbem ingressi, principũ suorum nomine S. Sedi Apostolicæ obedientiam iurarunt & præstiterunt. Est autem Iaponia in extrema Indiæ parte vsq; adeo vasta vt amplitudine Italiam duplò excedat, tantaq́; locorum intercapedine à nobis dissita, vt eius incolæ nobis antipodes dici possint. Tandẽ post exhibita reip. Christianæ tot & tanta beneficia Gregorius curriculũ vitæ suæ beata morte absoluit Pōtificatus anno 12. mense 10. die 27. diuersis tẽporibus 33. Cardinales creauit, in quibus fuit optimus Princeps Gerardus à Grosbeeck Leodicensis Episcopus & Antistes prudentissimus ac eloquentissimus Senatoriæ dignitatis Romanæ decus & ornamentum, qui Principis viri erga patriam in ea pacificè administranda, erga vicinos in sedandis componendisq́; bellorum ciuilium tumultibus intestinisq́ue dissidijs ita se expressit officiumq́ue exercuit, vt plurimorum meliorumq́ue iudicio sacrati viri existimationem atque ampli-

tudinem ſuo merito ſupergreſſus eſſe cenſeatur. Corpus eius Sacello Gregoriano illatum eſt. Vir fuit ſanè mãſuetus, benignus erga pauperes ac eos qui Religionis cauſa exulabant; in reſponſis breuis, acutus, & grauis; ad audiendum patiens; omnibus acceſſu facilis; ſtudijs pijs & maximè legum ſic addictus, vt quicquid temporis contemplationi grauibuſq́ue curis ſupereſſet lectioni & ſtudio impenderet.

XISTVS

XISTVS V. PONTIFEX 231. Anno 1585.

XIstvs obſcuris parẽtibus, oppido montis alti in Marchionatu Anconitano natus, & Felicis nomine vocatus eſt: Adoleſcens ad inſtitutum Franciſcanorum, quos Conuentuales vocant, tranſijt. Quo in ordine eos fecit progreſſus, vt egregiam eruditionem cum ſingulari eloquentia compararet, magiſtralique laurea decoraretur. Vicarius Generalis ordinis ſui à Pio quinto creatus, inde Epiſcopus S. Agatæ, mox Cardinalis, poſtremò in demortui Gregorij locum 24. Aprilis 1585. Pontifex ſuffectus eſt, Calendiſque Maij ſolenniter

coronatus. Vt verò Pontificis partes fœlicius ſuſtineret, indicto vniuerſali Iubilæo diuinam opem implorauit Iaponiæ Principes magnifico & regio apparatu, quamdiu Romæ morati ſunt fouit, & amplis congiarijs honoratos dimiſit. Italia cũ nefariorum prędonũ, exulumq; incurſionibus miſerè vexaretur, vſqueadeo ſeuerum, imo verò terribilem & tremendum ſe præbuit animaduerſoré initio ſui Pontificatus: vt poſtmodum magna quiete & libertate, nedum Roma, verùm etiã Italia frueretur. Cùm ad vrbem exornandã animum adiecisset, tam varia, rara & magnifica præſtitit, vt in eo genere officij anteceſſores ſuos longo interuallo poſt ſe reliquerit. Tria palatia exædificauit, vnũ in vinea, alterum ad mõtem Caballũ, tertium in Laterano. Obeliſcũ altitudinis 114. palmarũ, vltra baſim antiquæ ſuperſtitionis monumentũ à Vaticano in mediam S. Petri aream tranſlatũ Chriſto dedicauit, alioſque vetuſtate ſepultos, eruit & operoſo labore, alterum apud S. Mariam Maiorem, alterum ad Lateranum & tandem iuxta S. Mariam de populo erexit. Sacellum egregia architectura extruxit, ad quod Saluatoris noſtri præſepe tranſtulit. Xenodochium ſeu hoſpitale ædificatum & perpetuo cenſu dotatum pauperibus alendis nũcupauit. Bibliothecam Vaticanam in ſplendidiorem cõmodioremq; locum tranſtulit, eamq; mirificè auxit & illuſtrauit. Eccleſiam S. Hierony-
mi

mi Illyricæ nationi construxit. Aquam fœlicē seu fontem in Quirinali deduxit, & varios alios fontes publicæ commoditati direxit. Lauacrum ex aqua fœlici prope viam Piam muris cinctū mulierculis pauperibus ædificauit. Vias nouas amplissimas aperuit & complanauit. In laterano locum diuersis picturis cōcinnatum ad populo benedicendum destinauit. Scalam sanctam pretioso salutarique Christi sanguine cōsspersam in nobiliorem locū transtulit, ac præclaris ornamentis ad excitandam pietatem insigniuit. Aedem S. Sabinæ sacram reparauit. Tholum quem vulgò Cupulam vocant, incredibili sumptu perfecit, vrbi tā multa præstitit, vt eam nō exornasse modo, sed etiā renouasse meritò censeatur Montem Alcum muris vndiq; septum ciuitatis honore & Episcopali dignitate donauit. Lauretum toto terrarum orbe celeberrimum, in ciuitatem Episcopalem, & Ecclesiam in Cathedralem erexit. Proneptes suos nobilissimis Columnēsiū & Vrsinorū familijs matrimonij fœdere coniunxit. Ac tametsi in omnibus supradictis incredibilem auri vim insumpserit, tamen expeditioni terræ sanctæ quā meditabatur tantas opes congessit, vt summa quinq; myriadū auri in publicum ærarium illata sit. Decreuit ne plures quàm 70. simul essent Cardinales, atq; inter illos ad minimū quatuor Theologię Doctores, qui ex ordinibus Regulariū Mendicantium

cantium aſſumerentur: & quod nõ alio quàm ieiuniorum menſis Decembris tempore crearentur. Cardinales diuerſis temporibus 33. creauit. Sanctum Bonauenturam, Doctorem Eccleſiæ nominari voluit, eiuſque feſtum ſub officio duplici celebrari. Varia ſanctorum feſta in Calendarium retulit. Inopinato morbo correptus, adempta ſtatim loquela, è vita exceſsit 27. Auguſti anno 1590. cuius mortem non improbabile eſt ſolis eclypſi fuiſſe ſignificatam. Sepultus eſt apud S. Petrum, poſt annos quinque, menſes quatuor, dies tres ſui Pontificatus. Vacauit ſedes dies 18.

VRBA-

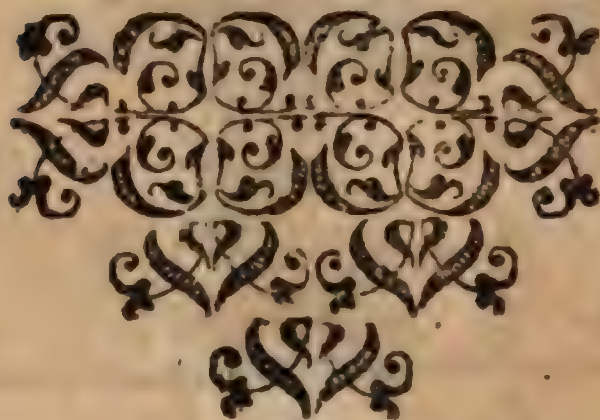
VRBANVS VII. PONTIFEX 232. Anno 1590.

QVAM honorificam de ſe bonis omnibus præbuiſſet expectationem Ioannes Baptiſta Caſtaneus, eius in Pontificatum ſucceſsio multorum votis expetita, magnis ſtudijs procurata ſummo Cardinalium conſenſu facta, eiuſque mors non vrbi tantùm, ſed & vniuerſæ Eccleſiæ luctuoſa teſtatum fecere. Natus eſt Romæ patre Coſmo Genuenſi, ac educatione accurata variarum ſibi rerum ſcientiam comparauit. In Hiſpania Nuncij Apoſtolici munere magna cum laude perfunctus, à Gregorio XIII. Cardinalis Sancti Marcelli creatus,

& ad Bononienſem legationem deſtinatus. Xiſto tandem in Pontificatu ſucceſsit 15. Septembris, & Vrbani nomine appellatus: natura fuit manſuetus, vitæ inculpatæ, & morum ſanctimonia clarus: complexione tamen melancholica, & ad morbum inclinante. Pontificatum vltra 11. dies non protraxit. Eius obitu Sedes Apoſtolica duos menſes & nouem dies vacauit.

GRE-

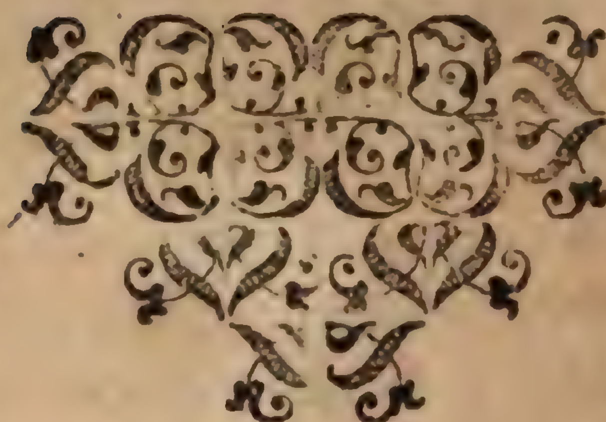
GREGORIVS XIIII. PONTIFEX 233. Anno 1590.

GREGORIVS 14. Franciſcum Sfondratũ Senatorem Mediolanẽſem patrẽ habuit & Nicolai nomẽ in ſacro fonte conſecutus eſt. Optimarum diſciplinarum & iuriſprudentiæ ſtudio Peruſij & Patauij non prænitendam operam dedit. A Pio 4. Epiſcopus Cremonenſis, & à Gregorio 13. Cardinalis creatus, ac tandem Vrbano ad fœliciorem vitam tranſlato, poſt duorum & amplius menſium inter regnum 5. Decemb. ad Põtificatus faſtigiũ pertigit. In grati animi & obſeruantiæ in Gregorium 13. ſignificationem, Gregorius voluit appellari

pellari. Eius Pontificatus ad 15. Octobris anni ſequentis, duntaxat fuit continuatus. Quo factum eſt, vt optima quæque conſilia, quæ animo conceperat, & quorum expectatione multos ſuſtentabat, exequi non valuerit. Morbus qui multorum malo vitæ filum illi abrupit, fuit febris continua, reddendi lotij difficultas ex calculo nata. Quinque Cardinales creauit, de quorum numero fuit Sfondratus. Sedes poſt eius mortem dies 15. vacauit.

INNO-

INNOCENTIVS IX. PONTIFEX 234. Anno 1591.

MAgno voluntatum conſenſu Innocentius 9. Cathedram S. Petri conſcendit die 29. Octobris. Ante Pontificatum Ioannes Antonius Faquinetus nomen illi fuit. Cardinalis ſanctorum 4. Coronatorum à Gregorio XIII. factus eſt. Summa integritate, variaque in omnibus pene facultatibus eruditione imbutus, rerũ vſu & longa praxi edoctus omniũ animos in meliorẽ ſpẽ erexit. Verũ grauis annis, curis, & laboribus fractus, poſtquã populũ à pleriſq; grauaminibus liberaſſet, duoſque ex fratre pronepotes in Purpuratorũ ordinẽ adſciuiſſet ad quietiorẽ vitã migrauit 29. Decẽb.

CLEMENS VIII. PONTIFEX 235. Anno 1592.

CArdinalium qui in conclaui sufficiendo Pontifici diligentem operam impendebant discrepantia vota electionem in trigesimum vsque diem protraxerunt. Tandem magno consensu & studio Hippolitus Alcobrandinus Cardinalis Sancti Pancratij & summus pœnitentiarius Pontifex 30. Ianuarij 1592. est renunciatus. Erat siquidem magnæ apud omnes æstimationis, quod incredibili prudentia & dexteritate res Ecclesiæ difficilimas & grauissimas cõfecisset Clementis nomen illi impositum est. Princeps ijs animi dotibus prædi-

tus. quæ in summo viro & vniuersali pastore desiderari possunt. Henricum Nauarræum Galliæ Regem ab excõmunicationis anathemate absoluit. Sigismundo Transyluaniæ Principi inuictissimo, qui murum sese in Oriente pro domo Israel fortiter opposuit, Moldauis quoque & Valachis, vt Turcæ iugum excuterent author fuit, Cæterosque Orbis Christiani Reges & primates ad concordiam inter se & arma in barbarum dirigenda non intermissis laboribus paterna sollicitudine adhortari non desistit. Quem si Deus vti ætate est adhuc vegeta, in multos annos incolumẽ seruet, ausim ominari tam multa & præclara gesturũ, vt nec successoribus sanctitatis & rerum bene gerendarum exempla nec scriptoribus scribendi argumenta sint defutura.

FINIS.

Quia Romanorum Pontificum ex Platinæ aliorumq; historijs in Epitomen redactæ, eorundémque imagines studio & industria Ioannis à Glano Leodicensis ad viuum expressæ, seriem succedentium sibi mutuo Romanorum Pontificum, veluti digito ostendunt, eandemq; fidei & Sacramentorum doctrinam per eos sine vlla interruptione, semper fundatam fuisse clarißimè demonstrant (quod ad Christi fideles in Catholica Romana vera Christi Ecclesia retinendos maximum momentum habet) vtiliter admodum typis excudentur.

Ioannes Chapeauille
Canonic. Leodic.

